MIHAI SIN

QUO VADIS DOMINE?

roman

HUMANITAS

MIHAI SIN

romancierul premiat de două ori de Uniunea Scriitorilor

BATE ȘI ȚI SE VA DESCHIDE – 1978

...În contextul romanului românesc de astăzi, *Bate și ți se va deschide* este o apariție solitară... Această carte nu lasă, în mod normal, indiferent pe nimeni, de la cititorul cel mai accidental, sensibilizat de o epică încordată și un final „zguduitor", și pînă la cel mai avizat, cunoscător în detaliu al prozei actuale, surprins deopotrivă de arta romancierului și de tensiunea problematică a romanului. *Bate și ți se va deschide* are în 1978 semnificația literară pe care a avut-o în 1968 *Intrusul* lui Marin Preda.

MIRCEA IORGULESCU

SCHIMBAREA LA FAȚĂ – 1985

După *Cel mai iubit dintre pămînteni* (1980), romanul din 1985 al lui Mihai Sin este poate scrierea cea mai violent antitotalitară, anticomunistă, anticeaușistă, antisecuristă din cîte au apărut pînă în decembrie 1989... *Schimbarea la față* e o carte neagră, necruțătoare, de un patos sarcastic, de o mizantropie aproape swiftiană...

VALERIU CRISTEA

Romanele lui Mihai Sin se dovedesc... mult mai critice decît altele, contemporane cu ele, căci – spre deosebire de un Marin Preda sau un Augustin Buzura – dînsul nu acordă nici o șansă comunismului, nu-l consideră amendabil o dată cu trecerea vremii, prin înlăturarea tarelor lui... Paradigmă a dezintegrării mentale a societății comuniste, visul final din *Schimbarea la față*, cu sticlirile lui de simbol, poate fi considerat drept cheia unei lumi și a literaturii ei.

ION NEGOIȚESCU

Scanned with OKEN Scanner

MIHAI SIN – Născut la 5 noiembrie 1942 la Făgăraș (jud. Brașov). Student la Facultatea de filologie a Universității Babeș-Bolyai din Cluj (1960-1965). Profesor de limba română la Tîrgu-Mureș (1965-1971); redactor la revista *Vatra* (1971-1990); director al Editurii Albatros (1990-1991); atașat cultural la Ambasada României în Israel (aprilie-decembrie 1992). Debut literar în revista *Steaua* (1966). Premii ale Uniunii Scriitorilor (v. mai jos) și Premiul revistei *Flacăra* pentru proză (1990).

VOLUME PUBLICATE – *Așteptînd în liniște*, proză scurtă (Dacia, 1973); *Viața la o margine de șosea*, roman (Cartea Românească, 1975); *Bate și ți se va deschide*, roman (Cartea Românească, 1978) – Premiul Uniunii Scriitorilor; *Terasa*, proză scurtă (Eminescu, 1979); *Ierarhii*, roman (Eminescu, 1981); *Cestiuni secundare. Chestiuni principale*, publicistică (Eminescu, 1983); *Schimbarea la față*, roman (Cartea Românească, 1985) – Premiul Uniunii Scriitorilor, nevalidat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste și de Secția de presă a CC al PCR; *Rame și destin*, povestiri și nuvele (Cartea Românească, 1989).

Scanned with OKEN Scanner

MIHAI SIN

QUO VADIS, DOMINE?

roman

HUMANITAS
BUCUREŞTI, 1993

Scanned with OKEN Scanner

Coperta de
IOANA DRAGOMIRESCU MARDARE

© HUMANITAS, 1993

ISBN 973-28-0453-X
ISBN 973-28-0454-8

Culegere, paginare computerizată și tipar
R.A.I. - Imprimeria Coresi

Scanned with OKEN Scanner

Soției mele, Anca Ileana

Scanned with OKEN Scanner

„...Cerul și pământul vor trece,
dar cuvintele Mele nu vor trece."

Evanghelia după Matei 24, 35

Scanned with OKEN Scanner

I

În sfîrșit, se părea că anchetatorul obosise. Trecuseră cîteva ore de cînd îl interoga, din cînd în cînd îl mai lăsa și singur în încăpere (și atunci timpul curgea și mai încet, cotropindu-l din nou spaima), apoi, revenind, mirosea a țuică, probabil așa se întrema: bea un păhărel de tărie, lua o gustare și își aducea cu el ceașca de cafea, punînd-o pe biroul masiv, negru și scorojit, avînd un număr de inventar scris cu vopsea roșie. Poate trecuseră cîteva ore, dar putea să se fi scurs și o zi, sau chiar o zi și o noapte. Cum ar fi putut să-și dea seama? Încăperea era perfect izolată de lumea exterioară. Singurul geam pe care-l avea, un geam mic, de celulă, era vopsit în negru și, chiar și atunci cînd anchetatorul îl deschidea ca să se mai aerisească, să iasă fumul de țigară, se zărea un alt geam, în partea exterioară a zidului foarte gros. Al doilea geam era și el vopsit tot în negru, fiind tot timpul întredeschis, doar atît cît să nu se vadă nimic de afară. Deci era imposibil să știi dacă afară e noapte sau zi. În încăpere ardea un bec în tavan, un bec destul de puternic, însă nu mai mare de o sută de wați. Și mai era, desigur, lampa de birou a anchetatorului, pe care acesta o aprindea doar atunci cînd, plictisit, părea să se joace. N-o folosise încă niciodată pentru a-i îndrepta fasciculul de lumină în ochi. Procedeul acesta, cu întrebări puse în timp ce lumina te orbește, rămăsese deocamdată doar în

Scanned with OKEN Scanner

filmele văzute, filme rusești sau românești cu comuniști ilegaliști și revoluționari anchetați.

Îl auzi pe anchetator:

– Mă băiete, să-ți spun ceva, ca să fim în clar. Aș fi putut să te calc în picioare, să te strivesc, să te torturez. Dar la ce bun? Scoteam de la tine tot ce vroiam, spuneai și ce n-ai făcut. Pentru mine e deja limpede, n-am nevoie de metode dure.

– M-ați bătut totuși, spuse.

– Și ce-ai vrea tu? Să amorțesc aici, lîngă tine? Asta a fost bătaie? Te-am cîrpit și eu puțin, ca să mă mai destind, altfel înțepenesc. Dar o fac fără plăcere, să știi. Nu-mi place să bat. Abia te-am atins, însă am mînă grea, aspră, și pe urmă se pare că și tu ești cam sensibil. Uite, cînd ți-a țîșnit sîngele din nas, să știi că n-am vrut să iasă așa. Spune-mi, tu ai văzut vreodată un meci de box?

– Da, am fost la vreo două gale în viața mea.

– În viața ta... Spui de parcă ai fi trăit nu știu cît. Deci ai văzut cum e la box. Sînt lovituri foarte dure, în plin, și nu curge un strop de sînge. Și altă dată, cîte una șterșă, care nu pare să aibă forță, face să țîșnească din nasul celuilalt o trombă de sînge. Îi sare mucul, așa se zice, nu?

– Da, numai că la box...

– Ce, ce-i la box?

– Dă fiecare cît poate, nimeni nu stă așa, de plăcere, să încaseze.

– Ce vorbești?! Ca să vezi, deșteptule! Adică vrei să spui că eu am dat și tu ai stat să încasezi. Ce-ai fi vrut? Să te las să dai și tu? Atunci chiar că ai fi ieșit prost, te-aș fi snopit, să știi, aș fi putut să te omor în bătaie.

– Poate ar fi fost mai bine...

– Mai bine pe dracu'... Lasă că am eu așa, ca o presimțire, că o să mai ai zile destule. Depinde unde o să ți le petreci.

– Păi asta-i, că știu eu unde o să mi le petrec.

Scanned with OKEN Scanner

– Dacă ești prost, dacă ești idealist! Cînd afară bate vînt de libertate, tu te pișii contra curentului și intri în pușcărie, vrei neapărat să intri.

– Domnule maior, cine vrea să intre neapărat în pușcărie? Eu unul știu că n-am vrut...

– Lasă că sînt din ăștia, am cunoscut eu destui. E plină lumea de ei, de tipi care cred că schimbă regimurile cînd vor. Noroc că la noi nu-s atîția, românul e mai prudent, e mai cu picioarele pe pămînt. Românul e mai cuminte, ce mai...

– Aveți dumneavoastră grijă să fie cuminte...

– Avem, da, sigur că avem. Și ce-i rău în asta? Nu d-aia sîntem plătiți?

– Plătiți bine. Se zice că excelent.

– Se zice, se zice... Multe se zic despre noi. Unele le lansăm chiar noi, nu te-ai gîndit?

– Ba da, m-am gîndit.

– Ei, știam eu că ești un tip deștept. Scrie la dosarul tău, să știi. Dar chiar dacă nu scria, mi-am dat seama imediat. Uite, fiindcă ești un tip deștept și mă interesezi, vreau să discut cu tine omenește. Bei o cafea?

– Beau, de ce să nu beau? Numai să n-o condiționați de mai știu eu ce.

– De ce s-o condiționez, dragă? Adică să te cumpăr cu o cafea? Eu credeam că ți-ai făcut o altfel de impresie despre mine, că nu mă consideri un fraier.

– Nici nu vă consider.

– Mulțumesc, Dominic. Pot să-ți spun așa, pe nume? Ai un nume frumos, Dominic. Nu-i el prea românesc, dar îmi place.

– Spuneți-mi cum vreți. Doar nu vă pot opri.

– Ei, nu despre asta a fost vorba. Ți-am cerut voie, nu? Vreau consimțămîntul tău, cum s-ar spune...

– Bine, îl aveți.

– În regulă. Atunci ia să cerem noi cafelele. Altfel discuți la o cafea.

Apăsă pe butonul unei sonerii de pe birou și, după mai puțin de un minut, apăru un plutonier.

Scanned with OKEN Scanner

– Măi, ia adu-ne două cafele! Și fiindcă plutonierul, un tip scund, cu fața gălbejită, căscase ochii mari, repetă: – Două cafele! Ce, nu e clar?

– Am înțeles, să trăiți! Plutonierul făcu stînga-mprejur, după ce salută regulamentar.

– Ia stai! Adu și două coniace. Două coniace, care face cotcodace, proaspăt oul cînd îl face!

Hohoti gros, dînd de cîteva ori cu palma în birou. Plutonierul rînji, zise „'Țeles" și ieși.

– Dominic, Dominic, pui de lele ce-mi ești, frontieristule! Vezi că viața poate fi frumoasă? Chiar aici, la noi! Mai glumim, îi mai luăm tare pe mîrlanii ăștia, că se prind greu. Cadrele, Dominic, cadrele! Noi totdeauna am dus lipsă de cadre adevărate. Dacă poporul ăsta al nostru nu fată destule cadre capabile... Sîntem obligați să recrutăm cît mai mulți, să încercăm duium de oameni, ca s-avem de unde alege, nu? Se spune c-avem sute de mii, poate milioane de inși, care lucrează pentru noi într-un fel sau altul. Așa e?

– Informatori, zise Dominic. O mulțime, o armată întreagă, da, așa se spune.

– Ei, cine poate să-i știe cîți sînt? Tu crezi că eu știu? Sau șefii mei știu? Poate că undeva, acolo sus de tot, cineva știe. Dar cu exactitate e imposibil, nu crezi?

Dominic tăcu, ridicînd din umeri.

– Nu zici nimic... Păi ce-ai putea spune? Uite, mă băiatule, hai să mergem pe logică. Știu că-ți place logica, am văzut la dosar. Deci uite cum stau lucrurile. Ăia din agricultură umflă cifrele, raportează recolte mai mari decît sînt, nu? Iar nu zici nimic, nici da, nici nu, ți-o fi frică de vreo capcană... Hai că nu-i nici o capcană! Și ăia din industrie, cu mic, cu mare, umflă și ei producția! Ce, să fie luați de puturoși? Prin ministere, barosanii, dacă-i nevoie și se cere, ajustează după cum îi duce capul, că doar n-au grețuri din pricina asta. N-au nici o greață, asta e. Și-atunci ai noștri de ce să se lase mai prejos, te întreb? Ce, or fi ei mai curați, mai cu frica lui Dumnezeu? Ăi din sectorul ăsta, să-i zicem „Munca cu publicul", vor și ei să demonstreze că au rețea vastă și eficace. Cum ciripește

Scanned with OKEN Scanner

un neisprăvit ceva, așa, ca să se afle în treabă, la o bere cu tov ofițer, gata, îl pun pe listă, ce mare lucru? Chit că neisprăvitul habar n-are de nimic, dar ce contează? Dau și ei din cînd în cînd note cum că cutărică a zis că-l bagă în p... mă-sii pe știi tu cine. Sau că nu știu ce cucoană e o cățea.

– Văd, domnule maior, că nici dumneavoastră nu spuneți lucrurilor pe nume. Aluzii, ca mai toată lumea...

– Greșești Dominic, băiatule, greșești. Eu am voie. Eu am voie să zic ce vreau, despre oricine, pentru că eu o fac în numele unui scop, așa-i? Și scopul scuză mijloacele, cum bine se spune. Uite, ca să-ți demonstrez: nu am zis direct că-i vorba de Ceaușești nu de frică sau din prudență, cum crezi, sau pentru că mănînc o pîine, o pîine albă, da, de la ei... Nu de asta. Dar eu am o părere ceva mai complexă despre ei, și n-are rost să-ți spun eu acuma care e părerea asta a mea.

Cineva bătu la ușă, energic.

– Intră! strigă maiorul.

Apăru plutonierul cu o tavă de inox, pe care ducea cafelele și două pahare de coniac. Puse tava cu grijă pe birou:

– Pot să plec?

– Poți, sigur că poți, că doar n-o să beau cafeaua cu tine.

Și după ce ieși plutonierul, aprinzîndu-și o țigară:

– Vino mai aproape, Dominic. Ia și o țigară. Ia, ia, nu te uita că-i Kent. Mă cac pe Kentul lor, mare scofală... Da' ce să-i faci, dacă pe-ale noastre, faimoasele noastre țigări naționale, nu le mai poți fuma? Curvele astea le-au stricat de tot.

Se așeză mai bine în scaunul masiv, un fel de jilț. Își întinse picioarele butucănoase, desfăcîndu-le ușor, ca și cum ar fi vrut, probabil inconștient, să lase să-i respire în voie impresionanta bărbăție. Stînd în jilț, avea ceva de taur, însă un taur potolit, plictisit de cine știe ce bătălii anterioare. Capul mare, cu părul încărunțit tuns scurt, „perie", era susținut de un gît puternic, gros și scurt. Fața ar fi putut să exprime forță

Scanned with OKEN Scanner

și voluntarism, dacă n-ar fi devenit puțin buhăită, urmarea multelor nopți nedormite, pierdute în timpul anchetelor sau al chefurilor fără număr, destrăbălate. Ochii, negri, foarte vii și pătrunzători, se acopereau din cînd în cînd de o peliculă apoasă, semn că acolo, înăuntru, nu toate funcționau cum trebuie sau că o stare de dezabuzare, de sfîrșeală, punea stăpînire pe impozantul trup. Atunci privirea căpăta chiar o expresie puțin tristă, de dulău mare, îmbătrînit. Cîți ani să fi avut? Putea să aibă între patruzeci și cincizeci. Poate mai aproape de cincizeci. Dar atunci, de ce era doar maior? Căci cei spre cincizeci, în mod normal, erau locotenent-colonei sau chiar colonei plini. Călcase cumva în strâchini și fusese retrogradat? Sau pur și simplu la un moment dat se lăsase pe tînjeală, nu mai avusese tragere de inimă pentru munca, atît de importantă, pe care o făcea?...

Dacă însă se scula de pe scaun, cum tocmai se întîmplă acum, cînd se duse spre ușă, oprindu-se cîteva clipe, parcă fără nici un rost, ei bine, ținuta i se îndrepta, devenea milităroasă, umbla chiar puțin lăsat pe spate, părînd arogant, dar mai probabil asta îi era conformația coloanei vertebrale. Nu era gras, mișcările îi erau încă vioaie, chiar dacă foarte economicoase, ca și cum și-ar fi urmărit cu o secretă plăcere lucrarea lentă, destinsă a mușchilor, gata oricînd să se întindă iarăși, încordați. Era mai degrabă de statură mijlocie, dar din cauza mersului plecat spre spate părea mai înalt și, chiar și în cazul lui Dominic, care avea cu cel puțin o jumătate de cap mai mult decît el, părea că-i privește pe ceilalți de sus.

– Da, da, zise maiorul, revenind de la ușă și tolănindu-se iarăși pe scaun, naiba știe ce să mai crezi: e bine sau nu e bine că există idealiști ca tine? Scuză-mă că-ți spun astfel, idealist, dar cum să-ți zic altfel? Revoluționar? Revoluționari sîntem noi ăștia, care tot facem revoluția și n-o mai terminăm odată, revoluționari sînt ăia din Cuba și ăia din Nicaragua, ba chiar adepții lui Khomeyni tot revoluționari își zic. Revoluționari ai Islamului, nu? E plină lumea de revo-

Scanned with OKEN Scanner

luționari. Bandiți la drumul mare, ucigași din vocație tot revoluționari își spun. Sau cum să-ți zic? Că ești un luptător pentru dreptate, libertate, egalitate, democrație, drepturile omului și așa mai departe? „Gheorghiu-Dej – luptător pentru pace și popor!"

Izbucni în rîs, apoi, observînd că Dominic nu reacționează, se potoli brusc.

– Păi da, n-ai apucat lozinca asta și atîtea altele, ești prea tînăr. Ce mai lozinci, Doamne, o frumusețe: „Stalin și poporul rus libertate ne-au adus!" Dar pe astea de acum trebuie să le știi. Nici ele nu-s mai prejos. Lasă-le pe alea cu Ceaușescu, că nu-s prea inspirate, da' ce zici de asta pe care o întîlnim pe toate drumurile și mai ales prin sate? „Să trăiască libertatea, pacea și securitatea!" Ce zici, bună, nu? Sigur că e vorba de securitatea omenirii, dar nu crezi că ne-am băgat și noi un pic codița, așa, insinuant, să se știe pe cine trebuie să slăvească poporul și de cine depinde cu adevărat?

– M-am gîndit și eu la asta, zise Dominic. Cred că așa e, cum spuneți.

– Domnule, e o mare nenorocire confuzia asta de termeni. Toată lumea jonglează cu cuvintele după bunul plac. Noi de ce să n-o facem?

– Chiar așa, de ce să n-o faceți?

Se uită cîteva clipe la Dominic, ironic, adică: băiatule, băiatule, ce gură mai ai și tu, gura asta a ta o să te piardă într-o bună zi. Pe urmă continuă, tresărind ca și cum ar fi vrut să-și alunge un gînd sumbru:

– Așa deci, de ce să n-o facem? Sîntem o forță, nu? O forță teribilă, nu? Cine ne-ar mai putea opri acum din drum?

– Ce drum, care drum?! se miră insinuant Dominic. Eu știam că pentru voi există un singur drum, drumul Tovarășului.

– Lasă prostiile, și maiorul făcu un gest cu mîna, plictisit. Părea aproape mîhnit. Lasă prostiile, există sute de drumuri. Dar hai mai bine să revenim la ale noastre. Uite ce e, mare lucru n-am scos eu de la tine și nici n-o să scot. Nu pentru că n-aș putea, ci pentru

Scanned with OKEN Scanner

că văd că n-ai mare lucru să spui. Eu trebuie să-ți închid oricum dosarul. Te preia altcineva. Cineva se interesează de tine, cineva foarte important, foarte influent. N-am înțeles prea bine pentru ce îl interesezi, că nu mi-a spus, dar bănuiesc eu de ce. Îl interesează indivizii mai deosebiți, deosebiți ca inteligență sau care îndeplinesc nu știu ce dracu de coeficient. Nu-i treaba mea, nu mă amestec. Dar, cine știe, poate că a dat norocul peste tine.

– Ăsta da, noroc! Am stat o lună întreagă la Turnu-Severin în celulă cu toți borfașii...

– Păi ce-i fi vrînd, Lordule? Să ți se fi creat condiții speciale? Eventual o garsonieră mobilată cu gust? Uite că și borfașii vor să treacă frontiera, nu numai tipi ca tine, și d-aia ai nimerit cu ei. Așa e de cînd lumea.

– Numai că printre borfașii cu care am stat, fiindcă am schimbat mai multe celule într-o lună, nu erau numai frontieriști. Erau și turnători băgați acolo, ca să ne toarne pe adevărații frontieriști!

– Ei, nu mai spune! Ca să vezi ce descoperire! Păi băieții de-acolo, de la Turnu-Severin, n-or fi avînd imaginație, fac și ei ce pot și cît îi duce capul, practică metode învechite. Chestia asta cu șoptitorul strecurat în celulă... Ce să mai zic?! Nu înțeleg de ce te-a deranjat.

– Nu asta voiam să zic. Deci am stat o lună acolo. Bun. N-a fost deloc simplu pentru mine. Erau zile cînd simțeam că înnebunesc. Dar asta a fost. Trebuia să mi se facă proces pentru încercare de trecere frauduloasă a frontierei, să mi se mai dea ceva în plus pe lîngă luna făcută sau să-mi execut pedeapsa la locul de muncă, cum se procedează cu cei mai mulți în ultimii ani. E și mai rentabil să muncești aproape pe degeaba pentru stat, nu? Și în loc de proces, sînt adus la București și de trei zile îmi luați un interogatoriu din care nu mai înțeleg nimic.

– Ia stai, de unde știi că ești la București? Doar ai fost adus într-o mașină specială, cu geamurile vopsite.

Scanned with OKEN Scanner

– Unde să fiu dacă nu la București? Am mers mai bine de o jumătate de zi și apoi am simțit, în finalul drumului, zgomote de oraș mare.

– Ei bine, află că nici nu confirm, nici nu infirm. Treaba ta ce crezi. Dar să știi că poți fi într-o mulțime de alte locuri, există trucuri pe care nu le cunoști ca să derutezi un deținut.

– Bine, bine, domnule maior, indiferent de locul unde sînt acum, de ce nu mi se face proces? De ce se lungește treaba asta?

– De unde vrei să știu eu, Dominic dragă? Se pare că, așa cum îți spuneam, interesezi. Ești un caz mai special. Spune și tu: să încerci să părăsești țara cu pașaport ecuadorian, nu e de ici, de colo, ce zici? Nu te întîlnești toată ziua cu cazuri din astea.

– Ei da, ideea a fost cam trăsnită.

– Păi vezi?! Hai, domnule, ajută-mă să închei odată dosarul ăsta că-mi stă pe cap. Deși e indeteresant, interesant... Spune-mi, cine a fost cu ideea și cum dracu' ați procurat pașapoartele alea? A da, era să uit: trebuie să-mi spui, bineînțeles, cum ați ajuns la rețea. Uite, ia de aici o hîrtie, îți dau eu stilou, dai o declarație și terminăm treaba cît ai bate din palme.

– Declarație scrisă?! Scrisă nu dau!

– Mă Dominic, mă omule, iar începi? Cum să nu dai scrisă? Păi ce vrei să pun la dosar, vorbele tale? Sau vrei să te înregistrez și să anexez caseta? Cine-a mai auzit așa ceva!

– După cîte știu, nici n-ar constitui o probă la proces.

– Uite că o știi și pe asta... Parcă de probe ducem noi lipsă! Nu știi bancul ăla în care kaghebiștii spun că au făcut un pietroi să mărturisească tot? Ce, noi nu putem? Înțelege-mă omenește că pe mine mă interesează să-mi închei dosarul, partea mea de dosar, vreau să zic. N-aș avea nici un motiv să mă grăbesc, dar ți-am spus că trebuie să te preia altcineva, cineva mai mare decît mine. Și asta chiar de mîine.

– Domnule maior, deci așa... De mîine ne despărțim. Și nici măcar nu știu cum vă cheamă...

Scanned with OKEN Scanner

– Ți-aș putea spune un nume fals, că n-ai cum să controlezi. Dar uite că vreau să fiu corect, n-am de ce să mă ascund, așa că-ți spun: Gheorghe Murza mă cheamă. Gheorghe Murza, maior în Departamentul Securității Statului.

– Domnule maior Murza, tot vroiam să vă întreb, iar acum, că ați fost astăzi atît de binevoitor cu mine, chiar cumsecade, îndrăznesc să vă întreb: de ce numai maior?

– Aha, bună întrebare! Credeai cumva că redeschizi o rană mai veche, nu-i așa? Află că nu e nici o rană. E adevărat, am patruzeci și cinci de ani, și ai socotit bine: la vîrsta asta trebuia să fiu locotenent-colonel sau chiar colonel plin. Ei bine, nu e nici un mister. Mi-am început cariera mai tîrziu, în împrejurări pe care bineînțeles că n-o să ți le spun, iar pe de altă parte, cum să zic, ar mai fi un motiv: lipsa de zel. Asta s-ar putea să-mi folosească cîndva, ce zici, s-ar putea ca alții să mă facă direct general...

– Deci sperați că alții...

– Ei, sper și eu, nu mai mult decît speră mai toată lumea. Nicăieri lucrurile nu rămîn încremenite. Totul se mișcă, mai devreme sau mai tîrziu. Dar ia să revenim noi la treaba noastră. Cum ați făcut rost de pașapoarte? Cum ați devenit sud-americani?

– Dacă zic că a mea a fost ideea, nu mă credeți. Și dacă mai zic că eu am făcut rost de pașapoarte, iar nu mă credeți, fiindcă nu știu ce să inventez: de unde, cum și așa mai departe. Și atunci nu-mi mai rămîne decît să-l înfund pe prietenul meu, nu-i așa? Să dau toată vina pe el.

– Da, să dai toată vina pe el. Îmi place idealismul tău, semeni cu un personaj din filmele cu tineri ilegaliști.

Se ridică, sorbi ultimele picături din paharul cu coniac, apoi începu să se plimbe prin încăpere, parcă dîndu-i tîrcoale lui Dominic.

– Comparația nu te încîntă, așa-i? Căci tu te consideri de cealaltă parte a baricadei. Ce să ai tu cu tinerii ilegaliști? Păi uite că ai. Eroism ieftin, de pa-

Scanned with OKEN Scanner

radă, aere de conspiratori, intransigență și inflexibilitate revoluționară. Să nu-ți trădezi tovarășul, ce poate fi mai nobil și mai frumos pe lumea asta? Să rabzi ca un cîine, să crăpi la o adică, dar să nu trădezi... Păi pe cine să mai trădezi, domnule, că șmecherul ăla de doctoraș, prietenul tău, e acum pe la Viena, dacă n-o fi plecat cumva și mai departe!

Dominic rămase perplex. Se uită pierdut la maiorul Murza, încercînd să înțeleagă: era o glumă, era o cursă?

– Adică cum?! Nu reuși să îngaime altceva.

– Adică bine, așa cum zic. Te-am tot lăsat, să văd pînă unde o să întinzi ața. Uite ce-am primit eu azi-dimineață, înainte de a începe noi plăcuta convorbire.

Deschise un sertar și îi întinse o vedere. Era într-adevăr din Viena și îi era adresată soției lui George. Scria doar atît: „De data asta am reușit, mulțumesc Domnului. Am să fac tot ce omenește e posibil ca să te aduc și pe tine și pe băiat. Voi reuși, ai să vezi."

– Să nu-mi spui că e falsificată și alte povești din astea. Uită-te bine, e scrisul prietenului tău, doftorașul stomatolog George Panait.

– Așa pare să fie, dar pur și simplu nu înțeleg, cum dracu' de-a ajuns la Viena? Doar am fost arestați amîndoi, atunci, pe loc.

– Da, și imediat ați fost despărțiți. Și de-atunci nu l-ai mai văzut...

– Sigur că nu l-am mai văzut.

– Ei bine, tot ce pot să-ți spun, pentru că atîta știu și eu, e că a stat închis doar cîteva zile, habar n-am unde. Poate că tot la Turnu-Severin, poate că în altă parte. Și că lui i s-a fixat imediat data unui proces, după care a fost pur și simplu pus în libertate condiționată: să nu părăsească Brașovul, unde-și avea domiciliul, nu? Pentru o chestie ca asta trebuie să ai pile, să te susțină cineva, și nu oricine. Băiatul s-a dus deci acasă și, după vreo două zile, se pare că i-a spus soției: „Dragă, la noapte plec pînă la București, mai

Scanned with OKEN Scanner

am de dat niște declarații și pe urmă încerc să-mi găsesc un avocat-trăsnet, altfel o încurc la proces.“ Și dus a fost. Cel puțin asta-i varianta nevesti-sii. Ia spune: ați avut voi o filieră de rezervă?

– N-am avut nici o filieră de rezervă. George mi-a spus că mergem la sigur. Știți toată povestea, ce vreți să vă mai spun?

– Uite, o chestie pe care vreau să o știu e cum a făcut rost Panait de pașapoarte. Și de ce tocmai sud-americane?

– N-a vrut să-mi spună nici mie cine i le-a dat. Cică un student străin din București, mai mult n-a vrut să-mi spună. E drept că nici eu n-am insistat. Și de ce sud-americane, din Ecuador? Știu și eu, din astea o fi putut să facă rost studentul ăla străin. Da, ne-au costat zece mii de căciulă. Sud-americane... Din Ecuador. I-o fi plăcut lui George ideea, e o chestie exotică. Îi plăceau lui treburile astea exotice.

Îi veni să rîdă, cum îi venise și atunci cînd George apăruse cu pașapoartele.

„Ce dracu', domnule, te-ai dilit? Ce, avem noi față de ecuadorieni? Ăia sînt mai mici, îndesați, au trăsături de indieni. Noi avem fiecare peste un metru optzeci.“

George îl liniștise. Nu avea nici o importanță, totul era o formalitate. Așa, ca să nu bată la ochi, își vor lăsa o mustăcioară tip sud-american, subțire, ca și trasă cu creionul deasupra buzei. Pe urmă, niște țoale mai fistichii, că ăia așa se îmbracă. Papagali, nu? Și, în sfîrșit, s-o rupă și ei pe spaniolă, cîteva cuvinte, acolo... *Muy bien, señor* și *Muchas gracias* și *Buenos dias* și *Hasta la vista* și așa mai departe, ce mare scofală? Doar totul e aranjat, filiera e sigură.

Filiera. Altă poveste nebuloasă. Nebuloasă acum, căci atunci i se păruse și lui destul de simplă și eficace. Totul pornea, după cum îi spusese George, de la corupția generalizată din timpul ultimilor zece-cinci-sprezece ani ai lui Ceaușescu. Nu mai puteai face un pas, ce un pas, nu puteai mișca un deget fără să dai mită, „să ungi“, să faci „să închidă ochii“ sau să-i des-

Scanned with OKEN Scanner

chidă cine trebuia. Oricine putea vinde pe oricine, pentru o sută de lei în plus la salariu un oarecare ar fi fost în stare de orice. Ce organe de ordine? perora George. Avea prieteni în miliția economică, ei da, asta e, ce vină are el că se face imediat simpatic, avea amici, la urma urmei, și în Securitate, avea amici peste tot, doar nu veneau la el tot felul de inși ca să-și repare dantura cu care să rontăie ciolanele puterii, ale așazisei revoluții continue, căcăcioasa aia a lor de revoluție? Păi oricare din ăștia, de la Secu, de la miliție sau de la fantoma aia de Partid, dacă intrau într-un restaurant, într-un magazin, într-o fabrică, într-un CAP fruntaș sau codaș, n-avea importanță, în fine, dacă-și făceau apariția în orice locșor unde se producea ceva ce putea prezenta cît de cît interes, nu erau oare pupați imediat în cur și încărcați cu daruri, de parcă toate astea picau așa, din cer, și nu aparțineau „poporului și statului socialist", cum chiar ei strigau în gura mare pe toate drumurile? Asta însemna corupție generalizată, filozofa George: cînd nu mai funcționează legile decît cum vrea și cînd vrea cel ce le cîrmuiește, cînd hoția a ajuns nu un lucru blamabil, ci de invidiat, dacă nu de admirat – ia te uită, neică, se mira admirativ badea Gheorghe de la țară sau nea Gigi de la oraș, uite ce mașini au, uite ce garaje, uite cum își cimentară curtea, da', uite cît aur cară nevestele lor cu ele, la gît aur, la urechi aur, pe mai toate degetele aur. De, cine poate oase roade, cine nu nici carne moale! – cînd cei mai duri „apărători" ai legilor și ai bunei funcționări a statului, adică securiștii, milițienii, partinicii și toți politrucii, ba chiar și grănicerii, sînt corupți pînă în vîrful unghiilor. Da, chiar și grănicerii, întărise George, iar Dominic îi revăzu perfect expresia triumfătoare cu care rostise ultimele cuvinte.

Căci uite care era treaba... El lucra cu un tehnician dentar, unul care face proteze, șlefuiește dinți, lucrează cu paliac, cu aur, mă rog, un băiat foarte descurcăreț. Nu, nu-i subalternul lui, dar se poate apela la el pentru comenzi suplimentare. Băiatul are

Scanned with OKEN Scanner

mînă bună și pe deasupra face rost de material, ceea ce pentru un stomatolog e o chestie vitală în ziua de astăzi. Ei, și într-o zi, hai să-l ia la o bere, așa, pe lîngă ciubuc și celelalte. Pentru că băieților de genul ăsta le place să le dai importanță și-și dau importanță – uite că beau cot la cot cu dom' doctor. Și dintr-una în alta, zice băiatul la un moment dat, de parcă i-ar fi citit gîndurile: Ce dracu mai trageți mîța de coadă pe-aici, domnu' doctor? Că unul cu mîna dumneavoastră, cu felul dumneavoastră simpatic de-a fi, ar avea clienți duium „dincolo", s-ar îmbogăți în cîțiva ani.

Dom'le, se mira George, povestindu-i lui Dominic, ce să-ți spun, a picat la fix. Bineînțeles, nu-i spusese nimic de planul lor, ce, era nebun să-i spună? Ba chiar aruncase, așa, da' ia ascultă, dragă, tu de ce n-o întinzi? Că și tu ești bun. Și ăla că da, nici o problemă, că s-a interesat și lui nu i-ar merge nicăieri mai bine ca în România. Că „dincolo" adio cu ciubucurile, cu munca la negru, cu trafic de materiale. Muncă multă, trai modest. Pe cînd aici, trai pe vătrai, n-are probleme, ba ar avea una, că nu știe ce să mai facă cu banii.

Și uite-așa, după încă o bere, îi spune brusc că, dacă-l interesează, el știe o filieră sigură: o rudă de-a lui, care stă pe graniță, lucrează cu un ofițer, căpitan sau maior, naiba știe. Nici un risc, nu trebuie să treci Dunărea înot sau cu vreo amărîtă de barcă, nu trebuie să iei nici granița în piept, ca să te pușt vreun speriat de grănicer în cur, dacă nu cumva să te termine cu adevărat. E drept că costă, cincizeci de mii de persoană, da' ce mai înseamnă cincizeci de mii cînd tot vrei să pleci definitiv și dai foc trecutului ca la o grămadă de gunoi? Și-pe urmă, banii se împart, sînt mai mulți care contribuie la o astfel de treabă. Da' măcar ești domn, te duci la graniță în ziua și la ora fixată, cînd e omul nostru de serviciu, arăți pașaportul și valea!

Ia stai așa, ceruse lămuriri George, ce pașaport, care pașaport, că dac-ar avea pașaport...

Pașaport fals, domnule, bineînțeles. Asta-i altă chestie. Știe el un student străin, face niște pașa-

Scanned with OKEN Scanner

poarte trăsnet, de care vrei și de unde vrei. Costă cincisprezece mii, dar pentru el crede c-ar lăsa și cu zece mii. Ce cetățenie ar dori domnu' doctor?

Păi dacă tot o facem, hotărîse George, hai să ne facem sud-americani, că-i sînt simpatici ăia micii, cu cîntecele lor cu tot.

Sud-american, da' ce fel de sud-american? Din Ecuador, domnule, că tot nu știu nimic despre ei.

Cam așa decurseseră tratativele, în varianta lui George, bineînțeles. Care pe urmă i-a vorbit ăluia că are un prieten care și el ar vrea să o-ntindă, deci i-ar trebui două pașapoarte și așa mai departe.

Și iată-i la graniță, cu pălării negre, cu un fel de pelerine, cu pantaloni strîmți pe pulpe, cu botine cu vîrfurile ascuțite, cu mustăcioarele de rigoare și, bineînțeles, cu cîteva expresii spaniole învățate, de care însă n-a mai fost nevoie, fiindcă în locul ofițerului indicat apăruse altul, care, luîndu-le pașapoartele, le-a zis doar atît: „Bine-ați venit, domnule doctor, bine-ați venit, domnule inginer! Vă rog să poftiți după mine!"

– Și la ce se gîndește Dominic Vanga? îl întrebă maiorul Murza. Mă uit la dumneata de cîteva minute. Parc-ai fi intrat în transă.

– Mă gîndeam la cele întîmplate. Și cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît înțeleg mai puțin. În fine, poate lucrurile se vor mai clarifica pe parcurs: a fost sau n-a fost o cursă? Ceea ce mă neliniștește cel mai mult, în cazul că a fost o cursă, e de ce mi s-a întins tocmai mie. Sau și mie, hai să nu-l uit pe George. Ce ziceți de asta?

– Ce să zic, nu știu ce să zic.

– Pentru că, mă rog, biata noastră țară e plină de provocatori, dar ce interes ar fi avut unul sau altul cu mine? N-am decît treizeci și cinci de ani, chiar dacă la vîrsta asta mă consider cam bătrîior și ratat, sînt un ingineraș oarecare...

– Ei, ei, nu-i chiar așa, ingineri atomiști nu găsești pe toate drumurile.

Scanned with OKEN Scanner

– Și ce dacă, din moment ce n-am lucrat mai deloc în cercetare? Hai să zicem că cineva a dorit să împiedice fuga mea, să nu-mi folosească alții creierul și chestii pe care le-aș deține, povești din astea, secrete... Parcă am fi primii din lume în domeniul fizicii atomice. Ce să zic... Dar de fapt toată povestea asta cu George a fost o copilărie. George are un unchi în America, fermier și bogat pe deasupra. Undeva în Ohio. Și unchiul lui n-are urmași, și i-a transmis printr-un american care-a venit în țară că să se ducă acolo, că-i lasă moștenire totul dacă vede că-i harnic și iubește pământul. Iar George, către mine: hai domnule, să mergem împreună, că singur nu-mi vine să mă duc. Te iau asociat. Tu te mai pricepi cît de cît la tehnică, fiindcă acolo pământul nu se mai lucrează cu sapa. Și eu, în disperare, căci cum dracu să nu fiu disperat văzînd că ne dăm tot mai mult la fund, mă hotărăsc pe loc: hai că merg. Ce mi-am zis: încep o viață nouă, uit de atomi și de civilizația asta a mizeriei de la noi, lucrez pământul, trăiesc la aer curat, mă hrănesc cu alimente curate, nu cu din astea la care nici nu știi cum să le mai zici și, în plus, poate întemeiez o dinastie acolo, în America: dinastia Vanga.

– A, deci i-ați spus și doamnei, doamna a fost de acord...

– Nu i-am spus nimic, domnule, ce rost mai are s-o amestecați și pe ea?

– Nu, nici vorbă de asta, dragă domnule Dominic! Dar toată chestia asta cu unchiul lui George Panait, planul cu agricultura intensivă americană, ca să zic așa, trebuie s-o anexăm la dosar.

– A, păi credeam c-o aveți.

– Nu, n-o aveam. Și chiar dacă o fi ceva, trebuie să dați o declarație. Acum eu vă las, trebuie să plec. Scrieți-o în liniște, domnule Dominic, la măsuța aia din colț. Uite, aveți aici hîrtie, vă las un stilou. Am toată încrederea c-o să scrieți ce trebuie. O să spun să v-aducă ceva de mîncare, s-a făcut ora două. De ce vă uitați așa la mine? Două adică ora paisprezece, păi cît credeați?. A, lăsați declarația pe masă. Mîine poate ne mai vedem, poate nu. Vom vedea, la noi nu se știe niciodată.

Scanned with OKEN Scanner

II

Rămas singur, Dominic se gîndi că tipul ăsta, Murza, e cu adevărat imprevizibil. Astăzi se purtase cu totul omenește, iar în final nici nu-l mai tutuise, ci-i vorbise folosind pronumele de politețe. Ca să vezi! Ba mai mult, simțise în vocea lui un fel de simpatie, iar uneori ceva ce-ar fi putut fi căldură și tandrețe. Nu, nu credea să se fi înșelat, oricît de abil ar fi fost acest Murza. Simțise el accente de falset și la mari actori, pe scenă, or băieții ăștia de la Secu, oricît de abili și „profi" ar fi unii dintre ei, nu sînt totuși niște mari actori...

Se deschise ușa și intră un gradat, aducînd tava cu mîncare. Într-un fel de gamelă era supă de zarzavat, iar într-o farfurie piure de cartofi cu o bucată de carne ațoasă, se pare că de vită. Era prima dată cînd mînca ceva acceptabil, după mai bine de o lună. Mîncă lacom, lăsînd coltucul de pîine la sfîrșit, ca să mai poată ciupi din el mai multă vreme.

Primise mîncare mai multă și mai bună ca să muncească, desigur. Așa că, la muncă! Luă colile de hîrtie și stiloul, se instală la măsuța din colț ce-i fusese indicată și începu să scrie:

Declarație

Subsemnatul Vanga Dominic, inginer, în prezent reținut în stare de anchetă la o adresă necunoscută, declar pe propria-mi răspundere și nesilit de nimeni că în ziua de 2 octombrie 1988 am încercat să trec fraudulos frontiera, împreună cu numitul George Panait, de profesie medic stomatolog, avînd asupra noastră două pașapoarte ecuadoriene, bineînțeles false. Doream amîndoi să ajungem de fapt în Statele Unite ale Americii, în Ohio. Țin să subliniez că faptul acesta nu l-am declarat pînă acum la anchete, n-aș putea spune de ce. Nu că aș fi vrut să-l ascund, ci pur și simplu nu mi s-a părut important. Acum, deodată, la sugestia domnului maior Murza, mi-am dat seama că amă-

Scanned with OKEN Scanner

nuntul cu destinația noastră reală s-ar putea să aibă o anumită importanță. Acolo, în Ohio (localitatea n-am reținut-o, o fi vreo mică așezare, vreun sat, dacă se poate spune că ei au sate), trăiește de mulți ani un unchi al lui George Panait, care e fermier și, după cum susținea nepotul său, e și foarte bogat. Unchiul acesta bogat și fermier a plecat din România înainte de război, de războiul al doilea mondial, vreau să zic. Prerăzboi, de războiul al doilea mondial, vreau să zic. Precizez asta ca să se vadă clar că el plecînd nu a trădat statul de democrație populară, cum au făcut atîția pînă prin anii cincizeci, adică pînă cînd au mai putut să plece; și deci n-a trădat nici actualul stat socialist multilateral dezvoltat, cum am vrut să facem noi, adică eu și George Panait, și cum au încercat și încearcă să facă nenumărați frontieriști. De fapt, trădarea noastră a constat în faptul că noi am vrut să ne facem fermieri, unchiul lui George promițîndu-i acestuia că-l lasă unic moștenitor, iar George promițîndu-mi că mă ia asociat.

După cum se știe, în R.S. România nu există profesia de fermier. Există, e adevărat, nenumărate ferme în cadrul I.A.S.-urilor, a C.U.A.S.C.-urilor și cum s-or mai fi numind. Dar toate astea fiind ale statului, dacă lucrezi la o fermă sau ești șef de fermă nu înseamnă că ești și fermier. Fermier, după cîte știu eu, înseamnă să ai pămîntul tău, să-l muncești după cum te taie capul, să-l cultivi cu ce crezi, să angajezi pe cine vrei sau să nu angajezi pe nimeni. De asemenea, țin să precizez că fermierul nu se confundă nici cu „țăranul individual" sau cu „proprietatea individuală" de la noi. Mi se pare de prisos să mai explic de ce.

În aceste condiții, subsemnatul împreună cu George Panait, dorind să uităm vechile profesii (inginer și, respectiv, medic stomatolog) și ivindu-se ocazia de a deveni fermieri, ne-am hotărît să nu ratăm această ocazie și să plecăm spre S.U.A., patrie prin excelență a fermierilor. E drept că pentru aceasta am încălcat legile, folosindu-ne de pașapoarte false, dar tot atît de adevărat e și că aceste legi ale statului socialist sînt nedrepte cu noi, fiindcă nu ne permit practicarea aici,

Scanned with OKEN Scanner

în România, a profesiei mult iubite de fermier – un vechi vis al meu, încă din copilărie.

În concluzie: între țărani ceapiști și fermieri, noi am optat pentru a doua categorie și am procedat în consecință. Sper că voi fi înțeles, căci George Panait nu mai are nevoie de înțelegere, după cîte am aflat. Aș dori deci să fiu lăsat să plec și eu spre alte zări, sau măcar să fiu pus în libertatea aproximativă din afara clădirii unde sînt nevoit să-mi duc deocamdată traiul. Asta în cazul că nu voi fi executat ca trădător. Iar de se va întîmpla să fiu executat, rog să fiu anunțat cu douăzeci și patru de ore înainte, cel puțin, pentru a mă putea pregăti psihologic, prin tehnica yoga și alte practici ezoterice.

București (?), la
6 noiembrie 1988

Cu speranța că vom auzi de bine,
Dominic Vanga

Reciti textul declarației. I se păru cam gratuită persiflarea la care recursese. Nu va avea nici un efect, probabil nici măcar nu-i va enerva. O chestie cam juvenilă, de puțoi nonconformist. Poate că totuși careva îi va trage cîteva palme pentru „îndrăzneală". Le merita. Ar fi putut să rupă textul și să scrie altul, sau să nu mai scrie nimic. Dar la ce bun? Ce contează stilul în toată povestea asta stupidă în care intrase?

Se ridică și bătu în ușă. „Ce-i?" strigă cineva de pe coridor. „Am terminat!" strigă și el. „Vreau acasă, în celulă!" „Bine, așteaptă!" îi răspunse vocea. Normal, ar fi trebuit să urmeze niște înjurături la obrăznicia cu „acasă, în celulă": „Te trimit eu direct în p... mă-tii, nu acasă!" Sau: „Stai că vin și-ți dau cîteva picioare-n cur și cîțiva pumni peste muzicuță, ca să nu mai tot cînți atîta!" Sau și mai dur: „Futu-ți născătoarea cui te-a făcut, vin eu și te trimit exact acasă, ca să te pupe mă-ta rece!" Dar repertoriul era fără sfîrșit. Nu-l rosteau decît rareori cu furie, cu ură sau cu dispreț. De obicei, cuvintele erau spuse mecanic, cu tonul artificial ridicat, urmare a exercițiilor zilnice. În spațiul ăsta trăiau, cu cuvintele astea lucrau. Uneori, în vocea

Scanned with OKEN Scanner

vreunuia parcă puteai să distingi și o scuză, firește, niciodată spusă cu adevărat: „Ce să-i faci, așa-i viața, asta-i slujba!“

De data asta însă, iată că nimic – nici o înjurătură, nici o ocară. Adevărul e că, de cînd fusese reținut sau arestat la graniță și pînă acum, se așteptase la mult mai mult rău. Auzise de bătăi cumplite, începute chiar de grăniceri și continuate de milițieni sau de securiști – depinde pe mîna cui apucai –, din care ieșeai mai mult mort decît viu. Auzise de torturi cumplite în timpul cărora spuneai și ce n-ai făcut. Auzise de șantaje și racolări grosolane – după cîțiva pumni profesioniști, unii erau în stare să-și vîndă și părinții, darmite să semneze un amărît de angajament prin care deveneau informatori...

O imensă literatură orală și chiar una scrisă – mult mai redusă însă – circula despre „Băieți“ și isprăvile lor. Erau peste tot – aveau microfoane, „antene“, „ochi și urechi“ – și deci știau tot. Li se spunea de aceea, în glumă, și Cooperativa „Ochiul și timpanul“. Fără sarcasm. Culmea, lui Dominic i se păruse că descifrează adesea în tonul celor ce povesteau întîmplări ale numitilor „cooperatori“ un fel de simpatie ascunsă, dacă nu cumva și o umbră de admirație. „Hai, dom'le, că Băieții știe tot, ce să mai vorbim... Știe și ce-ai mîncat și ce n-ai mîncat dar ai fi vrut să mănînci, știe cînd îți regulezi nevasta și cînd amanta. Nu mai poți trage o bășină în liniște, că dacă vor, gata, ți-o înregistrează.“ Erau provocatori, erau turnători? Cine-ar mai fi putut ști? Acum vreo doi ani, un tip, profesor, om serios și excelent pregătit, îi povestise lui Dominic cum el, unul, și-a ars un jurnal, împreună cu alte însemnări și notițe, pînă le-a văzut făcute scrum. N-a fost simplu, pentru că într-un apartament încălzit cu calorifere fumul poate deveni suspect. Știa oare Dominic de ce fusese nevoie să recurgă la această metodă? Pentru că ar fi putu și să le mărunțească – avea mîinile și degetele dolofane și arăta, agitat, cît de mici le-ar fi putut face, mici, mici de tot – să le arunce în budă și să

Scanned with OKEN Scanner

tragă apa peste ele. Nu pe toate deodată, sigur, căci s-ar fi putut înfunda canalul de scurgere și mai poți ști ce iese din asta? Vin instalatorii, dacă nu-i chemi tu îi cheamă vreun vecin care observă că ceva nu-i în regulă, i s-a umezit într-un loc un perete de la baie, și ăia pot să se mire și chiar să spună mai departe, unde trebuie: ce-i cu atîta hîrtie, cine-a aruncat atîta hîrtie și în ce scop? Nu, să presupunem că totul e făcut cum trebuie, cantitatea de hîrtie mărunțită e aruncată pe rînd: nu arunci „o porție" pînă cînd nu vezi că cea anterioară s-a scurs în întregime și așa mai departe. Ei bine, chiar și așa, chiar dacă procedezi cum trebuie, cu cap, operațiunea asta e foarte riscantă. Da, da, aflase de curînd. Îi spusese cineva chiar de la Ei. Foarte riscantă.

Cum dracu' să fie riscant să arunci niște bucățele de hîrtie pe budă? se crucise Dominic. Erau într-o cîrciumă din Sibiu, cu o sală mare cît un hangar, plină ochi de tovarăși consumatori. Era bere! Se „dădea" bere! Se auzea un zgomot de fond permanent, ce zgomot, o adevărată hărmălaie, fiindcă toți, de la toate mesele, vorbeau pe rupte, în draci, uitînd să mai și asculte.

Ah, Doamne Dumnezeule, crîșmele din România socialistă! Nicăieri în lume nu mai poate exista așa ceva. Atunci se dădea bere și fiecare comandase cît mai multe sticle, să fie, să nu-i crape buza și să-și dea cu pumnii în cap cînd un ospătar va rosti pentru prima oară la o masă oarecare – dar știrea se va răspîndi fulgerător în întreaga sală: „Gata, nu mai avem bere! Berea s-a terminat!" Va spune asta cu o voce solemnă și ușor scîrbită. Dar ce panică stîrnește vorbele lui, cîtă nenorocire poate să aducă... Cei mai puțin prevăzători, dar și alții, cu „rezerva" pe terminate, încearcă imediat să mai obțină cîte ceva, măcar o sticlă, două în plus. „Hai dom'le, auzi șoptindu-se vreunui chelner, hai că mai ai mata vreo sticlă de căciulă, mai găsești vreuna uitată de Dumnezeu!" Se arată discret niște bancnote care vor fi date bacșiș, se insistă, se face aluzie la șeful localului sau la cine știe ce alt șef

Scanned with OKEN Scanner

care, desigur, ar putea... Degeaba, rareori se face cîte o excepție. Chelnerii rămîn impasibili, uneori devin duri – întorc vorba sau se uită amenințător la cei prea insistenți și nu lipsește mult ca să... Ei știu prea bine că, într-un astfel de moment tensionat, să apari cu cîteva sticle la o masă înseamnă o adevărată explozie. Și nu că le-ar fi frică – potolesc ei pînă la urmă lucrurile! – dar de ce să se lege la cap cînd nu-i doare? De fapt, pînă la urmă nici onor clientela nici chelnerii nu-și fac prea mari probleme. O experiență bine bătătorită i-a învățat că un asemenea moment trebuie depășit. Nu mai e bere – ei bine, vor trece pe vin! Iar dacă nu mai e nici vin, vor bea coniac, țuică, lichior făcut din dracu' mai știe ce, în fine, vor bea orice, numai băutură să fie!

Doamne Dumnezeule, cîrciumile din România sînt fără egal în lume! Căci nicăieri nu poate fi ceva atît de vesel și atît de trist în același timp. O veselie bubuitoare, clocotitoare, vulcanică, uneori fără astîmpăr timp de ore întregi, poate aluneca brusc în tristețe, dar ce e aia tristețe, e prea puțin spus, o jale pustiitoare, adîncă, fără nume, sau unsuroasă, năclăită, plîngăcioasă, punînd stăpînire pe aceiași oameni sau pe alții, din imediata apropiere. Dacă un străin care n-are habar ce e România intră pentru prima oară într-o astfel de cîrciumă, probabil rămîne perplex și nu-i vine să-și creadă ochilor: ce se întîmplă acolo, ce fac oamenii aceia? E cumva o întrunire de nebuni, o sală specială pentru terapie colectivă? Fumul e atît de gros încît numai un antrenament îndelungat poate permite celor dinăuntru să reziste cîteva ore. Iar cîteodată rezistă respirînd așa-zisul aer o zi întreagă. Toți vorbesc deodată și nimeni nu ascultă. Gesticulează fără noimă, în toate felurile, rîd în hohote, strigă unii la alții peste mese, fețele multora sînt congestionate și parcă luminate de o bucurie fără rost: căci nu cîntă muzica, nu e un mic program distractiv, nimeni nu dă nici un show.

Dar multe nu le vede străinul, călătorind prin frumoasa și nefericita Românie și intrînd, din întîmplare sau din curiozitate, într-o cîrciumă! El nu poate înțe-

Scanned with OKEN Scanner

lege, de pildă, de ce grămada aia de oameni (unii ar putea să se ducă și în alte locuri, gîndește el, neștiind că și acele „alte locuri" arată la fel) suportă cu o anumită voioșie chinul de a veni și a rămîne într-un asemenea local. Da, el nu știe prea multe despre viața acelor oameni, dar i se poate părea că știe, cu acea suficiență turistică a lumii noastre cînd, în treacăt, ți se pare că și înțelegi ceea ce vezi.

Cei mai mulți dintre oamenii aceia și-au pierdut plăcerea de a bea un pahar seara, în sînul familiei. Necazuri de tot felul îi urmăresc peste tot: la slujbă, în familie, în autobuz. Totul e urît, murdar, fals, toate miros a mizerie. Și nici măcar nu mai înregistrează lucrurile astea ca atare, prea s-au obișnuit. Mulți dintre ei nici nu au termeni de comparație. Dar, trecînd săptămînă după săptămînă, lună după lună și an după an, toate acestea trecînd din viața lor și nici măcar nemaipăsîndu-le de toate acestea, au învățat că există un loc unde speranța se poate reaprinde, elanurile reapar cu o forță de nestăvilit, se pot face planuri, proiecte, se poate face aproape orice. Chiar și impresia că toată lumea vorbește și nimeni nu ascultă e doar pe jumătate adevărată: da, toți vor să spună ce au pe suflet, în bine sau în rău, fiecare vrea să vorbească mai mult și să se impună astfel comesenilor, dar se mai și ascultă. Însă se ascultă fragmentar, „din zbor". Sînt atît de obișnuiți unii cu alții, se cunosc atît de bine (chiar și atunci cînd se văd pentru întîia oară în cîrciumă), poveștile lor, oricît de extraordinare ar fi, oricît de ciudate, sînt într-un fel atît de asemănătoare, pentru că viețile unora și ale altora seamănă foarte mult. De aceea s-au deprins să înțeleagă repede, de la primele cuvinte, și apoi nu mai au răbdare pentru ce mai urmează. Și chiar dacă n-ar fi ascultați deloc, ce mai contează? Important e că s-au eliberat de ceea ce-i apăsa. N-au nevoie de psihiatru, fiecare face psihoterapie după cum îl taie capul și fără ca măcar să știe că face așa ceva. Pentru că se simt bine, se simt al naibii de bine! Și asta de cum au pășit pragul localului. Sîngele începe parcă să circule altfel, inima bate

Scanned with OKEN Scanner

mai bine, capul gîndește mai limpede. Și apoi, după primele pahare sau după primele sticle pentru cei mai rezistenți!... Cîte minunății nu se pot povesti, aventuri netrăite vreodată, cît de frumoasă și ademenitoare ți se pare chelnerița și cum rîști cu nerușinare, urmărind-o la toaletă pe vreo femeie de la masa vecină, care e însoțită și ea de cineva, desigur, și propunîndu-i rapid pe coridor să plece cu tine în noaptea asta, sau măcar să vă întîlniți a doua zi. Și pe măsură ce năclăiala crește, pe măsură ce tot mai mulți cedează, îmbătîndu-se pe măsură ce căldura ce-i ținuse laolaltă și pe care o simțiseră binefăcătoare începe să dispară și trupurile încep și ele să se răcească, băutura e pe terminate și „ora închiderii", ora plecării se apropie, spectacolul devine tot mai trist, mai deprimant și răvășitor. Chiar dacă au mai rămas totuși cîțiva care o țin în forță. Dar totul s-a sfîrșit și fiecare înțelege asta, mai mult sau mai puțin, în felul său.

Și totuși, dincolo de icnete, de gemete, de rîgîieli și strigăte, de vărsături și urină, dincolo de o teroare care se lasă, pe nesimțite, asupra lor, și al cărei nume ei nici măcar nu-l cunosc, ceva din forfota și zumzetul lor va rămîne o vreme, asemenea rugilor și cîntecelor unui cor barbar, înălțător în nădejdile lui atît de simple, pentru ziua și zilele care vor urma.

Ia-i Doamne în paza ta! îi trecu prin minte lui Dominic. Se uitase cu nedumerire și cu un soi de milă la profesor. Aproape că-și băuseră halba – a doua, a treia – și ăsta uitase să-i mai răspundă. Sau îi răspunsese și el nu mai auzise nimic? Oricum, nu arăta prea bine, nădușise ca un cal – o fi fost august, o fi fost septembrie? –, costumul gri, regulamentar, se botise și era pătat pe ici, colo, poate erau doar pete de transpirație, iar cămașa albă căpătase pe la guler o culoare suspectă, galben-maronie.

De ce riscant? îl mai întrebase încă o dată, doar ca să-l întrebe ceva, iar celălalt îl privise tîmp și vesel în același timp, părînd nedumerit.

Scanned with OKEN Scanner

Ce să fie riscant?

Hîrtiuțele, chestia cu hîrtiuțele, ridicase vocea Dominic, pentru că în cîrciumă era un adevărat vacarm și abia de se auzea. Și cu buda, cu buda, ce, ai uitat?

Cum să uit? se scuturase celălalt din toropeală. Am fost terorizat. Am ars totul, bucată cu bucată, nimic n-a mai rămas alb, totul scrum. Pentru că cel de la Ei mi-a spus clar: au grătare speciale, pe la blocuri, la marginea orașelor. Din cînd în cînd fac sondaje, că au vidanjorii lor. Văd scrisori rupte, acte, documente, manuscrise... Ia să vedem noi ce-i aici! Și reușesc, de obicei, să reconstituie cîteva bucățele. Nu le trebuie mult, pînă dau de un fir, de-un nume, de o adresă, că pe urmă știu ei ce-au de făcut...

Fugi domnule de-aici! Ăla și-a bătut joc de tine. Cum să facă ei așa ceva? N-au cum. Se dau mari, asta e, că știu tot.

Nu, nu! protestase profesorul. Nici vorbă să mintă! Și m-a avertizat că dacă am ceva, așa, mai compromițător, să distrug totul, să ard, că va fi o campanie mai dură împotriva oponenților, fie ei și potențiali. Șeful cel mare n-are de gînd să slăbească frîiele, nu lasă el puterea, mai bine ne-ngroapă pe toți o dată cu el.

Și l-ai crezut! Și ți-ai distrus jurnalul! Ce dracu' aveai acolo, bombe, de ce ți-a fost așa de frică?

Bombe! Îți bați joc de mine... Aveam însemnări, cugetări, ce-am făcut, ce-am gîndit, tot felul... Acolo era viața mea. Uneori mi se părea că sînt prostii, niște fleacuri, alteori credeam că am gîndit și am scris lucruri importante. Și mi-a fost frică, da, pentru că le-am pus pe hîrtie. Am distrus totul, totul!

Nu trebuia să distrugi nimic, asta e!

Ușor de zis, dar te poți juca cu ăștia cînd te iau în colimator? Dacă vrei să știi, dar jură-mi să ții asta în tine, adică de ce să juri, am încredere, uite, tipul care mi-a zis toată povestea asta mi-a propus să colaborez. Că e simplu, că nu e mare lucru, că fac periodic niște note, da, semnate cu un indicativ. Că nu trebuie de fapt să fac turnătorie, ci chestiile astea sînt doar așa,

Scanned with OKEN Scanner

pentru siguranță, din prevedere, ca să se țină sub observație și control tendințele...

Și tu ce-ai zis, ai acceptat?

Eu i-am zis că să-mi lase timp să mă mai gîndesc, îi răspunsese, privindu-l ciudat, pierdut.

Ar fi trebuit să refuzi categoric, și basta!

De atunci nu mai dorm noaptea, mi-am pierdut liniștea, continuase profesorul, ca și cum nu l-ar fi auzit pe Dominic. Îmi tot spun că probabil sînt un tip slab sau chiar un ticălos, din moment ce s-au gîndit la mine.

Și începuse să plîngă, fără zgomot, prăbușit în el. Ce să-i mai fi spus? Probabil îl aveau la mînă cu ceva, se gîndise atunci Dominic.

Adevărul e că Băieții înșiși lansau tot felul de zvonuri despre ei. În ultimii ani deveniseră teribili, legendari, mitici. Mulți începuseră să creadă că Ei erau adevărații stăpîni, că Ceaușescu a pierdut, practic, controlul situației. Și că tot Ei ar fi fost singura forță capabilă să-l răstoarne pe Marele Fiu. Dar cine erau Ei de fapt, care erau capetele, creierele care îi conduceau în realitate, asta mai nimeni nu știa. Ce se întîmpla acolo, sus, în vîrful piramidei acestei secte răzbunătoare și cinice (fiindcă așa se și comporta, ca o sectă în cadrul Puterii), rămînea o enigmă. Însă mai jos, da, multe se puteau vedea cu ochii liberi. Puterea și influența lor ajunseseră nemăsurate. Li se cerea părerea (de atîtea ori determinantă!) în politica de cadre la absolut toate nivelele și, firește, își promovau oamenii lor. Ba chiar cadrele Partidului erau promovate în funcție de interesele Băieților și, firește, nu erau exceptate nici ierarhiile superioare. „Externele" ajunseseră pe mîna lor, aproape în aceeași măsură ca și Internele, care rămăseseră, bineînțeles, proprietatea lor originară, Baza. Practic, după secole de cînd Țările române avuseseră, într-o formă sau alta, diplomație, România se vedea lipsită pentru prima oară în istoria ei de acest domeniu vital pentru interesele oricărui stat. Aici, firește, interveniseră și ideile „originale" ale

Scanned with OKEN Scanner

Piticului nebun, gata oricînd să vină cu o „premieră mondială“ în orice domeniu (și nici din întîmplare, Dominic observase asta, vreuna din aceste „premiere“ nu se dovedea a fi cît de cît bună, ci toate, absolut toate erau nefaste pentru neamul românesc, noi pași spre „catastrofa finală“ așteptată de toată lumea, dar care, iată, se tot amîna), dar organizarea Externelor era făcută pe structura Securității și a intereselor sale.

Dar mai jos, și mai jos, ce se mai întîmpla? Băieții zburdau. Aveau, fiecare dintre ei, întreprinderi, instituții, cooperative, unități agricole, cenacluri literare sau de altă natură, de care răspundeau. Erau „parohiile“ lor unde tăiau și spînzurau. Unii erau mai decenți, parcă mai păstraseră ceva din „frica lui Dumnezeu“ pe care, probabil, le-o insuflaseră părinții, dar alții erau de-o aroganță și impertinență fără limite. Flăcăii ăștia, cel puțin unii dintre ei, parcă nu veneau de nicăieri și nu aparțineau nici unei nații. Aparent, se purtau ca niște „patrioți români“ (chefurile, transformate adesea în orgii, erau aproape întotdeauna însoțite de muzică „populară“, imprimată dracu' știe unde, dar se puteau auzi și cîntece bune, ale unor cîntăreți remarcabili). În realitate, ei se purtau de parcă n-ar fi avut nici o nație, nici o naționalitate, singurul lor statut fiind acela de Securiști. Începuseră să cheme, fără rușine, sub ochii „colectivului“, pe unul sau pe altul în birouri special amenajate pentru ei, la „vorbitor“. Ideea era de a mări pînă la paroxism, pînă la demență, suspiciunea. Măreață idee! Toată lumea trebuia cît de cît compromisă într-un fel sau altul, nu trebuia să mai existe nici un om curat, în care alții să poată să creadă, sau care să-și poată menține o poziție demnă în viața de toate zilele. Da, măreață idee, colosală, genială! Fiecare să se simtă, într-o oarecare măsură, cu musca pe căciulă, vorba românului. Atît de simplu, dar atît de eficace! Una din marile idei ale Genialului sau a vreunui căcănar de lingău din anturajul lui, dacă nu cumva ideea aparținea vreunui Băiat cu grad foarte mare. Fie musca cît de mică, tot muscă rămîne! Cei ce afirmau că nu pot înțelege cum de românii îl

Scanned with OKEN Scanner

suportă pe Ceaușescu (pentru că sînt prea răbdători, răbdători spre lași, pungași, șmecheri, hoți, mămăligari...) uitau, printre altele, că procesul acesta infernal și „grandios" de culpabilizare a unui popor, adică a-l pune pe fiecare, cît de cît, într-un raport de „delicată" poziție față de legi strîmbe sau față de principii și „comandamente superioare" și mai discutabile, are efecte extraordinare, de atomizare a unei societăți, de închidere a individului în sine și, la urma urmei, de nonacțiune.

Dar șantajul moral, șantajul patriotic? Ani de zile, agitatori plătiți sau ocazionali, provocatori sau naivi de bună-credință, lepre sau inși parcă picați din cer, cu credința lui Dumnezeu în suflet, susțineau cu tărie sau în șoaptă complice cum că trebuie să răbdăm, să îndurăm orice greutăți, căci toate sînt preferabile primejdiei îngrozitoare pe care o reprezintă colosul de la Răsărit. „Orice, numai să nu intre rușii în țară" i se șoptise, nu o dată, și lui Dominic. Sau: „Tu crezi că Ceaușescu nu știe, nu cunoaște lipsurile pe care le îndurăm? Și asprimea Securității? Dar nu are altă soluție, deocamdată trebuie să conducă cu mînă de fier, ca să nu dea prilejul coloanei a cincea și altor simpatizanți ai rușilor să se activizeze!"

Și chiar domni occidentali, părînd bine informați și privind parcă ceea ce se întîmpla în România cu o detașare și obiectivitate astrale, ca din satelit, nu l-au susținut oare ani de zile pe Ceaușescu, mirîndu-se cînd românii îl ponegreau? Ei, ei, spuneau acești domni, într-un fel sau altul, într-o limbă sau alta, Ceaușescu al vostru știe ce face, e un om remarcabil, un om mare, care reușește să țină în șah un Imperiu, și ce imperiu, cel mai teribil din cîte au existat vreodată, cel sovietic! Voi nu prea sînteți capabili să-l înțelegeți, mai spuneau ei, direct sau aluziv, voi sînteți un popor mic și cam limbut, comentați orice, bagatelizați orice și mai ales nu știți să răbdați, nu sînteți capabili de mari sacrificii...

Ca să vezi, domnule, românii nu erau răbdători și nu erau capabili de sacrificii. Și erau prea mici pentru

Scanned with OKEN Scanner

un Führer atît de mare. Iar peste cîțiva ani, cînd aberațiile lui Ceaușescu deveniseră vizibile și pentru cei mai orbi dintre ei, aceiași spuneau că românii sînt prea răbdători și se lasă sacrificați. Singurul punct unde rămăseseră consecvenți era acela că da, românii sînt un popor mic și bicisnic, din moment ce nu-l pot răsturna pe un nebun, pe un paranoic, pe un biet analfabet sau pe un Dracula (căci aici fiecare avea dreptul la o viziune personală asupra Dînsului).

Dominic se sculă de la măsuța unde își scrisese Declarația și se îndreptă spre biroul maiorului. Observase (de ce atît de tîrziu?!) că acesta își uitase pachetul de Kent pe birou. Îl uitase sau îl lăsase intenționat, greu de spus. Pentru că, tot din întîmplare sau nu, pe birou mai era o cutie de chibrituri. Or, maiorul Murza avea brichetă, o mică bijuterie, și pe asta n-o mai uitase. În schimb, apăruseră acolo chibriturile. Luă pachetul de Kent și chibriturile și le strecură în buzunar. Apoi își aprinse o țigară. Îi va spune maiorului: „Domnule, v-am fumat țigările fiindcă m-au uitat pe birou." Chiar așa, cît trecuse oare de cînd le strigase că terminase de scris și să-l ducă în celulă? O oră, două? Oricum, Băieții îl uitaseră cu adevărat, luați cu alte treburi de-ale lor, sau se prefăceau că l-au uitat. Nu fusese prea rău aici, iar acum, că are și țigări...

Băieții... Ce mai era oare și cu cuvîntul ăsta, de ce li se spusese oare pentru prima oară așa și de ce prinsese atît de bine? Ca în orice product folcloric, era imposibil să-i stabilești paternitatea. Fără îndoială, Băieții erau temuți, erau detestați, erau urîți chiar. Dar, atenție! Din chiar porecla care li se dăduse se simțea și o undă de simpatie complice. Căci cui li se mai spunea „băieți", „băieții noștri"? Sportivilor din tot felul de echipe și de felurite discipline, dar mai ales celor din echipele de fotbal, de la cele locale pînă la cea națională. Da, era o gamă destul de largă, de la dragoste pătimașă, fanatică, pînă la amărăciune și imprecații. „Băieții noștri au fost colosali, au mers excepțional, ca un mecanism perfect, nu ca o echipă.

Scanned with OKEN Scanner

Puteau cîștiga la un scor astronomic!“ Dar și: „Băieții ăștia ai noștri... Nu fac două parale. Se mișcă pe teren ca niște babe, îi vezi mai mult prin cîrciumi decît pe la antrenamente. Cotizăm degeaba și mergem la stadion ca să pierdem timpul. Ar trebui desființați fără milă!“

Sînt doar stări, sînt doar stări... Între extreme, între bucuria idolatră și furibundă, există o constantă – aceea a fidelității fără leac, cu dragoste și ură, cu izbucniri pătimașe, fanatice, atît de greu de explicat. Greu, dar nu și imposibil...

Și totuși, comparația e oare posibilă? De ce nu? Cu diferențele de rigoare, bineînțeles. Căci da, și față de Băieții cei duri răzbate adeseori, din păcate, o simpatie nici măcar disimulată. Faptele lor năzdrăvane, legendare, mitice impresionează pînă la urmă și într-un sens aproape pozitiv. Dacă nu chiar admirativ. „Ei, și ăia... au încercat marea cu degetul. Niște naivi, niște aventurieri... Păi Băieții, parcă ei ce păzeau? Sînt peste tot, știu tot... Și pac, i-au luat ca din oală!“ Dacă pe la începuturile Băieților un oarecare făcea tot posibilul să-i evite, să n-aibă de-a face cu ei sau măcar să nu fie văzut în compania vreunuia, în ultimii ani „relațiile cu publicul“ evoluaseră într-un sens neașteptat. De ce dracu' mai era nevoie de „case conspirative“ unde se întîlneau ofițerii de legătură cu informatorii, cînd prin restaurante, cafenele, la meciuri tot felul de terchea-berchea se afișau în modul cel mai natural, ba chiar cu mîndrie, în compania unor Băieți? Și nu doar din ăștia, dar și inși „onorabili“, medici, ingineri, profesori, agronomi, ca să nu mai vorbim de tot felul de șefi de instituții, îi cultivau pe Băieți, ba chiar deveniseră prieteni de familie, își făceau vizite reciproce, organizau chefuri năpraznice sau chiar Revelion comun, nu-i așa, cînd se zice că mai alegi cît de cît pe cei cu care treci cumpăna dintre ani. Și dacă cineva ridica, timid, o sprînceană a mirare, se putea trezi cu următorul răspuns: „Dom'le, eu cu cei care-și fac meseria pe față, ca ofițeri, n-am nimic. Ba chiar îmi plac profesioniștii. Eu pe ăia nu-i suport, pe informatori, pe cei disimulați. Și la urma urmei, Băieții ăștia sînt al naibii de simpatici, știu să se bucure de viață, ce mai!“

Scanned with OKEN Scanner

Păi sigur, păi sigur... Dar cine profită de pe urma acestor relații? Un pașaport, o slujbă mai bună, o funcție... Și cine oare deveniseră informatori benevoli, amicali, „de familie"? În aceste condiții, în aceste circumstanțe noi, pe această treaptă nouă, calitativ superioară, desigur, a evoluției societății românești, nu mai era nici o rușine, nici o jenă, mulți nu mai aveau „nici o greață" cînd spuneau cum nu se poate mai firesc: „Domnule, am un prieten la Securitate și uite ce mi-a spus aseară..." Sau: „Anul ăsta am fost în concediu la mare, la Neptun. Cu familia Ionescu, nu-i știi? El e la Securitate, la Băieți, ceva, șef de serviciu, nu-i decît maior, dar are funcție mare. A, ea e profesoară, directoare la un liceu. Dom'le, ce oameni de treabă... Că se zic atîtea... Dar tipul e formidabil, fenomenal, vede lucrurile foarte lucid, foarte realist, exact cum sînt."

Exact cum sînt... Ghiveci, miere amestecată cu căcat și servită în doze zilnice, cu tot mai mare plăcere, și căcănari fericiți că au astfel de relații, de parcă ar fi fost înnobilați...

Dar chestia cu „nea Nicu", era ea oare prea departe de cea cu Băieții? Căci iată ce-i spusese la un moment dat, într-o împrejurare anume, un distins profesor universitar lui Dominic, după ce acesta terminase facultatea de vreo doi ani: „Dragul meu, și fenomenul ăsta, Ceaușescu, e cît se poate de complex, să știi. Uite, n-o să ți-l tratez eu de la A la Z, deși am gîndit mult asupra subiectului, ca să zic așa, am gîndit de voie, de nevoie, ca mai fiecare dintre noi. Însă fii atent la următorul aspect: de ce, domnule, atîta lume, mai toată lumea, îi spune curent „nea Nicu"? Desigur, i se spune în tot felul, mai ales în familii, unde oamenii se simt mai adăpostiți, e blagoslovit cu tot felul de cuvinte tari, dar parcă cea mai frecventă poreclă, dac-o fi poreclă sau ce-o fi, este asta, „nea Nicu". Așa i se spune cel mai des."

Își ridicase privirea spre Dominic, mult mai înalt, și-l privise așa, întrebător, cîteva secunde. Era într-adevăr un tip distins, ascetic, cu o bărbuță încărunțită,

Scanned with OKEN Scanner

foarte îngrijită, care-i sublinia paloarea și trăsăturile prelungi ale feței. Și fiindcă Dominic nu spunea nimic: „Eu înțeleg, da, sîntem un popor cu umor, ironic, uneori chiar băscălios, ceea ce în atîtea prilejuri devine supărător. Dar de ce „nea Nicu"? Nea Nicu a făcut, a dres, a zis, n-a zis... O fi și ironie, dar ce e grav e că descopăr în vocea multora un fel de tandră complicitate, adică ei și nea Nicu ăsta le mai încurcă, dar tot el le va drege, săracul, că-i de-al nostru, nu? – își iubește țara, nu? – își iubește poporul, așa-i? Și chiar dacă nimeni nu-ți spune chestiile astea direct, eu așa le simt uneori... da, numai duioșia mai lipsește... Începe telejurnalul, blestemul nostru, unii înjură și închid televizorul, alții însă spun: ia să vedem noi „Aventurile lui nea Nicu", să vedem ce-a mai făptuit și glăsuit. Greșesc oare, sau mi s-au tulburat și mie mințile?"

Nu greșea. Și cînd tocmai vroia să-și mai aprindă o țigară, se deschise ușa și intră un plutonier:

– Bine că v-ați mai adus aminte de mine, că altfel adormeam aici, îi zise Dominic.

– Și ce, era rău? răspunse plutonierul. Toate la timpul lor, așta e, asta-i situația.

III

Noaptea, încovrigat sub pătură, strîns tot în el ca să reziste frigului, visase tot timpul, sau cel puțin așa avusese impresia. Fusese un vis sîcîitor, obsedant. Se trezise des, își amintea perfect ce visase pînă atunci, spera să scape, să viseze altceva, dar visul revenea, continua încă înainte de a fi readormit pe deplin. Dimineața însă, cum i se întîmpla de cele mai multe ori, nu-și aminti decît frînturi. Era ceva cu o familie de securiști, toți cei trei frați fiind ofițeri. Avuseseră origine bună, muncitorească, tatăl lor fusese și el ceva la vremea lui, sindicalist, dacă nu chiar ilegalist, așa că pentru băieți fusese simplu, fuseseră primiți cu brațele deschise. Tocmai murise mama lor și el, Dominic, fiind

prietenul lor din copilărie, participa la jalea lor, o jale de altfel reținută. Dar cel mai reținut era chiar bătrînul, tatăl lor, care părea resemnat și atîta tot. Nu acea resemnare demnă, sobră, care ascunde mari sfîșieri interioare, ci o resemnare bătînd mai mult spre indiferență. „Tată, ești bine?“ îl întreba din cînd în cînd fie unul dintre băieți, fie vreo rudă, spunîndu-i însă pe nume (dar numele Dominic i-l uitase). „Bine, da, bine“, răspundea el, stereotip, și zîmbea bucuros că i se dă atenție. Parcă ar fi ușor senil, se gîndea Dominic. Și tot el își spunea: cu bătrînii ăștia nu se știe niciodată, unii suferă mocnit cînd își pierd jumătatea și se sting la puțină vreme și ei, ca niște lumînări, fără să se exteriorizeze în vreun fel. Din cînd în cînd erau și momente mai neplăcute, cei trei aveau o soră care era încurcată cu un bărbat, iar bărbatul era însurat, avea și doi copii și nu reușea să divorțeze, sau nu voia el, așa ceva... Iar acum fata venise cu individul, îmbrăcat și el în constum negru, cu cămașă albă și cravată neagră, mă rog, ca și cum ar fi fost din familie. Și ea și el încercau să se poarte firesc, dar cu atît mai mult reușeau să fie stîngaci, făceau mici gafe, iar ceilalți, în loc să fie în astfel de momente mai iertători, mai înțelegători (căci pe asta mizaseră probabil cei doi) se uitau chiorîș sau cu o răceală ostentativă. Dar tot era bine, se gîndea Dominic, cei trei frați, cu care el copilărise (dar asta numai în vis, desigur), erau totuși ofițeri, erau securiști, l-ar fi putut lua de guler și să-l dea pe ușă afară. Cum tot atît de bine i-ar fi putut servi o „lecție“ imediat după ce aflaseră de legătura sorei lor, dar uite că n-o făcuseră, cine știe de ce.

Și pe urmă Dominic nu-și mai amintea ce mai visase, cum continuase toată povestea sau dacă nu continuase, însă urma un episod în care el se întîlnea, undeva într-o curte, cu unul din frați, cel mare sau cel mijlociu. Și ăsta tocmai îi spusese că, uite, a murit și fratele lor cel mic. La care Dominic se crucise, se tot lamenta: cum să moară băiatul ăla așa de tînăr, chipeș, cum să moară... „Asta era“, răspundea din cînd în cînd celălalt, „asta era, murise“. Și Dominic, dîndu-și

Scanned with OKEN Scanner

imediat seama că exagerase, că îl luase gura pe dinainte: cel mic nu era un băiat chiar așa de chipeș. Blond cu ochi albaștri, de statură mijlocie, cu o carnație cam moale, cam păstoasă (semn că, dacă ar fi trăit, peste ani s-ar fi îngrășat) și o piele foarte fină, albă și sensibilă, avea o figură mai degrabă ștearsă, inexpresivă. Ceea ce-l făcea totuși interesant era o umbră de absență care-i cobora uneori pe față și poposea acolo minute întregi, influențînd bineînțeles gesturile, mișcările și parcă întreg ritmul biologic, mult încetinite. Și cum, de ce murise? „Păi, îi explică fratele, izbucnise o revoltă în nord, o chestie serioasă, mii de oameni, zeci de mii de oameni. Și bineînțeles că ei fuseseră trimiși acolo. Au fost ciocniri, au fost lupte. Însă el nu era făcut pentru așa ceva. Mereu se plîngea comandantul de el, lui și fratelui lui. Că nu-și dă interesul, că nu se antrenează, că fotografiază tot timpul..." Cum adică, de ce fotografia tot timpul? „Avea el pasiunea asta, trăsnaia asta cu fotografiatul. Cum vedea ceva, care cine știe ce-i spunea lui, gata, fotografia, țac!" Dar înmormîntarea cînd va fi? „Tocmai asta e, că nu l-au găsit..." Nu, nimic? „Absolut nimic. Au fost lupte, nu? Lupte grele. A fost dat dispărut. Probabil se va ridica un mic monument în memoria lui. Acum se discută dacă se aprobă. Apoi unde, cînd... Nu era el pentru așa ceva, nu era un luptător." Și în vocea celuilalt Dominic citi nu tristețe, nu disperare, nu adîncă durere pentru fratele lui, ci doar regretul că n-a fost un bun luptător. Nu era ca ei, nu era de calibrul lor.

Și Dominic se trezise iarăși, scuturat de frisoane, iar o vreme nu mai dormise. Cum închidea ochii, cum îi apărea figura celui mort. Și-și tot spunea: doar el nu există, în realitate nu l-am văzut niciodată, ia să adorm eu la loc! Dar degeaba. Pîlcuri de ceață deasă, grea bîntuiau printre cruci, obeliscuri și monumente, era o lumină de seară spre înnoptare, iar dinspre brazi, pini și tuia uriași se auzea cînd ca un susur, cînd ca un șuierat sfîșietor, parcă venind de Dincolo. Și printre toate astea, din cînd în cînd, ca o fotografie îndoliată – figura celui dispărut.

Scanned with OKEN Scanner

Într-un tîrziu adormi din nou și visă cum tocmai evadase sau așa ceva, reușise să fugă, să iasă dintr-o situație periculoasă. Nu era singur, era cu o femeie și cu un bărbat. Femeia putea fi Lucia, parcă semăna întru cîtva cu ea, dar bărbatul îi era necunoscut și iată, totuși, erau împreună. Aveau o pușcă-mitralieră cu ei și o cărau într-un fel de cutie-husă, foarte asemănătoare cu acelea pentru viori. Pușca aia mitralieră era o bijuterie, un triumf al tehnicii militare, și Dominic se tot mira că așa ceva putuse fi inventat. Erau urmăriți tot timpul, de la distanță, de mici grupuri dispersate de soldați. Cu arma pe care-o aveau ar fi putut să facă ravagii, să-i secere pe mulți, însă nu trăseseră încă nici un foc, după cum nici urmăritorii nu trăgeau. Se pare că exista un ordin de a-i captura vii, iar ei știau asta. Însă chiar dacă totul aducea cu o joacă, cu un fel de urmărire de la distanță, toate astea se întîmplau sub o tensiune maximă. Erau dominați de o spaimă animalică, de tipi hăituiți, iar Dominic trebuise să strige de cîteva ori la bărbatul care era cu ei, fiindcă insul făcea tot felul de lucruri necugetate, se expunea inutil sau simula că trage către soldați, ceea ce îi putea provoca cu adevărat. La un moment dat, începură să urce un deal sau un munte, ascunzîndu-se după stînci și arbuști pînă cînd ceilalți se apropiau, și atunci plecau mai departe. Ajunseseră în vîrful muntelui sau al dealului și acolo era o cabană părăsită, oricum nu mai era nimeni. De sus se vedeau grupurile de soldați urcînd, ținte ideale. Spaima și încordarea deveniseră insuportabile. Acum nu mai era de ales: sau trăgeau cu teribila lor armă, sau se predau. Și, după o scurtă ceartă, au hotărît să se predea. Au fost duși înapoi, la poale, fără să fie bătuți. Acolo așteptau cîteva camioane cu prelate. Soldații se urcaseră deja în camioane, iar ei rămăseseră singuri fără ca cineva să le aibă grija. În sfîrșit, se apropie un ofițer și, foarte politicos, îi spuse lui Dominic: „Avem o mare problemă. Nu știm unde să vă ducem, n-avem nici un ordin în acest sens.“ Iar Dominic, nonșalant, aproape pe un ton obraznic: „Domnule, nu vă mai bateți capul,

Scanned with OKEN Scanner

duceți-ne unde mergeți și voi.“ Apoi, afișînd o mare siguranță, fiindcă celălalt stătea pe gînduri: „Și așa se va aranja, se va rezolva totul, o să vedeți. Vă asigur eu.“

Și atunci se trezi. Mai rămase nemișcat o vreme în patul tare (avea totuși saltea, dar una atît de jerpelită și împuțită încît mai că nu atenua cu nimic duritatea scîndurii), încercînd să recompună visul, simțindu-se încă înțepenit. După un timp, îl auzi pe gardian descuind ușa, dar rămase încă în pat.

– Nu ne-am trezit încă? Deșteptarea! Haideți, că-i cam tîrziu! Vom merge și la duș, să ne facem frumoși. V-am adus și schimburi curate.

Se uită, nu-i venea să creadă: cămașă curată, în carouri verzi și maro. Părea să fie cam pe măsura lui. Dar ce curată, era nouă! Și celelalte tot noi: maiou, chiloți, ciorapi trei-sferturi...

– Ce se întîmplă, domnule gardian? Vreți să mă însurați, mi-ați adus zestre?

– Ee, zise gardianul, un ins înalt, negricios, cu o figură cabalină. Eee... Păi nu sînteți însurat?

– Știu și eu? Sînt și nu sînt. Mai mult nu sînt decît sînt, așa cred.

– Adică cum?! își dezveli gardianul dinții lungi, gălbui, într-un zîmbet complice.

– Adică eram și eu cu cineva, ca tot omul. Eram împreună.

– Aha, nelegitimi. Acum e la modă, mai ales printre dumneavoastră, intelectualii.

– Lasă că știu și eu mai mulți care nu sînt intelectuali și care trăiesc într-o promiscuitate...

– O fi, o fi... Dar în ce-ați zis că trăiesc?

– Adică sînt și nelegitimi și unii stau cu două, trei femei sub același acoperiș. Scandaluri, mizerie, ce să mai vorbim...

– Ai dracului, cum pot să țină două, trei femei?! Eu am numai una și abia pot s-o țin, din toate punctele de vedere.

Dominic era gata de plecare spre duș, cu schimburile curate sub braț.

Scanned with OKEN Scanner

– Mergem? Dar întîi mi-aș face și eu nevoile, nu?

– Sigur că da, m-am gîndit eu la toate. Acum mergem la duș, lăsați astea în cuier, mergeți și vă faceți nevoile și pe urmă vă întoarceți.

– Logic, zise Dominic.

Cînd, în sfîrșit, intră sub duș, nu-i mai venea să iasă. Se reîntîlnea, după atîta vreme, cu o senzație atît de cunoscută și atît de plăcută, cu ceva cald, familiar, protector. Ca în pîntecul mamei, se gîndi. La un moment dat, fiindcă-și prelungise plăcerea prea mult, auzi vocea gardianului:

– Știu că v-a fost dor de un duș, dar începem să nu mai fim în grafic.

– Un minut, numai un minut! se rugă Dominic. Anunțați-mă cînd trece un minut!

– Bine, dar nici o secundă mai mult. Altfel o încurc eu!

Își închipui că lîngă el, sub duș, ar fi o femeie și-l străbătu un frison aproape uitat, care-l ameți. Să fie Lucia, da, udă, cu buzele ușor întredeschise, stropindu-l, ciupindu-l, sărutîndu-l zgomotos, atingîndu-i sexul și jucîndu-se cu el, rîzînd, pînă cînd îi observa privirea deodată schimbată, intensă, de o fixitate provocatoare, chemîndu-l și, totuși, străbătută parcă de fiecare dată și de un fior de teamă, ca și cum doar atunci avea să i se întîmple, ca și cum nu știa prea bine ce o așteaptă și aștepta totuși, înfrigurată, ca o falsă și inocentă victimă. Amîndouă deodată...

– Minutul! strigă gardianul. Nici o secundă în plus!

Închise robinetele, înjurînd în gînd, se șterse, se îmbrăcă cu lenjeria curată și, cînd dădu să-și ia blue-jeans-ii lui jegoși (de la graniță și pînă acum fusese lăsat să-și poarte hainele de rezervă pe care le avea în sacoșă, cele „sud-americane“ fuseseră confiscate. Așa că fusese îmbrăcat cu blue-jeans, pantofi „adidas“ și o geacă neagră), gardianul îl opri:

– Nu, dacă ne înnoim, ne înnoim de tot.

Îi arătă pe un scaun, lîngă el, o pereche de pantaloni, un pulover gros și o pereche de pantofi. Toate noi, desigur, toate pe măsura lui și toate de bun-gust, nu acolo, niște țoale oarecare.

Scanned with OKEN Scanner

– Domnule, dacă nu mă însurați, atunci precis mă duceți la Ceaușescu, glumi el, încercînd să-și ascundă uimirea.

– Vă rog mult, protestă gardianul oarecum formal, profesional, vă rog mult să nu vorbiți de Șefu' cel Mare astfel, în prezența mea.

– Dar ce-am zis? Doar nu l-am înjurat!

Gardianul preferă să tacă, așa că Dominic începu să se îmbrace. Toate îi veneau de minune: pantalonii, în mici carouri de nuanțe mai închise, îi veneau ca turnați și aveau o croială la modă, mai largi pe șolduri și coapse și mai strîmți jos, pe gambe. Pantofii, cu talpă mai groasă, ortopedică și puloverul cafeniu, cu discrete modele în stil norvegian, aveau embleme de firme străine, dar Dominic știa că toate astea, probabil chiar tot ce primise, erau produse de întreprinderi românești pentru export. Iar exportul, în marea lui majoritate, se făcea sub „pavilion străin".

Se întoarseră în celulă, Dominic ducîndu-și boarfele vechi sub braț.

– Dați-mi-le să le duc la spălat, zise gardianul. Unele mai sînt destul de bune.

– Din partea mea, puteți să le dați și foc. Cred că pînă la urmă n-o să-mi rămînă de îmbrăcat nici astea vechi, nici toalele noi, în care arăt probabil ca un filfizon, nu ca un actual și viitor deținut.

– De ce? Vă vin foarte bine, observă gardianul, aruncîndu-i de formă o privire.

– Da, însă costumul deținutului îl știm amîndoi care e.

Gardianul își încărcă brațele cu boarfele lui Dominic, fără să mai comenteze. Înainte de a ieși din celulă, îi spuse:

– Vin să vă iau peste o jumătate de oră. Acum e nouă și jumătate, la zece voi fi aici. Între timp, trimit pe cineva să vă aducă micul dejun.

Nouă și jumătate! Micul dejun! Boierie! Program lejer, de belfer. Numai că, după ora zece, cine știe ce va urma... Într-adevăr, un soldat îi aduse micul dejun, pe o tavă: cîteva felii de pîine, unt, două ouă fierte și...

Scanned with OKEN Scanner

cel puțin o sută de grame de salam de Sibiu. Plus o cafea. Servire exemplară! Mai mult chiar decît atît, răsfăț! Treaba lor ce-aveau de gînd, ce urmăreau prin aceste atenții excesive, el unul nu va lăsa nemîncată nici măcar o firimitură. Înfulecă deci tot ce primise, iar la cafea își permise să-și aprindă un Kent din pachetul maiorului Murza. Da, cîteodată viața e frumoasă chiar și la pușcărie. Țara arde și baba... Doar că el mîncase, nu se pieptănase. Mizeria și mocirla îi ajunseseră pe români nu pînă la gleznă, nu pînă la genunchi, nu pînă la brîu, ca-n poveștile lor cu Făt-Frumos și Zmeul Zmeilor, ci pînă la gît, pînă aproape de gură, gata să-i asfixieze în orice moment. Iar el mînca unt, ouă, salam de Sibiu, bea cafea și fuma Kent, cînd milioane de oameni nici măcar nu mai visau că ar putea avea așa ceva. Ei bine, n-ar fi avut nici un rost să nu mănînce din solidaritate cu aceste milioane. Ar fi fost mai degrabă o dovadă de prostie, de eroism ieftin, din acela bun pentru ilegaliști (dar oare mai exista și altfel de eroism? se întrebă), or el nu fusese și nici nu avea de gînd să devină erou.

La zece fix veni gardianul.

– Să vă fie de bine! îi zise, iar lui Dominic i se păru că în vocea omului se strecurase și puțină ironie. N-avea decît!

– Chiar așa, să nu vă recunosc, atît sînteți de schimbat! Rareori să se potrivească niște haine noi pe cineva cum se potrivesc pe dumneavoastră. Ca turnate! Parcă ați fi un băiat din ăia care prezintă moda. Cum li se zice, că nu-mi vine în minte?

– Manechini?

– Manechini, da. Orice revistă de modă v-ar publica fotografia.

Și chestia asta cu manechinul, era oare întîmplătoare, sau tot o ironie? Și încă una de cea mai bună calitate, trebuia să recunoască. Omul ăsta nu era deloc prost dacă spusese toate astea cu un anumit subtext. Deși putea fi o simplă întîmplare.

Ieșiră din celulă și o luară la pas pe lungi coridoare.

Scanned with OKEN Scanner

– Cale lungă ne așteaptă, zise Dominic.

Însă celălalt nu-i răspunse. Ajunseră la capătul unui coridor, acolo gardianul deschise o ușă, urcară niște scări, cam două etaje, apoi luară un lift care, abia pornit, se opri, probabil după numai un etaj. Și iar străbătură un lung coridor, absolut pustiu. Te puteai întreba, firește, dacă în spatele mulțimii de uși sînt oameni, ofițeri de securitate, firește, și dacă tocmai atunci, cînd trecea Dominic însoțit de gardian, toți acești oameni, absolut toți, erau atît de ocupați și „prinși de probleme" încît nici unul să nu se nimerească să-și părăsească biroul și să-și facă de lucru prin altă parte. Sau dacă nu cumva un semnal, primit deodată de toți, nu-i consemna pentru cîteva minute în birourile lor, de unde nu aveau voie să iasă. Dar nu era oare, dacă așa ar fi stat lucrurile, o regie prea complicată, prea sofisticată și care să obțină – ce anume? Să mai bage cîteva ace de gheață în sufletele celor ce urmau să fie anchetați, să-i facă și mai neajutorați, și mai singuri, pierduți pe interminabilele coridoare pustii? Pe care zgomotul propriilor pași îți dădea un fior anume, rece și straniu, ca și cum ar fi păsit altcineva în locul propriei tale făpturi...

Și iar străbătură un coridor, și iar urcară scări, și iar coborîră scări, apoi un coridor mai scurt, mult mai scurt, aproape întunecos. Sau toată această regie mai avea un scop, acela de a uita pur și simplu drumul pe care l-ai parcurs, de a nu ști, pînă la urmă, în ce birou ai fost dus și anchetat? Și ce rost mai avea o astfel de prevedere, prea bine cunoscută de unii pe pielea lor, iar de alții din romanele polițiste și altă „literatură de specialitate"? Cineva avusese cîndva această idee, o aplicase, ea dăduse „roade" (bune pentru unii, coroană de spini pentru alții) și, probabil, de la un moment dat ea se aplica inerțial, devenise literă de regulament, i se pierduse, cel puțin parțial, înțelesul. Căci ce să ascunzi, de cine să ascunzi? Doar nu mai putea fi vorba de superagenți care, în caz că evadează, că scapă cumva din captivitate (și de obicei, mai ales în filme, ei scapă), se întorc, memorizînd complicatul

Scanned with OKEN Scanner

itinerar parcurs, se întorc deci exact într-un anumit birou, pentru a-l găsi acolo pe principalul inamic, pentru a-l ucide sau doar a-l captura (și să ieși cu o astfel de pradă din clădire, Doamne, să nici nu ne mai gîndim cît de greu e!) sau pentru a sustrage niște documente dintr-o casă de bani sau dintr-un simplu fișet. Și nu putea fi vorba nici de revoluționari ca aceia din filmele mexicane, care se întorc să facă dreptate exact în locul unde fuseseră anchetați, bătuți sau schingiuiți de vreun colonel sadic, întotdeauna gras și cu figură respingătoare, întotdeauna cu mustăcioara ca desenată, întotdeauna cu cizme lungi și pinteni, și așa mai departe...

Gîndindu-se la toate acestea și încercînd să-și alunge astfel neliniștea, lui Dominic nici prin gînd nu-i trecuse, nici acum, nici cu altă ocazie, să memoreze drumul parcurs. Deși trebuia să accepte că, tot mergînd așa, alături de gardianul tăcut, care de data aceasta nu mai scosese nici măcar un sunet, necum un cuvînt, senzația dominantă și copleșitoare pe care o avusese era că nu e altceva decît un nimeni. Un nimeni și un nimic. Ceea ce nu era puțin, dacă obținuseră asta cu el și, desigur, cu atîția alții. Și atunci, procedeul itinerarului prelungit pînă la exces își recăpăta logica, cel puțin din punctul lor de vedere...

În sfîrșit, la capătul unui alt mic coridor întunecos (dacă n-o fi fost același pe care mai trecuseră de vreo două ori), gardianul deschise o ușă capitonată, invitîndu-l să intre. Încăperea în care intrară era destul de mică, plină cu dulapuri de fier. La un birou stătea un tip tînăr, în civil, cu o alură atletică, se putea observa asta chiar dacă nu se sculase în picioare. Gardianul luă imediat poziție de drepți și dădu să raporteze:

– Tovarășe...

– Lasă, îl opri tînărul. Ești liber, întoarce-te la ale tale. Încă nu știu dacă vei veni tot dumneata să-l iei sau vom chema pe altcineva. Vedem noi.

– Intrați în birou, îi spuse tipul lui Dominic. Va trebui să așteptați, puțin, sper. Și faceți-vă comod, luați loc într-un fotoliu. Aveți acolo ziare, reviste.

Scanned with OKEN Scanner

Dominic avu o clipă de ezitare. În anticameră, căci fără îndoială asta era încăperea în care intrase, se mai aflau două uși, amîndouă capitonate în piele neagră, una mai mare, cealaltă mai mică. Preferă să întrebe:

– Pe care ușă?

– Pe asta, desigur, îi spuse tînărul arătîndu-i-o pe cea mai mare. Și-i zîmbi cu subînțeles.

Biroul în care intră nu era foarte mare, dar destul de mare ca să impună. Observă mai întîi trei fotolii în jurul unei măsuțe și se tolăni imediat într-unul din ele. Pe măsuță erau într-adevăr niște ziare și reviste, în primul rînd dintre cele oficiale românești: *Scînteia, Scînteia tineretului, România liberă, Sportul, Informația Bucureștiului, Flacăra, Săptămîna, Contemporanul.* Dar erau și cîteva literare: *România literară, Luceafărul, Convorbiri literare* de la Iași și *Astra* de la Brașov. Adevărata surpriză venea însă din altă parte: într-un colț al măsuței, ca să nu facă probabil corp comun cu cele românești, se aflau și cîteva publicații străine: *Le Monde, Le Figaro, Financial Times* și *Frankfurter Algemeine Zeitung.* Poate că în ele erau articole despre România și Ceaușescu sau despre Ceaușescu și România, nu avea prea mare importanță, fiindcă mulți din Occident confundau pînă la identificare cele două nume. „România lui Ceaușescu" și așa mai departe. Cu siguranță că nu erau favorabile nici lui Ceaușescu nici românilor („apatia românească", „neangajarea intelectualilor", „scriitorii tac", „de ce polonezii, cehii, ungurii se mișcă, și românii nu?" și altele, și altele...), se dusese vremea cînd Ceaușescu era privit, poate de aceiași oameni care scriau articolele fulminante ale prezentului, ca un „copil teribil" al Estului, David ce înfruntă Goliathul sovietic (și totuși, se va scrie și istoria reală a acestei confruntări, care n-a fost doar o cacialma cum erau atîția înclinați să creadă în anii din urmă), iar românii, ei da, urmîndu-l ascultători pe Șeful lor, la urma urmei niște bravi și ei, acolo, pe lîngă Ceaușescu.

Dar iată că acum nu simțea nevoia să citească nimic din toate publicațiile alea, nici stupiditățile stereotipe din cele românești, nici articolele celor din

Scanned with OKEN Scanner

Occident. El, care încă din adolescență devora presa, citind tot ce-i cădea în mînă, se uita acum fără pic de lăcomie, ba și fără curiozitate, la vraful de ziare și reviste. Nu simți nevoia să ia nici măcar *Sportul*, să vadă care mai erau rezultatele la fotbal și atletism, sporturile pe care le îndrăgise cel mai mult, poate pentru că le practicase și el, pasager, în adolescență.

Deci preferă să-și plimbe privirea prin încăpere, prin Birou. Bineînțeles, sobrietate oficială... Un dulap imens pe o latură, o bibliotecă masivă, cu spații pentru televizor, combină muzicală și altă aparatură de care cei de-acolo nu duceau lipsă, biroul propriu-zis, și el masiv, vegheat în spate de un scaun cu spătarul înalt, o masă lungă cu mai multe scaune, tipică și ea pentru ședințe restrînse. Toate acestea erau din stejar, cu siguranță făcînd parte dintr-o garnitură executată de vreo fabrică de mobilă românească pentru export. Culoarea tuturor avea un luciu mat și aducea cu aceea a cafelei bine prăjite. Dar, firește, era greu să distingi exact nuanțele, singura fereastră avînd storurile trase. Cele trei fotolii, și ele maro, asortate cu mobilierul, erau bineînțeles din piele și bineînțeles foarte comode, odată așezat nu-ți mai venea să te ridici. Vorba unui unchi al lui Dominic, bărbat trecut de șaptezeci: „De la o vîrstă anume nu-i bine să stai în fotolii prea comode și joase, că mai mult te vlăguiesc decît te odihnesc. Parcă te trag spre moarte...“

Toată încăperea era mochetată cu un material asemănător culorii mustarului, dar în mijloc trona și un frumos „persan“ de Cisnădie, deloc încărcat, avînd motive și nuanțe de cel mai bun gust. În spatele biroului, al mesei de lucru, ca să zicem așa (pe care, din locul unde se afla Dominic nu se vedeau decît o veioză, trei telefoane – alb, negru și roșu –, o scrumieră și o mapă de piele sau imitație de piele pentru „hîrtii“; doar că nu se zărea nici o hîrtie), puțin lateral la stînga se zărea o ușiță, mascată doar decorativ și vopsită în culoarea peretelui. Acolo se aflau, probabil, „instalațiile sanitare“. Iar pe peretele unde era biblioteca, în prelungirea ei dinspre birou, aproape în colț, se afla zidit un seif masiv.

Scanned with OKEN Scanner

Ar mai fi fost tablourile de pe pereți... Erau trei tablouri: două dintre ele reprezentau scene istorice convenționale cu Mihai Viteazul și Bălcescu, zugrăveli ale cine știe cărui pictor oficial, dar genul acesta, care devenise aproape comun (puteai vedea astfel de tablouri prin expozițiile profesioniștilor și ale amatorilor, prin tot felul de încăperi oficiale sau în holurile instituțiilor, prin cluburi, case de cultură, cantine, cămine culturale sau chiar prin halele fabricilor și prin săli de așteptare din gări), începuse să fie practicat, fără îndoială, și de „artiști amatori" ridicați din rîndul Băieților, participanți cu diplome în regulă la Festivalul Național „Cîntarea României". Dați naibii; Băieții: azi-mîine nu mai aveau nevoie de nimic; după modelul cerut de Șeful cel Mare pentru România, de a produce singură tot ce are nevoie, ei se adaptaseră cel mai rapid. Aveau specialiști în absolut toate domeniile, aveau gospodării anexă, aveau artiști în toate branșele, mai ales amatori, dar și profesioniști, ultimii avînd, bineînțeles, vechi state de serviciu și „grade" mai mult sau mai puțin secrete.

Ei bine, dar mai era și al treilea tablou: ăsta nu putea fi un tablou de serie. Dominic se ridică din fotoliu și se duse lîngă tablou, să vadă semnătura. Dar nu erau decît niște inițiale, și alea destul de vag conturate (intenționat?!): S.L. '85. Apoi se îndepărtă iarăși, la o distanță convenabilă, pentru a-l admira. Lumina pe care o dădea lustra din tavan i se păru prea slabă. Erau două comutatoare lîngă ușă. Apăsă pe al doilea și se aprinseră mai multe tuburi fluorescente, mascate între bibliotecă și tavan. Acum tabloul primea destulă lumină. I se păru excepțional: o cîmpie vălurită, în culori stinse, obosite, de toamnă, cu miriști și porumb încă necules, așteptînd parcă înfrigurat iarna. Și cîmpia asta, atît de dezolantă, se întîlnea, tot vălurindu-se spre orizont, cu niște dealuri. Sau nu se întîlnea, ci devenea deal, se putea spune și așa. Iar la poalele dealurilor (pictate în nuanțe de ocru, lutoase, golașe, deasupra lor apărînd albastrul pal al cerului, dar un albastru în care se prelungeau și ceva din ocrul dealurilor, și nuanțe de galben și verde, așa încît cerul

Scanned with OKEN Scanner

însuși, cerul tabloului avea un aer bolnav și resemnat) se putea vedea un sat, un sat mic sau un cătun mai răsărit, care avea și biserică (i se vedea turla). I se vedeau și acoperișurile, erau sugerate garduri de nuiele, cîțiva pomi în livezi sărace și chiar o șură. Mai erau, desigur, și alte amănunte, care împreună compuneau cum nu se poate mai bine atmosfera de sat românesc. Iar această atmosferă nu era deloc veselă și nu avea vigoare. Case, cîmpie, deal, miriști și pomi, toate își prelungeau unele în altele nuanțele, toate făceau corp comun, alcătuind un univers de o umilință și resemnare sfîșietoare. Parcă toate agonizau. Pînă și cerul părea îmbolnăvit sau cel puțin atins de umilința celor de jos. Doamne, îți venea să spui, sau chiar să strigi, Doamne, de ce i-ai părăsit? *De ce ne-ai părăsit?* Și totuși, doar din cer, din cele cîteva ochiuri de albastru curat, venea puțina lumină care, atît de ciudat, transfigura tabloul cu lumea din el. Iar observînd asta, lumina aceea, cele cîteva pete luminoase care poposeau pe lumea de jos . păreau să deschidă o nouă dimensiune, pînă atunci nevăzută sau mai bine-zis nefiind încă simțită. Era dificil s-o numești. Poate nici nu avea nume. I s-ar fi putut spune eternitate sau veșnicie sau capăt de lume, uitat de istorie, asupra căruia veghează duhul ceresc. Dar ce puteau spune aici cuvintele? Nu puteau fi decît neputincioase față de ceea ce nu putea fi exprimat.

Ei bine, această lume, aparent uitată de istorie, fusese de fapt agresată și chiar asaltată, timp de patruzeci de ani, de către acei mari maeștri ai utopiilor negative care sînt comuniștii... Iar în ultima vreme, asaltul lui Ceaușescu devenise furibund și dement...

Dominic tresări, cuprins de o revelație. Ia stai, ia stai puțin! Făcuse, pentru a nu se lăsa cuprins de gînduri negre și așteptarea să-i fie suportabilă, inventarul complet al lucrurilor din biroul unui mahăr (căci nu putea fi un șef oarecare, biroul rivalizînd, după cîte văzuse, auzise sau citise, cu biroul unui ministru sau chiar vice-prim-ministru, ca să nu mai vorbim de un

Scanned with OKEN Scanner

prim secretar de județ...) al Băieților. Adică inventarul lucrurilor văzute, căci al celor nevăzute, „ascunse", firește că nu-l putuse face. Și deodată înțelese că din birou, din încăperea aceea, lipsea un obiect care ar fi trebuit să fie cît se poate de la vedere! Mai verifică totuși încă o dată cu privirea. Nu mai avea nici o îndoială: din acest birou oficial lipsea fotografia-portret a lui Ceaușescu! Prezentă, vorba aia, peste tot, chiar și în locuri greu de imaginat, lipsind doar din W.C.-urile publice, celebra fotografie-portret a Marelui Conducător lipsea din acest birou oficial, și nu orice birou, ci un birou de lux al Securității! Abia acum Dominic se simți invadat de o stare ciudată, de derută și neliniște, rămînînd cu privirea în gol, neînțelegînd...

IV

Depășise totuși starea de perplexitate și începuse să citească *Sportul* (cea mai puțin solicitantă lectură, nu te obliga să gîndești) cînd ușa capitonată se deschise aproape fără zgomot și intră un bărbat îmbrăcat într-un balonzaid lung, gri închis, cu cordon.

– Bună ziua, zise, dezbrăcîndu-se de balonzaid, punîndu-l pe un umeraș și abia apoi agățîndu-l astfel în cuier. Îmi pare rău că a trebuit să mă așteptați, dar la noi, în România, e tare greu să fii punctual. Cred că pretutindeni e greu, și nemților și englezilor nu le-o fi ușor să fie punctuali, dar în comparație cu felul nostru de a fi, cu mentalitățile noastre răsăritene despre timp...

Vorbind, străbătuse încăperea fără grabă și se așezase pe scaunul de la birou.

– Chiar așa, cît m-ați așteptat?

– Știu și eu?! O jumătate de oră, poate o oră, mi-e greu să-mi dau seama fără ceas.

– Și de ce n-aveți ceas?

– Cum de ce?! Mi s-a luat, mi s-a luat încă de la început...

– Ah, da. Regulamentele astea... Nu le prea cunosc. Ar trebui să fac ceva ca să primiți înapoi ceasul. Deși,

Scanned with OKEN Scanner

dacă mă gîndesc bine, în situația în care sînteți timpul trece mai greu, mai chinuitor chiar, atunci cînd ai ceas și-l consulți mereu. Nu găsiți?

– Nu m-am gîndit, răspunse Dominic. Poate că aveți dreptate. Dar aș prefera totuși să văd cum e cu ceas, că fără ceas am văzut.

– Da, da... Să văd ce pot face.

Deschise și închise niște sertare ale biroului, scoase dintr-unul un vraf de hîrtii, de „documente", răscoli cîteva minute prin ele, găsi o foaie asupra căreia zăbovi cu privirea... Își făcea de lucru? De ce, ca să-l țină pe Dominic în tensiune? Ar fi fost un truc prea ieftin. În sfîrșit, băgă hîrtiile la locul lor, încuie sertarele și, lăsîndu-se pe spate în scaun, destins, îl întreb pe Dominic:

– Pot să vă ofer o cafea?

– Mi s-a dat una, dimineață, la micul dejun. Un mic dejun, trebuie să vă spun, cu totul peste așteptările mele. Cred că nici la hotelurile de lux din România nu se poate mînca la ora actuală cum am mîncat eu azi-dimineață. Dac-o duc tot așa, e ca la pensiune, o să mă îngraș...

– V-am întrebat dacă pot să vă ofer o cafea, zise tipul, ca și cum ceea ce-i spusese Dominic fusese o divagație fără nici o importanță.

– Puteți, de ce nu, sigur că puteți.

Chiar așa, de ce nu? Purtați-vă bine cu mine, domnilor, răsfățați-mă, că tot n-aveți ce cumpăra... Chiar să vreau să vînd, și tot n-am ce vinde. Iar dacă cumva vă gîndiți la o racolare, ei bine, nu v-ați ales bine omul, vă asigur!

– Mulțumesc că acceptați, zise mahărul, și vocea îi rămăsese perfect normală cînd rostise cuvintele, nu se simțise nici o undă de ironie.

Intră tînărul ofițer din anticameră. Fără să ia „poziție", degajat, spuse întrebător:

– Da, să trăiți...

– Comandă două cafele și o apă minerală.

Apoi, către Dominic:

Scanned with OKEN Scanner

– Domnul Vanga ce preferă: un nes, o „turcească“ sau o cafea filtru?

Din nou, nici o nuanță ironică.

– Mi-e indiferent, zise Dominic. De care preferați dumneavoastră din aia beau și eu.

– Atunci adu-ne două turcești. La astea, făcute la ibric, gustul cafelei rămîne parcă mai autentic. Îi simți altfel parfumul...

Cum oare îl chemase pe cel din anticameră? Nu era sonerie, ci probabil un semnal luminos. Ăștia au undeva, sub tăblia biroului sau cine știe unde, tot felul de drăcii. O fi arătînd ca un pupitru de comandă, ca un „tablou de bord“...

Așteptînd cafelele, nici unul nu mai zise nimic. De parcă ceea ce ar fi urmat ar fi depins foarte mult de cafelele alea. Tipul, mahărul – căci așa ceva trebuia să fi fost, nu mai era nici o îndoială, fie și numai după cele trei telefoane de culori diferite pe care le avea pe birou –, nu părea să aibă mai mult de patruzeci și cinci de ani. Între patruzeci și patruzeci și cinci. Brunet, cu părul tuns scurt, perie, ceea ce îl avantaja, îi masca, tocmai dezvelindu-l, începutul de chelie. De statură mijlocie, îndesat, robust, dar, greu de spus de ce, lui Dominic i se părea că are o osatură destul de fragilă, destul de delicată, care deja suporta cam multă greutate pentru conformația lui. Capul părea masiv, nu atît prin dimensiuni, ci datorită gîtului scurt, gros, care crea impresia că e așezat direct pe umeri. Nici maxilarele nu erau puternice, ci doar îngroșate de depunerile excesive („făcuse fălci“, cum se spune). Obrajii plini, cărnoși, bărbieriți excesiv și, din cauza asta și a bărbii fără îndoială foarte dese, deveniți albăstrii, contrastînd cu paloarea zonelor neatinse de pilozitate, buzele pline, ceva cam prea roșii pentru un bărbat, fruntea nu prea înaltă, arcadele teșite și ochii înfundați în orbite, nasul puternic, ușor în vînt, înfipt acolo de o mînă nesigură și, poate, ceva din toată ființa lui, mișcările uneori prea lente, părînd greoaie, alteori surprinzător de rapide, nervoase, fulgerătoare, ei bine, toate astea și cine știe ce alte detalii încă ascunse îi

Scanned with OKEN Scanner

dădeau o înfățișare asemănătoare hipopotamului. Da, după cum despre atîția oameni se spune: seamănă cu un leu, cu un lup, are ceva de vulpe, e ca un urs, ca un cocoș, ca un pește, ca un uliu, despre omul din fața lui se putea spune că are ceva de hipopotam. Un hipopotam foarte elegant, îmbrăcat într-un sacou dintr-o stofă excelentă, nu era exclus să fi fost englezească, în carouri mari, cu nuanțe mai ales de negru și albastru, pantaloni maro deschis, cămașă de un albastru stins și cravată fără îndoială de mătase naturală, tot albastră, dar o nuanță mult mai închisă, cu motive geometrice discrete.

Sigur că toate astea erau departe de a sta impecabil pe trupul îngroșat pe alocuri, mai ales în zona șoldurilor, a pântecului și a pieptului bombat, prea plin în părțile sînilor. Și era prea devreme să spui: iată un domn distins. Pentru așa ceva, hainele nu reprezentau condiția principală. Sau, iată, atunci cînd intrase în birou, îmbrăcat în balonzaidul cel lung, era clar că faptul că purta cordon peste mijlocul îngroșat nu-l avantaja cîtuși de puțin, mai ales că nici umerii nu-i erau prea largi.

Tînărul ofițer aduse pe o tavă cafelele și se uită întrebător la șeful lui.

– Pune-le pe amîndouă pe măsuță.

Ofițerul se întoarse în anticameră și reveni cu o sticlă de apă minerală și două pahare, punîndu-le pe tavă, lîngă cafele. Apoi ieși.

– Sper că nu vă deranjează dacă-mi voi bea cafeaua mai aproape de dumneavoastră, stînd și eu pe unul din fotolii.

– Dar sînteți în biroul dumneavoastră, de ce mă tot întrebați? Eu sînt în situația în care sînt, așa că nu pretind și nici nu aștept să vă purtați cu mine manierat. Nici măcar civilizat...

– Da, aveți dreptate. Dar ce să fac, dacă așa am fost crescut, dacă așa am fost educat? Iubesc bunele maniere, buna-creștere, am o certă înclinație spre un anumit fel de viață, hai să-i zicem burghez: Tabieturi și toate celelalte...

Scanned with OKEN Scanner

Și atunci, îi veni lui Dominic să întrebe, cum ai ajuns la Ei? Și încă un mahăr, un șef important! Doar nu cu bune maniere și bună-creștere, bănuiesc. Dar se abținu, nu-l întrebă nimic.

Însă celălalt, ca și cum i-ar fi ghicit gîndurile:

– Bineînțeles, mă port astfel, îmi place și vreau să mă port astfel cînd consider că am cu cine, că interlocutorul, ca să mă exprim astfel, merită. Altfel, desigur, trebuie să mă adaptez situațiilor foarte diferite pe care le întîlnesc aici, la noi, dar și lumii de afară, firește. Care e și ea cum e, cum o știm, nu-i așa?

Se ridică de la birou și, cu mersul lui imprevizibil, de data aceasta parcă alunecînd, veni și se trînti pe un fotoliu, picior peste picior. Ciorapi negri, probabil trei-sferturi, iar pantofii, negri, cu talpă groasă, erau de cea mai bună calitate, produși de vreo firmă străină. Scoase un pachet de țigări Chesterfield și o brichetă îmbrăcată în piele neagră și le puse pe măsuță.

– Serviți-vă, zise. O țigară bună la o cafea...

Dominic luă o țigară din pachet, și-o aprinse, apoi sorbi din ceașca de cafea. Aștepta. Celălalt își aprinse și el țigara, sorbi și el din cafea. Nu părea deloc grăbit. Dădea impresia unui om care se odihnea astfel și trebuia lăsat în pace. Într-un tîrziu, după ce fumase mai bine de jumătate din țigară, începu să vorbească:

– Uite ce e, domnule Vanga, să nu credeți că aplic vreo subtilă tactică a așteptării și amînării. Pur și simplu acum sînt cam obosit și am preferat să nu intru direct în subiect. Altă dată, cînd ne vom mai întîlni, veți vedea, s-ar putea să fiu foarte grăbit și cît se poate de direct.

– Altă dată? Adică ce să înțeleg din asta? Că ne vom mai întîlni? Că va trebui să colaborez cu dumneavoastră, să lucrez pentru dumneavoastră?

– Nu-i vorba de asta, făcu celălalt un semn vag din mînă. Dar de întîlnit ne vom mai întîlni, cu siguranță, adăugă el, privind în ochii lui Dominic. Avea o privire, un fel de a privi cu totul aparte, și Dominic simți că-l străbate un fior neliniștitor, ca și cum l-ar fi amenințat

Scanned with OKEN Scanner

ceva nevăzut, încă nici măcar bănuit sau presimțit. Abia acum îi observă ochii: erau negri, un negru cu adevărat întunecat, mat, fără acele luminițe, fără acel luciu sau sclipire sau cum să-i spunem care dă o anumită căldură omenească ochilor, indiferent de ce culoare ar fi ei. Iar albul ochilor era foarte injectat.

Deci pentru prima dată îl privise cîteva secunde în ochi pe Dominic, de aproape, iar acesta simțise că-l cuprinde un fel de panică. Nu privea în ochii celuilalt pentru a stabili cît de cît un fel de comunicare, deschis și limpede, ca și cum, privindu-te ochi în ochi, ai descătușa într-un fel și sufletele. Dimpotrivă, felul lui de a privi direct în ochii celuilalt nu avea doar ceva scrutător, ci mai ales anihilant. Era mai greu, dacă nu imposibil de a explica privirea pe care o avea în anumite momente omul din fața lui. Nu puteai spune că era de tip hipnotic, cînd cel ce poate și știe să privească astfel n-are de făcut altceva decît să-și găsească victima potrivită și să facă apoi ce vrea cu ea. Și nici genul de privire rece, metalică, agresivă. Sau cu atît mai puțin felul de a privi încărcat de ură și violență abia strunită. Nu, pur și simplu Dominic se văzu nevoit să recunoască în sine că-i lipsesc termenii de comparație. Putea spune, cel puțin deocamdată, că privirea celuilalt era deosebit de intensă (oare doar cînd și-o programa astfel?) și exprima o forță cu totul neobișnuită. De ce natură era însă acea forță, va avea poate tot timpul să-și dea seama. Deocamdată era clar că avea un efect anihilant.

Și ca și cum celălalt simțise ceva sau își cunoștea cît se poate de bine forța privirii, păru să-l cruțe de data aceasta pe Dominic, uitîndu-se absent, undeva spre un punct al bibliotecii, în timp ce-i vorbea:

– Fiindcă am amintit adineaori de bunele maniere... Sigur că așa ceva mai există doar prin cărți sau, uneori, poți întîlni vreun tip ciudat care le aplică literă cu literă, doar el mai știind de ce o face, dacă nu cumva o fi țicnit. Spun asta pentru că, de fapt, și eu trebuia să încep cu începutul: adică să mă prezint. Știu că la noi nu se prea obișnuiește asta, dar eu o fac

Scanned with OKEN Scanner

din două motive: n-am de ce să mă ascund, cel puțin de dumneavoastră, care nu puteți prezenta în nici un fel un pericol pentru mine. Nici în prezent – asta e cît se poate de clar, nu-i așa? – și nici în viitor. Chiar dacă se spune că nu se știe niciodată, prevederea e mama înțelepciunii. Iar al doilea motiv, care de fapt se și leagă de primul, e că am pur și simplu încredere în dumneavoastră. Un anumit fel de încredere, bineînțeles, n-are nici un sens să vă dau explicații suplimentare. Deci, făcînd aceste precizări, vă pot spune că sînt colonelul Adrian Coldea și lucrez în cadrul unei direcții speciale, subliniez *speciale*, a Securității statului. Alte amănunte, firește, nu vă pot da.

– Vă mulțumesc, domnule colonel, zise Dominic, pentru încredere și celelalte. Pentru faptul că v-ați prezentat... În cazul meu, firește, nu e nevoie să mă prezint. Și din punctul acesta de vedere și din altele, jucăm roluri diferite.

– Firește, firește, aprobă imediat colonelul Coldea. Aveți perfectă dreptate.

– Și atunci, îndrăzni Dominic, spuneți-mi și mie: de ce mă aflu de fapt în fața dumneavoastră?

– Pentru că, domnule Vanga, mă interesați. Mă interesați foarte mult.

– Pot să știu și eu de ce? întrebă Dominic, cu adevărat surprins. Și din ce punct de vedere vă interesez?

– Nu, nu puteți. Cel puțin deocamdată, cel puțin astăzi.

– Doar nu sînt actor de cinema, insistă iritat Dominic. Nu sînt nici vedetă de muzică ușoară, nici de muzică populară. Nu sînt nici un fel de vedetă. Dumneavoastră nu sînteți genul de om care să dorească un autograf languros de la ăștia, iar în același timp să-i și umilească.

– Nu, aveți dreptate.

– Dar nici nu pot să cred că sînt aici numai ca să purtați conversații inteligente cu mine. Și din acest punct de vedere, puteați să găsiți inși mult mai potriviți decît mine.

– Iarăși aveți dreptate.

Scanned with OKEN Scanner

– Și atunci?

– Ce pot să vă mai spun acum?... Mi-a căzut în mînă, cumva întîmplător, dosarul dumneavoastră. Întîi l-am frunzărit, apoi l-am parcurs foarte atent. M-a interesat foarte mult, v-am mai spus asta. Apoi mi-a vorbit într-un anumit fel, incitant pentru mine, maiorul Murza, căruia i-am solicitat date suplimentare despre dumneavoastră. Să știți că, în pofida unor aparențe, Murza nu-i deloc un om prost.

– Așa cred și eu. Și totuși...

Colonelul se uită la ceas.

– Sînt în criză de timp, spuse. Trebuie să plec. Am înțeles că aveți cele necesare... Dacă mai doriți ceva...

– Televizor nu vreau, că prea aș semăna cu un deținut american, zise Dominic. Și nici n-aș avea ce să văd la televizor. Mai bine zis nu vreau să văd. Radio nu-mi dați sau îmi dați fără unde scurte, ca-n hoteluri, să n-ascult „Europa liberă". Altceva?! A, da: hîrtie de scris și-un pix. Scrisori pot să scriu?

– Deocamdată nu.

– Atunci le scriu, dar nu le expediez. Vreau să vă mai rog ceva. Noaptea e cam frig, n-am decît o pătură.

– Asta deja s-a rezolvat, veți vedea cînd vă întoarceți. Atunci, la revedere. Pe mîine sau pe poimîine.

Și-l conduse, afabil, pe Dominic pînă la ușă. În anticameră îl aștepta deja gardianul. Îi căută privirea tînărului ofițer, dar acesta părea foarte cufundat în lectura unei broșuri. Ieși deci, fără să-i adreseze vreo vorbă.

Ajuns în celulă, avu surpriza să constate că vechiul pat fusese înlocuit cu unul nou – un fel de pat de campanie asemănător celor de spital, în întregime de fier, desigur. Dar avea arcuri și saltea bună – le încercă imediat –, așternuturi curate, o pernă și două pături ce păreau a fi aproape noi și mai ales destul de groase. Cealaltă surpriză era poate și mai mare: o masă și un scaun.

– Nu-mi mai rămîne decît să-mi scriu memoriile, îi spuse gardianului, care rămăsese lîngă ușă, tăcut, urmărindu-i reacțiile. Dacă m-aș lua după mine, după

Scanned with OKEN Scanner

favorurile care mi se fac, ar însemna că România a făcut pași uriași spre civilizație: să poți să scrii memorii și alte opere nemuritoare în pușcărie, să recunoaștem, nu e posibil chiar oriunde!

Își făcu apariția un soldat, care aduse coli „ministeriale", un teanc întreg. Le puse pe masă, iar lîngă ele un pix.

– Da, avem de toate! Mai lipsesc cîteva lucruri și vom face aici o garsonieră pe cinste! Putem improviza chiar și o mică discotecă. Nu ne trebuie mare lucru: un casetofon – că o combină muzicală cu boxe, să recunoaștem, e mai greu de procurat, pe urmă meșterim singuri o orgă de lumini, introducem ceva băutură de contrabandă, că s-o găsi destulă pe aici, pe la voi, și distracția-i gata. Ba nu, era să uit esențialul: n-avem fete! Ce zici, amice – i se adresă soldatului – faci tu rost de niște fete bune, de București?

Soldatul rîse:

– Păi de unde să...

– Ce mai cauți, mă, aici? îl întrerupse gardianul. Ți s-a făcut de bulău? Ți-ai făcut treaba, șterge-o!

– 'Țeles, zise soldatul, pocnindu-și scurt călcîiele, și se grăbi să iasă.

– De ce l-ați alungat, domnule gardian? De fapt, care e numele dumneavoastră?

– Rizescu, răspunse automat omul, luat pe neașteptate. Da' de ce întrebați?

– Așa, ca să știu. Și de ce l-ați alungat? Nu vedeți că oricum nu am cu cine să fac conversație?! Ce, cu dumneavoastră, domnule Rizescu, pot face conversație? Mi s-a spus că voi avea toate condițiile unui trai civilizat, unei bune detenții, și uite, un lucru important, conversația, deja mi se refuză.

– Domnule Vanga, nu știu eu ce vi s-a spus, dar soldatul e soldat, să-și vadă lungul nasului!

– Dar ce-a făcut?!

– A rîs de chestia aia cu fetele și era cît pe-aci să zică tot felul de prostii...

– Din care ar fi reieșit că ne aflăm totuși în București, nu, domnule Rizescu? Ah, secretomania,

Scanned with OKEN Scanner

secretomania asta a dumneavoastră de care văd că nu v-ați vindecat și poate n-o să vă vindecați niciodată. Păi poți să ascunzi Bucureștiul, domnule? Ce atîta mistér?

Rizescu nu zise nimic. Se mai învîrti în celulă, ca și cum ar fi vrut să se convingă că totul e în ordine. Înainte de a ieși, îi spuse totuși:

– Dacă mai aveți nevoie de ceva, bateți în ușă. Și vă rog să înțelegeți: eu nu știu de nici un mister. Eu am instrucțiunile mele, eu aplic ordinele care mi se dau.

După care închise ușa celulei, cu grijă, să nu se trîntească.

Ceasul, bineînțeles, nu i-l restituiseră. Dar trebuia să fie ora amiezii, dacă nu cumva mai mult. De undeva, ca o părere, simți miros de mîncare gătită. I se făcuse foame, își simțea stomacul strîns ca o pungă. Cafelele băute în cursul dimineții îi stimulaseră probabil pofta de mîncare. Oricum, în curînd îi vor aduce și lui ceva.

Pînă atunci însă... Se trînti pe pat. Da, ăsta aducea a pat, nu ca ăla pe care-l avusese înainte. Și îndemna la leneveală. Sau mai bine-zis la lîncezeală. Pentru că aproape tot timpul se simțea obosit, epuizat, avea stări de sfîrșeală. Or, de odihnit nu se putea odihni... Ca să te odihnești, trebuie să fii cît de cît liniștit. Deci el nu putea să se odihnească, ci doar să lîncezească.

Se deschise ușa și intră un soldat, aducînd tava cu mîncare. O puse pe masă. Era alt soldat decît cel dinainte.

– Ascultă, îi spuse Dominic, culcat încă pe pat, aici la voi numai băieții servesc? Aș fi preferat o servantă, o femeie, mă-nțelegi ? Poate mai zăbovea un pic cu mine.

Celălalt se duse la ușă, care rămăsese deschisă, și o închise. Era negricios, mic, dar bine legat. Îl privi pe Dominic cu o ură incredibilă, cu totul neașteptată, animalică.

– Și dacă-ți dau un picior în cur, ce zici? Că tot nu ne vede nimeni.

– Am să strig, zise Dominic, perplex.

Scanned with OKEN Scanner

– Și dacă strigi?! Strigă, strigă, dumnezeii mă-tii care te-a făcut! Vine cineva și spun că te-ai luat de mine, că ești poponar. Uite, pot să-mi rup și vreo doi nasturi de la veston...

Apucase într-adevăr nasturii cu mîna. Dominic simți că i se urcase sîngele la cap. Se sculă încet în șezut, tot privindu-l în ochi pe celălalt, uluit de ura lui și simțind cum îl cuprinde și pe el o ură sau o furie devastatoare. Sări brusc în picioare. Era cel puțin cu un cap mai înalt ca soldatul.

– Atunci încearcă, pui de cățea ce ești, hai, dă-mi un picior în cur!

Și-l așteptă încordat ca un arc, cu pumnii încleștați. Soldatul păru descumpănit. Era la vreo doi metri de Dominic și, în loc să vină spre el, făcu un mic pas înapoi, probabil involuntar. Acum era vizibil încurcat, nu știa cum să iasă mai bine din situație.

– Lasă că-mi pici tu în mînă...

Dar ceva din ura dinainte nu mai funcționa, se dereglase.

– N-am făcut decît o glumă, zise Dominic, poate o glumă proastă, dar o glumă... Și tu, animalule! Să te rogi lui Dumnezeu să nu-ți pic în mînă, cum ziceai. Și fă în așa fel încît să nu mai apari pe aici!

De data asta soldatul nu se mai codi, o luă hotărît spre ușă, mormăind ceva. Dominic se reașeză pe pat, încă uluit de incident. Își reproșă o anumită frivolitate, dar nu se gîndise nici o clipă că felul acesta de a glumi ar fi cît de cît nepotrivit cu mediul în care se afla. Ba dimpotrivă, știa și auzise cu urechile lui la Turnu-Severin că în pușcării se vorbește mult mai pe șleau, mai fără perdea decît vorbise el. Și, la urma urmei, el era deținut de drept comun sau candidat de deținut, mă rog, depinde din ce punct de vedere erau privite lucrurile. Deci de drept comun, și nu „politic". Și atunci, cu ce greșise? Să fi lezat oare într-atît cuvintele lui sensibilitatea sau susceptibilitatea soldatului? După reacția pe care o avusese, era o natură primară (un tip tot mai larg răspîndit, din păcate o întreagă categorie apărută în ultimul timp în societatea româ-

Scanned with OKEN Scanner

nească – așa i se părea), așa că era puțin probabil să-l fi rănit cuvintele lui Dominic. Și atunci...?!

Îi era greață, stomacul parcă îi migrase spre gîtlej. Se hotărî totuși să mănînce. Într-o cană de metal era ciorbă, iar pe farfurie era piure de cartofi și un șnițel. Pe tavă mai erau un coltuc de pîine, o felie de ceva ce-ar fi putut fi cozonac, și, bineînțeles, tacîmul: avea lingură, furculiță, ba chiar și cuțit (unul care probabil nu prea tăia), ceea ce era, nu-i așa?, o dovadă de încredere.

După ce termină de mîncat se simți sătul ca un șarpe boa. Aproape că uitase incidentul cu soldatul cel negricios, mic și rău. Se întinse pe pat, se acoperi cu o pătură, dar, ciudat, nu-i era somn. Nici măcar așa, să atipească. Își spuse că ar trebui să se scoale, să se așeze la masă și să scrie ceva... Dar ce? „Opere nemuritoare", cum le spusese ălora mai înainte? Nu-l chinuiau pe el ambiții din astea... Poate să scrie un jurnal, ceva de genul ăsta, dar pentru cine să-l scrie, pentru ăștia? Să-l citească și să se distreze, să le dea mură-n gură ce gîndește? Că doar n-o să țină un fals jurnal, numai și numai ca să-i deruteze. De fapt, nu-l interesase niciodată să țină un jurnal și nici nu-i era deloc simpatic genul: eu am făcut, am dres, iată ce-am citit, iată ce-am gîndit, în sfîrșit, ce mai tura-vura, uitați-vă ce grozav sînt, cum curge viața mea clipă de clipă și zi după zi.

Dar, firește, era un mod cam băștălios de a privi lucrurile (ce naiba, „afară", unde se practica o băștălie generală, în draci, reușise să reziste, iar aici, la „izolator", uite că începe s-o aplice și el; o fi fost contaminat mai de mult, fără să știe), trebuia să recunoască. Căci, iată, atîtea și atîtea idei și gînduri interesante, atîtea fapte demne de consemnat se pierd, se uită sau trec împreună cu cel ce le-a trăit spre alt tărîm.

Da, numai că el unul încercase de cîteva ori să-și țină un jurnal și nu reușise, abandonase după scurt timp. Nu din lene, nu din comoditate și nici din lipsă de timp. Exista un alt motiv, de cu totul altă natură:

Scanned with OKEN Scanner

avusese mai tot timpul senzația artificialului, oricît de sincer s-ar fi străduit să fie în timp ce scria la jurnalul ăla sau ce-ar fi trebuit el să fie. Parcă se vedea uneori rostind un monolog într-un salon cu snobi plictisiți, adormiți sau beți, care doar se prefac că te ascultă. Sau altă dată, mai grav, monologul avea loc tot într-un salon, dar nu mai era nimeni acolo. O doză de ridicol considerabilă, nu-i așa? Și nu oricine o poate înghiți, el unul nu reușise.

Și-ar mai fi fost o chestie, ca să zică așa, o chestie care-l blocase nu o dată: a ține jurnal, în sensul de a-ți face din acest jurnal un scop major, maschează totuși o anumită neputință de creație. De creație... Adică de a făptui, de a crea viață sau, mă rog, iluzia vieții. Cîteodată chiar „criza" asta, neputința asta fac să fie interesant un jurnal. Dar citise jurnale adorabile sau tulburătoare, care sfîrșiseră totuși prin a-l plictisi, o plictiseală de un fel aparte, exasperantă.

Nu, dacă nu va putea, dacă nu va avea norocul sau șansa sau cum să-i zică mai bine de a făptui ceva, ceva care să-l mulțumească și să-i dea cît de cît sentimentul împlinirii, nu va încerca să suplinească toate astea printr-un jurnal. Ar fi aproape același lucru cu a folosi surogatele împuțite pe care ăștia le-au pus în circulație pe piață, ca și cum ar bea „nechezol" în loc de cafea. Căci ăștia asta și vor, asta și urmăresc de fapt: să nu mai trăiești autentic, să nu te mai poți bucura de viață, chiar viața să nu-ți mai aparțină, ci să depinzi total de scîrboasele lor făpturi și de scîrboasele lor surogate și „înlocuitori"...

În loc să se enerveze, se gîndea la toate astea cu o liniște nefirească, de parcă ar fi fost drogat. Drogat cu mîncare ceva mai bună, putea fi și asta un drog.

Parcă începuse să-l prindă somnul, parcă ar fi ațipit puțin. Să se gîndească la o scenă plăcută, la o clipă frumoasă, la ceva odihnitor, și atunci somnul va veni... Și, fără să caute, îi veni în minte un drum, unul dintre atîtea altele pe care le făcuse cu Lucia, prin Transilvania. Era o după-amiază de sfîrșit de mai, însă nu-și mai amintea lîngă ce localitate, lîngă ce sat

Scanned with OKEN Scanner

oprise automobilul, fără vreun motiv anume, și-i spusese: „Hai să ne mișcăm puțin. Stăm o jumătate de oră, atît.“ Obiceiul ăsta: stăm o jumătate de oră, cinci minute, douăzeci... Mereu în goană, cu ochii la ceas. Ca și cum cineva ar putea fi absolut sigur ce va fi peste un minut. Sau ca și cum n-ar fi atîtea locuri unde ar merita să rămîi o viață și totuși treci pe lîngă ele, de parcă ai privi la un film turistic.

Deci o luaseră pe un drumeag de deal. Doi bărbați și o femeie puneau granule albe de îngrășăminte chimice pe un ogor semănat cu porumb. Făceau gesturile dintotdeauna ale semănătorilor, desenați prin vechile cărți de citire, pictați de pictori mai mult sau mai puțin celebri și, desigur, văzuți prin filme documentare sau cu subiecte „istorice“. Da, erau aproape aceleași gesturi. La marginea ogorului – o Dacia roșie, rablagită și prăfuită, folosită la de toate, cu scaunele din spate demontate pentru a face loc sacilor cu îngrășăminte. Se auzea, destul de tare, zgomotul unei instalații de foraj sau al unei stații de cracare (sau cum i-o fi spunînd) a gazului metan, în cazul că exista așa ceva pe-acolo. Și totuși ce liniște, ce pace... Ce miresme, de pămînt, de fîn, de ierburi. Și dealurile din jur – o minune a nuanțelor. Un arbust de măceș era plin de gîndaci de mai, care stăteau atîrnați ciorchine de crengi și frunze. Dar erau cu toții morți și, scuturînd, cădeau ca niște bizare și scîrboase poame, cu pocnete seci. Cît de ciudat se agățaseră, așteptînd un nou ciclu, apariția larvelor. Simțise nevoia să plece de acolo și, după cîteva zeci de metri, o apucaseră pe alt drumeag, fiindcă erau atîtea drumeaguri și cărări, un adevărat păienjeniș, existent acolo parcă de cînd lumea. Drumuri de țară sau „drumuri de cară“ cum li se mai spunea, umile, prost întreținute sau de fapt neîntreținute deloc, așternîndu-se cuminți pe spinările dealurilor, ca niște hamuri inutile puse pe niște uriașe ființe cosmice, dormindu-și somnul întru veșnicie sau, cine știe, o veșnicie doar aparentă.

Dealuri domoale, curgînd unul după altul, spinare lîngă spinare, spre linia orizontului, tot mai albăstrită,

Scanned with OKEN Scanner

ca și cum ar fi curs în cer. Iar între dealuri – mici petece de cîmpie, cîte un ogor, dar și viroage cu pîraie secate sau stătute, mlăștinoase, așteptînd parcă ploile de vară, ruperi de nori care să le trezească la viață. Ici-colo cîte-un pîlc de copaci (arțari, sălcii, salcîmi) sau tufișuri, rar vreun stejar izolat.

Trecuse sau nu trecuse jumătatea de oră? Nu mai avea nici o importanță. Căci fusese și așa prea mult, doar la cîteva sute de metri de șosea. Se simțea cuprins de o bucurie obosită, puțin tristă și răvășită, așa cum se întîmplă cînd te întîlnești prea rar cu un fel de frumusețe copleșitoare (dar iată că nu era doar frumusețe, ci ceva mai presus de ea, pentru care nu exista sau nu găsea el un cuvînt anume) și, cumva, întotdeauna de neînțeles și de neexplicat. Iar starea Luciei nu putea fi alta sau mult deosebită. De aceea îi spusese: „Doamne, de ce-om fi noi atît de nenorociți și bătuți de soartă?“ Și ea, privindu-l lung: „Hai să mergem, și așa s-a făcut cam tîrziu.“

Nu era o amintire care să-l adoarmă. În nici un caz. Dimpotrivă, își simțea acum sufletul cuprins de o amărăciune de care știa că n-avea cum să scape prea curînd. Și totuși, nu se putea lăsa așa, la voia întîmplării, și bîntuit de gînduri negre. Dacă voia să reziste, cel puțin cît va fi ținut singur în celulă, și desigur că voia să reziste, era absolut necesar, era vital pentru el să rămînă activ, să-și umple în așa fel timpul încît să nu lîncezească, să nu cedeze neliniștii și spaimelor, să lupte pentru a nu lăsa să se instaleze în mintea lui umbrele rătăcirii.

Un program, da, respectat cît de cît riguros, era unica soluție. Avea un pix, avea hîrtie destulă. Totuși, trebuie să le folosească la ceva. Bun, jurnal nu dorea să țină. Atunci ar fi putut să-i scrie Luciei, scrisori pe care i le va da vreodată sau nu le va primi niciodată. Dar gîndul că, odată ieșit din celulă, orice tolomac, orice jigodie, în sfîrșit, niște ochi străini puteau citi ceea ce el scrisese îl scîrbi. Și nici nu era necesar să i le confiște sau să fie citite în grabă. Cît el lipsea,

Scanned with OKEN Scanner

puteau fi foarte bine trase la xerox, apoi puse frumușel la loc, ca și cum nici n-ar fi fost mișcate. Cu un pahar de vodcă sau de coniac în față, ce distracție ar fi putut fi pentru ei lectura unor scrisori de dragoste! Ce glume, ce cuvinte deochiate, cîte mîrlănii!

Trebuia să se mai gîndească... Avea foi de hîrtie, avea un pix. Va găsi el ceva pînă la urmă. Se sculă din pat și bătu cu pumnul în ușă. Apăru, destul de repede, gardianul Rizescu.

– Ce-i domnule Vanga, s-a întîmplat ceva?

– Ce să se întîmple, din moment ce sînt singur aici? Voiam doar să semnalez că am terminat de mult de mîncat și n-a venit nimeni să ia tava și celelalte.

– Bine, bine, le iau chiar eu, nu-i nici o problemă.

– Și aș mai vrea ceva, zise Dominic, un fleac.

– Să vedem, să vedem... Dumneavoastră cereți, alții hotărăsc.

– E vorba de un extensor. Am nevoie de un extensor.

– Ce?! se miră Rizescu. Ce-i ăla? Și la ce vă trebuie?

– Hai, domnule gardian Rizescu, nu vă faceți că nu știți. Trebuie să aveți chestii din astea pe aici, aveți tot felul de aparatură pentru antrenamente, sînt convins.

– Extensor ați zis? Bine, să mă duc să întreb. Eu singur nu pot să hotărăsc nici măcar pentru un ac.

Trecu o jumătate de oră sau chiar o oră întreagă și Rizescu apăru cu un extensor:

– Aveți aprobare, zise. Da' sper să-l folosiți la gimnastică și nu la alte drăcii.

– La ce altceva să-l folosesc? N-am de gînd să mă sinucid. Doar dacă nu va vrea cineva să mă „sinucidă".

– Doamne ferește, nici nu m-am gîndit la așa ceva. Părea încurcat. Dădu să plece, apoi se răzgîndi, oprindu-se la cîțiva metri de ușă.

– V-aș spune ceva, domnule Vanga. Dar să nu vă supărați. Și mai ales să rămînă între noi ceea ce vă spun.

– Da, domnule Rizescu, promit să-mi țin gura, să nu vă torn nimănui.

– Ei, nici așa, că nu-i vorba de vreun secret. Vroiam să vă spun că eu n-am mai văzut așa ceva aici la noi.

– Așa ceva ce?!

Scanned with OKEN Scanner

– Ei, cu dumneavoastră... Așa ceva aici, la noi... Tot ce cereți vi se aprobă. Pînă și drăcia asta, extensorul. Mîncare cum vi se dă dumneavoastră n-am văzut să mai fi primit cineva. Eu unul nu mă dumiresc. Aveți vreo pilă mare, vreo relație înaltă sau sînteți fiu de știab? Altfel nu înțeleg.

– Nici eu nu prea înțeleg, domnule Rizescu. Mai ales că n-am nici pile sau relații speciale și nu sînt nici fiu de știab. Vă spun foarte sincer.

– Interesant, zise Rizescu. În cazul ăsta nu știu, zău, dacă toate astea sînt de bine sau de rău pentru dumneavoastră.

– Credeți că eu nu m-am gîndit? De obicei, astea sînt mai degrabă semne rele, să recunoaștem...

– Acum vă las, zise Rizescu. Faceți-vă gimnastica.

Evitase să-l contrazică pe Dominic. Asta însemna că și el gîndea la fel, erau mai degrabă semne rele decît bune. Nu făcuse niciodată sport „de interior", iar așa-zisa gimnastică de dimineață îi fusese întotdeauna nesuferită. Acum însă, se hotărîse brusc să-și consume nu atît energia fizică, ci tensiunea psihică, uneori insuportabilă. „Doamne, numai să nu mă dilesc", își spuse.

Din exercițiile pe care și le mai amintea că le făceau la orele de educație fizică în școală, din ceea ce văzuse ocazional prin filme, la televizor sau pe stadioane, dar mai ales improvizînd, încercînd să facă tot felul de combinații trăsnite, făcu vreo oră de gimnastică, dacă-i putea spune așa, o oră de mișcare „la sînge", pînă cînd simți că abia se mai ținea pe picioare. Se prăbuși pe pat și adormi buștean.

Îl treziră pentru cină. Mîncă în grabă o tocană de cartofi, bău ceașca de ceai și se culcă din nou.

V

Dimineața, cînd se trezi, simți că-l dor toate, dar mai ales brațele și pectoralii, mai solicitate de extensor. Dar era bine, era o durere plăcută, trupul îi funcționa din nou intens, după săptămîni de stare

Scanned with OKEN Scanner

vegetativă. Dormise ca un buștean și nu visase nimic, el, care visa noapte de noapte. Sau cel puțin nu-și aminti să fi visat ceva.

Veni Rizescu cu un soldat, care îi aducea micul dejun „la tavă". Azi avea unt, cafea cu lapte, gem și, mai ales, o omletă adevărată, barosană: părea făcută din vreo trei ouă. Ba mai mult, omleta – ca la carte – era adusă în crăticioara în care fusese făcută.

– Iar belșug, așa, de dimineață? îl întrebă pe Rizescu.

– La așa ordine, cu plăcere, zise Rizescu.

– Belșug, da?

– Belșug!

– „Încai țăranii zburdă pe la sate."

– Poftim? N-am înțeles!

– Spuneam că, fiind belșug, cu siguranță că țăranii zburdă și ei pe la sate. Căci de la sate sînt toate astea, nu?

– Ei, nici chiar așa, zise Rizescu, părînd căzut pe gînduri. Să zburde, ce idee la dumneavoastră... O duc și ei cum pot, săracii...

– De ce „săracii", domnule Rizescu? Voi securiștii și voi, comuniștii, nu i-ați făcut deja fericiți? Nu joacă toată ziulica de le sfîrîie călcîiele pe cîmpii și pe scene, ba chiar și prin piețe, în cadrul festivalului ăstuia, Cîntarea cui știu eu? Nu-i filmează televiziunea, nu le dau cîntecele și hăuliturile pe toate posturile de radio, cîte mai sînt? Păi să nu fii fericit, mama ei de viață, să nu crăpi de atîta fericire? La ce bun să mai muncești?

– V-am mai rugat, domnule Vanga, să nu faceți politică cu mine. Spuneți asta unde vreți, la cei mai mari, ce mi le spuneți mie? Și pe urmă, ce-i tot dați cu securiștii și cu comuniștii? Ce, dumneavoastră n-ați fost comunist, pînă cînd...?

– Aha, zise Dominic, care între timp începuse să înfulece, aha, zise avînd gura plină și înghițind cu poftă, uite că și dumneavoastră, domnule Rizescu, știți foarte bine lecția asta. Căci asta ați urmărit în ultimii ani: toată lumea să fie securistă și comunistă. Și la o adică, nu e nimeni vinovat. Sau toți sînt vinovați, toți să răspundă, fiindcă toți au fost, mai mult sau mai puțin,

Scanned with OKEN Scanner

comuniști și securiști. Da, domnule, atunci află că eu n-am fost niciodată comunist, am fost doar posesor de carnet roșu. Fiindcă în studenție, un unchi, profesor universitar, mi-a zis: „Măi Dominic, nu mai fii cu capul în nori, uită-te în jur și vezi cîți colegi de-ai tăi se zbat ca să devină membri de partid. Fiindcă știu prea bine încă de cînd intră la facultate că numai așa au șanse la un post mai bun.“ Și eu, tînăr căcănar cum eram, că trebuie să recunosc că așa am fost, m-am uitat în jur și-am văzut că da, ca să vezi, unchiul avea dreptate. Și-atunci am zis: hai să vă fac figura, să intre și-un reacționar din născare, cum credeam eu pe atunci că eram, și-am fost gata intrat. Dar acum, mulțumescu-ți ție Doamne că s-a-ntîmplat cum s-a întîmplat și m-au scos dintre comuniști!

– Domnule Vanga, eu am plecat, că dacă vă mai ascult mult dau de belea.

– De ce, doar soldatul a ieșit imediat, sîntem numai noi doi. Sau sînt și pe-aici microfoane?

Rizescu se mulțumi să se uite la el și să dea din umeri.

– Atunci vin să vă iau peste vreo oră.

– Peste-o oră?! De ce atît de tîrziu? Cît e ceasul acum?

– E abia nouă. Și aveți o oră să vă faceți digestia. „Lasă-l vreo oră după micul dejun să-și facă digestia“, chiar așa mi s-a spus.

– Bine, atunci vă aștept. Îmi plac anchetele astea la nebunie, abia aștept să mă duc.

Rizescu se uită la el cu o milă pe care nu și-o putu ascunde: adică „ăsta nu e întreg la cap, cît o fi el de deștept“.

O oră ca să-și facă digestia! Ce glume sinistre știu să facă tovarășii ăștia! Își aprinse o țigară (era penultima rămasă din pachetul de Kent al lui Murza) și începu să aștepte curgerea orei. Printre colegii lui fuseseră destule progenituri de stabi: copii ai unor activiști superiori de partid, ai altor politruci de tot felul, ai securiștilor, copii de miniștri și miniștri adjuncți, de

Scanned with OKEN Scanner

directori de centrale și așa mai departe, în jos, dar nu prea în jos. Ciudate creaturi mai ieșiseră! Nu-și amintea cu plăcere de nici unul, deși cîțiva mai aveau ceea ce s-ar fi putut numi bun-simț. În general însă, cam toți făceau parte dintr-o ciudată specie ce avea să fericească viitorul României peste cîțiva ani, cînd vor fi ei la putere și vor tăia și spînzura! (Ce vorbă, și asta, la bieții români: „taie și spînzură". Se menținuse, iată, în actualitate, pînă spre finele veacului douăzeci, exprimînd o anumită mentalitate a celor ce aveau puterea, dar și a celor ce n-o aveau.)

Aveau bani, firește, bani căcălău, că babacii aveau grijă ca odraslele să nu mai sufere cum suferiseră ei cîndva (unii chiar prin așa-zisele „ilegalități". Păi chiar că ilegalități fuseseră). Cei mai mulți aveau și automobile personale sau primiseră în folosință automobilele „bătrînilor" (că ăia tot nu umblau cu ale lor, ci cu cele „oficiale"), în general Dacii comandă specială, mai arătoase, mai cu tot felul de îmbunătățiri și brizbrizuri, în fine, mai kitsch, aidoma stăpînilor lor. Da... Și circulau cu aceste automobile numai „în forță", cu demaraje spectaculoase și scrîșnete de roți la curbe, fără nici o milă față de motoare. Dacă se strica ceva, părinții știabi aveau mecanici, aveau ateliere auto în subordine, aveau orice piesă de schimb cînd în țară piesele de schimb deveniseră „puncte de atracție" ale bursei negre. Aproape seară de seară îi vedeai pe la cămine, pe la amărîtele de baruri și cafenele frecventate de studenți, apărînd cu Daciile lor de „formula unu", încărcîndu-le urgent cu studente sau pipițe disponibile și dispărînd în direcții necunoscute. Nu o dată, Dominic se întrebase: unde naiba le duceau pe curvulițele alea, la restaurante mai de soi, la chefuri făcute pe rînd, în vilele părinților, sau la „hogeacuri" secrete? De fapt, aveau întotdeauna „o cheie" la ei. Pentru că erau aidoma unor tăurași, focoși și bine hrăniți, gata oricînd să-și lase laptii și surplusul de energie în prima gagică mai acătării. Așa că locuri unde să le ducă aveau destule, inclusiv cabane proprietate personală, „de odihnă" (ceea ce suna destul de

Scanned with OKEN Scanner

bizar, fiindcă la ce-o fi avut nevoie de odihnă această nouă clasă care nu muncise niciodată cu adevărat, ci doar se prefăcuse că muncește, doar încurcase lucrurile, menirea lor părînd să fie chiar aceasta – să le întoarcă pe toate cu curul în sus).

Fusese și el invitat la chefuri ale băieților și fetelor de ștabi și de două ori se și dusese, la aceeași cabană. Ei bine, pînă la un moment dat se plictisise: mîncare era din belșug, băuturi la fel (de la whisky și coniac din import, pînă la vinul de butuc – damigene! – și bere „specială" autohtonă), combină muzicală cu „stație" și orgă de lumini (desigur, doar melodii Disco, transmise asurzitor prin uriașe boxe), țigări de tot felul la discreție... Deci se băuse, se mîncase și se dansase în prostie, dezlănțuit, nonstop, pînă spre dimineață. Ei bine, pînă aici nimic neobișnuit: chefuri ale unor juni, mai mult sau mai puțin corupți. Numai că, tot timpul, în felul de a fi al odraslelor de ștabi era o răzgîială, un fel de a se purta fals, o „naturalețe" trucată, toate astea menite să imite o modă, un curent sau niște vedete occidentale. Și prin toată fîțîiala asta (minus bancurile și tot felul de alte poante, cînd rămîneau mai neaoși, asemenea părinților lor) parcă ar fi vrut să demonstreze cît de emancipați sînt, cît de lipsiți de prejudecăți, ba chiar cît de „detașați" sînt de ocupațiunile părinților, pe care, cînd nu-i ironizau, îi tratau ca și cum habar n-aveau ce fac cu adevărat, doar că vedeau și ei ce vedea toată lumea, că le mergea teribil de bine, se descurcau, ceea ce, la urma urmei, e esențial în viață, nu-i așa? Într-un fel, mai tot ce făceau era dictat și de niște complexe ale noii clase, complexe de care, era aproape sigur, ei nici nu erau măcar conștienți.

Bun. Deci pînă spre dimineață, mai mult plictiseală, alternată cu momente de iritare. Și în tot acest timp, la primul chef la care participase, Dominic pusese și el ochii pe o fată, dansase aproape numai cu ea, conversase, în sfîrșit, părea că și ea îl place. Era studentă la ASE în anul întîi. Înaltă, bine legată, cu picioare lungi, genul sportiv. Îi plăcuse și expresia feței, des-

Scanned with OKEN Scanner

chisă, luminoasă, și părul castaniu, aspru și foarte creț, ca al unei mulatre, și privirea inteligentă. Dansînd lipiți, aproape îmbrățișați, Dominic îi simțise pe piept, mai tot timpul, sînii mici, tari, neobișnuit de depărtați unul de celălalt.

Ieșiseră de cîteva ori afară, „să ia aer", dar bineînțeles că fumaseră și acolo, vorbiseră sărind de la una la alta, și Dominic observă că uneori fata, Mirela o chema, avea lungi perioade de tăcere ușor nefirească, apatică. Dar și asta îi plăcuse la ea. Însemna că mai și gîndea, nu-i așa?, nu numai vorbea, însemna că avea viața ei interioară.

Și cum se întîmplase? Da, spre dimineață, cineva dăduse „semnalul", decibelii „stației" se reduseseră brusc și lumina stinsă, încăperea sau „salonul" în care dansau rămînînd luminat doar de orga de lumini. Ceea ce fuseseră pînă atunci doar pipăială, lascivitate și cîteva gesturi de „curaj" senzual, mai mult sau mai puțin obscen, deveniseră în curînd, ca la comandă, gîfîieli, gemete, oftaturi ostentative, mici țipete și scîncete de plăcere și astea, cine mai putea ști, în bună măsură naturale, dar parcă semănînd prea mult și cu fondul sonor din filmele porno. Pe canapele, pe fotolii sau pe covor puteai distinge siluete în plină activitate ritmică, uneori grupați cîte trei sau patru, la chef fiind de la început mai multe fete decît băieți. „Evenimentele" îi surprinseseră pe Dominic și Mirela stînd pe același fotoliu. Rămăseseră blocați o vreme și Dominic se gîndise ce naiba să facă, să încerce sau nu să-i urmeze pe ceilalți. Poate chiar Mirela aștepta doar un gest decisiv din partea lui. Pe lîngă mirosurile amestecate de fum de țigară, băutură, sprayuri și transpirație, îmbîcseală și beție deja dospită, apăruseră altele, tari și înțepătoare, de trupuri încinse, de sex de femeie și spermă. O senzație amestecată, de excitație tulbure și greață, îl cuprinsese pe Dominic cînd de fotoliul lor se apropie un tip, venind mai mult în patru labe, beat, cu pantalonii lăsați, cu chiloții pe el totuși. „Mirela, reuși să îngaime, ce faceți aici, voi doi, tot nu te-ai hotărît? Haideți cu mine, facem un grup trăsnet, o să

Scanned with OKEN Scanner

vedeți, o nebunie...“ „Nu vin, zise Mirela. Dacă vrea Dominic să meargă, n-are decît.“ Tipul, unul Max, așteptă cîteva clipe, apoi o luă înapoi, străduindu-se să se descurce printre obiecte și trupuri. „Hai să ieșim puțin“, îi propuse Mirela. Afară, fără s-o fi întrebat nimic, îi spuse, cu ochii umeziți, că Max a fost prietenul ei sau chiar mai e încă, pentru că din cînd în cînd se mai întîlnesc și fac dragoste, dar că are țicneala asta, la chefuri, să facă amor în grup. Îl privea la urma urmei, ei nu-i păsa prea mult, încercase, luptase chiar să scape de prejudecăți, dar Max ținea neapărat să participe și ea, iar ea nu putea, încă nu putea să facă lucrul ăsta și n-avea rost să forțeze, nu-i așa? Dorințele astea, mici perversități sau nu, cine mai știe, trebuie totuși să apară firesc, nu? Și cum Dominic nu-i răspunsese, îl somase: „Spune ceva, tu ce crezi, sînt sau nu prejudecăți? În Occident nimeni nu-și mai face probleme din chestii de-astea, așa se zice.“ „Ce știi tu despre Occident? îi spusese, în sfîrșit, Dominic. Ai văzut niște filme, ai citit cîteva cărți, reviste, probabil ai văzut și casete porno. Și, bineînțeles, vezi ce fac ăștia. Crezi că e destul? Sau că ăștia reprezintă Occidentul aici, la noi?“ „Sînt așa de derutată, zisese Mirela, strîngîndu-l de mînă. Simt că tu ești altfel, nu știu cum, dar altfel. Hai să găsim și noi un loc pe aici, vrei?“ Era vară, cabana era în munți, în jur era pustiu. Găsiră un loc. „Nu pe iarbă, spusese ea. Trebuie să fi rămas vreo mașină deschisă, din astea cinci.“

Avusese dreptate, rămăseseră deschise chiar mai multe, aveau de unde să aleagă. Însă toate erau Dacii, așa că intraseră într-una, la întîmplare, și se așezară pe scaunele din față. Începuse s-o sărute, apoi îi descheiase unul cîte unul, delicat, nasturii bluzei, de parcă operațiunea asta ar fi putut s-o jignească, s-o sperie, așa că trebuia făcută cît mai fin, așa, ca și cum n-ar fi băgat de seamă ce se întîmplă. Dar ea îl ajutase, nerăbdătoare, descheindu-și singură ultimii nasturi, spunînd totuși, „vai, mi-e cam frig“. Și, în sfîrșit, simțindu-i sînii, luîndu-i în palme, părea că se întîmplase o minune. Căci erau într-adevăr minunați, mai

Scanned with OKEN Scanner

mult decît sperase și bănuise: mici, tari, dar foarte catifelați, cu sfîrcurile obraznice, îmbietoare. Avusese dreptate, ceea ce bănuise în timpul dansului se adeverise: erau neobișnuit de depărtați unul de altul, dar spațiul dintre ei era și el atît de catifelat, încît părea o prelungire a sînilor. Începuse să-i sărute sînii, pe rînd, oprindu-se doar ca să-i mai simtă și să-i mîngîie și cu mîinile, poposind îndelung cu buzele pe sfîrcuri, jucîndu-se cu ele, aspirîndu-le. Era de-a dreptul îmbătat de ea și de sînii ei și cine știe cît ar mai fi continuat să-i sărute și să-i mîngîie, dacă la un moment dat n-ar fi auzit-o: „Hai, pliază scaunele." Îi trebuiseră cîteva clipe să înțeleagă, să se dezmeticească, da, da, scaunele trebuiau culcate spre bancheta din spate. Începuse să caute maneta, mai întîi la scaunul pe care stătea el și, cum nu avea mașină, bîjbîi îndelung pînă s-o găsească. Iar în timpul ăsta îi simțise mîinile descheindu-i pantalonii, luîndu-i sexul și scoțîndu-i-l afară. Se juca cu el, îl mîngîia, apoi, deodată, îl străbătu ca un cutremur, cînd și-l simțise învăluit, în întregime, de căldură și umezeală. Capul ei se mișca ușor, ritmic, între coapsele lui, și la un moment dat își înfipse mîinile în părul aspru și creț, ca și cum s-ar fi prins de el ca să nu-și piardă cunoștința, să nu alunece în leșin de atîta plăcere. O auzise, ca de departe, spunîndu-i „ce faci, mă doare", oprindu-se o clipă, apoi reîncepuse, cu o anumită furie parcă, pînă cînd iar se oprise și-l întrebase: „ce faci cu scaunele alea?" Se ridicase și începuse să caute ea manetele – „mai făcuse dragoste în automobil", nu putuse să-și oprească un gînd ca o concluzie stupidă –, le găsise și scaunele se lăsaseră pe spate. Însă nu se întîlneau perfect cu bancheta din spate, rămăseseră destul de înclinate, într-o poziție incomodă, dacă nu imposibilă, și tot ea avusese ideea: „Să mergem pe bancheta din spate." Își dăduse singură fusta jos, așezînd-o cu grijă pe scaun, apoi se culcase pe banchetă, așteptîndu-l. Aproape de la genunchi în jos picioarele îi atîrnau afară. Încercînd să-și stăpînească un tremur interior și simțind că nu va reuși, Dominic își lăsase pantalonii să cadă în iarbă,

Scanned with OKEN Scanner

apoi venise peste ea, pătrunzînd-o, simțind-o puternică și răbdătoare, stăpînă pe ea. Ar fi vrut să dureze așa o veșnicie, dar în curînd – o, i se păruse mult prea curînd! – trupul îi fusese cutremurat de spasme, începînd să se liniștească treptat, și apoi simțise durerea unghiilor ei înfipte în fese, încercînd să mențină ritmul mișcării, simulîndu-l încă o vreme.

Cu trupul aproape răcit, ar fi trebuit să alunece în stînga sau în dreapta ei, dar pe bancheta aia bine-înțeles că nu se putea. Astfel că rămăsese încă peste ea, cu trupurile încă lipite, unite și, totuși, deja despărțite, aproape depărtate, trăindu-și fiecare în felul lui ecourile celor întîmplate. Ei bine, îi venea să se ridice, dar în și mai mare măsură să încerce s-o ia de la început, atît de mult îl fascina încă trupul ei minunat. Chiar încercase, cu stîngăcie, aproape timid, să o sărute, începuse să-și plimbe mîna dreaptă pe pulpele ei, dar deodată, ieșind dintre nori, luna îi lumină pentru cîteva clipe chipul. I se păruse inert, golit de expresivitate și dorință, cu o mină aproape plictisită. Și, ca și cum asta n-ar fi fost destul, ea îi spusese: „Nu te ridici odată? Ești atît de greu, mă sufoci!“ Apoi senzația atît de puternică, păstrată vie în timp, de penibil și jenă infinită, cu care își căutase prin iarbă pantalonii...

Se întrebă acum, cum se întrebase probabil și atunci, naiba să mai știe, dacă nu cumva jucase și încă juca rolul vulpii care, neputînd să ajungă la struguri, declară că n-o interesează, fiind acri. Legile ce guvernează viața oamenilor sînt dure pretutindeni. Iar una dintre aceste legi, care hotărăște, într-un fel sau altul, destinul a milioane, dacă nu cumva miliarde de oameni, e exprimată tocmai de această povestioară, de această fabulă: ai sau nu ai, te înfrupți sau rabzi, ajungi la struguri sau îți predici de înaltă ținută morală despre păcatul de a ajunge la struguri, despre netrebnicia celor ce sar gardurile viei, sprinteni, vitali, abili. Da, nu el putea să dea un răspuns. Și nici cineva din preajmă, căci nu de o bună caracterizare tovără-

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

șească ducea el lipsă. Dar cineva, desigur, ține cumpăna lumii, și acela, cu ochii lui cerești, vede și știe. De ce mai participase și la al doilea chef? În privința asta lucrurile păreau mai simple: pentru că Mirela, pe care o căutase în zilele următoare la telefon, găsise de fiecare dată pretexte pentru a refuza să-l întîlnească. Și în tot acest timp dorința rămînea în el întreagă, ba chiar se tot umfla, gata să crape, să plesnească. Acum se putea gîndi detașat, putea glumi, desigur, pe seama situației de atunci, însă gluma nu era chiar departe de adevăr. Parcă bolea, fata aia rămăsese oarecum în el, nu putea să-i uite mirosul, atingerile, se trezea noaptea după ce visa că o posedase. Dacă ar fi fost mai mult timp împreună și ar fi constatat o potrivire sexuală ieșită din comun, obsesia asta – căci obsesie devenise – ar fi fost mai firească. Dar așa, trecuseră cîteva săptămîni și începuse să se considere un tip pierdut, nu-l mai interesau facultatea, studiul, aproape că ajunsese să creadă că e un ratat la douăzeci și trei de ani.

Așa că, în situația în care era, bineînțeles că acceptase invitația la un chef la care – întrebase direct – urmau să participe cam aceiași inși. Pe el, firește, îl interesa doar Mirela. Numai că Mirela aproape că nu-l băgă în seamă. Cheful fusese aproape identic cu primul, dar pentru el se terminase cu totul altfel. Mirela revenise lîngă sau pe lîngă Max al ei, doar că, după ce iarăși se dăduse „semnalul" spre dimineață, dispăruse și ea pe undeva prin încăpere. Se „integrase" sau nu pretențiilor lui Max, n-avea de unde să știe. El preferase să iasă afară, de data asta singur, și să fumeze țigară de la țigară. Iar cînd se luminase de ziuă o luase pe jos, pînă în vale, făcînd autostopul spre București.

La urma urmei, dacă se gîndea mai bine, fără patimă – căci uneori îi ura din tot sufletul –, trebuia să recunoască o evidență: băieții ăștia, băieții Băieților, nu erau altceva decît niște *play-boys* ai comuniștilor, ai „burgheziei roșii". Uite, evoluaseră, ajunseseră și comuniștii să producă *play-boys*. Și ce era rău în asta? Nu era mai degrabă un semn bun, de viitoare disoluție

a sistemului? Poate că da. Ba chiar da, era un semn bun. În felul lor, fără să conștientizeze, bineînțeles, ce fac, ăștia puseseră serios umărul, contribuiseră din plin la subminarea și minarea ideologiei comuniste. Nu doar Ceaușescu și familia lui de analfabeți mai mult sau mai puțin scelerați, nu doar banda de hoți, pungași, impostori și criminali – căci zi de zi ei comiteau crime împotriva poporului român –, întreaga șleahtă puturoasă ce-și zice Comitet Politic Executiv – și cum au învățat nemernicii ăștia, șmecherii ăștia unsuroși să-și ia, pe la ședințele și congresele lor, figuri „impozante", „solemne", chiar sumbre uneori –, nu doar ei contribuiseră la abandonarea, de facto, a ideologiei comuniste, păstrînd totuși cîteva „principii" doar pentru fațadă, din ce în ce mai kitsch și ea (pentru că ascundea un amestec de gangsterism și tîlhărie autohtonă, de minciuni „internaționaliste" și mascaradă de mahala, de solemnitate kremlinică și prostie fudulă, de parvenire „revoluționară" și lichelism jegos al unor „ajunși"). Nu, la toate aceste rapide „prefaceri revoluționare" contribuise, de fapt, întreagă această ciudată clasă, a cărei principală însușire sau caracteristică era hămeseala, o hămeseală de tot și de toate, fără limite, poate că nemaiîntîlnită în istorie. Pentru că – își spunea Dominic, fără să aibă pretenția că teoria lui e inatacabilă și fără fisuri – niciodată în istorie o întreagă clasă nu se formase într-un timp atît de scurt, fiind atît de eterogenă și în același timp atît de unită în principalul ei scop – de a avea puterea și, prin putere, de a avea Totul. Și niciodată, într-un timp atît de scurt – iarăși trebuia subliniat acest lucru – nu apăruseră atîția neoameni, atîția monștri, atîtea creaturi hidoase, chiar dacă aparent arătau normal. Pentru că niciodată în istoria omenirii nu existase un cadru mai prielnic și o ideologie mai favorabilă promovării a tot ce e mai rău, mai nefiresc, mai împotriva naturii omului și a religiilor.

Și atunci, cum de nu i-ar urî, cum să nu-i urască? Poate că nici nu-i ura atît cît ar fi trebuit. Iar progeniturile, acești *play-boys* ai așa-zișilor comuniști, năs-

Scanned with OKEN Scanner

cuți în bunăstare, întotdeauna sătui, de cînd au fost mici, moșteniseră, cumva paradoxal, întreaga hămeseală a părinților. Ba, din unele puncte de vedere, hămeseala lor era și mai mare, și mai cinică, pentru că nu mai erau obligați, cum fuseseră părinții lor, să respecte aparența „principiilor"...

Într-adevăr, ciudată, bizară clasă. Ei își ziceau, dintr-o incapacitate de a se desprinde de formule și lozinci comuniste, „revoluționari", susțineau că țin de clasa muncitoare, că sînt chiar clasă muncitoare. Unii îi numiseră „burghezia roșie". De ce „burghezie", de ce „roșie"? Burghezia, fie ea „mică" sau „mare", se formase în timp, avea un cod al ei, legile ei, bune sau mai puțin bune, în fine, fusese și era încă o clasă care contribuise la evoluția lumii civilizate, ba chiar își pusese decisiv amprenta asupra felului cum arăta această lume. Pe cînd ceilalți, „roșii" sau „noua clasă", avuseseră de la început, aproape ca o obsesie maniacală, pornirea sau „chemarea" de a distruge, de a demola, de a terfeli, de a schilodi ființa umană sau chiar de a ucide. Așa procedaseră cu absolut toate celelalte clase și categorii sociale (chiar cu clasa muncitoare, din care aveau pretenția că fac parte, sau cu țăranii, din care proveneau majoritatea dintre ei, ca să nu mai vorbim de intelectualitate, calul lor preferat de bătaie), cu religiile și bisericile ce le reprezentau (dar mai mult chiar, cu ideea de credință, cu condiția umană de a fi creștin), cu ideea de proprietate individuală (marea lor „găselniță", prin care au uniformizat, au îndobitocit, au animalizat chiar atîția oameni, dorind să creeze o dependență totală, absolută, a individului față de putere, să simtă în permanență că și o coajă de pîine nu ți-o cîștigi singur, nu ți-o dă Dumnezeu, ci Ei ți-o dau sau, cînd vor, nu ți-o mai dau), în ultimii ani cu fața și structura orașelor și satelor, pînă și cu ideea de civilizație (frigul, întunericul, promiscuitatea și mizeria „înlocuind" binefaceri ale civilizației de care se bucuraseră și românii cîndva, pînă și roata trebuia să fie reinventată – „roată, roată, te mai inventăm o dată", cam așa scrisese unul din scribii lor și cu greu ar fi putut Dominic să găsească vreun „vers" mai stupid).

Scanned with OKEN Scanner

Dar cu ce nu se războiseră Ei? Și atunci, de ce „burghezie roșie"? Comuniști nu mai erau de mult sau nu fuseseră niciodată, fiindcă înșiși marii lor „Învățători" și-i imaginaseră, în bolboroseala lor filozofică, cu totul altfel. Într-un fel, erau niște bastarzi, erau ai nimănui. Deși se putea ști precis (dosare, acte, fișe) de unde vine unul sau altul, din ce cătun, sat sau oraș, parcă nu erau totuși de nicăieri. Da, pînă la urmă nu li se putea da nici un nume. Mai multe nume da, însă iată că aveau să iasă cîndva din istorie (ca orice aberație a istoriei va fi corectată mai devreme sau mai tîrziu), vor fi blagosloviți în fel și chip și totuși nu vor avea nume. Iată ceva cu care merită să-mi bat capul cît mă vor ține în pușcărie, își spuse Dominic. Să-i boteze, da, să-i definească prin ceva care le era caracteristic doar lor. Dacă nu cumva era mai ușor să inventeze un *perpetuum mobile*.

Se vor duce pe apa Sîmbetei, vor ieși din istorie, însă urmele pe care le vor lăsa vor fi groaznice, rănile vor supura încă multă vreme. Mai ușor se putea scăpa de holeră, de rîie, poate chiar de cancer, decît de Ei. Pentru că vor trăi prin urmașii lor (la fel de hămesiți, de vitali, dar mai abili, mai adaptabili, mai „orientați") și, probabil, prin urmașii urmașilor lor. Vor trebui, cu siguranță, să treacă cîteva generații pentru ca gunoiul ăsta să se mai curețe cît de cît, să se re-umanizeze. Altfel spus, să redevină oameni normali.

Gîndul ăsta îl îngrijora și-l îndurera cel mai mult: foarte probabil că va dura cîteva generații. Și atunci el și atîția alții – ce se vor face? Chiar nu exista oare nici o salvare?

VI

– Ora de digestie a luat sfîrșit! Sper că a fost plăcută.

Rizescu era bine dispus.

– Mergem chiar acum, domnule Vanga. Acum ieșim pe ușă, altfel întîrziem.

Scanned with OKEN Scanner

– Doar Domnul știe pentru cît timp ne-a mai blagoslovit cu ăștia, zise Dominic mohorît.

– Poftim?! Lăsați-l pe Domnul, v-am spus că trebuie să mergem.

De data asta, itinerarul parcă n-a mai fost atît de complicat.

– Am luat-o pe scurtătură? îl întrebă Dominic.

Însă Rizescu duse un deget la buze, asta însemnînd „hai să fim cuminți și să ne ținem gura, măcar pe-aici!"

Intraseră în aceeași anticameră, cu același tînăr ofițer de securitate așezat la birou, părînd iarăși cufundat în lectură. „O fi citind Buletinul lor informativ, tip Agerpres, își zise Dominic. Trebuie să aibă și ei așa ceva. Cred și eu că o fi interesant, de informații nu duc ăștia de aici lipsă."

– Sînteți așteptat, zise ofițerul, fără să-și ridice capul.

– Adio, domnule Rizescu! zise Dominic, pe un ton doar ușor teatral, în timp ce se îndrepta spre ușa capitonată a biroului.

Tînărul ofițer își ridică în sfîrșit capul și-l privi surprins. Rizescu înlemnise lîngă ușă, în poziție de drepți. Dominic le zîmbi, întîi ofițerului, apoi lui Rizescu, și intră în birou.

Colonelul Coldea îl aștepta, deja instalat confortabil într-unul din fotolii. Nu se sculă în picioare și nu-i întinse mîna. „E inteligent, își spuse Dominic, nu-mi mai întinde mîna ca să nu riște nimic în cazul cînd eu refuz să i-o strîng."

– Luați loc, domnule Vanga. Vă așteptam, împreună cu cafeaua pe care-o vedeți și care e tot „turcească". Numai să nu se fi răcit...

– Eu nu știu să mă fi lăsat așteptat... Eu sînt adus aici, domnule colonel, nu vin de capul meu. Cum bine știți.

– Desigur, desigur. Dar n-am spus-o ca un repros, de ce sînteți atît de suspicios?

– Pentru că în situația mea nu pot să fiu decît suspicios.

Scanned with OKEN Scanner

– Ei, să lăsăm... Nici nu v-am spus bună dimineața, iertați-mă. Și cum ați dormit, v-ați odihnit mai bine? Sînteți mulțumit de noul pat?

– Da, domnule colonel, noul pat e mult mai bun. Vă mulțumesc, dar pot să întreb...

– Dar domnule Vanga, așezați-vă odată, pentru numele lui Dumnezeu, fiindcă se răcește cafeaua, v-am mai spus. Și pe urmă întrebați-mă ce doriți.

Dominic se așeză, își trase cafeaua mai aproape și luă o țigară din pachetul de Chesterfield pe care i-l întinse colonelul. Acesta i-o aprinse îndatoritor și cumva amuzat, cel puțin așa i se păru lui Dominic. O vreme fumară în tăcere, ca și cum s-ar fi ignorat reciproc, fiecare gîndindu-se la ale lui. Și astăzi colonelul Coldea – „o să-i zic Hipopotamul, căci aduce într-adevăr cu un hipopotam", se hotărî Dominic – era îmbrăcat elegant, cu un costum în carouri discrete, maro închis, negru și parcă și cu o nuanță bleumarin. O stofă excelentă, de cea mai bună calitate, probabil lînă pură. Cămașa era de un alb imaculat, iar cravata asortată la costum, de culoarea cafelei prăjite.

– Deci, domnule colonel, se decise Dominic, tocmai doream să vă întreb de ce-mi faceți sau de ce mi se fac aceste atît de evidente favoruri? Patul și toate celelalte.

– Într-un fel, zise colonelul, v-am răspuns încă de ieri. Căci vă amintiți, nu-i așa? V-am spus că mă interesați în mod deosebit.

– Și de-aia mi-ați adus aici, fiindcă vă interesez în așa măsură ca să-mi creați condiții speciale?

– Da, de aceea.

Dominic făcu un efort extraordinar pentru a-și păstra calmul, o aparență de calm, și reuși. Pentru că, altfel, starea lui era cu totul alta: în apropierea colonelului, a Hipopotamului, simțea că-l cuprinde un soi de neliniște, aproape de disperare, ca și cum l-ar fi hăituit, ca și cum ar fi știut că, orice-ar face, pînă la urmă o să-l încolțească. Și toată starea asta – în pofida faptului că tipul se purta cît se poate de firesc, de degajat, azi parcă chiar mai destins decît ieri; ba i se putea citi și o anume mulțumire pe față. Vocea îi era

Scanned with OKEN Scanner

albă, pronunța corect toate sunetele, și de aici poate și senzația, uneori, că vorbește „prețios", dar avea în ton și ceva mereu insinuant, aproape învăluitor.

– Mi se pare normal să știu și eu, totuși, din ce punct de vedere vă interesez.

– Sigur că e normal, îi răspunse colonelul, netulburat. V-am spus că, din întîmplare, dosarul dumneavoastră mi-a picat în mînă. Și v-am spus că la început doar l-am frunzărit, apoi însă m-a interesat în așa măsură, încît l-am citit cu cea mai mare atenție. Mi-am dat seama că sînteți un tînăr cu o înzestrare excepțională.

– Cum, domnule colonel, cum v-ați dat seama? Din dosarul unui frontierist? Hai să fim serioși!

– Așa e. Numai că dosarul dumneavoastră nu se compune doar din aventura de frontierist. Datele acestei aventuri s-au adăugat altora, mai vechi.

– Așa deci. Încep să înțeleg...

– Da. Din păcate, așa stau lucrurile: i-ați interesat și pe alții înaintea mea. Iar dosarul dumneavoastră, e tot ce vă pot spune, e substanțial.

– E tot ce-mi puteți spune... Mulțumesc. Dar ce-am făcut, domnule colonel? De ce i-am interesat atît, asta de ce nu-mi puteți spune?

Își dădu imediat seama că făcuse o greșeală majoră: dăduse frîu liber surprizei și neliniștii care-l cuprinsese, aproape că-și strigase disperarea. Iar celălalt va ști să exploateze prompt acest moment favorabil. Ceea ce se și întîmplă. Colonelul își aprinse o țigară, se foi în fotoliu, mai sorbi din ceașca de cafea și, în sfîrșit, mimînd perfect rolul omului pus în încurcătură dar gata de o importantă decizie, îi răspunse:

– Mie nu mi-e ușor să mă pun în locul dumneavoastră. Încerc totuși să vă înțeleg. Dar văd că dumneavoastră nu încercați nici o clipă să mă înțelegeți pe mine. Nu să vă puneți în locul meu, Doamne ferește, am ajuns să nu-i doresc asta nimănui, fiindcă numai eu știu cît de dificilă e slujba asta a mea, dar măcar să văd că aveți puțină bunăvoință și față de mine. Cum, domnule Vanga, îmi cereți să vă spun unele lucruri

Scanned with OKEN Scanner

cînd știți ceea ce toată lumea știe: cît de stricte sînt toate astea la noi... Doar sîntem, printre altele, o instituție a secretelor și a tainelor, așa se spune, nu?

Dar Dominic, de data aceasta atent, la pîndă și el, preferă să tacă. Ceea ce păru să-l dezamăgească ușor pe colonel. Continuă totuși, foarte sigur pe el:

– Sînt lucruri pe care, din păcate, nu poți să le spui nimănui. Asta e una dintre problemele cele mai delicate și cumplite cu care mă confrunt: că nu-ți poți deschide, măcar uneori, sufletul, că nu ți-l poți elibera, confesîndu-te, ci trebuie să închizi totul sau aproape totul în tine. Pentru unii, poate chiar pentru cei mai mulți, însă nu sînt sigur, cine-ar putea să fie sigur?, toată chestia asta s-ar părea deci că nu reprezintă o problemă. Pentru mine însă vă asigur că reprezintă o problemă, și încă una cumplită...

Hipopotamule, vulpe șireată, lupule care ai vrea să-ți plîng de milă și să mă înduioșezi! se gîndi aproape înveselit Dominic. Dar în clipa următoare se cutremură: simți cum colonelul îl privește intens, în felul lui anihilant, ca și cum i-ar fi citit perfect gîndurile, ba chiar și veselul gînd pe care-l avusese înainte.

– Da, da, continuă colonelul Coldea, sper din tot sufletul să mă credeți, cît de puțin. Vreau să vă spun un lucru pe care îl știți, îl știe destulă lume, mai mult sau mai puțin: noi sîntem o instituție vastă, foarte vastă. Unora le-a picat în mînă cartea lui Pacepa și acum cred că știu totul despre noi. Ei bine, eu vă pot spune că Pacepa e depășit, s-au luat imediat măsurile de rigoare. Dar nici eu nu știu mare lucru despre alte departamente și nici măcar nu sînt curios. Dacă vă amintiți, v-am spus încă de la început că eu lucrez la un departament special. V-am spus, nu-i așa?

– Da, tresări Dominic, mi-ați spus. Îmi amintesc.

– Ei, vedeți? Un departament cu totul special, da. De pe această poziție deci, îmi permit să vă spun unele lucruri. Am spus „îmi permit" și nu „mi se permite". Pentru că nu știu dacă, spunîndu-vă unele lucruri care să vă mai lămurească asupra situației dumnea-

Scanned with OKEN Scanner

voastră, nu încalc niște regulamente, un consens și altele de felul acesta. Știu însă că îmi asum un risc. Cred însă că merită să mi-l asum, cîndva poate îmi veți da dreptate. Deci iată ce vreau să vă spun: în studenție ați avut o activitate publicistică destul de intensă. Ați publicat mai ales mici eseuri în reviste studențești din București, Iași, Cluj, parcă și din Timișoara, nu-mi amintesc exact...

– Da, și din Timișoara.

– Reviste studențești de altfel foarte vii, foarte interesante, foarte îndrăznețe. Ei bine, nu v-ați gîndit că aceste reviste, fiind lăsate să apară...

– De ce „lăsate să apară", domnule colonel? îl întrerupse, iarăși nestăpînit, Dominic. Există un fel de autonomie universitară, nu? Chiar formală cum este, dar există. Iar în cadrul acestei logici formale a democrației universitare aceste reviste aparțin și sînt finanțate de asociațiile studențești. Cine să le lase să apară sau să le interzică? Cenzură, iarăși, nu mai avem, așa se spune oficial, nu?

– ... acest fapt nu se datorește mărinimiei cuiva, dorinței de a crea un cadru propice apariției unor noi talente, a unor viitori scriitori, publiciști, altor specialiști și așa mai departe. Și nu se datorește nici presiunii constante din partea studenților și universitarilor dornici să înființeze astfel de publicații. După cum nu se datorește nici unei onorabile dorințe de a salva sau de a întreține anumite aparențe democratice: iată, la noi există atîtea reviste studențești, diverse, curajoase, cu opinii dintre cele mai nonconformiste...

Se opri o clipă, ca să soarbă din cafea, dar și ca să-l observe pe Dominic. Iar Dominic se străduia să-i înfrunte privirea, arborînd o mină indiferentă și distantă. Deși se simțea aproape umilit: de data aceasta nu intervenise din naivitate sau din impulsivitate, ci deliberat, ca să-l provoace pe colonel la un răspuns formal. Și iată că acesta trecuse mai departe, peste intervenția lui, ca și cum nici n-ar fi meritat să-i răspundă, răspunzîndu-i totuși, indirect și deloc formal,

Scanned with OKEN Scanner

și aproape forțînd nota discuției într-o direcție pe care deocamdată doar el o știa. Deci n-avea ce face, trebuia să aștepte, înfrigurat.

– Așadar, situîndu-ne nu în cadrul unei logici formale, ci al uneia cît mai pragmatice...

Dominic tresări iarăși, ca și cum celălalt l-ar fi șfichiuit, așa, în treacăt. Iată că totuși îi răspunsese, sancționîndu-i gafa sau ceea ce lui i se păruse a fi o gafă.

– ... să recunoaștem că adevăratul motiv sau adevăratele motive pentru care aceste publicații studențești au fost lăsate să apară sînt cu totul altele: pe de o parte crearea iluziei unei supape, prin care energiile specifice acestei vîrste, atît de imprevizibile, să se simtă cît de cît descătușate. Acesta ar fi un motiv. Dar motivul principal, după părerea mea, a fost altul: devenise insuficientă cunoașterea opiniilor studențești, a curentelor de idei, atîtea cîte erau, prin metodele clasice, ca să zic așa, și pe care bănuiesc că le știți și dumneavoastră. Era mult mai comod, dar și mai eficient, să recunoaștem, din toate punctele de vedere, să urmărești pur și simplu cum gîndesc indivizi exponențiali ai studenților citind articolele, eseurile, poezia și proza, ca și cele mai mărunte note publicate de acești talentați și nonconformiști tineri. Și, bineînțeles, nu doar din cele publicate, ci și din cele nepublicate. Aș zice chiar: cu predilecție din acestea, nu-i așa?

Dominic îl urmărise aproape fascinat: părea un profesor universitar cu mare experiență, care-și ținea cursul într-un fel metodic, cumpănit, deloc spectaculos, știind prea bine că are destulă substanță, că e suficient de „miezos" ca să trezească interesul. Gesticulație minimă: din cînd în cînd își împreuna mîinile, ca pentru a prinde acolo nu știu ce idee, sau pur și simplu și le privea, relaxat. În fotoliu – trunchiul, ca și capul ușor lăsate pe spate. Din cînd în cînd își mai schimba poziția „picior peste picior". Cam atît. Și fața impenetrabilă, rareori iluminată, doar ca o părere, de ceea ce ar fi putut fi un zîmbet interior.

– Cu predilecție, da, cred și eu că da, spuse Dominic doar ca să spună și el ceva.

– Ei, revenind la cazul dumneavoastră, domnule Vanga... V-ați remarcat și ați fost remarcat aproape prin tot ceea ce ați publicat în aceste reviste studențești. Prin ce ați publicat în timpul studenției și după studenție. Căci ați publicat și după studenție, nu-i așa?

– Firește, zise Dominic. Am menținut legătura cu aceste reviste, cu redacțiile vreau să zic. Aveam în fiecare redacție buni cunoscuți, poate chiar prieteni. Să știți că statutul acestor reviste e destul de deschis, pot publica acolo nu doar studenți, ci și absolvenți, foști membri ai redacțiilor sau doar colaboratori, pot publica și cadre universitare, și chiar publică adesea.

– Știu, știu prea bine.

– Așa că am continuat să public cît se poate de normal. Ba chiar am preferat gazetele studențești altor publicații, care mi se par mult mai înfeudate și obligate anumitor grupări și, desigur, Puterii. Și anul ăsta am publicat de vreo două, trei ori, înainte de...

– Da, da, știu. Prin tot ce ați publicat ați atras atenția ca un posibil lider al tineretului și poate nu doar al tineretului. Desigur, deocamdată erați doar un lider de opinie. Căci existau informații clare conform cărora erați foarte citit și îndelung comentat.

– Ca să vezi, făcu Dominic, realmente surprins. Nu m-aș fi gîndit niciodată.

– La ce anume nu v-ați gîndit?

– La treaba asta, că eram atît de citit și îndelung comentat.

– De ce? se miră colonelul, părînd cît se poate de sincer. Mie mi s-au părut remarcabile, absolut toate.

– Domnule colonel, doar nu vreți să spuneți că mi-ați citit toate productele publicate? Ar fi un număr considerabil și sînt risipite prin reviste...

– Faptul că sînt risipite, ar trebui să vă dați seama, n-a fost o problemă pentru mine. Cînd v-am luat pentru întîia oară dosarul în mîini, acolo erau doar patru, cinci. Am dat dispoziție și în douăzeci și patru de ore le-am avut pe toate. Nu mi s-a părut deloc că fac un

efort prea mare să le citesc. Dimpotrivă, eu am fost cel în cîștig. Aveți în mine un admirator, să știți.

Ce naiba vroia, de fapt? Vorbise serios, părînd foarte convins de ceea ce spune. Dar să-l flateze chiar așa... Și totuși, Dominic avea senzația că se învîrt împreună în cerc, în primul rînd datorită colonelului, firește. Doar el putea împinge lucrurile mai departe; pentru a le lămuri cît de cît. Iar în ce-l privea, Dominic nu avea altceva mai bun de făcut decît să aștepte și să urmărească atent jocul celuilalt. Fiindcă nu mai era nici o îndoială că era vorba de un joc, cu un scop cît se poate de precis, și nu de o agreabilă discuție de cafenea sau mai bine-zis „între patru ochi".

– Și eu ce trebuie să fac acum? Să vă mulțumesc, desigur, pentru amabilitățile dumneavoastră. Dar exagerați, domnule colonel, exagerați cu bună știință. De ce faceți asta, de ce țineți cu tot dinadinsul să mă flatați?

– Dar nu exagerez cîtuși de puțin, îi răspunse prompt colonelul, vocea urcîndu-i ușor. Și nici n-am intenționat cîtuși de puțin să vă flatez. Doar v-am mai spus că mă interesați foarte mult. Ei bine, tocmai din acest punct de vedere mă interesați. Care ar putea fi altul? Din tot ce ați publicat se vede cît se poate de limpede că aveți o gîndire liberă, neînchistată, lipsită de prejudecăți și încă nepoluată de nimeni și de nimic; o gîndire foarte matură și totodată foarte îndrăzneață. Asta se poate vedea din ceea ce ați publicat. Iar din ceea ce n-ați reușit sau n-ați vrut să publicați, ceea ce ați scris doar pentru dumneavoastră sau pentru un cerc restrîns de prieteni, reiese mult mai mult: că aveți o gîndire și idei de excepție. Ați scris de exemplu un eseu despre clasele în socialism, titlul nu-l mai reține. Și care a rămas în manuscris, firește, cine ar fi putut să vi-l publice?

– Da, da, îl aprobă Dominic, aproape cu însuflețire. Un eseu la care am lucrat foarte mult și la care țin foarte mult. Îl credeam pierdut, fiindcă la un moment dat dispăruse dintre hîrtiile mele. Nici n-am apucat să-l dactilografiez.

– Mai bine că n-ați apucat. Dar a circulat totuși pe la cîțiva prieteni.

Scanned with OKEN Scanner

– Da, a circulat. Nu-l scrisesem pentru mine.

– Vedeți, deci: a circulat... Și la un moment dat s-a pierdut. Ei bine, eseul acesta e extraordinar, citindu-l – și l-am citit de vreo trei ori –, mi s-a părut, ba chiar sînt convins că aveți sclipiri de geniu.

– Domnule colonel, domnule colonel, zise Dominic, invadat brusc de o emoție ciudată și încercînd s-o ascundă în ironie, aveți grijă ce spuneți. În țara asta nu există decît un singur geniu.

– Dar, din păcate, zise colonelul Coldea, ca și cum nici n-ar fi auzit remarca lui Dominic, fac parte dintr-o instituție unde nu contează doar părerea mea. Și cam așa e peste tot, nu credeți? Oricît de mult ai crede că ai dreptate, că o idee a ta e bună și corectă, se găsesc întotdeauna cîțiva, sau uneori e de-ajuns și unul, care să-ți bage bețe-n roate. Pot să cred eu că sînteți un tînăr cu o înzestrare excepțională, că s-ar putea să aveți chiar geniu, că vine unul și-mi spune: „Lasă-mă dom'le, cu chestii din astea. Ce înzestrare, ce geniu la un frontierist, la un trădător și un dușman!"

Lui Dominic momentul i se păru favorabil și se hotărî să intervină:

– Numai că, domnule colonel, din cîte mi-am dat seama, dumneavoastră nu sînteți fitecine. Și chiar și așa, eu nu vă cer nici o favoare pentru calitățile mele și așa mai departe. Eu nu cer decît să fiu tratat ca și ceilalți frontieriști, să am un proces și să-mi execut pedeapsa. Din cîte se vorbea pe la Turnu-Severin, în cazul meu aș fi primit zece luni și după o lună, pe care am și făcut-o, intervine posibilitatea executării celorlalte la locul de muncă.

– Ce-i tot dați cu Turnu-Severin? îl întrebă colonelul, părînd ușor iritat. Aici sînteți tratat incomparabil mai bine!

– Depinde cum privim lucrurile. Aici sînt izolat, ceea ce, în anumite momente, e cumplit. Iar acolo eram printre frontieriști, auzeam toată ziua niște povești adevărate, părînd însă incredibile. Iar frontieriștii, în general, sînt niște băieți extraordinari, unii părînd cam trăsniți, dar care știu ce vor și joacă totul pe-o carte.

Scanned with OKEN Scanner

Și apoi, nici condițiile de la Turnu-Severin n-au fost prea rele. E acolo o închisoare nouă, mai modernă, ca să zic așa. Nu știați?

– Nu, nu știam, domnule Vanga. N-am avut și sper să nici nu am ocazia să vizitez închisorile României. Cît despre băieții ăștia simpatici, frontieriștii, cunosc și eu destule povești interesante. Dar opinia mea e clară în ce-i privește: ar face mult mai bine, pentru ei și pentru alții, să încerce să realizeze ceva aici în țară.

– Părerea mea e cu totul diferită, spuse Dominic. Mulți dintre ei au încercat să facă aici, în țară, cîte ceva. Și au fost fie marginalizați, fie urmăriți ca rebeli, fie chiar pedepsiți, sub diverse pretexte. Iar cînd li s-a părut că au epuizat toate mijloacele, atunci și-au luat lumea în cap. E dreptul lor să...

– Dar oare au epuizat cu adevărat toate mijloacele? îl întrebă colonelul, cu o anumită gravitate.

– Sînt cazuri și cazuri, răspunse Dominic evaziv.

– Atunci să le lăsăm în plata Domnului, zise colonelul. Să ne ocupăm mai bine de cazul dumneavoastră. Pentru că e un caz cît se poate de complicat, vă asigur. În momentul în care ați vrut să treceți frontiera, în modul acela atît de original, aici la noi, la un anumit departament, firește, aveați un dosar substanțial. Sper că v-am convins cît de cît de asta. Ei bine, ceea ce mie mi se pare a fi de o excepțională valoare li se pare altora subversiv, ba chiar incendiar. Și nu vă mai ascund că, fiind considerat atît de periculos pentru ordinea socială, vor să vă înfunde, folosind povestea cu frontiera. Care, să recunoaștem, are și ea nebuloasele sale.

– Așa deci... Încep să înțeleg. Și din ce punct de vedere e atît de nebuloasă povestea cu frontiera?

Colonelul se apropie ușor de Dominic, ca pentru a fi mai convingător și, totodată, pentru a putea coborî ușor vocea. O făcea pentru a stabili un anumit grad de intimitate, sau dintr-o prevedere profesională, de data asta cu siguranță trucată?

– Ei, sînt destule: falsificare de pașapoarte, deghizare, organizare de rețea internă, apartenența la o rețea internațională...

– Dumnezeule! exclamă Dominic.

– Da, într-adevăr, cazul dumneavoastră nu e similar cu cel al unor frontieriști oarecare, care încearcă să treacă Dunărea înot sau cu o barcă, sau o iau la goană peste haturi, ca să treacă „fîșia" și altele de genul acesta, mai mult sau mai puțin ingenioase. Și, la nevoie, trebuie să vă avertizez, se pot găsi și alte probe de gravă vinovăție.

– Nu mă îndoiesc, aici se pot fabrica probe cu nemiluita.

– Au apărut în țară, în ultimul timp, manifeste. Unii vă suspectează și de astfel de lucruri. Că ați face parte dintre așa-numiții „disperați".

– Adică?! își ridică Dominic privirea spre el.

– Adică tipi izolați, care nu fac parte dintr-o rețea sau organizație clandestină și produc pe cont propriu manifeste riscînd și împărțirea lor, firește. Eu nu cred, n-am crezut nici o clipă, astfel de acțiuni nu par să fie genul dumneavoastră... Dar cum i-aș putea convinge pe ceilalți? Din moment ce pot să aducă probe...

– Probe false.

– ... nu-i exclus să facă din dumneavoastră un caz aparte și să primiți o pedeapsă exemplară, deosebit de grea.

Dominic nu mai zise nimic. Îl cuprinsese un sentiment apăsător, de resemnare amestecată cu presimțiri sumbre.

– Ei, îl auzi pe colonel, nici așa... Nu vă lăsați copleșit. Eu vreau să evit toate aceste lucruri, care s-ar putea să vă distrugă, recunosc. S-ar putea să nu rezistați. Tocmai de aceea v-am adus aici, acum înțelegeți?

– E cît se poate de clar. O alternativă o cunosc. Rămîne să mi-o spuneți pe a doua.

Colonelul părea nemulțumit, aproape jignit. Expresia lui obișnuită, atît de corectă, exactă și impenetrabilă se transformase subit și surprinzător: arăta ca un băiat mare, bătrînicios care, din cine știe ce motive, era îmbufnat. Vru să ia o țigară din pachet, uitînd că tot el o fumase pe ultima. Se sculă din fotoliu și se duse, de

Scanned with OKEN Scanner

data asta mergînd precipitat, spre birou. Deschise mai multe sertare, scotoci prin ele, le închise la loc trîntindu-le și, în sfîrșit, se întoarse, de data asta calmat, așezîndu-se în fotoliu. Adusese un nou pachet de Chesterfield, îl deschise și-l servi mai întîi pe Dominic. Apoi luă și el o țigară, și-o aprinse și trase cîteva fumuri unul după altul, lacom, aproape ca un înecat care are nevoie de aer.

– Ah, zise oftînd, viciul acesta al fumatului... Nici un viciu nu e bun, dar se spune că nici să n-ai nici un viciu nu-i bine. În fine, eu îl am pe acesta, sau și pe acesta, ca să fiu sincer, despre care se zice că-i dintre cele mai rele și mai periculoase, nu?

Vorbise ca și cum singura pricină a nervozității sale ar fi fost absența unei țigări într-un moment critic. Apoi, brusc, nemulțumirea îi reveni, aproape ca înainte.

– Dar, domnule Vanga, pentru numele lui Dumnezeu, eu știu prea bine că am făcut cîte ceva pentru dumneavoastră. Și nu mă aștept și nici nu vă pretind să-mi fiți recunoscător sau altceva de genul acesta... Mă așteptam însă la puțină încredere, chiar dacă rolurile noastre sînt atît de diferite. Acum, poftim, îmi cereți să vă spun cealaltă alternativă, nici mai mult, nici mai puțin...

– Da, domnule colonel, zise Dominic, nu am încredere. De ce-aș avea? De ce-aș crede că dumneavoastră îmi vreți binele și că doar acesta e motivul pentru care ați întreprins cîte ceva pentru mine? Am înțeles că așteptați, într-un fel sau altul, să optez. Dar pentru ce să optez, cînd, repet, nu cunosc și cealaltă alternativă? S-ar putea ca, din punctul meu de vedere, să mi se pară totuși preferabilă prima variantă, care mi s-a pregătit sau încă mi se pregătește, cum spuneați.

Colonelul Coldea îl privi iarăși, intens și ciudat. Apoi se uită la ceas.

– S-a făcut tîrziu, zise. E aproape douăsprezece. Deci așa, nu puteți să optați... Dar cine v-a cerut să optați? Nu-mi amintesc să vă fi cerut așa ceva. Mai

Scanned with OKEN Scanner

ales că, în cazul dumneavoastră, s-ar putea să nici nu aveți de ales. A doua alternativă... Da, există așa ceva. În sensul că am, într-adevăr, un plan cu dumneavoastră. Deocamdată nu vi-l pot spune. S-a făcut și tîrziu, mă așteaptă alte treburi. Poate zilele următoare, poate chiar mîine... Pînă atunci, oricum, vă mai gîndiți la cele discutate.

Se ridică, semn că discuția a luat sfîrșit.

VII

Noaptea avu un somn agitat, cu dese treziri. I se părea că mai mult stă treaz decît doarme. Și totuși visă, în „reprize", scene și imagini care, în momentul trezirii, lăsau în el o stare de o tristețe devastatoare, insuportabilă. Era ca și cum ar fi fost bolnav, însă boala nu avea nume. Dintre toate frînturile astea de vis, cu claritate nu-și mai amintea decît o singură scenă. Se afla într-o casă, împreună cu Lucia, cu care era căsătorit, ba chiar de mulți ani, asta era senzația pe care o avea. Putea să fie deci chiar casa lor așa cum putea fi și casa altora. Iar la un moment dat a apărut un tip înalt, cu părul ușor încărunțit, dar cu o figură și alură tinerească. Era genul acela de tip dur, foarte sigur pe el, cu succes garantat la femei, cucerindu-le pe loc dintr-o singură privire mai insistentă a irezistibililor lui ochi de un albastru metalic. Și acest domn era însurat, avea copii, dar acum venise în vizită singur. Dominic îl cunoștea destul de bine (deși nu semăna cu nici un cunoscut de-al lui, cu unul real, bineînțeles) și știa că fusese prietenul din adolescență al Luciei. Da, prietenul ei, iubitul ei. Și deși arăta atît de bine, fără să-și poată explica de ce, Dominic își tot zicea: ia uite ce urme lasă timpul, ăsta s-a cam ramolit. Poate că-l irita faptul că stătea lîngă Lucia (pe o canapea, pe o dormeză?) și-și tot povesteau despre copii (pentru că și el, Dominic, avea copii cu Lucia), dar mai ales tot felul de amintiri, și toate astea pe un ton atît de sentimental, solemn-sentimental, ca și cum

Scanned with OKEN Scanner

ar fi spus cine știe ce lucruri esențiale și nu niște fleacuri. Îi părăsi, lăsîndu-i acolo și învîrtindu-se prin casă, prin alte încăperi, pe unde mai erau și alți musafiri. Știa că sînt musafiri, era ca și cum ar fi trecut de la unul la altul să-i vadă, însă nu-i vedea, nu reținuse nici un chip. Dar revenind în încăperea unde îi lăsase pe Lucia și pe fostul ei iubit (pînă atunci nu simțise nici un fel de gelozie, era o poveste veche, iar acum parcă s-ar fi întîlnit niște cunoscuți și atîta tot), le văzu chipurile, cu totul schimbate. Aproape că nu-și mai spuneau nimic, dar o bucurie potolită, răbdătoare, plină de promisiuni le lumina fețele, ca și cum ar fi știut amîndoi că nu e decît o chestiune de timp pînă se vor înfrupta, pînă cînd se vor arunca unul spre altul, hămesiți. Și tot privindu-i, Dominic își dădu seama că ei îi sesizaseră prezența, dar nu-i deranja cîtuși de puțin: continuau să se privească în felul acela răbdător, ca doi oameni așezați care știu ce vor, iar felul cum se priveau i se păru acum pervers și cu totul nerușinat. Un sentiment ciudat îl cuprinsese, putea fi și gelozie, firește, dar parcă nu era totuși gelozie, ci o tristețe răvășită. Și-și dădea seama că, după atîția ani, o iubește și o dorește parcă tot mai mult pe Lucia, ca și cum fără ea s-ar fi înecat, n-ar mai fi avut aer. Ca și cum fără ea existența lui ar fi fost brusc lipsită de motivație. O motivație ilogică, firește, dar ce mai conta? Și-și tot spunea, nevenindu-i să creadă că o poate pierde sau că o pierduse deja: „Femeile astea, cum te pot nenoroci, cum te pot distruge, și nici măcar nu ai cum să scapi, o dată ce au reușit să-și bage otrava în carnea ta." Apoi tipul dispăru la fel de brusc pe cum apăruse. Plecase, pur și simplu. Iar el îi spuse, imediat ce rămase singur cu ea: „Arătai ca o lupoaică în călduri, aveai o expresie cu totul nerușinată." Iar ea, fără să-i pese cîtuși de puțin, de data asta zîmbind nerușinat-sfidător: „Să știi că și tu ești un lup. Și încă n-am auzit să existe lup virtuos."

Iar după ce se trezise dimineața, renunțînd să mai încerce să atipească, replicile astea, pe care le reținuse atît de bine, îi mai sunară o vreme în cap.

Scanned with OKEN Scanner

În așteptare, încercă să-și umple cumva timpul: după ce mîncă micul dejun (iarăși omletă, unt, gem ba chiar și un corn proaspăt), la cafea și la o țigară (ceruse un pachet de Carpați fără filtru și se trezise că Rizescu îi aduce un pachet de țigări bulgărești BT. „N-avem Carpați, se scuză Rizescu. Nu ținem noi așa ceva pe aici.") răsfoi presa de dimineață care i se adusese. O răsfoi în grabă, în silă: *Scînteia* și toate celelalte erau pline de scabroase omagii și laude aduse „celui mai iubit fiu al poporului" care, bineînțeles, în același timp era și părintele națiunii, adică tot al poporului. Iar cînd nu se ocupau direct de El sau de Ea, articolele erau tot stupide, mimînd un vag interes social, pe probleme minore, și acelea bine periate sau chiar gîtuite de cenzură sau autocenzură. Căci, în definitiv, chiar că cenzura, sub formele noi în care acționa, nu mai avea de „făptuit" mare lucru, decît în cazuri izolate. „Autocenzura" funcționa din plin, atît la vechii profesioniști, resemnați sau speriați că-și pierd slujbele și pîinea, cît mai ales la cei mai mulți dintre noii veniți. Amicii de prin redacțiile revistelor studențești îi povestiseră, nu o dată, tot felul de întîmplări legate de procurarea materialelor "omagiale" (poezii, articole de conjunctură și articole de fond, adeziuni, „telegrame" lungi cît o scrisoare, declarații de iubire și credință, ca și alte stupidități de acest gen, care atinseseră o curbă paroxistică, nevrotică, imbecilă și, prin toate astea, îngrijorătoare, dacă nu chiar rău-prevestitoare sau mai bine-zis prevestind de bine, căci atunci cînd atingi deja niște limite...), pentru că, în ultimii ani, ocaziile de omagiere se înmulțiseră peste măsură, erau create artificial, așa că aproape nu mai exista zi (dar de ce „aproape"? Chiar nu mai existau!) în care Ei să nu primească, într-un fel sau altul, care mai de care mai scîrbos, tot felul de „prinosuri", de temenele, de adjective delirante, în fine, tot felul de limbi care se străduiau să-i lingă peste tot pe Cei Doi, pentru a le spori plăcerea...

Ei bine, povesteau amicii, la început n-a fost chiar atît de simplu. Ba chiar aveau conștiința încărcată,

Scanned with OKEN Scanner

căci, dorind să scape ei de „obligațiile sacrosancte“ de a scrie, îi convingeau pe alții, mai slabi de înger, mai „obligați“ sau mai interesați, să scrie astfel de „materiale“. Mai ales cu cei care aveau funcții era, de obicei, cît se poate de simplu: dădeau un telefon (Domnule academician, sau domnule profesor universitar, sau domnule rector sau director, știți că se apropie zilele de naștere ale Tovarășei și Tovarășului... Și v-am ruga pe dumneavoastră, ca personalitate a vieții noastre universitare și științifice, să...), iar ăia știau lecția, aveau praxis, așa că nu se mai codeau, întrebau doar „de cît să fie“ (adică întinderea „materialului“). Erau inși, tot felul de „barosani“, care se specializaseră, devenind clienți siguri ai presei, radioului și televiziunii. În fond, nu aveau decît cel mult două, trei variante de „articole“, pe care le tot combinau, mai schimbau datele, mai schimbau locul adjectivelor, sau cel mult mai inventau, dacă le mergea inspirația, cîte-un adjectiv „nou“, în speranța că se vor face remarcați. Și totuși, această „clientelă“ sigură trebuia contactată, trebuia dat un telefon, acolo, trebuia cu alte cuvinte respectat un minimum de „protocol“.

În ultimii ani însă, „ocaziile“ devenind zilnice, cererea de astfel de materiale crescuse enorm. Dar n-a fost o problemă. Apăruseră, nu se știe de unde, acești „nou veniți“. Pe ăștia nu trebuia să-i rogi. Ăștia nu mîncau căcatul nici cu linguriță, nici cu lingura, cine știe cum se obișnuiseră să-l mănînce numai și numai cu polonicul. Erau de obicei „poeți“ și trimiteau din timp redacțiilor poezii adecvate unui „eveniment“ sau altul, articole ditirambice, „texte lirice“. Îi fabricaseră Băieții sau erau chiar Băieți, numai Dumnezeu putea ști. Se vînturau tot felul de variante. Dar cu ăștia, într-adevăr, nu mai era nici o problemă. Ba nu, rămăsese totuși una: acum problema era cum să le stăvilești elanul productiv, cum să le explici de ce ai publicat doar o parte din producția lor. Pentru că nu puteai să spui „poezia asta despre Tovarășul nu e bună“. „Poetul“ putea să sară în sus, să amenințe cu Partidul, să insinueze sau să spună de-a dreptul că

Scanned with OKEN Scanner

ceea ce el scrisese „din suflet", simțit și cu mesaj politic, era respins de niște oameni care nu slujeau nici politica Partidului și nici nu-l iubeau pe Conducător. De aceea, mai prudenți și pățiți, redactorii adoptaseră următoarea formulă de respingere, cu mici variațiuni: „Sigur, poezia are meritul ei, dar nu aduce nimic nou. Or, nu-l mai putem slăvi pe Tovarășul oricum, ci e necesară o deplină originalitate." Asta îl cam încurca pe vajnicul „poet", la o asemenea pretenție nu se așteptase. Știa și el prea bine că folosise formule și lozinci de largă circulație ca să-și compună textul. Dar nu dezarma. Nu dezarmau. Era oare o „misie" pe care o aveau și pe care erau obligați s-o îndeplinească? Era dorința unor refulați și complexați de a se vedea publicați, oricum și cu orice, numai să-și vadă „productul" și numele în gazetă? Sau mai erau și exaltați, oameni cu mintea rătăcită, care credeau încă în Ceaușescu, în „geniul" lui și în toate celelalte sloganuri? Oricum, bizară specie apărusă, ciudate lepădături. Nici măcar nu s-ar fi putut spune că ar fi avut, totuși, niște avantaje: de plătit se plătea prost, iar vremurile cînd pentru așa ceva erai ridicat în grad, primeai un post mai bun sau erai lăudat măcar de critica literară „oficială" trecuseră. Nimeni nu mai dădea nici o ceapă degerată pe toate aiurelile astea. Sau cel puțin așa se părea. De cerut se cereau, căci nebunia se rostogolea încă, impetuoasă, dar în realitate era extrem de dificil să spui cine le mai lua în serios. Să fi fost nenorociții ăștia, rătăciții ăștia, primii „oameni noi" care apăruseră din laboratoarele și retortele mizeriei, ale teroarei, ale nebuniei în marș, escaladînd noi piscuri? Să fi fost deci primii homunculi? Ăstora nici polonicul nu le mai spunea nimic. Puteau să se servească, oricînd, din cazanul cu rahat ceaușist, la orice oră din zi și din noapte, fără să clipească, scoțînd chiar țipete de plăcere și entuziasm.

Da, da, deșănțarea atinsese deja niște limite. Să fi fost deci acesta un semn bun? Parcă nici nu îndrăznea să mai spere. De fapt, din toate ziarele, nu citi decît *Sportul*. Și ăia mințeau, scriau cronici fotbalistice par-

Scanned with OKEN Scanner

tizane, o țară întreagă știa cîte ceva despre trucarea campionatului, despre duelul Dinamo – Steaua și cine erau cei ce stăteau în spatele echipelor. Se purtau ca niște nebuni. Băieții, Băieți din cei mari, formau echipe peste noapte și le vîrau în divizia A. Așa apăruse Victoria, așa apăruse Flacăra Moreni, ca să nu mai vorbim de F.C. Olt a Scorniceștilor. Să fi fost și astea semne bune? Faptul că ăia pierduseră controlul, scăpaseră hățurile și hardughia se îndrepta spre prăpastie?

Citi *Sportul* aproape în întregime. Date, rezultate din atletism, scoruri la volei, handbal, tenis, nume de sportivi, cunoștea o mulțime, sute, dacă nu cumva mii. Români și străini. Toate astea îl odihneau, îi mai alungau sau doar amînau gîndurile negre, îl liniștea. Făcea pronosticuri, comparații, își imagina cum decursese un meci de fotbal sau o partidă de tenis. Oricum, era un teritoriu ceva mai curat, se putea respira mai în voie, iată, chiar și în pușcărie.

De data aceasta însă, lectura *Sportului* nu-l liniști cîtuși de puțin. Rizescu nu apăruse, deși era imposibil să nu se fi făcut ora zece, cînd trebuia deja să fi plecat spre colonelul Coldea. Se hotărî să bată în ușă. Apăru un gradat – parcă sergent-major – și-l întrebă ce dorește.

– Domn' plutonier major Rizescu unde e?

– O fi p-aici pă undeva, cu treburi d-ale lui, zise gradatul. Da' dă ce întrebați, ce, io trebuie să vă dau raportu'? adăugă mult mai țîfnos.

– Vă rog să-i transmiteți că vreau să stau de vorbă cu dînsul, îl rugă Dominic, pe un ton cît mai conciliant.

– Dacă vreau, dacă am chef, zise gradatul și ieși trîntind ușa celulei.

Pe ăsta nu-l mai văzuse pînă acum pe aici. Era scund, îndesat, cu capul mare și alură de fost boxer. Un boxer care încasase cam multe la capul ăla al lui, care, oricît de rezistent ar fi fost, nu rămăsese fără urmări.

Scanned with OKEN Scanner

Trecu destulă vreme – o jumătate de oră, o oră – și-și făcu apariția Rizescu.

– Ce-i, domnule Vanga? Ce s-a întîmplat?

– Nimic, ce să se întîmple? zise Dominic, ușor încurcat. Doar că vă așteptam. Sau așteptam să-mi spuneți măcar dacă astăzi mergem sau nu mergem.

– Păi dacă primeam ordin veneam să vă iau, nu? Dar n-am primit ordin, nu mi-a zis nimeni nimic.

– Așa deci... Nu v-a zis nimeni nimic.

– Sigur că nu. A, da, era să uit. Am primit dispoziție să vă aduc ceasul.

Scoase din buzunar ceasul lui Dominic, un vechi Herma elvețian.

– De-acum, că aveți ceasul, n-o să vă mai fie urît, adăugă el, ironic.

– Da, zise Dominic, ți-au spus să-l aduci tocmai la timp. Ca să treacă mai ușor, bineînțeles.

– Sigur, ca să treacă mai ușor.

– Și pe tipul ăla, sergent major sau ce-o fi, de ce mi l-ați trimis, domnule Rizescu? Tot întîmplător?

– Întîmplător, întîmplător, domnule Vanga. Eu aveam niște treburi.

– Dar e cam fioros, nu vi se pare?

– Da' de unde! E băiat bun, numai că are și el, cum să zic, momente cam proaste, cînd e așa, mai agitat. Nu i-ați văzut nasul, cît e de turtit? A fost boxer, nu v-ați dat seama?

– Ba da, m-am gîndit.

– A avut și rezultate băiatul, vice-campion sau așa ceva. Și vreo doi ani la rînd, cînd Dinamo a ieșit campioană pe echipe, a fost și el titular. Îmi tot povestește, cînd am eu timp și răbdare să-l ascult. Asta a fost viața lui, boxul. Un boxer cînd o termină cu ringul trăiește mai mult din amintiri.

– Din amintiri?! se prefăcu Dominic. Și chiar a terminat-o definitiv cu boxul? Nu se mai antrenează deloc?

– Nu înțeleg, zise Rizescu. De ce să se mai antreneze?

Scanned with OKEN Scanner

– Ei, credeam că-i mai oferiți cîte-o ocazie, așa, din cînd în cînd. Că doar pentru asta l-ați angajat pe aici, nu pentru fosta lui glorie sportivă. Iar *sparing partners* bănuiesc că se găsesc ușor, de așa ceva nu se poate să duceți lipsă.

– Nu știu ce tot vorbiți acolo... Mereu căutați nod în papură. Ce-aveți cu el, ce v-a făcut? Cîștigă și omul o pîine, asta e.

– N-am nimic cu el, domnule Rizescu, de ce-aș avea? Nu mi-a făcut nimic. Maxilarele sînt întregi, dinții la locul lor, arcadele intacte. De ce m-aș plînge? Din partea mea poate să cîștige nu doar o pîine, ci chiar cozonac.

– Ce-aveți, domnule Vanga? De ce sînteți nervos?

– Fiindcă nu-mi place să se joace în felul ăsta nimeni cu mine. Fiindcă nu știu ce se întîmplă și depind de toanele sau capriciile nu știu cui. Viața nu valorează, aici la dumneavoastră, nici cît o ceapă degerată.

– De, ce să zic? Nu zic nimic. Unele lucruri nu le înțeleg nici eu, mă depășesc cu mult. Eu sînt mic aici, neînsemnat, știți și dumneavoastră foarte bine, domnule Vanga. Dar așa-i la noi: cîte-o zi mai bună, cîte una mai rea... Ce, parcă afară e altfel?

– Aici s-ar putea să aveți dreptate.

– Atunci eu am plecat, domnule Vanga, vă las. Și încercați să vă mai calmați. Eu încerc să vă înțeleg, că om sînt și eu. Dar nu prea reușesc să vă înțeleg, recunosc. Totuși, dacă mai aveți nevoie de ceva, vă rog să-mi spuneți.

– Aș dori o sticlă de vodcă, să mă-mbăt. „Să cînt, să mă veselesc, la nimica să gîndesc."

Rizescu se uita la el și dădea ușor din cap: nu e bine, nu e bine.

– Iertați-mă, chiar că am exagerat. Cînd exagerez într-un fel sau altul, îmi devin mie însumi extrem de nesuferit.

– Serios?! se miră cu naivitate Rizescu. N-aș fi crezut.

– Da. Deci vă rog să-mi mai aduceți niște țigări, de care-or fi, mi-e indiferent. Afară, ca la mai toată

Scanned with OKEN Scanner

lumea, îmi plăcea și mie să fumez țigări cît mai bune. Aici însă...

– Bine, domnule Vanga. Să văd ce pot face. Mă bucur să văd că parcă v-ați mai revenit. Pînă mai adineaori ba erați palid, ba deveneați gălbejit la față, ba aproape vinețiu. Acum aveți o culoare mai bună.

De fapt, de când se trezise, făcuse tot posibilul ca să nu se gîndească la Lucia. Însă visul din timpul nopții îl tulburase peste măsură. Degeaba își tot spunea că e un vis oarecare, ba chiar cam stupid. Îi apărea ba fața ei, cu expresia aceea de bucurie perversă, ba își amintea replici și cuvinte pe care ea le spusese în vis sau le spusese cu cine știe ce altă ocazie, fără absolut nici o legătură cu visul.

Firește, de mai bine de o lună nu trecuse zi de la Dumnezeu să nu se gîndească la ea, într-un fel sau altul. Și tot așa, aproape zilnic, se întrebase dacă nu ar fi mai bine să și-o scoată din minte și din suflet. E adevărat, ea știuse de planul său de a pleca și, fără să cunoască toate detaliile, i se păruse cam riscant și cam fantezist. Însă nu se opusese nici o clipă. Îi spusese, și nu o dată, că dacă va reuși (deci nu excludea posibilitatea de a fi prins) va face tot posibilul, tot ce omenește e cu putință, de a-l urma.

Iar Dominic: bine, bine, dar pentru asta ar trebui să fie căsătoriți, să se căsătorească rapid, înainte de a pleca. Altfel, ajuns acolo, el n-are nici un motiv să lupte pentru întregirea familiei, să protesteze, să facă memorii la ștabi din Occident (căci și ei au ștabii lor și, dacă nu te-ajută vreunul din ei, nu faci nimic) sau chiar să facă greva foamei.

Nu, în nici un caz, se opusese de fiecare dată Lucia. Nu se căsătorește pentru asta în România nici în ruptul capului.

Dar, insistase Dominic, evident contrariat, dacă se căsătoresc nu se căsătoresc „pentru asta". Mai trebuie oare să-i spună de ce se căsătoresc doi oameni ca ei, amîndoi excesiv de prudenți, nehotărîți, fiindu-le chiar teamă de obligațiile, monotonia și uzura căsătoriei? Și

Scanned with OKEN Scanner

totuși, din moment ce s-ar hotărî, înseamnă că există ceva mai presus de toate acestea, ceva în care ei doi cred și tocmai de aceea el nu mai vede necesitatea de a defini acel ceva prin cuvinte.

Sigur că da, Dominic avea dreptate, îl aprobase ea. Dar nu dorea să se căsătorească în România, unde tot ce se întîmplase în ultimii ani era parcă legat de un blestem. Nici căsniciile nu merg mai bine, și ele parcă ar fi blestemate. Deci chiar dacă nu vor fi căsătoriți va face ea cumva să treacă Dincolo. Sau o excursie într-o țară „de tranzit", sau un aranjament, sau greva foamei, va găsi ea o posibilitate.

Și dacă va fi prins, ea ce va face? (Dar o întrebase cu adevărat atunci sau o întreba abia acum?)

Va face ce trebuie să facă, ce era firesc. Îl va aștepta, căci nu poate primi o pedeapsă prea aspră. Dar oricît ar primi... (Însă spusese ea vorbele astea, sau doar el credea că le-a spus sau le-ar fi putut spune?)

Sau, de ce nu, în cazul că va fi prins, își va încerca și ea șansa să plece din țară, iar de va reuși, va face orice ca el să fie eliberat și „pașaportat" peste graniță. (Și cu atît mai puțin putea fi sigur de proveniența acestor cuvinte, dacă nu se născuseră cumva din speranța vagă care apăruse încă din prima zi de detenție.)

Toate acestea se întîmplaseră cîndva sau era posibil să se fi întîmplat. Acum însă deveniseră prea îndepărtate și atît de nesigure... Doar ea rămînea o prezență chinuitoare, cu contururi uneori aburite, dar cel mai adesea surprinzător de vie, doar să întindă mîna și s-o atingă. Numai că gestul de a o atinge, prea de tot patetic și oarecum irresponsabil, încă nu-l făcuse. Noaptea însă, strîngîndu-se sub pătură, avea uneori senzația că o ține în brațe, dorința devenind greu suportabilă. Iar dimineața, nevoia de-a o avea era atît de puternică, încît senzualitatea îl domina, aproape paralizîndu-i alte gînduri, senzațiile fiindu-i violente pînă la durere.

Scanned with OKEN Scanner

Și chiar dacă și-ar fi propus să o uite, să și-o scoată din minte și din suflet, cum se zice, ce șanse ar fi avut de fapt? Cum să-și impună așa ceva și ce ar fi trebuit să facă pentru a începe s-o uite? Habar n-avea. Deocamdată, prezența ei era mult prea puternică în el. Și poate că toate ar fi fost suportabile dacă nu i-ar fi fost teamă uneori de intensitatea obsesivă a trăirilor lui – care ar fi putut să-i producă un adevărat dezechilibru. Or, dacă voia să reziste și să iasă teafăr de aici, atunci cînd va fi să iasă, trebuia să-și mențină permanent un autocontrol sever. Dar întotdeauna subminarea fragilului echilibru – iar al lui era într-adevăr destul de fragil – pe care-l avem vine nu atît din partea dușmanilor, a „părții ostile", cît mai ales din partea celor foarte dragi, pe care-i iubești nemărginit, din instinct, și care-ți dau loviturile cele mai dureroase, mai mult din inconștiență și din tot felul de alte pricini decît din rea intenție și rea-voință. Iar aceste lovituri pot într-adevăr să-ți frîngă echilibrul, de parcă ți-ar fi aplicate cumva din interior, dinlăuntru, și aproape n-ai cum să te aperi.

Iat-o pe Lucia... Ce i-ar putea reproșa, de fapt, acum? Nimic sau aproape nimic. Poate că l-a căutat, a încercat să afle unde e deținut, dar cine-ar fi putut să afle unde e el acum? Și poate că i-a și scris, zilnic sau aproape zilnic, lungi scrisori de dragoste, minunate scrisori de dragoste după care tînjește atît. Măcar una dacă ar fi primit... În care să-i povestească cum trec orele, zilele și săptămînile ei, tot felul de fleacuri și amănunte, pe cine-a văzut, cu cine-a mai vorbit, ce s-a mai întîmplat cu prietenii și cunoscuții lor. Și nu atît pentru că l-ar fi ros curiozitatea, nici pentru a menține cît de cît o punte cu lumea din care, pînă de curînd, făcuse parte. Ci mai ales pentru a înțelege, din tot cè i-ar scrie ea, că fiecare clipă trăită rămîne curată și îi e dedicată, că îi aparține, într-un fel sau altul, și lui.

Nu era oare cu totul și cu totul exagerat, pretențiile sau așteptările lui nu erau oare aproape monstruoase? Poate că erau, dar ce importanță avea? Așteptările lui existau, erau cît se poate de reale, făceau parte din el.

Scanned with OKEN Scanner

Deocamdată, la vîrsta pe care o avea, cu experiențele lăsate în urmă, simțea că nu putea fi altfel, că, și dacă s-ar fi străduit, nu putea să schimbe cine știe ce din felul lui de a fi.

Da, poate că ar fi trăit niște momente asemănătoare cu ceea ce se crede îndeobște că ,e fericirea, niște momente de beatitudine, chiar acolo, în celulă, dacă ar fi primit zi de zi, sau cît era cu putință de des, lungi scrisori de la Lucia. În felul acesta ar fi fost și mai liniștit, mai împăcat sufletește. Căci ce poți aștepta mai mult venind dinspre ființele iubite, dinspre cei ce-ți sînt dragi? Doamne Dumnezeule, cît de greșit, cît de fals și meschin judecă atîția și atîția oameni... Ei cred că ființa pe care o iubesc sau pe care li se pare că o iubesc trebuie să le procure plăceri, avantaje, confort, ca și o anumită siguranță, dacă nu cumva chiar ocrotire. Lui i se părea că tot ce poți aștepta e liniștea pe care ți-o poate asigura certitudinea statorniciei și a credinței. Fiindcă oricum, prin faptul că iubești și că ești iubit – înseamnă că te poți considera un om bogat. Nu poți să iubești dacă nu ți se oferă destul de multe, prea multe chiar. A, da, există și reversul acestei situații, cînd ai senzația că iubești, chiar dacă ți se ia în loc să ți se dea, chiar dacă ești umilit, batjocorit, disprețuit. Astea sînt însă patimile, pasiunile bolnave sau perverse, și nu ele îl interesau acum. Să iubești, să fii descoperit și vulnerabil (căci așa se întîmplă de fiecare dată cînd ești dominat de sentimente, și nu invers), și totuși să știi, să crezi că nu poți primi dinspre ființa iubită nici o lovitură care să-ți provoace dezechilibru, să nu te temi de gheara îndoielilor, a situațiilor confuze și ambigue, sau – de ce-ar fi evitat penibilul cuvînt? – de perfida gelozie.

Or, din păcate, dar nu din păcate, ci din nenorocire, el era departe de-a fi liniștit. Iar acele lungi și atît de dragi scrisori nu aveau cum să sosească. Dar cum ar fi trebuit să fie ele, dacă le-ar fi primit? Sau mai bine zis cum i-ar fi plăcut lui să fie? Și nici așa nu era bine spus, era mult prea meschin: „cum i-ar fi plăcut?" În

Scanned with OKEN Scanner

fine, în fine, așa nu-și mai putea urma gîndurile și nu se alegea decît cu o apăsătoare și trenantă durere de cap.

În primul rînd, cu siguranță, le-ar fi dorit cît mai lungi. Interminabile... Căci nu-l interesau cîtuși de puțin acele texte „dense", pline de cuvinte înțelepte, de cugetări mature, cu „profunzimi" și alte prostii din astea. Nu: să fie cît mai lungi (și n-aveau decît să fie dezlînate, lăbărțate chiar) ca s-o vadă cît mai mult, s-o urmărească, să și-o imagineze și să-i fie cît mai aproape. Să-i spună fleacuri, cu cine s-a mai întîlnit, pe cine a mai văzut, ce mai fac cunoscuții și prietenii lor. S-o vadă trezindu-se, spălîndu-se la baie (doar un amănunt: „de aproape două săptămîni nu avem apă caldă"), zgribulită, ocrotindu-și sînii de apa prea rece. Apoi îmbrăcîndu-se, în felul ei sportiv și dezordonat, fără să se dichisească, fără să se „aranjeze". Punînd hainele parcă alandala pe trupul ei prelung și atît de drag și atît de dorit. Da, atît de dorit, din păcate nu doar de el, de asta se convinsese de cînd o cunoscuse. Și odată terminată operațiunea îmbrăcatului, arătînd foarte bine, arătînd superb, ca și cum ar fi fost manechin la o mare revistă de modă. Cu ce se îmbrăca zilnic – și asta ar fi dorit să știe. Cum ciugulește în fugă ceva, fără poftă, căci nu avea de ales: în cel mai bun caz, dacă făcuse rost, dacă se „descurcase" cumva, putea să aibă pe masă puțin unt, gem sau dulceață (astea făcute „în casă", de mama ei), poate că și ceva brînză (dar brînza era și mai greu de procurat, o bucățică de cașcaval devenise o raritate). Sau putea să-și facă două ouă moi – ouă se mai găseau din cînd în cînd. Și, lîngă toate astea sau doar lîngă unele din ele – pîinea noastră cea de toate zilele. Pîine încă era, „se dădea" zi de zi. E drept, o pîine cam ciudată, era greu de spus din ce o mai făceau: tare și totuși fărîmicioasă, fără gust, cu găuri mari prin interior – tip șvaiter. Dar bine că era încă pîine, slavă Domnului! Cît era încă pîine, nu se murea de foame. Oare Ceaușescu sau un alt demnitar declaraseră ritos unui reporter că „în România încă nimeni nu a murit de foame?" Auzise asta la „Europa liberă", citise în vreo gazetă franțu-

Scanned with OKEN Scanner

zească pe care i-o împrumutase cineva (deși era tot mai greu să-ți ajungă în mîini o gazetă străină) sau pur și simplu i se șoptise chestia asta – nu-și mai amintea. Adică, atîta timp cît „dădeau" oamenilor cîte ceva să-și umple burțile, însemna că nu se moare de foame. Ca și cum nu se putea muri și din cauza hranei insuficiente, de proastă calitate și, mai ales, extrem de puțin diversificată. Iar cuvintele astea „puțin diversificată", erau deja prea pretențioase, aproape că nu-și mai aveau rostul. Vara trecută se duseseră, cîțiva prieteni, la o „grădină", să bea un vin, că bere n-aveau. Unul din ei cunoștea un chelner sau șef de sală, așa ceva. „Hai că ăla ne dă un vin ceva mai bun și apă minerală să facem sprițuri lungi, să ne mai hidratăm și noi." Era o promisiune îmbietoare, fiindcă și vinul devenise o problemă – sau nu se găsea, sau era foarte prost, făcut „din surcele" cum umbla o vorbă. Bun, le aduce ăla un vin, nici prea-prea, nici foarte-foarte, „băubil". Și apă minerală din belșug, dosită sub masă. Numai că, tot bînd ei așa, li s-a făcut foame și-au cerut o gustare, ceva. „Pe Dumnezeul meu că n-am nimic ce să vă dau", se jurase chelnerul, Mirică parcă-l chema. „Băga-i-aș în p... mă-sii să-i bag, că decît așa mai bine închidem. Mie banu-mi iese oricum, îmi iese și din nimic, da' asta nu mai e meserie, dom'le, ce facem noi, e bătaie de joc." Și totuși, pe o masă vecină, la care nu stătea nimeni, unul din ei zărise cîteva chiftele părăsite pe o farfurie. „Treaba voastră, zise chelnerul, dacă puteți mîncați-le" și plecă de lîngă ei, ca și cum n-ar fi vrut să asiste la oroare. Să le mîncăm chiftelele! hotărîră în unanimitate, curajoși, mai ales că apucaseră să bea cîteva pahare cu vin. Că doar nu le-or fi făcut din căcat! Cea mai proastă rețetă pentru chiftele, știa fiecare, era să bagi un procent mare de pîine înmuiată și doar „ceva" carne, care, în cel mai rău caz, putea fi tocătură de zgîrciuri sau un fel de amestec în care intrau și resturi de pește măcinate. Vor mînca deci chiftele de pîine, chiftele de pîine cu pește, în fine, o specie de chiftele... Le aduseră la masă. Și totuși, avuseseră un moment de ezitare: nu

Scanned with OKEN Scanner

arătau nicicum. Nu aveau nuanța aceea verzuie (semn că erau stricate), nu miroseau suspect (dar nici nu miroseau a chiftele) și, rupînd în două una din ele, constatară că nici nu avea viermi sau alte drăcovenii care să miște (cum se întîmpla să găsești prin salamurile vîndute prin comerțul socialist, unic și deci atît de prosper; chiar Dominic găsise odată într-o rudă de salam „Bacău" – apropiat ca preț și calitate de salamul de Sibiu, cel mai bun salam românesc –, un vierme gras și mare, viu. Îl pusese într-o cutiuță metalică, îngrozit, gata să vomeze, și dăduse fuga pînă la un prieten medic. „Uite, domnule, ce-am găsit într-un salam «Bacău», salam de lux, obținut cu mari sacrificii! Ce dracu e ăsta și cum a putut ajunge aici?" Medicul privise o clipă vietatea aia scîrboasă, apoi îi răspunsese, plictisit: „Ce să fie, nu-i decît un limbric în stare incipientă de dezvoltare. Putea fi deci mult mai mare! Chiar vrei să știi mai multe? Dacă vrei, pot să-ți povestesc și ce le dăm de mîncare bolnavilor, aici, în spital, unde, nu-i așa, ar trebui să..."). Adevărul e că chiftelele alea nu arătau nicicum. Nu aveau o culoare bine definită, erau prea tari și, odată ruptă una în două, era imposibil să te pronunți din ce erau făcute. Și cum tot trecea o javră printre mese (una din acele javre flocăite, urduroase, mereu înfometate pentru că nu prea se mai găseau „resturi" nici prin gunoaie, și apoi erau pline, „mîncate" de tot felul de paraziți și pe dinlăuntru și pe dinafară, javre care în ultimii ani se înmulțiseră peste măsură, aciuindu-se pe lîngă restaurante, bodegi, bufete, stații de Salvare, Service-auto, depozite de tot felul, autogări, întreprinderi mari și mici, campinguri, hoteluri și cantine și unde, aidoma oamenilor, se făceau și ele că păzesc ceva, că sînt atașate de locul cu pricina, ziua somnolînd prin cotloane și scărpinîndu-se de purici, iar noaptea hîrjonindu-se, adunate în cete sau mici haite, depășindu-și adesea aria obișnuită de acțiune), unul dintre ei avu ideea de a-i arunca o chiftea. Iar javra își deschise pentru o clipă botul, instinctiv, apoi, ca și cum ceva necunoscut și numai de ea simțit ar fi oprit-o, se

Scanned with OKEN Scanner

răzgîndise, plecînd mai departe printre mese. Îi relataseră întîmplarea chelnerului. „Doamne Dumnezeule!" făcuse ăla, dar nu părea deloc îngrozit. Dar asta îl determinase să le aducă niște chiftele „făcute pentru noi, pentru personal", semn de mare amiciție și prețuire din partea unui chelner...

El o obișnuise, aproape c-o obligase să îmbuce totuși ceva dimineața, pentru a nu bea cafeaua și a fuma pe stomacul gol. Dacă nu cumva revenise, în lipsa lui, la vechiul obicei, își va face cafeaua (naturală sau „nechezol" – depinde de cum se „descurcase" și ce bani avusese) și-și va aprinde o țigară, prima din ziua aceea. „Închipuie-ți, dragul meu – i-ar putea scrie – astăzi mă răsfăț, fumez BT. Am primit de la cineva un pachet. A picat tocmai la țanc, pentru că nu mai aveau nici Carpați fără filtru, populara și studențească-soldățească noastră țigară. Habar n-am ce se întîmplă, de ce nu se mai găsesc, iar cînd apar pe la chioșcuri se formează cozi imense, aproapè ca la carne. Să fie oare atît de bune încît sînt solicitate masiv pentru export? Dar și cu aceste țigări bulgărești, ca să mai zic? Cred că un occidental oarecare ar arunca țigara asta după ce trage două, trei fumuri. Adevărul e că noi, românii, care ne zbatem și ne batem ca să fumăm BT – iar prețurile «la negru», urcă mereu –, i-am făcut celebri pe bulgari și țigările lor. Hai să fiu indulgentă, poate să fi contribuit întru cîtva la gloria asta bulgărească – nu tocmai justificată – și frații ruși – sovietici, mai exact – care aud că și ei se prăpădesc după sus-numitele țigări. Dar ei, săracii propagatori și propovăduitori ai comunismului în lume, după ce oare nu se prăpădesc? Orice produs exportat de noi devine pentru ei un obiect de lux – adevărul e că și pentru noi, așijderea. Ba pentru noi e lux tot ce e «refuzat la export»". Stînd în fotoliu, sorbind din cafea și fumînd, cu aerul ei absent și ușor obosit, pe care-l are în fiecare dimineață, de parcă nu s-ar gîndi la nimic, la absolut nimic și ar intra în zi ca într-o fatalitate... Și apoi, pe stradă, silueta ei prin viermuiala ce pare fără sens, a dimineții cenușii și murdare. O siluetă cu un mers

Scanned with OKEN Scanner

energic, și totuși înconjurată de un protector aer de solitudine. O solitudine protectoare? Depinde cum priveai lucrurile. Căci, în același timp, aceeași solitudine și distincție – o avea, o avea! – putea incita, putea stîrni agresivitatea, mitocănia și trivialitatea, tot mai prost sau deloc strunite în ultimul timp.

Dar cum ar fi putut să-i scrie ea așa ceva? Ajunsă la slujbă, intrînd în birou și așezîndu-se în fața planșetei, știa că de fapt începe o zi în care iar nu va face nimic. Sau nu va face nimic demn de un arhitect. Ei erau o categorie practic anihilată de mai mulți ani. Așa că, după puțin timp, se va abandona, uneori amuzată, alteori plictisită, foielii din jur, discuțiilor și bîrfelor interminabile, intrigilor și „săpăturilor". Îi povestise de multe ori astfel de scene și, recunoștea, uneori se lăsa și ea prinsă de jocurile acelea absurde și stupide. „Ce vrei, oamenii își consumă și ei energiile cum pot, surplusurile alea pe care le mai au." Și totuși, să-i scrie, să-i relateze cît mai multe din rahaturile astea ca s-o vadă, să-i urmărească expresia feței în atîtea și atîtea situații! Căci iat-o intersectîndu-se sau chiar conversînd (poate la o cafea?!) și cu unii din „cuceritorii" consacrați ai institutului lor, bărbați fatali sau băieți frumoși și irezistibili. Iar reacția lui: nu tocmai gelozie, ci o nemulțumire și neplăcere organică, de parcă i s-ar fi făcut pielea „de găină".

Și-apoi din nou drumul spre casă, intrarea în garsonieră, prînzul improvizat (îi era greu să-și mai imagineze ce ar fi putut găti, dacă avusese chef să gătească: cu ce, din ce?), o carte luată în mînă, întinsă pe canapea, pînă cînd va atipi sau chiar va adormi, ca și cum ar fi căzut secerată, frîntă de oboseală, deși nu muncise mai deloc.

Să-i scrie ce mai citește, ce-a mai citit? Așa ceva aproape că nu-l interesa. Sau, cînd va veni seara, ora „fatală" a programului de televiziune, să-i relateze ce-a mai văzut, ce s-a mai dat pe „postul național"? Pentru așa ceva, cuvintele potrivite deveniseră insuficiente: stupid, imbecil, gretos, maniacal și delirant. Cel mai potrivit era să spui că programul „postului național" de televiziune devenise, seară de seară, „strigător la cer". Dar astea chiar că nu puteau intra într-o scrisoare tri-

Scanned with OKEN Scanner

misă la o anumită adresă. Deși, ce mai conta? Aproape toate se puteau scrie, însă, firește, n-aveau să ajungă la destinație.

Sau poate, apropiindu-se seara, va dori să meargă la un film, la un spectacol de teatru, la un concert. Nu, chestia cu filmul cade, a intra într-o sală de cinema reprezenta un prea mare risc; majoritatea spectatorilor fiind derbedei, bișnițari, țigani, chirăind și spunînd măscări. În plus, mirosurile apăsătoare, duhoarea... Și chiar dacă ar opta pentru teatru sau pentru concert, dacă nu o va duce cineva cu automobilul, dacă nu o va însoți un bărbat pînă acolo (și gîndul că s-ar putea s-o însoțească îl tulbură), cum va ajunge singură? Căci seara, figurile printre care trebuie să te strecori sînt parcă și mai pocite de foame și mizerie. Și nu doar cartierele noi, ci și multe străduțe din centru se depopulează brusc, rămînînd tot felul de hîrtii și hîrtiuțe murdare, mucuri de țigări, cutii goale, bucăți de pîine uscată, cîte-o gheată desperecheată, tampoane de vată, flegmă și, bineînțeles, printre toate astea pot fi văzuți trecînd șobolani dezinvolți, departe de a se mai ascunde sau a se mai feri de oameni. Apar și cîinii, specia aceea de cîini smocăiți, răpănoși și urduroși, și deodată îți dai seama că cerul cenușiu de toamnă prăfuită se lasă tot mai jos, contopindu-se cu mizeria. Simți că te sufoci, că te apasă tot întunericul acela dens și agresiv și te apucă disperarea neputinței.

Și atunci, nu era mai cuminte să rămînă acasă, să-și umple timpul cum o știi, dar să renunțe să mai iasă? Sigur că era mai bine. Cum era mai bine să nu-și mai închipuie o scrisoare de la ea. O scrisoare de dragoste... Doamne Dumnezeule, cum ar fi putut să arate, totuși, o scrisoare de dragoste de la ea?

VIII

Trecuse cam o oră de cînd mîncase de prînz, cînd apăru Rizescu.

– Ce-ați zice de puțină mișcare? îl întrebă el, străduindu-se să aibă un aer vesel. Fiindcă azi tot nu

Scanned with OKEN Scanner

vă mai întîlniți cu șefu', v-ar face bine, așa cred. V-ar mai trece nervii. Erați foarte nervos.

– Parcă acum sînt mai calm...

Dominic era întins pe pat și fuma, cu privirea fixată pe o pată igrasioasă din tavan.

– Vedeți?! Eu zic că v-ar face bine, ba poate chiar foarte bine.

– Am sperat să ațipesc puțin, dar nici vorbă, zise Dominic. Cînd n-ai o stare sufletească bună, adio somn! Așa că tocmai mă gîndeam să m-apuc de gimnastică, să trag tare la extensor. Să fiu mai muncit, cum se zice pe la țară.

– Da, da, cam așa se spune și pe la noi. Eu sînt muscelean. Dar mai lăsați-l încolo de extensor! Cum de nu vă plictisiți să tot întindeți de el? Am eu o propunere mult mai interesantă...

– A, cu mișcarea? Mă duceți undeva să mă învîrt în cerc, o jumătate de oră, ca să nu uit că sînt totuși un deținut?

– Domnule Vanga, ce om întortocheat sînteți și dumneavoastră! Mereu puneți răul înainte. Uitați despre ce e vorba! am primit ordin să vă transmit că, dacă doriți, puteți juca tenis...

– Ce-ați spus?! sări Dominic din pat, nestăpînindu-și uluirea. Tenis, aici?

– Da, tenis, aici, îi răspunse Rizescu, foarte mulțumit de efectul vorbelor sale.

Dominic se uită la Rizescu, neîncrezător: ăsta își bătea joc de el, sau ce mai era cu toată povestea asta?

– Domnule, dacă vorbiți serios și nu-i vreo bășcălie de-a voastră...

– Ce bășcălie?! ripostă Rizescu, ca jignit de moarte. Pot să mă jur...

– Atunci cu siguranță o să reușiți să mă duceți la balamuc. E mai rău decît dacă mi-ați face șocuri, dacă m-ați tortura. Domnule Rizescu, tot ce mi se întîmplă mie aici seamănă cu un coșmar, mai ales că nu înțeleg totuși ce aveți de gînd cu mine și ce vreți de fapt de la mine.

Scanned with OKEN Scanner

– Asta nu-i treaba mea, domnule Vanga, v-am mai spus. Pentru astfel de întrebări eu sînt mult prea mic. Eu doar vă transmit: avem aici o sală de sport. Și în această sală puteți juca tenis la perete. Nu prea știu cum vine asta, dar chiar așa mi s-a precizat să vă zic: tenis la perete.

– Adică să joci de unul singur, să te antrenezi de unul singur. Într-adevăr, bun pentru mișcare.

– Păi vedeți?!

– Și cu ce să joc tenis?

– Aveți acolo tot ce trebuie, așa mi s-a spus.

Sala nu era prea mare, dar se putea juca acolo baschet, handbal (erau panouri și porți portabile, acum erau îngrămădite într-un colț), fotbal de sală (firește, doar cu cîțiva jucători) și, bineînțeles, tenis. Fileul era pus, probabil jucase cineva înainte. După dorință, puteai juca și tenis cu piciorul. Într-un alt colț zări saltele (lupte, judo, dacă nu cumva și pentru tot felul de „arte marțiale" de care el habar n-avea), arcuri și panouri pentru tir cu arcul, aparatură de gimnastică și haltere de diferite mărimi. Sala era luminată de becuri puternice, înconjurate de apărătoare de sîrmă. Acum ardeau doar cîteva. Ferestrele, destul de mici, erau plasate foarte sus, aproape de unghiul de întîlnire cu plafonul, fiind și ele apărate de plase de sîrmă groasă. Pe laturile terenului erau obișnuitele spaliere și cîte un singur rînd de banchete. Asta însemna că era doar o sală de antrenament. Pe una din aceste banchete găsi un trening verde cu galben, pantofi de tenis, șort albastru și tricou alb și, bineînțeles, o rachetă, se pare destul de bună, metalică dar destul de ușoară, ceea ce însemna că era un aliaj de aluminiu sau așa ceva. În materie de rachete de tenis erau folosite materiale dintre cele mai sofisticate, iar el era departe de a fi un cunoscător. Toate astea erau nou-nouțe. Nu uitaseră, firește, nici mingile. Era acolo o cutie întreagă, chinezească, cu mingi verzi, noi și ele.

Se echipă rapid, peste șort și tricou îmbrăcînd și treningul, fiindcă în sală era destul de rece. Toate îi

veneau ca turnate, dar de data asta nu se mai miră. Din moment ce-i aveau toate măsurile (probabil știau și ce lungime are penisul lui), treaba era simplă. Doar de unde să faci rost de toate acele obiecte era mai complicat. Nu și pentru ei însă. Era plăcut în echipamentul nou și curat. Trupul lui se simțea deosebit de bine: înviorat, revigorat, parcă gata să zburde. În fundul sălii, aproape jumătate din perete era amenajat pentru bătutul mingii de tenis, fiind acoperit cu un material sintetic, de un verde intens, cu chenare albe. Era aplicat impecabil pe perete și, încă de la primele mingi, Dominic își dădu seama că materialul acela nu numai că amortiza lovitura, dar trimitea mingea înapoi într-un ritm încetinit, cam ca atunci cînd ți-ar returna-o un jucător aflat de cealaltă parte a fileului, în spatele liniei de fund.

Nu fusese jucător de tenis, nici de performanță, nici de plăcere, nici „de întreținere", nici măcar din larga categorie a snobilor care joacă fiindcă au auzit că „sportul alb" (devenit între timp destul de colorat) e un sport aristocratic și distins. Însă era copil cînd Năstase și Țiriac erau în culmea gloriei iar televiziunea română îl răsfăța pe telespectatorul român cu ore întregi de transmisie în direct a unor meciuri de Cupa Davis sau din mari turnee ale lumii. Așa că și el, ca și atîția alți copii (poate erau milioane), fusese cuprins de valul de entuziasm tenisistic declanșat de cei doi, deveniți eroi naționali, legende vii, întruchipare a tuturor virtuților (cînd cîștigau) și defectelor (cînd pierdeau) românilor, dacă nu chiar un fel de haiduci moderni, care, desigur, nu mai operau în codru, nu mai trăgeau cu pistoale și flinte. Însă pe teren și în afara lui aveau ceva din ținuta, mîndria și bravura haiducească, dar și slăbiciuni specifice, din cauza cărora pierdeau meciuri ca și cîștigate, așa cum potera îi prindea pe haiduci tocmai cînd te așteptai mai puțin, fie dintr-un capriciu, dintr-o toană a haiducului, fie dintr-o subestimare a dușmanului și o supraestimare proprie.

Vreo doi ani jucase tenis ca un nebun, pe terenuri mai bune sau rele (cînd erau libere), pe stradă, prin

Scanned with OKEN Scanner

curți asfaltate, se înscrisese chiar la un club, Voința, dar, după cîteva luni ca „legitimat", antrenorul îi spusese că ar avea ceva calități, are viteză de reacție, lovește destul de tare și destul de corect, pare foarte ambițios și bun luptător, ceea ce e extrem de important în tenis, dar, să nu se supere, să nu-i poarte pică, începuse totuși prea tîrziu: avea treisprezece ani, nu-i așa? Or, ca să faci performanță, trebuie să începi în ziua de azi (de atunci adică) de la șapte, opt ani, dacă nu chiar mai devreme. Aproape că nu înțelesese: cum, era deja prea bătrîn pentru tenis, la treisprezece ani? Suferise, desigur, și aproape zece ani nu mai jucase deloc, nu mai pusese mîna pe rachetă, de supărare și din orgoliu. Iar în ultimii ani mai jucase din cînd în cînd, rugat insistent de vreun prieten care nu avea partener.

Lovea de cîteva minute mingea la perete, simțindu-și mușchii destinși, mișcîndu-se cu mare ușurință, ca atunci cînd ești în formă. Alterna loviturile moi, date ca în joacă, cu altele în forță, cînd lovea mingea cu furie, ca și cum ar fi vrut să se elibereze de toate acumulările rele din el, de toate toxinele neputinței.

Simți că e privit de cîtăva vreme și se întoarse brusc, lăsînd mingea să curgă pe lîngă el. Era tînărul ofițer din anticameră, îmbrăcat într-un trening superb, cu tot felul de inscripții viu colorate, pe un fond verde deschis.

– N-aveți nevoie de un partener? îl întrebă ofițerul. La perete cred că v-ați încălzit destul.

Intrase printr-o ușă laterală, aproape de unul din colțurile din fundul sălii, cel din partea opusă, firește, locului unde bătuse el mingea. Probabil pe acolo se ajungea la vestiare, dușuri și ce-or mai fi avut. De data aceasta, Dominic nu mai fu chiar atît de surprins. Firește, nu se aștepta să apară cineva, cu atît mai puțin tînărul ofițer, dar deja înțelesese că totul e posibil și va mai avea multe și mari surprize.

– De ce nu?! îi răspunse.

– Atunci să mai schimbăm cîteva mingi și apoi putem începe. Cît vă convine? Un set, o partidă?

Scanned with OKEN Scanner

– Știu și eu cît o să rezist? Să zicem două din trei.

– Bine. Aveți vreo preferință pentru vreo parte a terenului?

– Să tragem la sorți, glumi Dominic.

– Nu. Dumneavoastră sînteți oaspetele...

– Ah, da, oaspetele... Uitasem.

Însă tînărul ofițer se dovedi total insensibil la ironii de genul acesta.

– Deci? insistă el.

– Mi-e indiferent, zise Dominic. Pot să rămîn pe partea asta.

De la primele schimburi de mingi își dădu seama că ofițerul e mai bun ca el. Se mișca cu foarte mare ușurință, cu un joc de picioare aproape ca al unui profesionist, iar loviturile erau sigure, fără să fie însă prea puternice. Poate că-l cruța pe Dominic, nu-l lua prea tare de la început. Își exersară, pe rînd, și serviciul (nu servea prea tare, ci foarte liftat) și hotărîră să înceapă partida. Deja încălziți, își scoaseră treningurile, rămînînd în șorturi și tricouri. Tînărul locotenent-major sau căpitan, ce-o fi fost, arăta într-adevăr ca un superb atlet. Zvelt, ba chiar foarte subțire, însă numai fibră și mușchi de cea mai bună calitate, cum ar fi zis un antrenor de atletism cu ochiul versat. Avea ținuta dreaptă, puțin milităroasă, dar în nici un caz rigidă, mișcările fiindu-i de-o eleganță înnăscută sau cîștigată pe parcurs, prin mult sport. Da, nu era exclus ca și el, ca și „majorul" acela boxer, să fi fost vreun campion, bineînțeles, în cu totul altă disciplină. Nu în tenis, nu era totuși atît de bun, și apoi ar fi auzit de el. Dar ar fi putut fi, după felul cum se mișca, un fost alergător de patru sute și opt sute. Ceva între un sprinter și un demi-fondist. Sau, nu era exclus să fi făcut scrimă – floretă sau sabie. Dacă va găsi un prilej, îl va întreba.

„Meciul nu a avut istoric", ar fi scris un cronicar sportiv dinamovist sau chiar stelist. Securistul îi administră sec lui Dominic două seturi identice: 6–1, 6–1. Chiar la început, lui Dominic îi trecuse prin minte: ia să-i dau eu o bătaie securistului, dacă dau tot ce sînt în stare și-mi intră primul serviciu, nu-i exclus să-l

Scanned with OKEN Scanner

umilesc. Dar după numai cîteva minute renunță: tipul juca totuși prea bine, și apoi nu era oare o prostie ambiția asta de a bate un securist? Așa că amîndoi jucară degajat, normal, fiecare arătînd ce știe, fără momente de încrîncenare și furie rece, așa cum se întîmplă de multe ori în tenis. Poate că nu era exclus ca ofițerul să-l fi lăsat să ia cele două game-uri, deși lui Dominic i se păruse că, pe serviciul lui, le cîștigase pe merit.

Scorul era sever, dar cele două seturi duraseră totuși mai bine de o oră, așa că Dominic se simți, în sfîrșit, „muncit". La terminarea partidei veniră la fileu și-și strînseră mîinile, ca doi adevărați gentlemeni.

– Facem un duș, da? îi propuse ofițerul și, fără să mai aștepte răspunsul, o luă înainte.

Ieșiră pe ușa aceea laterală, care dădea într-adevăr spre vestiare, Dominic urmîndu-l cu hainele în brațe, și intrară în sala cu cabine de duș, foarte frumos faianțată în nuanțe deschise, predominînd rozul, cu pardoseala însă din gresie neagră. Se dezechipară fără să-și spună un cuvînt și fiecare intră într-o cabină, ofițerul invitîndu-l pe Dominic să ocupe una anume. Acolo găsi într-adevăr prosoape, săpun și un cearșaf. Ia te uită, cîtă pudoare, au pînă și cearșaf ca să te învelești cînd ieși de sub duș, își zise Dominic.

Dar era minunat, viața era iarăși frumoasă! Dușul ăsta, cu jetul puternic, aproape șfichiuindu-i pielea, parcă îl înviorase. Mai fusese dus la duș, în toată perioada asta, dar era cu totul altceva: acelea erau niște biete dușuri pentru deținuți cu apa abia șiroind, cînd călduță, cînd rece, cînd oprindu-se pentru cîteva secunde, cînd așteptai, înfrigurat, să înceapă iarăși să picure. Dușuri special făcute pentru dat jegul jos și nimic mai mult. Pe cînd acum, după o partidă de tenis, în care toți mușchii fuseseră solicitați din plin, jetul puternic, constant, era o adevărată binefacere.

Deodată, deschizînd ochii, se trezi cu ofițerul, gol pușcă, în cabina lui. Îl cutremură un fior de spaimă și primul gînd care-i trecu prin minte fu că individul e homosexual. Ce dracu', doar n-o să încerce să...? Iar în clipa următoare apăru alt gînd: dacă venise să-l

Scanned with OKEN Scanner

omoare, să-l strîngă de gît? Vru să urle, dar celălalt, sesizîndu-i intenția, duse un deget la buze, iar vocea lui Dominic se stinse, strangulată. Și dacă ar fi urlat, își spuse, atunci sau mai tîrziu, cine să-i fi sărit în ajutor? Sînt situații cînd uiți unde te afli și reacționezi aberant. Cu siguranță că avea o expresie de groază pe figură, încît celălalt îi spuse, pe un ton cît mai calm, apropiindu-se de urechea lui Dominic:

– Nu vă speriați. Trebuie să vă comunic ceva, și aici e locul cel mai potrivit. Lăsați dușul să funcționeze!

Într-adevăr Dominic întinsese mîna spre robinete, ca și cum asta l-ar fi putut apăra.

– Mîine, cel tîrziu poimîine, veți face o plimbare mai lungă. Să aveți încredere deplină în Rizescu, vă va da tot ce trebuie.

– Plimbare?! bîigui Dominic, încă departe de a-și fi revenit din spaimă. Și dacă nu vreau să merg, mă luați cu forța? Dacă e o înscenare și vreți să mă lichidați?

Ofițerul își apropie și mai mult gura de urechea lui Dominic, aproape atingîndu-i-o, și-i șopti:

– Domnule Vanga, lăsați prostiile astea! Cineva important, Generalul însuși, vrea să vă cunoască, să aveți o întîlnire, atîta tot. Dar aici la noi e imposibil.

Mai duse încă o dată degetul la buze, apoi se întoarse în cabina lui. Încă năucit, Dominic îl auzi fredonînd o melodie. Rămase așa, sub jet, străduindu-se să-și revină, cînd îl auzi pe celălalt strigînd:

– Domnule Vanga, ce ziceți de cîteva minute de sauna? Și pe urmă revenim la duș, că bazin nu avem aici.

– Da, sigur, se străduí Dominic să vorbească cît mai tare, dar își simți vocea încă gîtuită de emoție.

– Atunci înveliți-vă cu cearșaful și urmați-mă.

Ceea ce Dominic și făcu, ascultător.

Sauna era amenajată, firește, lîngă sala de dușuri. Pietrele erau încinse, iar pe aproape erau două sticle cu apă, pentru a turna din cînd în cînd peste pietre și a face abur. Altfel, căldura ar fi fost prea uscată, insuportabilă.

Scanned with OKEN Scanner

Ofițerul îi făcu semn să se așeze pe prima treaptă de lemn căci, bineînțeles, întreaga încăpere era învelită în lemn. În lemn de brad, de pin, sau cine știe ce fel de lemn o fi trebuind, își zise Dominic. Nu mai fusese niciodată într-o saună, dar citise cîte ceva despre cele finlandeze, multe avînd ieșire spre un lac (iar lacurile lor nu au apa prea caldă, indiferent de anotimp) și despre saunele rusești, cu măturicile cu care își biciuiesc rușii corpul și alte cheștii din astea.

– E mai bine s-o luăm de jos, îi explică ofițerul, ca și cum și-ar fi dat seama că Dominic nu mai fusese într-o saună. Te obișnuiești treptat cu căldura, căci pe treptele de sus, unde aproape că dai cu capul de plafon, temperatura e mai ridicată, mai uscată, aproape agresivă. Dacă o iei de jos însă, merge, deși nu toți rezistă. Ca în ierarhii.

Și zîmbi, pentru prima oară de cînd îl văzuse Dominic, dezvelindu-și dantura perfectă. Era un zîmbet fotogenic, plăcut la privire, firește, însă complet lipsit de căldură. De fapt, nu comunica absolut nimic. Sau comunica totuși ceva: mărea parcă distanța dintre el și ceilalți.

Apoi nu mai scoaseră nici el, nici Dominic nici o vorbă. La anumite intervale de timp, doar de el știute sau simțite, ofițerul se ridica și se așeza pe treapta următoare. Iar Dominic, fără nici un chef, îl urma totuși, lăsînd însă intenționat să treacă niște secunde. Îi era deja prea cald, începuse să transpire și se simțea istovit: de meci, de întîmplarea de sub duș, de fapt de tot ce i se întîmplase în ultima vreme. Acum, după ce depășise șocul și se abandonase căldurii, se gîndea la toate astea de parcă nici nu-l mai priveau direct, parcă le-ar fi trăit altcineva și i le-ar fi povestit. Era, în continuare, nedumerit: ce se întîmpla totuși? Da, chiar așa gîndea în acele momente, vegetînd ca o plantă tropicală în saună: „ce se întîmpla" și nu „ce i se întîmpla". Nu înțelegea, de pildă, de ce tipul venise să-i comunice mesajul acela, chiar dacă atît de important, din punctul lor de vedere important, tocmai sub duș. Să fi avut chiar atîtea microfoane, plasate pe unde vrei

Scanned with OKEN Scanner

și unde nu vrei, față de care să-și ia și ei, firește, măsuri de prevedere? Dar în acest caz, cum de-și permiteau să-i ofere atîtea avantaje: cele din celulă, îmbrăcămintea, hrana mai mult decît „îmbunătățită", iar azi partidă de tenis, sauna? Aceste „răsfățuri" au fost făcute totuși la vedere, puteau fi văzute și de alți ochi. E adevărat, pentru toate acestea exista o explicație cît se poate de simplă: față de un individ aflat în colimatorul lor, care îi interesează foarte mult și pe care doresc să-l racoleze, orice mijloace le erau îngăduite, probabil nu trebuiau să dea socoteală nimănui. Aveau bani, aveau tot ce le trebuie, de ce nu s-ar fi folosit de toate astea? Și totuși, în cazul acesta, al lui – și iarăși se gîndi la el cu încetineală, tot mai moleșit de căldură, ca și cum s-ar fi privit din exterior – la ce naiba doreau atît de mult să-l racoleze? Ce știa, ce servicii le-ar fi putut aduce? Dacă nu erau tîmpiți – și nu păreau deloc să fie așa, cel puțin ăștia cu care avea de-a face, în pofida unei întregi literaturi orale și scrise, care îi prezentase adesea aproape ca pe niște idioți –, ar fi trebuit să-și dea seama că nici vorbă să fie vreun „conspirativ", că nu făcea parte din nici o organizație secretă și deci n-avea ce informații să le furnizeze. Și atunci, oricîtă libertate de mișcare ar fi avut și oricîte și-ar fi putut ei permite, nu era totuși exagerată această agitație din jurul lui?

Acum, ofițerul stropea tot mai des pietrele încinse cu apă. La un moment dat chiar ieșise, să umple iarăși sticlele. Căldura devenise într-adevăr aproape insuportabilă, pe măsură ce se așezau pe treptele superioare. Dar cîte erau de fapt? Opt, nouă, zece? Renunță să le numere. Le va număra cînd va ajunge pe ultima, pe treapta cea mai de sus a ierarhiei, cum zisese tipul. Simțea cum aerul, tot mai cald și parcă tot mai uscat, chiar dacă pietrele erau stropite mai des, începuse să-i strîngă gîtlejul și parcă să-i închircească plămînii, care respirau cu greutate, aproape auzindu-i cum fosnesc.

Iar explicația aceea a colonelului Coldea, cum că-l interesează fiindcă el ar fi un individ cu totul remarcabil, avînd chiar „sclipiri de geniu" – și-și aminti cu-

vintele colonelului aproape rușinat –, nu i se părea demnă de luat în seamă. Dar atunci, totuși, ce naiba era? Că era ceva neobișnuit, nu? Cum să-i dea de capăt? Sau, cine știe, îi va da de capăt doar cînd vor vrea ei și cînd pentru el va fi prea tîrziu. Dar aiureala asta cu întrevederea cu un personaj important, aiureală pe care i-o comunicase sub duș, nu avea oare o anumită menire, nu era făcută pentru a-i inocula o anumită psihoză, a-l face să trăiască și, treptat, să-și însușească secretomania atît de specifică și spiritul conspirativ, asemănător unor anumite secte? Și asta ar putea fi posibil, și asta ar fi o explicație, dar de ce? Acest „de ce" îl va afla deci tot de la ei, doar atunci cînd vor vrea? Și cînd pentru el va fi prea tîrziu?

Respira tot mai greu și transpira abundent. Habar n-avea pe ce treaptă ajunsese, nici nu-l mai interesa. Îl cuprinse o ușoară amețeală și vru să-i spună tipului că gata, el renunță, se dă bătut. Dar atunci simți că alunecă și reuși totuși să se întindă pe treaptă, ca să nu se prăbușească. Mai apucă să se întrebe, de undeva de dincolo de el, poate chiar de departe: „...prea tîrziu?!"

Își reveni în sala de dușuri, întins pe o banchetă, cu ofițerul lîngă el, pălmuindu-l ușor.

– Am leșinat? îl întrebă stins.

– A, nu vă speriați, n-a fost nimic serios, zise ofițerul. Oboseala, nici nu sînteți obișnuit... Trebuia să-mi spuneți cînd ați simțit că nu mai rezistați.

– Dar a venit pe neașteptate, nici n-am mai apucat să deschid gura.

– Nu-i nimic, nu-i nimic. Pulsul îl aveți bun, ba chiar foarte bun, vi l-am luat. Mai stați așa un minut, două, apoi vă băgați iarăși sub duș, dar să nu fie apa prea caldă și nici să nu stați prea mult. Cel mult două minute. De fapt, vă strig eu cînd să ieșiți. Cred că sînteți deshidratat, atîta tot. Am eu leac pentru asta.

Cînd intră sub duș se învioră de-a binelea. Cu siguranță că fusese ceva trecător, oboseala, deshidratarea și toate celelalte, însă nimic serios, nimic organic.

Scanned with OKEN Scanner

– E timpul să ieșiți! îl strigă tînărul ofițer.

Închise robinetele, se frecționă zdravăn cu prosoapele, pînă ce-și văzu pielea înroșită, și se îmbrăcă în grabă.

– Ce fac cu echipamentul?

– Lăsați-l aici, pe bancheta asta, va fi pus unde trebuie. S-ar putea să mai aveți nevoie de el, după cum s-ar putea să nu mai aveți.

– N-am nici o îndoială, mormăi Dominic, ca pentru sine.

– N-aveți nici o îndoială în ce sens? se interesă ofițerul.

– În sensul că s-ar putea să mai am nevoie de el, după cum s-ar putea să nu mai am.

– Aveți umor, zise ofițerul și izbucni în rîs. Veniți vă rog după mine.

Ieșiră din sala de dușuri, străbătură două vestiare, apoi un mic hol și intrară într-o încăpere destul de mică, însă cochetă, cu cîteva fotolii, două măsuțe, draperii de pluș de culoarea mustarului și mochetă cam de aceeași culoare pe toată suprafața camerei. Mai era un fel de dulap sau bufet cu bar, iar lîngă fiecare măsuță cîte-o frapieră. Camera era luminată cu tuburi de neon ascunse prin colțuri, „îngropate în perete", cum se mai spune.

– Luați loc, îi zise ofițerul, arătîndu-i un fotoliu.

Dominic nu mai așteptă să-i mai zică a doua oară, ci aproape se prăbuși în fotoliu.

– Pentru noi sînt toate astea? întrebă.

Pe măsuța din fața lui erau două platouri cu cașcaval, salam de Sibiu, șuncă și măsline. Iar frapiera era plină cu sticle de bere.

– Da, zise ofițerul simplu, și se așeză și el într-un fotoliu apropiat de frapieră.

Abia acum își dădu seama Dominic că îi era o sete cumplită.

– Aș bea mai întîi un pahar cu bere, îl rugă Dominic.

– Sigur, sigur, doar sînteți deshidratat.

Scanned with OKEN Scanner

Desfăcu cu îndemînare capacul unei sticle și turnă în pahare. Dominic își bău paharul pe nerăsuflate, ca și cum ar fi scăpat dintr-un deșert. Tînărul ofițer i-l umplu din nou și, de data aceasta, îl goli doar pe jumătate.

– Domnule ofițer, nici nu știu cum să vă spun...

– E vina mea, dar nici n-am avut un prilej favorabil să mă prezint. Sînt maiorul Gheorghe Todor.

„Așa de tînăr și deja Gheorghe?" îi veni lui Dominic să preia formula dintr-un banc pe care-l auzise cu ani în urmă. Cică pe vremea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej venise în vizită oficială în România un șef de stat african, care simpatiza cu țările comuniste. Printre altele, se organizează în cinstea lui o recepție, la începutul căreia îi sînt prezentate personalitățile române. Pe Gheorghe Gheorghiu-Dej îl știa, firește, ca șef de trib comunist. Mai aude apoi tot felul de nume, pe măsură ce-i erau prezentate și persoanele: Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Gheorghe Rădulescu și așa mai departe... Pînă cînd, la coadă, îi e prezentat unul ceva mai tînăr: Gheorghe... începe șeful de protocol, dar nici n-apucă să zică mai mult, că șeful african se miră cu voce tare: „Așa de tînăr și deja Gheorghe?"

Nu preluă formula, dar întrebă totuși, străduindu-se să pară mirat:

– Așa de tînăr și deja maior?

– Nu sînt chiar atît de tînăr, îi spuse maiorul Todor, fără să-și spună totuși vîrsta. Iar la noi avansările se fac ceva mai rapid, ca și pensionările, de altfel. Muncă grea, e normal, nu?

Zîmbi iarăși, ușor complice. Stătea destul de drept în fotoliu, și totuși nu crea impresia de țeapăn, de rigid. Dimpotrivă, era foarte dezinvolt. Parcă ar fi fost un ofițer englez de carieră și cu tradiții în familie, foarte orgolios dar știind să-și ascundă ambițiile, avînd mereu un aer degajat și totodată distant, uneori aproape glacial.

Ce-ar fi să mă îmbăt, să mă îmbăt aici, la ăștia? îi trecu prin minte lui Dominic, după ce sorbi restul de

Scanned with OKEN Scanner

bere din al doilea pahar și văzu că maiorul i-l umple din nou.

– Sînteți un foarte bun jucător de tenis, un foarte bun sportiv, domnule maior, zise Dominic, doar ca să zică ceva. Ați făcut cumva sport de performanță?

De fapt, în minte îi suna în continuare întrebarea: să mă îmbăt sau să nu mă îmbăt?

– Am mai fost întrebat, răspunse maiorul, și în voce nu i se citi nici surpriza, nici faptul că s-ar fi simțit cît de cît flatat. Am făcut din toate, mai ales handbal, într-o vreme, dar să ajung la performanță, nici vorbă. Și nici n-am avut niciodată o astfel de ambiție.

Handbal?! Ca să vezi. N-ar fi crezut. Mă rog, dacă se va îmbăta, se va îmbăta, dar să facă asta cu tot dinadinsul chiar că n-ar fi avut nici un sens. Așa că începu să ciugulească din bunătățile de pe platou.

– Dar și dumneavoastră jucați foarte bine tenis, precizează maiorul. Numai că nu sînteți antrenat, firește. Dacă erați antrenat, nu știu cum mă descurcam. Eu joc însă destul de des, asta-i diferența.

– Ei, nu-i numai asta. Sînteți mai bun, ce mai... A, abia acum realizez că nici nu v-am mulțumit că m-ați scos din saună. Cred că n-a fost așa de simplu.

– Dar nici greu. Nu cred să aveți mai mult de șaptezeci și cinci de kilograme.

– Știu și eu cît mai am? Nu m-am mai cîntărit de mult. Oricum, dacă mă gîndesc bine, mi-ați salvat viața. În cazul că mă lăsați acolo, nu cred că-mi reveneam așa, de la sine.

– Tot ce-i posibil, domnule Vanga. Dar nu uitați că eu răspundeam de dumneavoastră. Deci exagerați. Cum adică v-am salvat? V-am salvat prin faptul că nu v-am lăsat să muriți?

– Mă rog, zise Dominic, cum doriți. Eu țin să vă mulțumesc totuși. Ca și pentru partida de tenis. Chiar și pentru chestiile astea de pe masă, pentru bere... Acum mă simt foarte bine și vă datorez această stare.

Maiorul Todor își aprinse o țigară, fără să mai zică nimic.

Scanned with OKEN Scanner

– Oricum, adăugă Dominic, făcînd un gest vag cu mîna, trebuie să recunosc că știți să trăiți. Vă respectați.

– Și ce vedeți rău în asta?

– Știu și eu? N-ar trebui să văd nimic rău. Numai că, vedeți, trebuie să vă spun acest lucru, depinde de felul cum îți obții niște drepturi, avantaje și toate celelalte.

– Eterna poveste a principialității, zîmbi distant maiorul Todor.

Luă o bucățică de cașcaval, o mestecă fără grabă, apoi umplu paharele și-l ridică pe al său, apreciind parcă culoarea berii.

– E o bere bună, zise. Vedeți, toate lucrurile astea pe care le susțineți, sau înțeleg eu că le susțineți și credeți în ele, par foarte bune, par chiar realizabile. În momentul în care ajungi să ai acele avantaje de care spuneați, în momentul în care ajungi să deții fie și o mică părticică a puterii, lucrurile se schimbă, la fel și optica asupra acestor lucruri. Spuneți-mi, n-ați ajuns încă să observați schimbări destul de bruște în felul de a fi al unor oameni care au fost promovați, care au ajuns peste noapte să aibă niște funcții?

– Sigur că da, am observat asta încă din copilărie, de cînd eram pionier, iar unii dintre noi deveneau șefi de unitate, de detașament, de grupă, responsabili cu te miri ce... Dar nu asta am vrut să spun. Atunci cînd omul uită că nu e totuși decît un om, trebuie să existe neapărat niște legi, alți oameni, ba chiar niște principii, de ce nu, care să-i amintească de adevărata lui condiție.

– Interesant, da. Dumneavoastră, care ați vrut să fugiți în Occident...

– Am vrut să trec granița, domnule maior, nu să fug. Am vrut s-o trec ilegal, pentru că legal nu mi s-a permis. Am fost respins de trei ori.

– Fie cum spuneți. Deci dumneavoastră, care ați vrut să ajungeți în Occident, într-un fel sînteți mai comunist decît mine. Deși după situațiile în care ne aflăm fiecare s-ar spune că e exact invers: eu trebuie

Scanned with OKEN Scanner

să fiu marele comunist sau marele apărător al comunismului, iar dumneavoastră reacționarul sau contrarevoluționarul, ca să folosesc niște termeni cîndva la modă.

– Nici nu s-au demodat cu adevărat niciodată. Aș zice că sînt destul de actuali și astăzi. Și de ce sînt mai comunist decît dumneavoastră?

– Pentru că apelați încă la principii și la idei care s-au dovedit inoperabile. Pentru că dumneavoastră, care doreați să ajungeți în Occident, acolo n-ați fi făcut mare brînză cu astfel de concepții. Căci una e să știi tot felul de lucruri despre țările Vestului, cum nu mă îndoiesc că știți dumneavoastră, și alta să vezi cu ochii tăi cam cum stau lucrurile astea de fapt.

– Dar dumneavoastră, domnule maior, de unde știți atît de bine lucrurile astea, ați fost pe acolo?

Maiorul Todor îl privi lung, fără să-i răspundă, apoi făcu un gest, ca și cum ar fi vrut să spună: „să trecem...“

Să mă îmbăt sau să nu mă îmbăt? se întrebă iarăși Dominic. Acum chiar că trebuie să mă hotărăsc într-un fel sau altul. Dar poate chiar asta așteaptă și acest june maior, să mă îmbăt. Poate că de-aia m-a și adus aici. Și de ce i-ar interesa? Să vadă cît rezist la băutură?

– A, am uitat să vă întreb ceva... Doream mai de mult să vă întreb. Aveți un fel de a fi din care am dedus de la început că vă iubiți profesia. Profesia de militar, la asta mă refer. Parcă ați avea în sînge spiritul acesta milităresc, o spun în sensul bun al cuvîntului, cît se poate de serios. Și, de obicei, felul acesta de a fi, atunci cînd atinge o anumită calitate sau anumiți parametri, ca să zic așa, se transmite, se moștenește. Deci asta vroiam să vă întreb: ați mai avut în familie militari de carieră?

În sfîrșit, reușise să-l surprindă cu ceva. Maiorul îl urmărise de la început foarte atent, apoi aproape încordat. Iar acum părea realmente surprins, ușor flatat, dar și cumva încurcat, așa i se părea lui Dominic. Și cum maiorul nu se grăbea să răspundă, insistă:

Scanned with OKEN Scanner

– Sper că nu vă cer să-mi divulgați un secret militar.

– O, lăsați asta! se hotărî, în sfîrșit maiorul. Numai că nu știu ce v-a venit să mă întrebați așa ceva.

– Păi dacă tot sîntem împreună la o bere și la gustare, ceea ce, sper să-mi dați dreptate, e un fapt destul de bizar, cred că e cazul să ne cunoaștem mai bine. Sau trebuie să stau în banca mea? Vedeți, din moment ce nu știu ce rol trebuie să joc, nu mi se spune nimic clar în sensul acesta, mă descurc și eu după cum mă taie capul.

– Aveți și dumneavoastră dreptate, fu de acord maiorul Todor, care își revenise perfect între timp, avînd același aer detașat, stăpîn pe situație. Sigur că nu e nici un secret. Da, domnule, ați intuit bine, tatăl meu a fost militar de carieră. În vechea armată, firește. N-a avut cine știe ce grad, și asta explică într-un fel că eu am putut să devin ofițer. A fost un simplu plutonier major, și încă de intendență, dar a fost un om care, într-adevăr, a iubit armata și ce are ea mai frumos în ea: ordinea, supunerea la ierarhii și disciplină și mai ales credința că, într-adevăr, slujești un popor. Da, a fost tatăl meu – spun „a fost" fiindcă a murit acum nouă ani – și, firește, și de aceea, dar era și părerea altora, care l-au cunoscut bine, cred că a fost un om deosebit. Sînt mîndru, domnule, că am avut un astfel de tată și m-aș bucura să-mi fi transmis într-adevăr cîte ceva din calitățile lui. Aș zice chiar din marile lui calități.

Ia te uită, se miră Dominic, unde dai și unde crapă! N-ar fi crezut să atingă un punct atît de sensibil...

– Vă mulțumesc că mi-ați răspuns, îi spuse maiorului. Și odihnească-se în pace.

Luă paharul cu bere și vărsă cîteva picături. Se cădea sau nu să facă gestul acesta, după atîta timp și încă cu bere? Nu mai avea nici o importanță, din moment ce celălalt îl urmă, făcînd și el același gest. Din ignoranță sau din politețe, treaba lui.

– Noroc! zise deodată maiorul Todor, ridicînd paharul și întinzîndu-l spre cel al lui Dominic.

Scanned with OKEN Scanner

Ciocniră, pentru prima oară de cînd începuseră să golească sticlele cu bere. Pînă atunci, fusese cît se poate de clar, fiecare evitase gestul. Băură paharele pînă la fund. O stare plăcută, de ușoară amețeală și totodată de surescitare, îl cuprinsese pe Dominic. Îi venea să-i povestească celuilalt tot felul de lucruri, acum îi era de-a dreptul simpatic.

– Ce situație ciudată, ce situație, da, nici nu-mi vine să cred.

– Da, aprobă maiorul. E atît de important să crezi în șefii tăi. Eu am niște șefi extraordinari. E aproape la fel de important ca atunci cînd crezi în propriul tată și încerci cumva să-l urmezi, dacă nu chiar să duci mai departe... Cît te țin puterile, firește.

Tăcură mult timp, bînd, gîndindu-se fiecare la ale lui.

– Paștele mă-sii de treabă, zise într-un tîrziu maiorul Todor. Mi-ar fi plăcut să continuăm undeva, la o cîrciumă bună. Din păcate însă, a venit ora cînd trebuie să vă întoarceți în locul ăla nu tocmai plăcut.

IX

Noaptea aproape că nu închise ochii. Deși făcuse mișcare, și încă la ce intensitate, deși trecuse și pe la saună și la un moment dat leșinase și, în sfîrșit, deși băuse multă bere – berea face somn! așa se zice – încît aproape că se îmbătase, iată că, odată rămas singur în celulă, nu reuși să adoarmă. Se tot gîndea la ziua de mîine, la întîlnirea importantă pe care urma să o aibă, ca și la ziua care tocmai trecea. Sigur că nu-și propusese în nici un fel să se gîndească la ce-a fost, la ce va fi și nici măcar să-și facă un mic plan, o minimă strategie în ce privește atitudinea pe care ar fi trebuit să o aibă față de toate aceste ciudățenii care i se întîmplau. Dimpotrivă, ar fi vrut din tot sufletul să nu se gîndească la nimic și să adoarmă bușteau, să fie un bun exemplu al eternei înțelepciuni populare care... Însă era foarte surescitat, parcă pierduse, într-un anumit sens, controlul propriei scoarțe cerebrale, așa încît ba

Scanned with OKEN Scanner

apăreau gînduri coerente, ba imagini disparate, fără nici o noimă, derulîndu-se cînd foarte rapid (asta cînd închidea ochii), cînd lent, cu „încetinitorul" (cînd ținea ochii deschiși, pe întuneric, încercînd să aplice așa-zisa metodă de a adormi prin faptul că faci tot posibilul să nu adormi, să te opui somnului), ba propoziții sau cuvinte izolate, fără să se lege în ceva.

La un moment dat vru să aprindă lumina și să înceapă să se plimbe prin celulă, dintr-un colț în altul, pînă cînd se va simți epuizat. Dar nu se vor alerta oare paznicii săi cînd vor vedea lumină în celulă și vor auzi, în noapte, ecoul pașilor lui pe pardoseala de ciment? Poate vor apărea, îi vor cere explicații. Însă motivul principal pentru care nu se sculă totuși era frigul. Nu că ar fi fost deja prea frig în celulă, ci el avea din cînd în cînd frisoane, cu siguranță din cauza oboselii și a lesinului. Așa că rămase în pat, clănțănind din cînd în cînd sub pătură.

Dincolo de toate aceste trăiri și senzații contradictorii, un gînd sau un presentiment revenea obsesiv: cercul începuse să se strîngă, se strîngea tot mai tare în jurul lui. Dar ce fel de cerc mai era și ăsta și de ce oare era strîns într-un fel atît de neobișnuit, cu totul neașteptat pentru el?

Și totuși, dimineața nu se trezi obosit. Nu avea febră musculară după partida de tenis, nici vreo stare asemănătoare mahmurelii și nici măcar acea posomoreală sau indispoziție, atît de obișnuită cînd nu dormi bine. E adevărat, n-ar fi putut spune că se simțea în formă. Toate sau aproape toate ar fi fost la locul lor, normale, dacă n-ar fi avut totuși o senzație ciudată, de îndepărtare de sine. Ceea ce i se întîmplase lui i se întîmplase, ceea ce avea să i se întîmple tot lui i se va întîmpla, știa și înțelegea asta prea bine, și totuși parcă nu-l mai priveau pe el însuși. Nu era vorba de indiferența sau pasivitatea sau renunțarea care pot interveni după ce treci prin prea multe („fie ce-o fi, întîmplă-se ce s-o-ntîmpla, mie unuia nu-mi mai pasă") și nici de ceva asemănător. Așa ceva nu mai trăise, nu i se mai întîmplase, și de aceea îi era cu atît mai greu

Scanned with OKEN Scanner

să-și explice sau să explice cuiva, unui medic de pildă, în cazul că ceea ce simțea el ar fi avut vreo legătură cu medicina. Deocamdată atît înregistra: un fel de îndepărtare de sine (însă nu dedublare, asta era cu totul altceva), ca și cum timpul și toate ce țin de timp, gîndurile, senzațiile, sentimentele, la urma urmei el însuși, ca întreg și ca om, ar fi acționat și reacționat într-un anumit fel, perfect conștientizat, iar în același timp, pe o cale mult mai ascunsă, necunoscută și oarecum obscură, imposibil de definit, aflase și înțelesese că ceva făcînd parte din el, ceva esențial, se închisese undeva, într-o dimensiune care era și nu era a lui. Deci acel ceva esențial nu se desprinsese, ci rămăsese totuși în interiorul lui, dar parcă se izolase, poate că asemenea unei crisalide, numai că într-un loc neștiut.

Își aprinse o țigară, deși de obicei nu fumia „pe stomacul gol". Dar încă nu-i aduseseră micul dejun, deși era aproape ora nouă, iar la această oră, în alte zile, deja terminase de mîncat. În sfîrșit, pe la nouă și cinci apăru Rizescu cu un sac mare de hîrtie în brațe.

– Echipați-vă repede, zise precipitat, mi s-a spus că știți ce aveți de făcut.

– Și dacă nu vreau să mă echipez și nu vreau să merg? De unde să știu ce aveți de gînd cu mine, ce vreți să-mi faceți?

Rizescu tocmai pusese sacul lîngă pat, și înlemni. Dominic nu-l văzuse niciodată atît de speriat și buimăcit. Abia reuși să îngaime:

– Pentru numele lui Dumnezeu, să nu faceți una ca asta! Poate să iasă rău de tot, atît pentru dumneavoastră cît și pentru mine. Rău de tot, înțelegeți? Poate că și pentru alții!

Arăta atît de speriat și contrariat și îi vorbise atît de rugător, aproape implorîndu-l – cît și cum știa el să implore –, încît Dominic nu mai zise nimic, luă sacul și-i răsturnă conținutul pe pat. Era un echipament de tenis complet (deci trebuia să se deghizeze în sportiv, în tenisman!), plus două rachete, două cutii de mingi, un prosop uriaș, viu colorat, și o sacoșă albastră *Adidas*.

Scanned with OKEN Scanner

Începu să se îmbrace rapid, pînă cînd pe spatele bluzei de trening, roșie, cu umerii și o dungă lată la piept albe, observă inscripția *Dinamo*. I-o arătă lui Rizescu, întrebător.

– Pînă ieșim de aici, îi explică Rizescu. Cică semănați uluitor cu un jucător de tenis de la Dinamo. Dar ia uitați-vă la asta, pe care o îmbrăcați peste trening, după ce ieșim!

Era un bluzon gen hanorac – avea și glugă –, foarte frumos, o combinație de negru, verde și galben, pe spatele căruia scria *România*.

– Ei, acum sînteți mulțumit?

Dominic nu-i răspunse, continuă să se îmbrace ca un automat. Pantofii de tenis erau și ei *Adidas* autentici. Cînd fu gata echipat, Rizescu spuse:

– Puneți prosopul și cutiile cu mingi în sacoșă. Așa... Iar rachetele lăsați-le cu coada afară, să se vadă bine ce sînt. Și luați sacoșa asta pe umăr, ca sportivii. Sînteți gata?

Îl văzu făcîndu-și semnul crucii și nici nu se mai miră.

– După mine, zise Rizescu. Și fiți cît mai firesc.

Imediat ce ieșiră pe coridor o luară în direcția opusă celei în care mergeau de obicei. Rizescu înainte, Dominic urmîndu-l la un pas. Străbătură fără probleme vreo două coridoare pustii, cînd, dintr-o cameră, ieși un tip scund, burduhănos, cu părul complet albit. Era îmbrăcat într-un tipic costum gri.

– S'trăiți, tov. colonel! salută milităros Rizescu și dădu să treacă mai departe.

– Ce faci Rizescu, unde-l duci? se interesă colonelul, oprindu-se.

Rizescu veni lîngă el, lăsîndu-l pe Dominic la cîțiva pași.

– Am fost cu el la o mușteluială, tov. colonel. Că în ultimul timp nu s-a mai antrenat ca lumea.

– Ce vorbești?! Da' nu e...?

– Ba da, ba da, da' nu-i strică nici lui.

– Sigur că nu-i strică. Și-ai fost cu el la...

– Bine'nțeles.

Scanned with OKEN Scanner

– Zău, dom'ne, chiar la...?!

– Da, tov colonel.

– Bine, bine, mai zise colonelul, părînd deplin lămurit. Și către Dominic: Mari succese!

După care intră iar în camera de unde ieșise, ca și cum ar fi uitat de ce a ieșit.

– Ăsta-i un ramolit din ăia vechi, îi explică Rizescu lui Dominic. E numai 'lent-colonel, dar se bucură dacă-i zici colonel. Habar n-are pe ce lume trăiește, bine că ne-a ieșit el în cale, și nu altul. Numai că ne-a ținut în loc și pierdem timpul.

Ajunseră într-o mică curte interioară, formată din ziduri compacte și cîteva uși imense, metalice. Intrară pe una într-un fel de garaj destul de spațios, pentru că încăpeau două mașini: o Dacia neagră și o Toyota de teren, aducînd în același timp și cu o „salvare". Era vopsită într-un verde metalic și avea număr de CD (corp diplomatic).

– Urcați în spate, zise Rizescu.

Iar către cineva din față, către șofer probabil, pe care Dominic nici nu apucase să-l vadă:

– Vi l-am predat. Dați-i drumul!

Șoferul porni motorul, dar Dominic încă nu urcase, avînd o ultimă ezitare.

– Urcați odată! spuse din nou Rizescu și, observînd ezitarea celuilalt, îi întinse mîna. Dominic i-o strînse, aproape cu căldură.

– O să ne mai vedem? îl întrebă.

– Lăsați asta! O să ne mai vedem noi, dacă ne-ajută cel de... Și privi în sus, ca și cum ar fi sugerat cerul, chiar dacă ceea ce întîlnise privirea lui nu era decît un plafon de garaj.

Dominic urcă, în sfîrșit, și trînti ușa. Aproape în același timp șoferul demară. Probabil porțile prin care ieșiră aveau deschidere automată, cu celulă fotoelectrică sau cu cine știe ce alt sistem, că șoferul nu trebui să oprească nici o clipă. Și după cîteva secunde acceleră, semn că ieșiseră din clădire și se aflau deja pe o stradă sau pe o șosea. Abia acum Dominic privi în jur. Era într-un fel de cabină, perfect izolată de exterior. De

Scanned with OKEN Scanner

cabina șoferului îl despărțea un fel de perete de plastic, prevăzut cu un gemuleț opac, care, probabil, se putea deschide doar din cealaltă parte. În rest, nici pereții laterali, nici ușa din spate nu aveau vreo ferestruică prin care să se poată privi în exterior sau din exterior. Doar metal vopsit într-un gri lăptos și plastic. Cabina era luminată de două lămpi situate în plafon, ca și de una plasată deasupra gemulețului opac. Pe fiecare latură, cît ținea lungimea cabinei, era cîte o banchetă, foarte comodă, avînd și spătar. Erau aproape ca un șir de mici fotolii. Tot o banchetă asemănătoare, dar mai scurtă, firește, se afla și sub peretele de plastic care despărțea cele două cabine. Pe jos – un fel de mochetă și, într-un colț al banchetei din față, cîteva foi de cort, cel puțin asta păreau a fi.

Ascultă un timp, aproape cu încordare, zgomotele care veneau din exterior, pentru a încerca să localizeze cît de cît unde se aflau. Însă nu auzi nimic care să-i sugereze că străbat străzi bucureștene, așa cum credea. Doar din cînd în cînd, și parcă tot mai rar, se intersectau cu alte vehicule, simțindu-le mai clar doar pe cele mari, autotrenuri sau camioane de tonaj greu. Poate că pereții cabinei aveau și izolare fonică.

Se uită la ceas: era zece și zece, să fi plecat de un sfert de oră, cel mult douăzeci de minute. Măcar să cronometreze timpul pe care-l vor face pînă la destinație. Deși nici asta nu spunea prea mult, șoferul putînd foarte bine, la ordin, să urmeze o rută mai întortocheată. Din nou simți că-l irită secretomania lor, care i se părea exagerată, dacă nu cumva și ridicolă, indiferent care era motivația ei și ce or fi avut de ascuns. Ce naiba, chiar să nu poată vedea nimic în afară? Și Toyota asta specială, cu banchete atît de confortabile, la ce naiba or fi folosind-o? Și de ce or fi înregistrat-o la CD? Oricum, dacă mai avusese vreo îndoială cît de mică, acum era perfect liniștit în privința unui singur lucru: cu siguranță că nu vroiau să-l lichideze, înscenînd o tentativă de evadare sau ducîndu-l undeva la frontieră, să-l împuște încercînd să treacă, să zicem, peste „fișie". Și nu pentru că n-ar fi avut mo-

Scanned with OKEN Scanner

tive să-l lichideze. Tot ce se întîmpla era atît de ciudat, aproape aberant, încît nu s-ar fi mirat dacă vreunul din ei i-ar fi explicat, pe îndelete, că asemenea motive există, că el reprezintă un pericol deosebit, real sau potențial, pentru siguranța statului, astfel încît, cu toată părerea de rău, plus considerația cuvenită pentru marile lui calități, trebuie totuși să-l trimită pe lumea cealaltă. „Pe lumea cealaltă" spus doar așa, printre altele, fiindcă există vorbele astea, expresia asta, dar în fapt ei, ca marxiști și comuniști români cu doctrină proprie, nu cred decît în existența unei singure lumi, singura reală, lumea lor, firește. Deci astfel de prostioare și altele de același calibru puteau deveni oricînd argumente „serioase", de mare gravitate și greutate, urmate de fapte decisive și definitive. Numai că, se gîndi Dominic cu veselie, aproape cu isterie interioară, oricît de contradictorii ar fi metodele lor și oricît de surprinzătoare față de modul obișnuit de a acționa, chiar dacă acum era în mîna unei „Direcții speciale" sau „foarte speciale", nu-l duci pe un individ din România spre locul unde vrei să-l lichidezi într-o Toyota atît de deosebită. Pentru așa ceva era bună și o Dacie cu geamurile vopsite sau chiar un ARO hodorogit.

Aproape că-i venea să cînte, să fredoneze ceva, sau chiar să strige în gura mare: „Deci nu voi fi lichidat, nu voi muri. Jocul continuă!" Oricum, n-ar fi strigat, însă în momentul următor mașina opri, destul de brusc. Auzi voci, șoferul vorbea cu cineva și toată conversația dură cam un minut, poate doar o jumătate de minut. Ajunseseră oare? Se uită la ceas: era unsprezece fără cinci... Apoi mașina demară. Poate că fusese o patrulă a miliției, curioasă să afle ce-i cu Toyota aceea cu însemnele CD. Dar, firește, patrulele miliției cunosc de obicei consemnele „speciale" iar în cazul că mașina aceasta era prea „specială" chiar și pentru ei, o legitimație arătată de șofer le-ar fi potolit imediat curiozitatea.

Nu era exclusă nici o altă posibilitate: să fi ajuns deja într-o anumită zonă, controlată de Ei, dacă nu

Scanned with OKEN Scanner

cumva chiar de oameni ai acelei Direcții atît de speciale? La un moment dat, Toyota părăsise șoseaua asfaltată pe care merseseră pînă atunci și de o bună bucată de vreme mergeau pe un drum secundar, neasfaltat, dar bine întreținut. Fiindcă oricît de bună ar fi fost suspensia automobilului de teren în care se afla, în mod obișnuit un drum neasfaltat în România era o adevărată catastrofă, presărat cu gropi, denivelări și tot felul de alte „surprize", încît ar fi fost imposibil să nu le simtă. Or, automobilul mergea aproape normal, fără obișnuitele slalomuri și schimbări de viteză necesare dacă drumul ar fi fost prost, doar că, din cînd în cînd, se auzea scrîșnetul pietrișului dislocat de pneuri.

Și iarăși opri, și iarăși se auziră voci. Cineva veni la ușa din spate și o deschise.

– Domnul maior Todor! exclamă mirat.

– Da, zise maiorul, eu am fost șoferul dumneavoastră.

– Dar văd că ați intrat în diplomație.

Maiorul ridică din sprîncene, parcă neînțelegînd. Apoi ceva ca o undă vagă de zîmbet îi trecu o clipă pe față.

– Ah, zise, eu sînt de părere că omul trebuie să știe să facă de toate. Sau în orice caz cît mai multe.

Și pentru că Dominic rămăsese pe banchetă, înțepenit, îi făcu semn cu mîna să coboare. Dominic coborî și se întinse, vrînd să se dezmorțească dar și pentru a-și ascunde crisparea. Se aflau într-o pădure, pe un drum asemănător celor forestiere, poate nu atît de lat, însă mai bine întreținut. Îl invadă, brusc, o panică nebună, fiziologică, asemenea unui tremurat de nestăpînit: Dumnezeule, de ce opriseră tocmai aici, în mijlocul unei păduri? Și de ce îi spusese să coboare? Se uită la celălalt, la figura lui impasibilă de ofițer „englez" și o clipă îi trecu prin gînd să se arunce asupra lui. După cele întîmplate ieri îi devenise aproape simpatic, dar poate că tipul nu-i decît o bestie, fiind în stare să execute absolut orice ordin... Nu, nu avea nici o șansă. Cu siguranță că maiorul era înarmat și tot atît de sigur era că știa să se lupte, cunoștea tot felul de tehnici

Scanned with OKEN Scanner

și procedee pentru a anihila un adversar, pe cînd Dominic habar nu avea de toate astea, n-ar fi putut să facă altceva decît să încerce să lovească cu pumnii și cu picioarele, după cum l-ar fi condus instinctul. Ceea ce ar fi fost mult prea puțin în fața unui adevărat profesionist. Încercă totuși să-și ascundă disperarea și să-și controleze vocea cînd îl întrebă pe celălalt:

– Cum, am ajuns? Aici, într-o pădure?!

Voise să pară cît mai mirat și contrariat pentru a masca adevărata stare în care se afla, dar rostise cuvintele cu maxilarele aproape încleștate și-și auzi propriul timbru ușor tremurat, sunînd aproape jalnic.

– Cum să fi ajuns, domnule Vanga? îi răspunse maiorul tot printr-o întrebare, ca și cum n-ar fi observat starea lui Dominic sau prefăcîndu-se că nu o observă. Și făcu un gest, îndreptîndu-și arătătorul într-o anumită direcție. La vreo treizeci, patruzeci de metri se afla un automobil galben, probabil o Dacie, pentru că o bună parte din ea era ascunsă de trunchiurile unor copaci.

– Mai departe veți merge cu aia de-acolo, își completă maiorul gestul.

– Dar de ce toate astea? întrebă Dominic, simțindu-se epuizat, cu un ton aproape rugător. De ce nu a trebuit să văd nimic pînă aici, de ce de aici încolo trebuie să mă preia altcineva?

– Nu e nici o filozofie, domnule Vanga. Toate astea fac parte din regula jocului. Sînt reguli aproape elementare, iar nerespectarea lor poate deveni periculoasă. Și ceea ce facem noi e chiar foarte periculos. E tot ce vă pot spune.

Își aprinse o țigară și se uită la ceas. Îi întinse mîna lui Dominic:

– Ei, eu trebuie să plec. Cu bine. Luați-o într-acolo. Și dacă totul merge bine, cred că ne vom mai vedea.

Dominic îi strînse mîna, apoi se întoarse și se îndreptă, apatic, spre mașina dintre copaci. În spate auzi motorul Toyotei, pe maiorul Todor făcînd cele cîteva manevre de întoarcere, apoi demarînd cu scrîșnet

de roți în direcția opusă. Vru să se întoarcă și să privească, apoi se răzgîndi.

– Ia te uită pe cine văd! Știam eu că ne vom mai întîlni!

De după un copac apăru silueta masivă a maiorului Murza. Se apropie, pășind fără grabă, de Dominic, care rămăsese pe loc, nevenindu-i să-și creadă ochilor, și-i luă amîndouă mîinile, strîngîndu-i-le cu o bucurie ce părea sinceră. Ușor lăsat pe spate și cu burta înainte, îl privea pe Dominic în felul lui atît de aparte, cumva de sus, deși era cu cel puțin o jumătate de cap mai scund. Cîndva, doar cu puține zile în urmă, felul acesta de a privi îl iritase uneori, dar acum Dominic simți ceva ce ar fi putut fi puțină liniște și puțină siguranță, dacă nu cumva și o doză de protecție, care îi făcea, iată, bine.

– Ce faceți, domnule maior, pe aici, prin pădure? M-ați speriat! Am crezut că iese de după copac un urs și cînd colo... Sau ați venit să strîngeți ciuperci?

– Dominic, băiatule, știu că te miri, dar să știi că tocmai pe tine te așteptam.

– Păi cum să nu mă mir?! Nu ies dintr-o surpriză că intru în alta. V-ați perfecționat, domnule maior. Văd că nu vă mai interesează metode învechite, cu șocuri electrice și alte chestii din astea, ci sînteți pe cale de a pune la punct un fel de metodă a șocurilor emoționale, nu-i așa?

Dar tonul lui Dominic era mult înviorat, iar cuvintele nu mai sunau nici măcar a reproș. Maiorul Murza îi prinse umerii și-l scutură ușor, amical, chiar cu o anumită tandrețe.

– Ei, ei, măi băiatule, iar exagerezi. Nu vrea nimeni să-ți facă vreun rău. Dar ți-am spus eu că ești prea sensibil. Acum hai să mergem, mai apucăm să vorbim și pe drum.

– Sîntem legați de o anumită oră? întrebă Dominic.

– Păi sigur că da. Dar de ce întrebi?

– Pentru că aș mai sta puțin aici. N-am mai fost „afară" de atîta vreme, și deodată mă pomenesc în mijlocul unei păduri.

Scanned with OKEN Scanner

Murza se uită la ceas și păru să facă un calcul.

– Bine, zise. Doar un sfert de oră. Nu ne putem permite mai mult.

Scoase un pachet de Kent și-l întinse spre Dominic.

– Hai, tragem o țigară și pe urmă ne vedem de drum.

Se așezară pe un buștean, aproape de Dacia galbenă (căci era într-adevăr o Dacie), parcată la cîțiva metri în afara drumului. Era o zi de noiembrie senină și destul de călduroasă, una din acele zile de toamnă tîrzie sau de „vară indiană" cum ar zice americanii. Poate că între timp căzuse prima brumă, poate mai multe, dar acum pămîntul și stratul de frunze moarte nu erau înghețate, ci doar ușor jilave, ca și cum ar mai fi respirat încă, adînc, atît cît le mai era permis înainte de venirea iernii. Și cu siguranță că prin răsuflarea asta, nevăzută dar lacomă, se răspîndeau mirosurile tari, de mucegai și vreascuri umede, de mușchi și de ciuperci, de început de putrefacție, asemenea unei fermentații care se producea undeva. Însă toate păreau grăbite să se curețe, să se spele în aerul tare și limpede, purificator. Poate că țigara fumată în acest aer tare, cu care nu mai era obișnuit, poate că și emoțiile drumului, poate și acest spațiu neașteptat, toate la un loc și cine știe ce încă, îi produseră lui Dominic o stare de amețeală și, în același timp, își simți trupul ușor amorțit, de parcă toate care erau în jur, începînd cu bușteanul pe care stătea, ar fi vrut să-l absoarbă și să-l asimilize, să-l atragă într-un alt fel de moarte, după legi pe care oamenii nu le înțelegeau.

Se simțea atît de liber în pădurea aceea și totuși atît de captiv... nu doar pentru că lîngă el se afla, de fapt, un paznic. Dar, poate pentru prima oară în viață, înțelegea, într-un mod încă destul de confuz, că a fi liber, a te simți liber, a te afla în stare de libertate, a te bucura de libertate și chiar și *ideea* de libertate aveau nuanțe sensibil diferite. Și că lucrurile acestea sînt mult mai complicate, că spațiul în care te miști nu e suficient ca să te simți și liber, că nici acea „libertate

interioară", atît de diferit înțeleasă încă de cînd oamenii vor fi început să gîndească, nu poate să însemne mare lucru, atîta timp cît între spațiul din interior și cel exterior, văzut și nevăzut, uneori poate doar presimțit, nu se stabilește o comunicare, o punte cît de îngustă, dar pe care să reușești să-ți menții echilibrul. Da, dar cum? Trebuia să încerce să afle, altfel pînă și acest peisaj de toamnă, atît de inofensiv în aparență, atît de impasibil și de indiferent față de lumea oamenilor, ar fi putut să-l strivească. Pentru că în orice clipă se poate întîmpla ceva, pentru că și frumusețea și perfecțiunea și armonia din jur au uneori o anumită doză de agresivitate, anihilantă sau chiar feroce, dovadă senzația pe care o avusese – că l-ar putea strivi.

Oare nu începea s-o ia razna, singurătatea și spaimele din ultimele săptămîni nu-i ascuțiseră exagerat simțurile, iar toți anii pe care-i trăise pînă acum, de cînd începuse să fie cît de cît conștient, nu deveniseră o povară prea grea pentru felul lui de a fi și de a înțelege să trăiască? Dar nici măcar nu apucase să știe cum ar vrea să trăiască, pentru că nici nu avusese alternative. Trăise în cadrul unei singure alternative și tot ce se întîmplase și se întîmpla în acest spațiu nu erau decît mici variante de a înțelege supraviețuirea sau diferite feluri de a te bălăci în noroi.

– Dominic, băiatule, îl auzi pe Murza, eu îți respect gîndurile și ce-i mai fi simțind, acum că ești afară, dar nu cumva ți-e rău? Să știi că ești foarte palid.

– Nu, zise Dominic. Poate aerul ăsta tare, cu care nu mai sînt obișnuit...

– Da, asta trebuie să fie, îl aprobă Murza, părînd convins. Plus țigara, că mai mult ai sorbit-o decît ai fumat-o. Ar cam trebui să ne ridicăm, ca să fim în grafic, cum se spune.

Dominic se ridică, ascultător, îmbrățișînd încă o dată cu privirea peisajul din jur. Cu siguranță că nu va mai avea ocazia să vină aici. Și chiar dacă, printr-o minune, ar fi revenit, putînd să se așeze chiar pe bușteanul ăsta, totul va fi diferit, el va fi altul, va avea alte stări, vor fi alte frunze, ale vietăți văzute și nevă-

Scanned with OKEN Scanner

zute, poate chiar și alt cer, un cer nu doar cu alți nori, nu doar cu alt aer, ci privindu-l altfel decît acum, cine știe – poate protector, poate cu îngăduință, cu indiferență sau, de ce nu, cu un alt fel de severitate decît cea pe care o simțise acum. Dar șansele de a reveni erau, într-adevăr, infime. Așa că acum privirea lui mai scotoci cîteva clipe, cu lăcomie, ca și cum, inconștient, ar fi vrut să ia cu sine cît mai multe imagini... Să le ia cu sine și să le poarte prin lume, așa, dintr-un loc în altul, atît cît îi va fi dat, pînă la moarte, cînd toate se vor opri. Dar se vor și sfîrși oare toate? Era unul din lucrurile care îl chinuiau, aproape că-l terorizau, pentru că ceea ce era atît de simplu pentru atîția alții pentru el era greu de înțeles: cum adică să piară într-adevăr, o dată cu stingerea unui om, atîtea și atîtea imagini, sute de mii, dacă nu cumva milioane de informații, gînduri, idei? Căci un om, poate chiar dintre cei mai simpli, devine într-un fel, pe parcursul unei vieți, o adevărată bibliotecă vie, extraordinar de complexă și atît de diferită de la caz la caz, o bibliotecă poate mai valoroasă decît celebra Bibliotecă din Alexandria. Și atunci, nu e oare atît de greu de înțeles și mai ales dureros de acceptat ca atîtea „depozite" și biblioteci vii să dispară deodată, într-un anumit moment, ca și cum nici n-ar fi existat vreodată? La ce bun se mai formează, la ce bun se mai clădesc, clipă de clipă, aceste biblioteci, de fapt aceste tezaure cărora nu le poți da un nume, dacă sînt într-adevăr destinate unei totale distrugeri? Nu, acest lucru rămînea pentru el de neînțeles și greu de crezut.

– Cît mai avem pînă la destinație sau pînă la obiectiv, nici nu știu cum e mai bine să-i spun? îl întrebă pe Murza, după ce intră în automobil.

– Poți să-i spui cum vrei, că nu mă deranjează. Să mai avem vreun sfert de oră, poate douăzeci de minute.

– Și atunci de ce-a mai fost nevoie să fiu trambalat dintr-o mașină în alta?

– Ei, Dominic, nu le poți ști chiar pe toate. Tu crezi că mie îmi convine? Știi că asta e mașina mea? Și

Scanned with OKEN Scanner

m-am deplasat cu ea, și nu cu una oficială, pentru că așa trebuie, așa e mai bine.

Drumul prin pădure ar fi putut fi o încîntare dacă n-ar fi persistat încă neliniștea și starea de epuizare, după atîtea emoții. După un minut, două de mers, trunchiurile de fagi deveniră tot mai numeroase, pînă cînd pădurea întreagă se transformă, de fapt, într-o pădure de fagi. Murza conducea automobilul cu patruzeci, cincizeci de kilometri la oră, iar la viteza asta parcă ar fi trecut în revistă o numeroasă oștire, solemnă, încremenită pentru a da onorul cuiva nevăzut, stăpîn al locurilor. Iar ei, aflîndu-se din întîmplare pe acolo, doar se intersectau, clipă de clipă, cu o lume care părea să-i accepte și atîta tot. Lumina se revărsa, îngăduitoare, peste întreaga pădure, albind și mai mult trunchiurile fagilor, jucîndu-se printre crengile desfrunzite, de o infinită varietate. Căci nu era un copac identic cu altul, o creangă geamănă cu alta, ci toate primiseră forme inconfundabile. Pînă și drumul pe care mergeau parcă nu mai era un drum oarecare printr-o pădure oarecare, ci devenise un fel de covor pe care poposiseră petece aurii de lumină, tremurînd abia perceptibil.

Și iarăși Dominic simți că-l străbate, aproape strivindu-l, o durere necunoscută, de fapt ceva între fericire și durere, însă atît de intensă, atît de vie, încît parcă nu făcea parte din el, venind să-l locuiască doar pentru cîteva clipe. Și, în loc să o accepte, în loc să-i cedeze ca unei voluptăți pe care nu o mai încercase, îl cuprinse un fior de spaimă.

– Urcăm? îl întrebă pe Murza, vrînd să scape de starea aceea ciudată care îl domina.

– Cum adică, urcăm?! întrebă la rîndul lui Murza, neînțelegînd.

– Am impresia că drumul urcă ușor.

– Așa o fi, așa ar trebui să fie. După cum trage motorul, se pare că-i o pantă foarte lină.

Din cînd în cînd, cîte o pasăre țîșnea din marginea drumului, dintr-un copac sau dintr-un tufiș, speriată de apropierea automobilului. Zbura cîteva secunde

Scanned with OKEN Scanner

spre înalt, parcă pentru a controla de sus situația, apoi cobora brusc, planînd, așezîndu-se pe un alt copac din apropiere.

– Gata, zise Murza, am ajuns. Trecem de prima curbă și mai sînt doar vreo două, trei sute de metri. Acolo vom avea o barieră și sîntem ca și ajunși.

Bariera era însă ridicată, iar Dominic zări, aproape ascunsă între copaci și tufișuri, o gheretă de pază, vopsită în culori de camuflaj. Cu siguranță că cineva le semnalase sosirea sau se știa că trebuie să sosească, așa că bariera fusese ridicată din timp.

– Locul spre care ne îndreptăm este un *obiectiv*? întrebă Dominic, accentuînd ultimul cuvînt.

– Un fel de... îi răspunse Murza, evaziv dar cît se poate de vesel. Abia aștept să ajungem și să beau o bere rece. Tot drumul mi-a fost o sete...

Pădurea se rări brusc, sau era doar o senzație, cauzată de faptul că, printre copaci, începuse să se zărească un luminiș și o construcție. Într-adevăr, pătrunseră într-o poiană întinsă, cu iarbă mare, acum îngălbenită, o iarbă pletoasă, neliniștită, sensibilă la cea mai mică adiere de vînt, asemenea celei de landă. Dominic găsi imediat și explicația: aproape o jumătate de poiană era ocupată de un mic lac sau poate o baltă, căci era greu de spus dacă întinderea de apă se formase pe cale naturală sau artificială.

Coborîseră din automobilul pe care Murza îl parcase în fața casei, pe un fel de fîșie de peron asfaltată.

– Ei, ce spui, îți place *obiectivul*? îl întrebă Murza, urmărind cu satisfacție uimirea și încîntarea care se puteau citi pe fața lui Dominic.

– E un loc minunat, zise Dominic, doar ca să-i răspundă, fiindcă gîndurile îi zburau în altă parte.

Fusese cuprins de ciudă încă din primul moment că Ei puseseră stăpînire pe un spațiu care, fără nici o exagerare, era absolut minunat. Dar în clipele următoare ciuda îl părăsi și se lăsă dominat de uimire și încîntare. Căci ceea ce vedea aici era cu totul neașteptat: casa era de fapt o superbă vilă cu două caturi, construită în stil alpin, după cine știe ce proiect elvețian.

Scanned with OKEN Scanner

Peste fundația din bucăți de stîncă, ridicată cam un metru deasupra pămîntului, totul fusese clădit din trunchiuri uriașe în partea de jos, apoi din ce în ce mai mici cu cît urcau spre acoperișul format din două aripi imense, care coborau pînă aproape de sol. Ramele ferestrelor și cercevelele erau vopsite într-un vișiniu, o nuanță foarte plăcută și odihnitoare, asemănătoare cu aceea întîlnită prin unele mînăstiri și care-ți dă senzația de patină, de lemn vechi, chiar și atunci cînd vopseaua e proaspătă. Dar, în același timp, nuanța aceasta de roșu avea și ceva din culoarea sîngelui închegat, ceva întunecat care venea parcă din interiorul ei și care, fără îndoială, ar fi transmis ceva neliniștitor dacă ramele micilor ochiuri de sticlă în care era fragmentat geamul n-ar fi fost vopsite în alb. Iar combinația aceasta de roșu și alb, pe fondul negru al bîrnelor, lumina deodată întreaga fațadă.

– Și acum? îl întrebă pe Murza.

– Acum am să te rog să aștepți cîteva minute, pînă cînd mă duc să anunț că am sosit. Poți să te plimbi în jur, văd că-ți place locul.

Murza urcă cele cîteva trepte și dispăru pe ușa din lemn masiv, vopsită și ea în negru.

Da, locul era cu adevărat încîntător. Cabana era așezată la vreo douăzeci de metri de lac și, de pe peronul unde rămăsese Dominic, o alee îngustă, pavată și ea, cobora lin spre un mic ponton de care erau legate trei bărci vopsite într-un verde de culoarea mușchiului. În apropiere, trecînd pe lîngă cabană, curgea spre lac un pîrîiaș. Undeva, în partea opusă, exista cu siguranță o instalație de scurgere a apei, formînd la rîndul ei un alt pîrîu, cu debitul reglabil. Asta însemna că lacul fusese creat, totuși, artificial, într-o viroagă, însă vegetația de pe maluri și un colț în care crescuseră trestie și păpuriș dădeau impresia că se afla acolo de cînd lumea. Dominic coborî pînă la ponton. Scîndurile groase de stejar de la suprafață păreau încă destul de noi, însă pilonii erau în bună măsură înveliți de vegetație acvatică și, după cum se vedea prin apa foarte limpede, de colonii de melci și scoici. Crapi mari, grași,

Scanned with OKEN Scanner

și pești mai mici, lunguieți și foarte rapizi, zvîcnind ca niște umbre, înotau fără teamă prin preajma pontonului. Cerul senin și înalt, fără nori, oglindindu-se în luciul apei, îi dădea pe alocuri o nuanță ciudată, un amestec de verde pal și albastru. Era atîta pace în întîlnirea aceasta a cerului și a apei, ca și în răsuflarea liniștită a pădurii din preajmă, atîta împăcare și tihnă, încît te puteai întreba dacă toate acestea pot fi prețuite cu adevărat de un om, de pildă de cei ce veneau pe aici și care, cu siguranță, înregistrau cele din jur cu graba și deferența cu care ai privi niște fotografii plicticoase.

Trase de lanțul unei bărci pînă cînd aceasta atinse pontonul, și sări în ea. Barca se dezechilibră și fu cît pe-aci să se răstoarne, însă în ultimul moment o redresă și apoi, cu precauțiuni sporite, se așeză pe banca din mijloc. Simți că, încet, încet, liniștea din jur pătrunde și în el și începu să legene ușor barca, de parcă, în sfîrșit, revenise într-o imensă placentă protectoare, poate singurul loc în care fusese cu adevărat fericit. Desigur, nu-și amintea asta, pe atunci nu avusese memorie, dar era de presupus că așa fusese, fericit, și că multe dintre cele ce i se întîmplaseră atunci cînd începuse să devină o ființă rămăseseră întipărite în sîngele și carnea lui. Codul genetic și toate celelalte... Dumnezeule, toți acești pași mărunți făcuți în ultimul timp pentru descifrarea tainelor, cu revelații uneori de-a dreptul senzaționale, toată precipitarea asta orgolioasă din ultimele decenii, cu precădere de la al doilea război mondial încoace, de a ajunge mai repede la presupusele bariere, la presupusele limite, pe el nu reușeau să-l convingă, nu-i dădeau nici încredere, nici echilibru, nici acele mici certitudini pe care trebuie să se sprijine viața de zi cu zi. Dimpotrivă, prăpastia părea că devine tot mai adîncă, întunericul tot mai profund, spaima nimicniciei tot mai devastatoare.

– Bună ziua, domnule Vanga, bine ați venit la noi!

Se întoarse. Pe ponton apăruse, surîzător, îmbrăcat în unul din costumele lui impecabile, colonelul Coldea.

Scanned with OKEN Scanner

X

Se plimbau de cîteva minute pe malul lacului și se părea că, deocamdată, amîndurora le convenea să amîne discuția, adică partea ei serioasă, ceea ce îl interesa pe fiecare, poate pînă la obsesie. Firește, dintre ei doi, colonelul era mult mai destins, se mișca degajat, pășind elastic, ca și cum ar fi făcut o discretă înviorare de dimineață. Din cînd în cînd trăgea aer în piept, cu lăcomie, expirîndu-l apoi încet, de parcă și-ar fi spus: ei bine, dacă tot mă aflu aici, în mijlocul pădurii, ia să-mi mai aerisesc puțin plămînii, ia să-mi mai oxigenez sîngele. Își petrecea, fără îndoială, cea mai mare parte a timpului prin birouri și cabinete, în alte spații închise, era și un fumător pasionat, așa că acum, ca și în alte ocazii, înțelegea să profite de aer și de peisaj. Asta nu înseamnă că, din momentul în care îl invitase „să facă cîțiva pași", tăcuseră tot timpul. Era prea inteligent ca să nu înțeleagă că, în situația lor, tăcerea ar fi devenit stînjenitoare, dacă nu cumva tensionată. Așa că îl întrebase tot felul de nimicuri, printre altele cum a călătorit, cu tonul cel mai firesc, de parcă Dominic ar fi sosit acolo în vizită, cu trenul, cu un autobuz sau cu un taxi. O gazdă îndatoritoare, da, fără efuziuni și politeturi excesive, dar atentă, cu maniere civilizate, ba chiar cu o anumită căldură discretă. Iar Dominic acceptase din capul locului jocul, încă buimăcit și prea obosit ca să-i opună rezistență în replici. Călătorise bine, îi răspunsese, fără neplăceri neprevăzute, sigur că existaseră anumite inconveniente, dar ce să-i faci, așa e la drum, una peste alta fusese interesant, uneori avusese impresia că joacă într-un film polițist. Iar colonelul zîmbise cu îngăduință, da, da, așa trebuie să fi fost, înțelegea prea bine.

Dar ce părere avea de locul acesta, nu-i așa că e un loc minunat, nu-i așa că e o adevărată binefacere? Chiar Generalul îl alesese, îl descoperise cu ani în urmă, cine știe cum, la vreo vînătoare, și intuise din capul locului cîte avantaje îți oferă un astfel de spațiu,

Scanned with OKEN Scanner

din toate punctele de vedere, din absolut toate, nu-i așa?

Da, așa era, nu încăpea nici cea mai mică îndoială, locul era binecuvîntat. N-ai zice că... Dar, de fapt, ce era aici, ce era cu minunăția asta de vilă?

– Ce să fie, îi răspunse colonelul Coldea, e ceea ce se vede: o vilă pentru odihnă, pentru refacere, un loc unde să-ți mai tragi sufletul, dacă vreți.

Și pentru că Dominic rămăsese probabil cu o expresie nedumerită, ca și cum n-ar fi fost satisfăcut de răspuns, adăugă:

– Da, da, chiar asta e. Munca noastră e dură și plină de riscuri, oricît de puțin m-ați crede, iar refacerea e absolut necesară. Și, bineînțeles, pe lîngă acest principal scop, vila e și un loc conspirativ. Se pun la punct tot felul de acțiuni și afaceri, unele de anvergură internațională, de o importanță greu de imaginat, vă asigur. Iar faptul că vă aflați aici, în acest loc, unde au poposit, doar pentru cîteva ore sau pentru cîteva zile, personalități despre care scriu aproape zilnic marile ziare ale lumii, înseamnă ceva, nu-i așa?

– O fi însemnînd, recùnoscu Dominic. Deși încă tot nu știu ce e mai important, adică de ce toate astea, de ce atîta cinste, ca să zic așa, cînd eu nu sînt decît un individ obscur...

– Văd că tot n-ați abandonat ironiile, chiar dacă acum nu le mai folosiți atît de convingător. Dar în curînd veți constata că nu va mai fi nevoie să apelați la acest registru. Individ obscur... V-am mai spus, pentru mine nu sînteți un individ obscur. Și, la urma urmei, n-aveți decît să vă considerați astfel. Ce importanță are? Am cunoscut, chiar și aici, așa-ziși indivizi obscuri, cum le ziceți, despre care lumea nu știe nimic sau mai nimic și care fac totuși istorie, uneori importanța lor fiind mult mai mare decît a celor din prim plan, care apar mereu surîzători și calmi, părînd stăpîni pe situație, în paginile jurnalelor sau pe ecranele televizoarelor. Da, domnule Vanga, cei din umbră sînt uneori mult mai importanți decît cei aflați în lumina reflectoarelor, am avut suficiente ocazii de a mă con-

Scanned with OKEN Scanner

vinge de acest lucru. Firește, din tot felul de motive, pe unele poate le și bănuiți, ei sînt condamnați ca să zic așa, deși termenul nu-mi place, fiindcă un astfel de rol poate fi mai interesant, mai captivant și chiar mai adevărat decît al celor care trebuie să iasă la rampă, în fine, sînt obligați deci să rămînă într-un soi de anonimat, însă un anonimat cu totul și cu totul aparte.

– Și eu, domnule colonel, voi avea un asemenea rol? Vreau să spun, vreți să-mi pregătiți un astfel de rol?

– A, încă nu se știe cum va fi. Totul va depinde de dumneavoastră și, firește, de General. Pentru că, vă dați seama, dacă i-ați trezit interesul Generalului, ba chiar și-a exprimat dorința să vă întîlnească și să vă explice el însuși cum stau lucrurile, înseamnă că mica teorie cu individul obscur chiar nu mai are nici o justificare. Și abia apoi, lăsîndu-mă la urmă, cu toată modestia, aș spune că rolul pe care-l veți juca va depinde întru cîtva și de mine. Pentru că eu voi fi cel care-i voi furniza Generalului datele necesare în ce vă privește, iar Generalul, trebuie să vă spun, are încredere în mine.

– Asta înseamnă că trebuie să mă pun bine cu dumneavoastră, glumi Dominic, însă simți imediat că gluma e doar pe jumătate glumă, așa că adăugă, cît se poate de serios: Ceea ce mă miră e că nu păreți să vă îndoiți nici o clipă că voi accepta rolul pe care se pare că mi l-ați fixat deja. Și dacă totuși nu-l voi accepta?

Colonelul se opri din mers și Dominic, oprindu-se și el, simți din nou privirea aceea intensă și rece, de data aceasta cercetîndu-l cu acea siguranță pe care o ai față de ceva ce-ți aparține. Era atîta răceală posesivă în spatele acestei priviri, o satisfacție imensă a faptului împlinit, încît Dominic se cutremură de spaimă.

– Nu, zise în sfîrșit colonelul Coldea, nu vă mai faceți iluzii. Pentru dumneavoastră nu va mai exista drum de întoarcere. Asta-i tot, deocamdată.

Își continuară plimbarea tăcuți, ca și cum cele două lumi din care făceau parte i-ar fi despărțit brusc prin fraza ritoasă a colonelului. Dar, pe cînd Dominic se simțea blocat și stînjenit, Coldea părea destins, ba

Scanned with OKEN Scanner

chiar distrat, înțelegînd să se bucure în continuare de aer și de peisaj. Continua să respire zgomotos, ca și cum ar fi vrut să-și curețe plămînii, iar felul în care pășea era din cale afară de degajat, ca pentru a-și relaxa mușchii. Dominic se gîndi să înceapă o discuție, întrebîndu-l ceva despre fotbal, despre filme, despre cum mai merge agricultura sau despre vreme, în felul acela atît de obișnuit și de stupid în care doi oameni, aflați întîmplător împreună, trebuie să umple cu ceva timpul, sporovăind convențional. Apoi se răzgîndi repede: la ce bun? Nu el provocase tăcerea asta nefirească și, de fapt, nici nu se simțea în stare să poarte o discuție doar pentru a auzi niște vorbe. Ăsta, colonelul de lîngă el, Generalul de care tot pomenește și poate și alții, care or mai fi, nici nu trebuie priviți ca niște oameni normali. Căci ce mama dracului vroiau de fapt? Bun, își făceau „meseria" în felul lor lipsit de scrupule și atît de întortocheat, erau niște „tehnicieni"; poate chiar din elita lor, cum singur s-a caracterizat Coldea, dar depășiseră totuși niște limite, dacă cumva exista așa ceva în ce-i privește. De ce-l chinuiau, cînd era clar că știau prea bine că nu reprezintă un pericol real pentru ei, ce rol vroiau să-l facă să joace și de ce atîtea precauții și strategii? Erau cumva sadici, nebuni de legat, sau erau un grup care o luase pur și simplu razna, într-un fel sau altul? Și totuși, nu păreau să fie nimic din toate acestea. Era clar însă că pe el îl supuneau unei experiențe complicate, aberantă sau nu, dar teribil de complicată.

Se auziră pași în alergare și amîndoi se întoarseră spre vilă. Venea spre ei, fugind cu ușurința unui profesionist, un tînăr îmbrăcat într-un trening combinație de roșu și alb. Ajuns lîngă ei, spuse cu o voce limpede, calmă, ca și cum n-ar fi alergat:

– Permiteți...

– Lasă asta, îl întrerupse colonelul, zi despre ce-i vorba!

– Sînteți chemat urgent la telefon.

– E chiar?...

– Da.

Scanned with OKEN Scanner

– Domnule Vanga, plimbați-vă prin preajmă, mă întorc imediat, mai zise colonelul și o rupse la fugă, urmat îndeaproape de tînărul în trening.

Coldea alerga cu o ușurință surprinzătoare pentru gabaritul său, dar felul cum își bălăbănea mîinile și precipitarea lui aveau și ceva caraghios, încît Dominic își spuse cu satisfacție că, iată, oricît de puternic ar fi, e legat de o ierarhie care poate oricînd să-i dea ordine sau să-l cheme la ordine, ceea ce nu poate fi deloc plăcut pentru cineva atît de vanitos și sigur de sine.

Nu trecură decît cîteva minute și, în loc să se întoarcă Coldea, așa cum promisese, veni spre el, în aceeași alergare ușoară, tînărul în trening. Părea să joace cu plăcere rolul de ștafetă, de „curier al zeilor", fiindcă fața-i prelungă, cu trăsături fine, dar ferm tăiate, era toată numai zîmbet. Nu părea să aibă mai mult de treizeci de ani și toată făptura lui era o întîlnire armonioasă a forței și fragilității, trupul longilin, subțiratic, cu membre delicate și elastice, emanînd o inepuizabilă energie, bucurie de a trăi, agilitate și cine știe ce alte însușiri, pentru că era greu de presupus că junele ofițer sau subofițer – căci ce altceva ar fi putut fi, din moment ce se afla în acel spațiu? – era doar un alergător și atîta tot.

– Domnul colonel vă așteaptă în vilă, îi spuse tînărul, continuînd să zîmbească.

Nu era un zîmbet timp. Părea chiar fericit – și Dominic se cruci: cum dracu' putea fi cineva fericit, chiar avînd cîte și mai cîte privilegii de securist? – sau doar se străduia să fie fericit? Și apoi spusese „domnul colonel", și nu „tovarășul" sau „tov" și nici măcar acel „domn'" sau „dom'" pe care-l folosesc, duplicitar sau ironic, în anumite ocazii, atît securiștii cît și presupușii, dar falșii lor patroni, activiștii. Să fi fost oare vorba de o formulă civilizată, voit detașată de restul tagmei, pe care grupul din care făcea parte, iată, și acest tînăr, o adoptase?

Probabil complica inutil lucrurile... Nu era mai simplu să considere că acest „domnul", pronunțat clar și fără ironie, se datora faptului că, la urma urmei, tînă-

Scanned with OKEN Scanner

rul știa prea bine că se adresa unui deținut și, prin urmare, colonelul său nu putea fi „tovarăș" cu un astfel de individ?

– După dumneavoastră... îi zise tînărul „ștafetă", văzînd că Dominic nu se grăbește să se urnească.

Avea o voce plăcută, învăluitoare, deși, ciudat, se exprima sec, părea să fie genul acela de bărbat care nu prefera atît concizia militărească, cît mai degrabă nu iubea pălăvrăgeala, vorbăria fără rost. Acum întrebase: „Vă place la noi?", și Dominic observă că felul cum pronunța cuvintele era aproape al unui peltic, probabil al unui peltic care se autoeducase, își disciplinase vorbirea, așa că acum defectul inițial nu mai semăna decît cu o ușoară graseiere sau ceva de genul acesta. Și totuși, timbrul vocii rămînea foarte plăcut, avea chiar un anumit magnetism. Poate și pentru că fiecare cuvînt rostit emana un calm desăvîrșit, liniștitor, o siguranță de sine neobișnuită, dar naturală, deloc aroganță.

– Dacă-mi place? Știu și eu... Peisajul, împrejurimile sînt minunate. Cît despre celelalte, să mai vedem.

– Da, zise celălalt.

Dominic se întoarse și-l privi din mers. Ceva, încă tulbure, imposibil de precizat, îl atrăgea și în același timp îi repugna în înfățișarea și felul de a fi al tînărului securist. Și parcă fără să pronunțe un singur cuvînt în acest sens, îi transmisese ideea că ei doi se vor mai întîlni, vor mai avea de-a face unul cu altul, ba chiar multe vor depinde de legătura lor. Nu era vorba, Doamne ferește, de vreo „voce interioară" care să-i șoptească toate astea, și totuși, senzația sau un fel de presentiment erau cît se poate de clare, intrigîndu-l, așa că începuse să-l examineze pe furiș, dar cu o anumită lăcomie. Spusese un „da" ferm și totodată echivoc, iar expresia feței era ușor zîmbitoare, detașată, aproape enigmatică. Părul castaniu era lung, neobișnuit de lung pentru tagma lor, aproape pletos. Probabil făcea parte dintre agenții mai noi, „modernizați", despre care se vorbea uneori că au fost infiltrați în

Scanned with OKEN Scanner

ultimii ani mai ales în mediile studențești și ale altor categorii de tineri. Și, firește, lor le erau permise orice extravaganțe vestimentare sau un mod de viață mai boem. Fața prelungă și osoasă avea ceva cabalin și, cu toate acestea, trăsăturile nu erau doar energice, ci și delicate, cizelate poate de acel zîmbet, uneori abia perceptibil, dar mai ales de ceva lăuntric, care răzbătea în afară prin expresia aceea de calm și fericire. Și, cu siguranță, impresia de finețe a trăsăturilor, ba chiar senzația de delicat și fragil era provocată și de ochi, sprîncene, gene și frunte. Toate acestea fiind frumoase (ochii foarte mari, catifelați, linia sprîncenelor desenată cu eleganță, nici prea groasă, nici prea subțire, genele prelungi, ușor arcuite, și, în sfîrșit, susținută de arcadele puternice, proeminente, fruntea foarte înaltă, curată, una din acele frunți care atrag irezistibil privirile celorlalți și despre care îți vine să spui că înlăuntrul ei se poate gîndi o lume sau nu se gîndește mai nimic, după cum puritatea de porțelan a suprafeței poate ascunde spiritul Îngerului sau una din ipostazele Diavolului), poate chiar prea frumoase ca să nu aibă și ceva feminin. Deși, în ansamblu, efeminarea era exclusă, fie de nasul acvilin și bărbia voluntară, puternice, bărbătești, fie de dinții prea lungi, gălbui, abia acoperiți de buzele subțiri și neliniștite, cînd destinse într-un zîmbet plăcut, cînd încremenite într-un rictus ciudat, ca un început de rînjet de avertizare, asemenea unui animal care își apără teritoriul, obligîndu-te să faci pasul înapoi.

– Permiteți, acum o s-o iau eu înainte.

– Sigur, sigur, încuviință Dominic.

Intrară într-un hol mare, în care erau mai multe cuiere și un dulap masiv, apoi străbătură un coridor lung, cu uși pe o parte și pe alta, trecură pe lîngă o scară de lemn și, în sfîrșit, în capul coridorului, intrară pe o ușă parcă mai mare decît celelalte. Se aflau acum într-o încăpere spațioasă, ceva între sufragerie și sală de ședințe, putînd fi și una și cealaltă, fiindcă în mijloc trona o masă lungă, trainică, de stejar, avînd de-o parte și de alta scaune cu spătar înalt, îmbrăcate

Scanned with OKEN Scanner

în huse de culoarea cafelei, doar în capul mesei fiind un fel de jilț, dacă nu cumva o imitație de tron, masiv, cu tot felul de incrustații și modele sculptate.

– Dacă vreți să așteptați o clipă...

– Sigur, sigur, domnule...

– V-aș fi îndatorat să-mi spuneți Marcel.

– Bine, domnule Marcel, aștept, e în regulă.

Marcel ieși pe una din cele două uși care mai erau în sufragerie în afara celei pe care intraseră. Se întoarse doar după cîteva secunde și-i făcu semn să-l urmeze. Parcurseră un mic hol, parcă mai mult lat decît lung, în care se aflau o canapea și cîteva cuiere, și intrară într-o cameră unde, așezat într-un fotoliu, îi aștepta colonelul Coldea.

– Permiteți..: începu Marcel, de data aceasta vizibil formal, parcă în joacă.

– Mulțumesc, poți să pleci, zise Coldea, ridicîndu-se și întinzîndu-i mîna.

Marcel i-o strînse cu demnitate, aproape bățos, aplecînd doar ușor capul, și ieși.

– Dar luați loc, luați loc, domnule Vanga, așezați-vă pe care fotoliu doriți.

Erau patru fotolii de culoare crem, în jurul unei măsuțe rotunde și, firește, Dominic se așeză pe cel care era față-n față cu al colonelului.

– Domnule Vanga, îmi pare rău că trebuie să vă dau o veste, cum să zic, nu prea bună. Deci nu rea, nici vorbă de așa ceva, ci nu prea bună, acestea ar fi cuvintele potrivite. A telefonat Generalul, de fapt n-am vorbit chiar cu dînsul, înțelegeți. Pe scurt, mi s-a comunicat că Generalul regretă nespus, dar a intervenit ceva neprevăzut și, prin urmare, nu va putea veni aici, să vă cunoască personal. Sigur că știe multe despre dumneavoastră, cum v-am mai spus, însă e cu totul altceva să ai în fața ta un om în carne și oase. Deci regretă, firește. Absența-lui însă nu mă miră prea mult: orice deplasare a Generalului trebuie făcută cu maximă prudență, nu trebuie riscat nimic. Cam așa stau lucrurile... Pe de altă parte, în aceste condiții, mie îmi revine misiunea de a vă comunica unele lucruri ex-

Scanned with OKEN Scanner

trem de importante. Nu mă îndoiesc că Generalul ar fi putut să facă această treabă mult mai convingător, o spun fără umbră de vanitate, dar, cu toată modestia, voi încerca și eu, ca să zic așa, să mă achit cum se cuvine de sarcină...

Izbucni în rîs, lăsîndu-se pe un braț al fotoliului, prelungindu-și plăcerea prin mîngîierea ritmică, fără îndoială inconștientă, a catifelei.

– Cunoașteți limbajul, nu-i așa? Doamne, doamne, limbajul ăsta al nostru... Uneori nici nu-l mai simt, îl folosesc ca un automat. Alteori însă mă apasă, chiar am senzația apăsării, ceva asemănător zilelor foarte mohorîte în care și cerul și pămîntul parcă se întîlnesc pentru a te ține captiv; mai, mai să te strivească. Și, în fine, mai rar, cum mi s-a întîmplat acum, limbajul ăsta mă poate și distra. Poate fi ca o revelație, îl descoperi sau redescoperi, fiindcă are și el hazul lui. Pentru asta însă trebuie să fii bine dispus, cum sînt și eu acum. Dar dumneavoastră, domnule Vanga, ce stare aveți, sînteți pregătit?

– Pregătit?! Cum adică să fiu pregătit?

– Da, să fiți pregătit. Căci veți afla lucruri uluitoare, care vă vor schimba cursul vieții.

– Care deja a și fost schimbat...

– Nu, nu, abia de acum înainte poate fi vorba de așa ceva, veți vedea. Vom mînca împreună și vom vorbi despre lucruri de o importanță pe care nici nu v-o puteți imagina.

XI

Îi servea un fel de steward, sau mai bine-zis ceva între „gradat", steward și chelner la un bun restaurant, îmbrăcat într-un costum negru. Aduse un whisky Jim Beam și un platou cu gustări. Erau acolo sandvișuri cu șuncă, salam de Sibiu, cașcaval și sardele, plus măslinele de rigoare, neobișnuit de mari, dolofane.

Scanned with OKEN Scanner

– Sînteți cu siguranță foarte obosit, zise colonelul. Azi ați trecut prin multe și nu doar azi, ci în ultimul timp. Acumulările astea lasă urme, desigur, chiar și pentru unul de vîrsta dumneavoastră. Poate că nici n-ați apucat să mîncați ceva de dimineață...

– Dacă am mîncat? Nici nu-mi mai amintesc. Știți, a fost o plecare precipitată...

– Îmi închipui, îmi închipui.

– Așa că... da, dacă stau să mă gîndesc, n-am mîncat nimic.

– Nu-i nimic, veți recupera acum. Dar înainte de a gusta ceva, să bem puțin whisky. Vă va remonta, cu siguranță.

Ridică paharul și privi licoarea în lumină, cu nedisimulată plăcere.

– Pentru ce ați vrea să bem?

– Știu și eu? răspunse Dominic. Mi-e indiferent.

– Eu vă propun să bem pentru viitor. Chiar așa, pentru viitor, deși sună nu știu cum, cam bombastic. Se potrivește însă al naibii de bine cu ceea ce doresc eu să vă spun.

Ciocniră paharele. Sorbind din whisky, Dominic avu senzația că băutura i se scurge direct în vene, o căldură aproape senzuală străbătîndu-i trupul.

– Se zice că acest whisky californian ar fi cel mai bun din lume, mai bun chiar și decît cel scoțian. Nu e vorba doar de publicitatea lor, mie cel puțin mi se pare neîntrecut.

– E foarte bun, recunoscu Dominic. Deși nu mă pricep, mi se pare într-adevăr...

– Dar să mai și gustați cîte ceva, fiindcă altfel e înșelător. Ascultați-mi sfatul, ca să rezistați. Ne așteaptă un drum lung, voi face tot posibilul să fie plăcut, dar cu siguranță că va fi și obositor.

Apăsă pe o sonerie de lîngă fotoliul său și, peste cîteva secunde apăru chelnerul, mai bine-zis cel ce juca rolul de chelner. Se înclină ușor, fără să scoată o vorbă.

– Cum stai? îl întrebă colonelul.

– Toate sînt gata. Doriți să aduc supa?

Scanned with OKEN Scanner

– A, nu. Nu încă, nu-i așa, domnule Vanga? Mai gustăm cîte ceva din ce ne-ai adus aici. Te sun eu cînd să aduci supa. Pînă atunci, să nu fiu deranjat în nici un fel.

Celălalt dădu din cap, semn că a înțeles. Era un tip brunet, îndesat, cu o față rotundă, genul „roșu în obraji". Părea să aibă în jur de patruzeci de ani și-și purta burta ușor răsfrîntă și începutul de chelie cu demnitate și o anume importanță.

– Cum vi se pare? îl întrebă colonelul pe Dominic, după ce tipul ieși din încăpere.

– Cine, chelnerul?

– Ei, nu e doar chelner, e angajat și la noi. E adevărat însă că lucrează la un mare restaurant. E șef de sală și, firește, e plin de bani, „stup", cum se zice.

– Mi se pare destul de stilat.

– Așa e, ați spus bine „destul de..." Fiindcă, de fapt, chelnerii cu adevărat stilați, rasați, au încetat să mai existe. Îi strică mediul, domnule, firește. Cum să-ți mențiii o psihologie de adevărat chelner și să servești ca atare cînd știi că, de fapt, aproape sigur, tu ești mai bogat decît cel pe care-l servești? Ei bine, de ani de zile apelăm în anumite ocazii la băiatul ăsta, mai ales cînd vine și Generalul, și nu cred că m-am înșelat în privința lui. E foarte important cum îți alegi oamenii. Și apoi, cum să faci să-ți rămînă credincioși. Uite, să vă explic, s-ar putea să vă pară interesant.

– Da, da, aprobă Dominic, mestecînd o bucățică de cașcaval.

De fapt, nu îl prea interesa ce spunea Coldea, toate prostiile și prostioarele astea, așa că asculta doar cu o jumătate de ureche. Dacă nu și mai puțin, „capacitate sub cincizeci la sută", cum îi plăcea să spună uneori, în „civilie". Da, în atîtea situații e preferabil „să tragi oblonul" sau măcar „paravanul" între tine și ceilalți și să-i lași în plata Domnului, să sporovăiască pînă fac clăbuci la gură. Iar colonelul, era cît se poate de limpede, astăzi avea chef de sporovăit. Foarte bine, el își va vedea de ale lui, de acest minunat whisky și de

excelentele gustări, iar cînd va fi cazul firește că va ciuli urechile.

– Căci, tocmai spunea colonelul, cine îți mai e astăzi credincios, urmîndu-te ca un cîine pe care l-ai salvat de la înec? N-are românul o vorbă, „nu mă lăsa să mor, ca să nu te las să trăiești!"? Sau cealaltă, teribilă domnule, absolut îngrozitoare: „Facerea de bine, futerea de mamă!"?... Iertați-mă, dar cuvîntul cu pricina e de neevitat. Dar ce contează cuvîntul, cînd sensul e înspăimîntător? Ei bine, domnule Vanga, orice om cu scaun la cap trebuie să țină seama de toate astea. Și cu atît mai mult trebuie să ținem seama noi. Vedeți, să-l luăm pe băiatul ăsta, care ne servește acum. Cîndva l-am salvat de la o mare belea, una chiar foarte mare. Era în stare să-mi sărute picioarele, să-mi lingă mîinile. A fost, vă dați seama, cît se poate de simplu să-l recrutez. Și, după puțină vreme, am pus o vorbă unde trebuia și a devenit șef de sală. Ceea ce, în lumea lor, înseamnă foarte mult, înseamnă aproape un nou statut. De altfel, cei mai mulți dintre ei sînt oameni de-ai noștri, probabil știți acest lucru.

– Nu, nu știam.

– Da, normal. Cîte nu se discută prin restaurante și cîrciumi, cîte nu se pun la cale, voluntar sau involuntar? Apoi, la marile restaurante, vin străinii. La noi, domnule Vanga, în biata noastră țară, cîrciuma, indiferent de categoria ei, e o instituție, și încă una importantă. Are o funcție economică, dar pe mine nu asta mă interesează. Asta să-l intereseze pe tovarășul stat, că d-aia deține monopolul cîrciumilor și d-aia nici nu-l interesează cum arată localurile astea scîrboase și nici ce se întîmplă pe-acolo, cum și cît se mai fură, pentru că de băut se bea în orice condiții și tot mai îndrăcit, iar banii curg oricum, așa că statul și prin el partidul nostru drag își iau oricum partea leului. Mă rog, latura asta economică i-ar mai interesa și pe cei de la miliția de resort, dar cum își fac ăștia treaba e altă problemă: beau, mănîncă și regulează chelneriteie cu nuri, cam asta fac... Nu, pe mine mă interesează cu

Scanned with OKEN Scanner

totul alte aspecte, dintre care aș aminti două: cîrciuma ca loc de distrugere și autodistrugere a fondului biologic al unei națiuni și cîrciuma ținînd loc, paradoxal, de biserică. Da, în privința primului aspect cred că nu mai e nimic de comentat, cel puțin deocamdată. Despre al doilea însă, aș remarca următoarele: cei mai mulți oameni nu se mai confesează preoților, din tot felul de motive asupra cărora nu insist acum. În schimb, se confesează cu frenezie unii altora prin cîrciumi, de multe ori chiar unor necunoscuți. Sufletul trebuie și el să se descarce cumva, nu? Și cîte nu se spun în cîrciumi! De la opinii politice pînă la problemele cele mai intime. Ei, toate acestea trebuie ținute sub un anumit control. Asta nu înseamnă că noi, și zic noi chiar dacă eu și mulți alții n-avem absolut nimic de-a face cu problemele astea, cu sectorul ăsta, ca să zic așa, deci nu înseamnă că am împînzit cîrciumile cu microfoane, așa cum cred unii.

– Bine, dar cunosc inși care susțin că au pățit-o ei înșiși, că au văzut microfoane nu știu cum aplicate pe fundul unei scrumiere sau al unei farfurii, ca să nu mai vorbim de numeroasele posibilități de plasare pe sub masă.

Însă problema asta cu microfoanele și cu cîrciumile nu-l interesa cîtuși de puțin. Atîta cît știa îi era destul, n-avea nevoie de explicațiile savante, „tehnice", ale lui Coldea. Dar trebuia, își dădea seama prea bine, să-i creeze acestuia impresia că e un interlocutor valabil sau măcar un ascultător conștiincios. Altfel, începuse să se simtă din ce în ce mai bine. Îi plăcea încăperea unde se aflau, îi plăcea aproape totul. Pereții erau îmbrăcați, pînă la un metru, un metru și jumătate de podea, în lemn vopsit în cafeniu închis. Dar nu erau niște simple scînduri, ci bucăți longitudinale tăiate din trunchiul copacului, dinspre partea exterioară, rămînînd intacte și mari porțiuni de scoarță. Dacă nu cumva scoarța fusese aplicată ulterior sau, mai grav, nu era vreo găselniță artificială, ceea ce ar fi schimbat lucrurile, ar fi fost o mică oroare. Însă, pînă una alta,

Scanned with OKEN Scanner

văzute de la o mică distanță, toate păreau cît se poate de naturale și creau o extraordinară senzație de intimitate și căldură. În mijlocul încăperii mai erau o masă masivă din lemn de stejar, cu doar șase scaune în jur, și o comodă într-un colț. Focul se făcea nu în sobă, ci într-un cămin autentic, în care jarul mai mocnea încă, trosnind din cînd în cînd. Pe pereți erau cîteva trofee, coarne de cerb și cîteva piei de animale mici, iar pe podea, aproape de comodă, se întindea, uriașă, pielea unui urs, cu capul împăiat privind spre ei. Ursul ăla întins acolo, cu ochi de sticlă și o limbă de un roșu aprins, îi crea o senzație ușor neplăcută așa că evita, pe cît putea, să se uite în direcția aceea. Mediocre i se păreau și două acuarele, una înfățișînd un luminiș de pădure (cu „lumina" curgînd din cer asemenea ploii), cealaltă – un colț de pădure în furtună, în bătaia vîntului. Cu siguranță că amîndouă aveau același autor, pentru că amîndouă aveau culorile prea tari, iar nuanțele lipsite de rafinament. Cîtă deosebire, își spuse Dominic, între acuarelele astea și tulburătorul tablou din biroul lui Coldea. Va trebui să-l întrebe totuși, într-un moment potrivit, ce e cu tabloul acela, cine e maestrul care l-a pictat.

– Nu, îl contrazise colonelul, sînt mai puține microfoane decît cred oamenii. Numai că, vă dați seama, e foarte ușor să creezi mici și mai mari psihoze, dacă urmărești un scop clar, bine precizat, și dacă ai la dispoziție indivizi care lucrează pentru tine. Iar informatori sînt destui, de ce-ar fi nevoie de atîtea microfoane? Vedeți, iată un lucru interesant: pe de-o parte, mulți dintre cei ce frecventează cîrciumile și mai ales localurile de lux cred în existența microfoanelor și, o vreme, vorbesc în șoaptă sau chiar „cifrat", pe de altă parte însă, după cîteva pahare își dau drumul la gură, nu mai țin seama de nici o precauție. Devin, cum s-ar zice, „eroi" sau „rezistenți", doza de curaj crește pe măsură ce crește numărul paharelor băute. Bineînțeles că nu prea sînt luați în seamă. Doar că se mai fac sondaje, astfel de „ieșiri", oricît de caraghioase ar fi, spun ceva, desigur, despre barometrul opiniei publice.

Scanned with OKEN Scanner

Nu zic că sondajele astea sînt atît de exacte ca acelea ale unor institute specializate în sondarea opiniei publice din țările Vestului. Dar ele sînt destul de exacte totuși. Și destul de corecte. Cine vrea să știe adevărul despre ceea ce gîndește poporul se poate informa citind cu atenție și cu profesionalism rapoartele oamenilor noștri. Pentru că asemenea rapoarte există, să știți. Și sînt, în general, bine făcute. Mă rog, trebuie eliminată o anumită frazeologie sau un anumit „tipic", ca să zic așa, care nu poate fi evitat. Da, însă aceste rapoarte se împotmolesc undeva, se opresc la un anumit nivel. E lucru știut că Ceaușescu e ferit sistematic de tot ce poate fi neplăcut pentru el...

Dominic se simți privit cu mai multă atenție. Fără îndoială, Coldea urmărea reacția pe care ultimele lui fraze și mai ales afirmația cu Ceaușescu o avuseseră asupra tînărului ascultător. Care tînăr ascultase tot în dorul lelii,. tot neinteresat și neimplicat, preferînd să privească pe fereastră în timp ce-și sorbea whisky-ul și mai ciugulea din gustări. Fereastra dădea în spatele vilei și, pînă la marginea pădurii, să mai fi fost vreo sută, dacă nu cumva o sută cincizeci de metri. În apropierea vilei o alee ducea spre trei ridicături de pămînt, un fel de mameloane perfect acoperite cu iarbă și, în apropierea lor, aleea se ramifica în trei scurte secțiuni de drum. Ce naiba putea fi acolo? Nu se vedea nici o ușă, nici o urmă de zid, și totuși aproape cu siguranță mameloanele alea ascundeau niște garaje. Căci cum altfel se putea explica absența automobilelor din jurul vilei? Chiar automobilul cu care venise Dominic, automobilul lui Murza, dispăruse ca prin farmec. Bun, dar de ce trebuiau să fie atît de bine mascate garajele alea? Ce, exista pericolul de a-i bombarda cineva și rămîneau grangurii securiști fără mașini, riscînd să rămînă blocați acolo sau a o lua pe jos prin pădure? Probabil, în afară de garaje, ciudatele construcții subterane slujeau și de depozite de arme și de combustibili și de dracu' știe ce-o mai fi fost în ele. Era o treabă al naibii de bine făcută, din moment ce pînă și porțile înclinate erau mascate de gazon, putînd

Scanned with OKEN Scanner

fi deschis prin cine știe ce mecanism ingenios, prin cine știe ce șmecherie tehnică.

– Asta da, se știe, reacționă în sfîrșit Dominic. Dar am crezut întotdeauna că e un zvon lansat de cei de la „Secția zvonuri", ca să zic așa.

Și cum celălalt continua să-l privească, parcă nemulțumit de răspuns și suspicios, adăugă, ca o scuză:

– Ah, whisky-ul ăsta... Aș bea o cafea. Și n-am nici țigări...

– Cafea, înainte de supă?! se miră Coldea. Așa ceva încă n-am auzit.

– A, da, uitasem de supă, iertați-mă.

Coldea ridică din umeri, se scotoci prin buzunare și scoase un pachet de „Marlboro", întinzîndu-i-l lui Dominic. Acesta luă o țigară și vru să-i înapoieze pachetul.

– Nu, nu, păstrați-l, zise Coldea, însoțindu-și cuvintele de un gest magnanim, care ar fi putut să însemne „ce contează pentru mine fleacul ăsta", dar și „de unde și cu ce să vă luați țigări aici?"

– E al dumneavoastră, întări el. Dar să revenim. Domnule Vanga, nu mă așteptam, zău... Încercați să vă concentrați. Chestia asta, cu zvonul... Dar e cît se poate de clar și de logic că Ceaușescu nu primește decît „adevăruri" bine preparate și că nu cunoaște proporțiile dezastrului...

Din nou se uită, cercetător, să vadă reacția lui Dominic. De data asta însă, acesta asculta cît se poate de atent, fumînd. Avea aerul unui student care-și ascultă profesorul – fără venerație, dar cu respectul cuvenit.

– Și totuși, ținu el să remarce, e greu de crezut că nu știe ce știe toată lumea, ce se vede cu ochiul liber.

– Lumea... pufni disprețuitor colonelul. Lumea nu știe mai nimic, în afara lucrurilor de suprafață, care, într-adevăr, se văd cu ochiul liber. Și apoi, uitați un lucru pe care tot „toată lumea", cum ziceați, l-a putut observa cu ușurință. De ani de zile lui Ceaușescu i se oferă „potemkiniade" și spectacole regizate, care, chiar dacă nu sînt perfecte, iar uneori sînt de-a dreptul

Scanned with OKEN Scanner

igrosolane, sînt totuși atît de bine făcute încît în timp, prin acumulări, să-ți deformeze privirea, acea vedere asupra lumii cît de cît corectă.

Se ridică și începu să se miște prin încăpere. Sigur că nu avea suficient spațiu, așa că pășea dezordonat, încolo și încoace. Dar părea să se gîndească intens la ceva, părea cuprins de o anumită nervozitate. Putea fi și asta o explicație a pașilor lui imprevizibili.

– În sfîrșit, nu vreau să-l apăr acum pe Ceaușescu. Sînt mai departe decît vă puteți închipui de așa ceva. Ia te uită, ca să vezi ce-a ieșit... Vedeți cît de deschis vă vorbesc. Periculos de deschis, da. Și de aceea trebuie să ne luăm și anumite precauții. Începusem să vă spun despre băiatul ăsta care ne servește. Sigur că îmi e sau ar trebui să-mi fie recunoscător, sigur că el știe prea bine că, dacă chestia asta cu recunoștința nu funcționează, și de obicei la noi nu prea funcționează, atunci îl am la mînă cu altceva. Și pot să-l trimit direct la pușcărie. Dar sînt toate astea suficiente, reprezintă oare niște măsuri de siguranță eficiente față de pericolul teribil căruia ne expunem? Fără îndoială că nu. Și atunci băiatul ăsta, ca și alții, trebuie să știe de la început că încrederea și toate celelalte nu sînt singurele garanții. Mai e ceva: pentru orice gest de trădare, pentru nesupunere sau chiar pentru acțiuni neglijente va trebui să plătească cu propria viață. Și dacă, din cine știe ce motive, nu va plăti el însuși, atunci nu-i exclus să plătească cineva foarte apropiat, chiar dacă acea persoană e cu totul inocentă.

– Adică, se trezi întrebînd Dominic, nevasta sau un copil? Sau frate, soră, mamă și tată?!

De atîtea ori fusese intrigat de zvonurile unor dispariții misterioase. Nu cunoscuse nici un caz concret, dar informațiile păreau, nu o dată, cît se poate de sigure. Își spusese la început că puteau fi frontieriști împușcați, despre care nimeni nu are interesul să se vorbească: nici grănicerii, nici chiar familia, care putea fi „convinsă" prin atîtea și atîtea metode să păstreze „legea tăcerii". Și, bineînțeles, nici

Scanned with OKEN Scanner

Securitatea, căreia i se raportau, fără îndoială, toate aceste cazuri. De pildă, un prieten, profesor de fizică, îi povestise că într-o bună zi se trezise chemat în biroul directorului și acolo, în afara directorului care era agitat și evident speriat, se mai afla o tînără doamnă, îmbrăcată în blugi și geacă, și pe care o mai văzuse de cîteva ori prin școală, știind, cum știau toți profesorii, că era de fapt ofițer de securitate și răspundea *oficial* de instituția lor. „Tovarășa dorește să vorbească cu dumneata", spuse încurcat directorul, după care îi lăsase singuri. „Ce mi-ați făcut, tovarășe profesor?" îl întrebase sec tovarășa ofițer. Ce-i făcuse? Nu-și amintea să-i fi făcut nimic personal, bineînțeles, din moment ce vorbea pentru prima oară cu ea. Însemna că făcuse ceva ce viza sectorul ei, bunul mers al instituției de care răspundea. Dar tot nu-și amintea nimic. Și, după ce-l lăsase să-și chinuie mintea cîteva minute, tot ea încercase „să-l ajute": „Atunci să vă ajut eu, dacă nu vreți să vă amintiți. Ce contacte ați avut în ultima vreme cu străinii?" „Contacte?" se mirase profesorul. Nu avusese nici un fel de contacte, nici măcar... sexuale. Însă tînăra femeie ofițer de securitate îl privise sever, arătîndu-i astfel că nu gustase gluma. În sfîrșit, picătură cu picătură, după un scenariu pe care tînăra securistă părea să-l fi învățat cîndva cu sîrguință specifică, lucrurile începuseră să se lămurească. Cu cîteva săptămîni în urmă, profesorul scrisese unui văr din Germania, rugîndu-l să-i trimită o invitație oficială, după cum auzise că cer cei de la ambasada germană. Dar, după cîteva zile, aflîndu-se la Sibiu, orașul lui natal, se întîlnise cu un fost coleg care-i spusese că, pentru o invitație oficială, ar fi trebuit să trimită și patru fotografii. Ei bine, colegul se oferise să-l ajute, ca să mai cîștige ceva timp. Cunoștea o familie din Germania care tocmai se află în Sibiu și care, fără îndoială, ar putea lua fotografiile pentru a le expedia apoi prin poșta germană. Așa că făcuse fotografii la un fotograf, a doua zi erau gata și-i dăduse patru din ele fostului coleg, împreună cu adresa unde trebuiau să fie expediate. Asta fusese tot,

Scanned with OKEN Scanner

nici măcar nu-i văzuse la față pe nemții cu pricina. Da, zises tînăra securistă, ea înclină să-l creadă, dar chestia asta însemna totuși o relație cu cetățeni străini, or în acest caz ar fi trebuit să raporteze imediat responsabilului cu protocolul din școală. Responsabilul cu protocolul? Nici nu știa că aveau așa ceva. În acest caz, observase ea, asta e grav, asta poate fi o neglijență foarte, foarte serioasă a directorului, care trebuia să se ocupe de toate acestea, pentru că există reglementări cît se poate de precise. Dar, oricum, comisese o ilegalitate: pentru expedierea fotografiilor trebuia să apeleze la poșta română, și nu la niște cetățeni străini. Pentru că, iată urmările: și-i întinse fotografiile, cu vădită satisfacție. Fuseseră confiscate la Curtici, iar cei de acolo le expediaseră unde trebuia pentru lămurirea cazului. Și iată, i le restituie, adică îi restituie doar trei, pentru că o fotografie o va reține ea, tot e tov profesor un bărbat bine, genul ei, așa că n-ar fi păcat să nu profite de ocazie? Și-l privise, așa cel puțin i se păruse lui, într-un fel complice, aproape cu nerușinare. Și deodată descoperise că, într-adevăr, în fața lui era o femeie, și nu doar un ofițer de securitate care-i transmisese din prima clipă senzația aceea, cunoscută cu siguranță de atîția și atîția oameni, de neliniște amestecată cu jenă, de vinovăție sau, în cel mai bun caz, sentimentul ca o presimțire că ceva e în neregulă. Iar tipa era o brunetă de statură mijlocie, aparent cam bărbătoasă prin profesia aia a ei, altfel avînd un trup cu forme destul de plăcute. Fără îndoială, îi trecuse prin minte, asta știa ce e un pat și ce trebuie să facă în el. Și aproape că simțise senzația că, dezbrăcată, trebuie să aibă o piele catifelată, ușor umedă. Descoperise că avea o gură cu buze cam groase, însă senzuale, dezvelindu-și uneori dinții albi, cu strungăreață, semn al unui temperament care, o dată dezlănțuit... S-ar fi destrăbălat cu ea, îi mărturisise lui Dominic, mai ales că gîndul că ar putea fi cu o femeie ofițer de securitate în pat îl excitase pur și simplu. I-ar fi plăcut sau cel puțin ar fi încercat s-o domine, s-o umilească, să-i facă sau s-o pună să facă

Scanned with OKEN Scanner

lucruri care nu intrau în obișnuințele ei sexuale, s-o determine să accepte poziții dintre cele mai imposibile... „Și – își întrebase Dominic prietenul – ce te faci dacă o să-ți dea ea lecții, dacă o să-ți demonstreze ea că are o clasă peste tine? N-o să te simți umilit? Sau nu-i exclus ca, simțindu-ți superioritatea, să-i placă atît de mult încît să nu-ți mai dea drumul, să te vrea colaborator permanent?“ Nu conta, venise replica, merita să încerce, pe urmă va vedea el cum o va scoate la capăt. Dar și așa, tipa se despărțise de el spunîndu-i că, dacă dorește să obțină mai repede pașaportul și toate cele necesare plecării, ar putea să-l ajute. Și îi dăduse un număr de telefon, zîmbindu-i din nou complice. Însă era clar că, dacă va apela la ea, va trebui să-i facă și el unele servicii, mai degrabă de altă natură decît cele care-l interesau. Cam aici se întrerupsese filmul, Dominic nu mai aflase dacă prietenul lui devenise sau nu intimul tovarășei ofițer de securitate și mai ales dacă devenise sau nu apropiat de faimoasa instituție a cărei salariată era tînăra tovarășă. Una din căile mai „nevinovate“ și, pînă la un punct, amuzante, de recrutare a colaboratorilor și informatorilor.

Auzise însă și de dispariția unor oameni care numai frontieriști nu puteau fi: persoane mai în vîrstă, cît se poate de respectabile, pe care cu greu ți le puteai închipui forțînd o frontieră. Și totuși dispăreau, probabil pentru totdeauna, deși, vorba aceea, nu plecaseră decît „pînă la colț“.

Colonelul se reașezase în fotoliu, cu mina unui boxer în formă care, după o repriză în care și-a ținut adversarul în corzi, înțelege totuși să beneficieze de pauză. Îi răspunse cu răceală:

– Nu fiți patetic, sentimentele de genul ăsta n-au ce căuta în discuția noastră. Cineva trebuie totdeauna să plătească trădarea și iresponsabilitatea.

Și pentru că Dominic nu mai zise nimic, încăpățînîndu-se să tacă timp de cîteva minute, Coldea hotărî, de data aceasta pe un ton care se dorea vesel:

Scanned with OKEN Scanner

– Ar fi timpul să mîncăm supa, nu-i așa? Fiindcă altfel, fără mîncare și băutură, toate par mai aspre și mai greu de suportat.

Supa de pui cu găluște „ca la mama acasă" fusese excelentă. Apoi, după vreo jumătate de oră, mîncară cîte-o friptură de porc, uriașă, din mușchi fraged, fără urmă de grăsime. Erau atît de îmbietoare, atît de bine rumenite și „mergeau" atît de bine cu salata de varză crudă, încît amîndoi, colonelul și Dominic, păreau că nu puseseră nimic în gură de cel puțin o zi. Între timp li se servi și vinul într-o carafă, un vin sec, o licoare „cu totul remarcabilă", după cum observase colonelul, produsă la o podgorie de elită, de undeva din sudul Moldovei.

Mai mîncară cîte-o felie de tort, cîte-o înghețată, dar discuția trena, ca și cum amîndoi știau, și mai ales Coldea, că „nu era încă momentul". Doar atunci cînd Dominic îi spuse cît de mult l-a impresionat tabloul din biroul său („... iertați-mă, dar o capodoperă în instituția dumneavoastră mi s-a părut nu doar surprinzătoare, ci o prezență bizară"), acesta păru tulburat și-i relată o poveste greu de verificat: pe la ei trecuse, cu diverse „probleme", un pictor între două vîrste, să fi avut cam la patruzeci și cinci de ani. Ei bine, un tip cît se poate de ciudat... Nu era un „nume", în nici un caz, fiindcă nu doar el, ci și alții, mai pricepuți în sectorul ăsta al artiștilor plastici, nu auziseră de el. Nici nu făcuse institutul de specialitate, în tinerețe dăduse de cîteva ori admitere, dar mereu fusese respins de ăia din comisii. Așa că, într-un anumit fel, putea fi considerat un autodidact, dar unul care îi depășise pe mulți maeștri contemporani. „În artă, domnule Vanga, fusese de părere colonelul, bătălia pentru supremație, pentru a fi recunoscut cel mai bun sau printre cei mai buni, mi se pare mai feroce și totodată mai perversă decît în alte domenii. Pentru că o astfel de bătălie se duce peste tot, nu-i așa? Dar, pe cît am putut eu să înțeleg pînă acum, avînd destule exemple din diverse sectoare și chiar

Scanned with OKEN Scanner

exemplul Securității, există totuși niște reguli ale ierarhiei, există niște criterii cît de cît acceptabile. Or, în artă riscul ratării mi se pare cumplit, e ceva asemănător damnării. Poți să fii cel mai bun, cel mai talentat și dotat, cel mai curat dintre toți, și totuși să fii batjocorit, persiflat, umilit de ceilalți. Artiștii sînt niște hiene, domnule, n-au milă. Unii se asociază și vînează în haită tocmai pentru că își cunosc de la început slăbiciunile. Nimic nu mi se pare mai oribil ca această coexistență într-un artist a talentului, a sensibilității și a ticăloșiei, a fiarei la pîndă, gata să sfîrtece."

„Ce tot spuneți acolo, se indignase Dominic, cum puteți crede că un artist, dacă-și merită cît de cît numele, poate să fie așa precum îl descrieți? Înseamnă că nu-i decît un intrus, un parvenit, un impostor... Sau, cum să-i mai zic, un ipochimen demn de tot disprețul."

Mai că se sufocase de furie – un val care-l cuprinsese brusc, urcînd în el și zbătîndu-se în cap, ca și cum ar fi vrut să iasă. În astfel de cazuri, unii scapă de demonul furiei spărgînd ceva, lovind, înjurînd sau blestemînd minute sau chiar ore întregi, pînă la epuizare, pînă cînd se liniștesc încet, încet, exorcizîndu-se. Dar el nu-și putea permite să reacționeze astfel, și nu doar din cauză că se afla unde se afla, în prezența unui colonel de securitate. Și nici nu era sigur că acest colonel îi declanșase cu adevărat criza de furie, fiindcă puțin mai-nainte fusese aproape indiferent la ceea ce se întîmpla în jur, într-o stare de abandon și abulie. Poate că acumulările... Poate că hrana bună și băutura produseseră noi energii care nu foloseau la nimic, n-avea cum să le consume lucrînd sau studiind ceva, și care trebuiau totuși să fie eliberate. Da, numai că, în cele cîteva situații de acest fel pe care le trăise pînă atunci, încercase să se stăpînească, să-și mențină controlul asupra propriei ființe, considerînd că orice răbufnire în afară e nu doar o slăbiciune, ci un semn de primitivism și animalitate. Și reușea, deși simțea clipă de clipă cum forța aceea teribilă a furiei îl macină, distrugînd ireversibil ceva

Scanned with OKEN Scanner

din el. Dar acum s-ar fi trîntit pe jos, zbătîndu-se ca un epileptic care se eliberează inconștient de forțele autodistructive, ar fi urlat, ar fi plîns în hohote. Căci era cu adevărat un chin insuportabil să-și stăpînească furia.

„Dar ce se întîmplă cu dumneavoastră, tinere domn?" îl întrebase colonelul, vădit îngrijorat.

„Ce se întîmplă! Spuneți ce spuneți și apoi mă întrebați ce se întîmplă!" Reușise să vorbească abia după ce respirase de cîteva ori adînc, încercînd să-și potolească spasmele interioare. Dar și așa își simțise vocea penibilă, gîtuită, cu timbrul mult prea înalt, ca la un adolescent în criză și cu glasul în schimbare. Și după alte cîteva secunde adăugase, încercînd doar în parte conștient să se potolească vorbind:

„Cum de nu vă dați seama? Aceia nu sînt artiști, nu pot fi numiți astfel. Nu sînt decît niște indivizi scîrboși, făcînd parte din acest penibil amestec al sistemului..."

„Ei, ei – spusese colonelul, care-și luase din nou masca imperturbabilă, fără să reușească să-și ascundă cu totul interesul –, despre ce amestec vorbiți?"

Lui Dominic îi trecuse o clipă prin minte că acum chiar că se afla într-o capcană în care singur intrase. Numai că nu-i păsa cîtuși de puțin. Singurul lucru care-l interesa era să scape de spaima care-l cuprinsese în fața propriilor trăiri. Să nu leșine, să nu urle, să nu se dea cu capul de pereți (cîndva văzuse într-un birou, pe un perete, desenat un cerc în mijlocul căruia cineva scrisese: „Loc de dat cu capul"), să nu crape într-un mod stupid. Continuase să vorbească fără șir:

„Amestec, ăăă, amestec deci... Un amestec al sistemului. Cea mai mare porcărie pomenită vreodată... Totul întors cu fundul în sus, ăăă, nimic și nimeni nu e la locul lui... Un sistem al anormalului... Nebuni care vor să conducă, ăăă, să conducă orice, de la o căcăcioasă de celulă de partid, de la un ceapc, de la o fabrică, pînă la o țară, pînă la, ăăă, lumea în-

Scanned with OKEN Scanner

treagă! Oamenii normali sînt consideraţi nebuni, iar nebunii... Dar nici nebuni nu se pot numi, nu, printre nebuni s-a dovedit că există uneori, de cînd lumea, adevăraţi înţelepţi... Ăăă, bieţi rătăciţi... Cine poate şti ce anume se întîmplă cu ei? Toată medicina şi celelalte... Doar Dumnezeu poate şti de ce sînt pedepsiţi şi dacă sînt pedepsiţi. Cu ce au greşit... Poate că au aflat prea multe, poate că au avut o revelaţie pe care nu trebuiau s-o aibă... Ceva, ăăă, din ce e de nepătruns a ajuns, cine ştie cum, pînă la ei. Şi atunci..."

„Dar ce e cu sistemul acesta, cu amestecul de care vorbeaţi?" îl întrerupse colonelul, vizibil iritat.

Dominic îl privise cîteva clipe, parcă neînţelegînd (dar nu spusese? ce mai vroia?), descumpănit, şi pe măsură ce-l privea simţea că-l cuprinde un soi de linişte obosită, asemănătoare cu acea înţeleaptă indiferenţă, specifică convalescenţei, cînd, după o boală grea, îţi spui: restul ce mai contează? Şi, simţindu-te tot mai bine, acest „rest" începe iarăşi să conteze, tot mai acaparator, instalîndu-se iarăşi în primul plan al preocupărilor.

„Sistemul?! Care sistem?" Pusese întrebarea sincer mirat, fără nici cea mai mică intenţie de a apela la cunoscutul truc cu memoria care te lasă brusc. Pur şi simplu parcă uitase despre ce vorbise înainte. Apoi, după clipe de tăcere penibilă, începuse să-şi revină:

„Doar nu vreţi cu adevărat să vă vorbesc despre sistemul nostru socialist. Cred că n-am termina niciodată, e un subiect fără început şi fără sfîrşit."

„Ei, ei, vedeţi? Iată ce lucruri interesante spuneţi. Dar sistemul în sine, care, nu-i aşa, a avut un început, va avea el şi un sfîrşit? Şi ce credeţi, cam cînd se va întîmpla asta?"

Dominic îl privise contrariat. Tot nu înţelegea ce urmărea colonelul.

„Dumneavoastră chiar vorbiţi serios? îl întrebase la rîndul lui, încercînd inconştient să cîştige timp. Nu sînt un oracol, ca să ştiu aşa ceva. Nu sînt nici măcar un amărît de politolog..."

Scanned with OKEN Scanner

„Nu sînteți, slavă Domnului, spusese colonelul, zîmbind încurajator. Dar în chestiile astea oricine are dreptul să-și dea cu presupusul, nu-i așa?"

„Dreptul?!" se mirase Dominic, cu prefăcută inocență.

„Știi ce vreau să spun, venise prompta replica colonelului. Eu nu zic că treaba asta e complet lipsită de riscuri, dar nici să exagerăm... De obicei, în astfel de situații, lucrurile stau cam așa: se găsește aproape întotdeauna cineva care să șoptească sau să raporteze chestii de genul ăsta, care sînt consemnate și vîrîte în dosarul insului respectiv. Iar în faza a doua, bineînțeles că se găsește cineva de la noi, răspunzînd într-un fel sau altul de sectorul unde activează insul cu pricina, și care, firește, reacționează. De obicei, cel vizat e doar atenționat să-și mai țină gura, dar se mai întîmplă ca lucrători de-ai noștri să fie și ceva mai duri. Haideți, domnule Vanga, ce naiba, doar pretutindeni în lume se bate la anchete, să știți asta de la mine. Dar se bate în atîtea feluri, uneori cu multe precauțiuni și, din acest punct de vedere, recunosc că mulți dintre ai noștri sînt cam grosolani. Niște brute, poftim... Ce să-i faci, nu eu i-am recrutat. Asta e, să-i lăsăm dracului, nu merită să ne ocupăm acum de ei. Dar v-am întrebat ceva, nu-i așa?"

„Da, m-ați întrebat. Dar tot atît de bine, ba chiar mult mai bine ar fi să vă întreb eu pe dumneavoastră. Doar sînteți mult mai informat decît mine despre cum stăm și cum vom sta în viitor."

„Lăsați asta, pentru numele lui Dumnezeu!" Aproape că se rugase, avînd aerul bosumflat al unui om care, neobișnuit să fie refuzat, ținea morțiș să aibă sau să afle un anumit lucru.

„Bine, acceptase Dominic. Atunci să vă spun. Dar să nu vă așteptați la ceva deosebit. S-ar putea ca ceea ce simt eu să simtă multă lume. Vedeți, uneori mi se pare că, deși sînt tînăr, toate astea vor dura încă atît de mult timp, încît eu n-am să apuc niște vremuri normale. Alteori, dimpotrivă, toate absurdităților pe

Scanned with OKEN Scanner

care le văd și le trăiesc îmi par un semn că, iată, așa nu se mai poate, nu mai poate dura mult."

„Nu-i așa?! Nu-i așa?! Dar iertați-mă că v-am întrerupt, spuneți, spuneți!"

„Ce să vă spun... Există atîtea semne, pe care cred că le vedem mulți, că nu mai poate dura... A fost cea mai ciudată experiență prin care a trecut omenirea. Spun „ciudată" pentru că nu știu dacă n-au existat totuși perioade și mai cumplite, și mai îngrozitoare. Au dispărut totuși popoare întregi, nu-i așa? Și ce știm noi despre aceste dispariții cînd atunci nu erau reporteri de război, presă, televiziune, radio și toate celelalte accesorii, cu care, ca să zic așa, ne-a răsfățat acest secol douăzeci?"

„Minunat, exclamase colonelul, minunat. Și ce umor negru, ce umor negru!..."

„Deci «ciudată»... Mie așa îmi pare toată această experiență comunistă universală. Desigur, și aberantă și absurdă și o utopie neagră și cum vrem să-i mai spunem și i s-a mai spus. Dar în primul rînd *ciudată*. Pentru că, la urma urmei, de ce oare a fost ea necesară?"

„A fost? Deci sînteți absolut sigur că, gata, și-a trăit traiul și și-a mîncat mălaiul?"

„Dacă mă tot întrerupeți, domnule colonel, atunci chiar că..."

„Scuze, sînt numai urechi, să știți." Păruse aproape speriat de posibilele consecințe. Sau doar mimase că era speriat, era greu de spus.

„Da, de ce-a fost ea necesară? Pentru că, după părerea mea, nimic din ce se petrece pe lumea asta nu e întîmplător. De mai multe ori, cînd m-am gîndit la toate astea, mi s-a părut că toate explicațiile apariției comunismului și instalării lui la putere sînt insuficiente, sînt prea terestre. Marx, Engels, Lenin, bolșevicii, problema iudaică și gogorița cu internaționalismul proletar... Apoi multe altele, și mai sofisticate. Nu știu de cînd, dar mi-a venit ideea – dar nu e bine spus, nu ideea, a fost ca un fel de sentiment, ceva simțit intens, și anume că trebuie să existe o

Scanned with OKEN Scanner

motivație mai înaltă, care să vină chiar din înalt. Și aproape tot atunci a apărut gîndul că tot ce s-a întîmplat nu e doar un lung coșmar, din care ne vom trezi fiecare în felul nostru, ci un fel de mare repetiție, o repetiție dramatică și tragică, depinde de felul cum o privești. Și fiind o mare repetiție, înseamnă că abia după epuizarea ei trebuie să înceapă ceva, un nou spectacol al omenirii. Dar ce oare trebuie să înceapă? Să fie oare chiar începutul sfîrșitului?"

Își aprinsese o țigară, apoi se sculase, mișcîndu-se agitat prin cameră. Coldea îl privea aproape fascinat, neîndrăznind să mai pronunțe vreun cuvînt.

„Uneori, continuase Dominic, cuprins de o nervozitate care cu greu ar fi putut fi explicată și pe care o simțea ca pe un tremur interior, uneori mi se face frică de propriile mele gînduri. V-am spus că nu sînt nici oracol, nici profet, nici prezicător sau astrolog. Simt că n-am nici o calitate pentru a fi ceva de genul acesta. Și totuși, în anumite momente, în anumite situații mai bine zis, parcă m-aș afla în preajma unui adevăr esențial și nu-mi lipsește decît un pas sau cîțiva pași pînă la el. Dar cum să-i fac și ce cale să apuc pînă la el? Să fie vorba oare de o revelație, să fiu oare în preajma unei revelații? Ce fel de revelație? Poate de aici vine și această spaimă de care spuneam. Mă gîndesc că ar putea fi genul acela de revelație pe care-o au oamenii în preajma morții. Pe care s-ar putea s-o aibă absolut toți oamenii sau o mare parte dintre ei și pe care, iată, nici unul din ei n-a reușit încă s-o transmită celorlalți, pentru simplul motiv că n-au mai avut posibilitatea întoarcerii sau mai bine zis nu li s-a permis să se întoarcă. De ce oare Dumnezeu n-a permis încă această întoarcere, oare ce nu trebuie să știm încă? Pentru că singurul înviat din morți, Iisus, s-a îndreptat spre Cer și de atunci nu s-a mai întors, sau poate că s-a mai întors, dar n-a dorit să fie văzut..."

„Chiar credeți asta?" îl întrebase Coldea cu vizibilă îndoială, iar în vocea lui nu se simțise nici o urmă de ironie.

Scanned with OKEN Scanner

„Nu cred nimic. Mă gîndesc, vorbesc... Ce altceva pot să fac, ce putem face? Eu simt de multă vreme cît de slabi sîntem, cît de limitat e cîmpul acțiunilor noastre. Ceea ce cei mai mulți nu înțeleg, căci vanitățile fac ravagii de cînd lumea, dar parcă în secolul nostru mai mult ca oricînd... Deci teama mea s-ar putea să se nască tocmai de aici, din recunoașterea și acceptarea limitelor noastre. Iar sentimentul acesta al unei posibile revelații mi se pare a fi un pericol sau o povară prea mare, care m-ar putea pierde. Înțelegeți ce spun?"

Coldea dăduse din cap, încuviințînd. Urmărise aproape cu încordare fiecare vorbă a tînărului din fața lui, îl îngrijoraseră nervozitatea și mișcările dezordonate ale acestuia. Părea să fi fost cuprins de o stare asemănătoare unei transe mistice. Să se fi înșelat oare, băiatul ăsta în care-și pusese atîtea speranțe să fie doar un biet rătăcit sau unul pe cale de a se rătăci în hățișurile unor probleme insolubile? Părea atît de chinuit, atît de brusc îmbătrînit, cu fruntea, de obicei senină, străbătută acum de cîteva cute destul de adînci, neobișnuite, pentru că erau verticale, oarecum paralele cu linia nasului, încît îi trecu prin minte, pentru o clipă, că ființa asta atît de dotată nu poate să aibă un viitor.

„Totuși, încercase el, nu vreți, domnule Vanga, să faceți un efort și să..."

„Dar ce dracu' mai așteptați de la mine?" țipase Dominic. Își simțea trupul cuprins de o încordare nefirească și dureroasă. Dar era o durere pe care i-ar fi fost imposibil s-o numească. Poate nici nu era încă o durere propriu-zisă, ci o anunțare a ei, ca o spaimă pentru o durere viitoare, pe care nu avea cum s-o evite. Era ca și cum și-ar fi putut pierde, dintr-o clipă în alta, controlul propriului trup și acesta ar fi putut fi scuturat de spasme sau ar fi putut să facă o comoție cerebrală, sau un infarct. Mai avusese de cîteva ori senzații de genul acesta, prima oară chiar la ieșirea din adolescență, în preajma vîrstei de douăzeci de ani, dar niciodată nu fuseseră atît de puternice, atît de

Scanned with OKEN Scanner

stihinice, și spaima atît de mare. „Doamne Dumnezeul meu, se rugase, nu mă lăsa, nu mă părăsi. Ajută-mă, Doamne, să-mi revin, mai lasă-mi viața, căci încă n-am făptuit nimic și mai vreau să mai văd și să mai înțeleg atîtea în lumea Ta..."

„Ce tot spuneți acolo, ce tot bolborosiți? îl auzise pe Coldea. Vă e rău? Sînteți cînd palid, cînd pămîntiu, cînd apare pe față o nuanță ușor vinețiel Doar nu sînteți cardiac!?"

„Nu știu, nu cred. Dar mă simt într-adevăr foarte rău. N-am cum să vă spun, n-ați putea înțelege. Doar că aș vrea să mă lăsați singur, măcar un sfert de oră, o jumătate de oră..."

Vorbise în șoaptă, pronunțînd cu greutate cuvintele și ascultîndu-le apoi ca și cum le-ar fi pronunțat altcineva în locul său. Coldea îl privise cu un amestec de nemulțumire și îngrijorare.

„Sigur că da, sigur că da, spusese. Înțeleg prea bine. Odihniți-vă, aveți la dispoziție nu o jumătate de oră, ci o oră întreagă."

XII

Tocmai visa că e cutremur, că se afla în garsoniera lui de la etajul zece și blocul începuse să cedeze, să se prăbușească, însă nu brusc și zgomotos, ci lent, într-o alunecare ce semăna mai degrabă cu coborîrea într-un lift ce avea un balans bizar. Nimic nu părea să fie înspăimîntător, ținînd de o catastrofă, dar gîndul că știa prea bine că e un cutremur, iar el se prăbușește o dată cu blocul, devenise înnebunitor, așa că țipă. Își ascultă cîteva clipe propriul țipăt prelung, apoi se trezi.

– Ce e, zise, cuprins încă de panică, ce se întîmplă?

În fața lui stătea chelnerul, privindu-l cu răceală. Se schimbase, nu mai era îmbrăcat în costumul negru, ci în blugi și cu un pulover albastru.

– Ați aținit, explică el, ba chiar cred că ați tras un pui de somn. Iar domn' colonel mi-a spus să vă scol la ora patru. Vine și dînsul îndată.

Scanned with OKEN Scanner

– Mulțumesc, îi spuse Dominic, avînd în glas atîta recunoștință de parcă omul din fața lui îi salvase viața. Mulțumesc foarte mult.

– N-aveți pentru ce, îi răspunse chelnerul, cu aceeași politețe rece. V-am adus și o cafea.

– Îmi va prinde bine. Mă simt foarte obosit...

Chelnerul se înclină ușor, fără să mai spună nici un cuvînt, și ieși.

Își aminti că trupul începuse să-i fie străbătut de frisoane sau mici spasme. Și că, în loc să încerce să stea liniștit, fusese cuprins de o panică nebună, mișcîndu-se prin cameră și reacționînd la orice semnal al corpului scăpat de sub control. Îi venea să iasă afară și să strige după ajutor, încredințîndu-i-se astfel cuiva, sau să alerge prin pădure pînă la epuizare, pînă cînd și-ar fi consumat întreaga energie care-l bîntuia acum cu violență și s-ar fi prăbușit, poate fără să se mai ridice vreodată. Reușise totuși să rămînă în încăpere, pînă cînd simțise o apăsare teribilă pe creier, ca și cum o forță necunoscută, neagră, ar fi vrut să-l strivească. Se îndreptase, împleticindu-se, spre fotoliu, apoi nu-și mai aminti nimic. Probabil își pierduse cunoștința, după care alunecase în somn.

Își făcu apariția Coldea, pășind energic spre el și rămînînd în picioare.

– Ei, cum ne mai simțim? îl întrebă, avînd ceva din jovialitatea profesională a unui medic ce-și vizitează pacientul.

– Nu mi-a fost prea bine, îi răspunse Dominic. Cred c-am dormit un pic...

– Foarte bine, foarte bine. Cu siguranță că ați fost foarte obosit, epuizat chiar. Ar trebui să vă menajez, dar, vedeți, sînt lucruri care nu suferă amînare. Totuși, dacă nu vă simțiți în stare să continuăm, știu și eu... Dar asta ar cam complica lucrurile, nu vă ascund.

– Nu e cazul, cafeaua asta mă va ajuta să-mi revin pe deplin.

– Tocmai am vorbit cu Generalul, zise Coldea, continuînd să se plimbe prin încăpere, și m-a întrebat

Scanned with OKEN Scanner

cum merge. Sigur că nu era să-l neliniștesc și să-i spun că vă simțiți rău. Așa că i-am spus că totul e în regulă, că toate merg conform așteptărilor noastre.

– Adică? întrebă absent Dominic.

– Adică... Adică v-ați comportat totuși bine, chiar dacă nu tocmai „conform așteptărilor noastre", cum am raportat. Va trebui totuși să vi se facă un examen medical foarte amănunțit, foarte serios. Dar asta mai încolo, pe parcurs. Sper să nu fie nimic grav, ce ziceți?

– Sper și eu, ce să zic?! Dar vorbeați de un „parcurs", domnule colonel. Acum puteți să mi-l spuneți?

– Da. Acum pot.

Făcu o pauză de efect sau poate își calcula felul în care să-i spună lucrurile atît de importante de care tot pomenise. Se așeză în fotoliu și-și aprinse o țigară.

– Acum pot, da, reluă el. Fără prea multe detalii, desigur. Domnule Vanga, fac parte dintr-un mic grup de oameni responsabili care sînt conștienți că domnia lui Ceaușescu nu mai poate dura mult. Căci domnie a fost, nu-i așa? Insul ăsta neșcolit, rudimentar, scîrbos în aproape tot ce face a reușit destulă vreme să-i păcălească sau să ne păcălească pe toți. Nu mă priviți astfel, nu mai am de ce să mă ascund cînd vorbesc despre „Tovarășul Ceaușescu, Marele Om, Conducătorul, Cel mai iubit Fiu" și așa mai departe, sînt convins că știți și dumneavoastră la fel de bine toate apelativele aberante cu care l-au blagoslovit toți marii maeștri ai pupatului de cururi din această nefericită țară. Da, îl urăsc cu o patimă neostenită, ca să spun așa. De multe ori, cînd îl văd la televizor, simt o greață imensă, o scîrbă fără leac, mi se întoarce stomacul pe dos și mă apucă o cumplită durere de cap.

– Cunosc prea bine stările astea, observă Dominic.

– Vedeți?! Știam eu că veți înțelege. Ei bine, închipuiți-vă prin ce stări am fost obligat să trec cînd m-am aflat de cîteva ori în preajma lui. Mi-am luat de fiecare dată o înfățișare rigidă, milităroasă, de slujbaș superdisciplinat și devotat. Dar chiar și așa, am avut momente cînd simțeam că-mi fuge pămîntul de sub picioare, că sînt gata, gata să mă prăbușesc...

Scanned with OKEN Scanner

– Recunoașteți, domnule colonel, că sînteți un caz. N-aș fi crezut că cineva din Securitate poate avea astfel de sentimente față de Comandantul Suprem.

– Nu recunosc că sînt un caz, pentru simplul motiv că știu un număr impresionant de oameni din Securitate și din Partid care-l urăsc pe Ceaușescu. Asta nu înseamnă că inși de felul acesta pot fi cooptați într-un grup de rezistență. Pentru așa ceva mai sînt necesare și alte calități. Și nu înseamnă că pe acești anticeaușiști i-am putea găsi printre cei ce fac bancuri cu nea Nicu sau îl înjură pe Tovarășu'. Tipi de genul acesta pot fi niște provocatori și nicidecum opozanți. Nu, pe cei mai mulți care-l urăsc cu adevărat pe Ceaușescu i-am găsit foarte bine disimulați în pielea unor impecabili slujbași, executanți cărora nu ai fi avut ce să le reproșezi. Mi se pare firesc, pentru că sînt oameni care știu perfect ce riscă dacă adevăratele lor sentimente ar răbufni sau ar fi doar sesizate...

Avea dreptate... Chiar el cunoștea un tip, un profesor, cu care se intersectase în cîteva rînduri, la cîte-un chef cu prieteni comuni, și care nu scăpase nici o ocazie pentru a-l imita cu mult talent pe Ceaușescu-Oratorul. Căci nu spusese oare Șerban Cioculescu, în urmă doar cu cîțiva ani, că Ceaușescu este cel mai mare orator pe care l-au avut românii? Ei bine, un venerabil cărturar român, aproape un monument în viață, un om care nu putea fi confundat cu obișnuiții „mari maeștri ai pupatului de cururi", cum îi numise cu scîrbă chiar colonelul, reușise marea performanță de a ului sau chiar de a șoca o mulțime de oameni, fie dintre cei ce-l cunoșteau destul de bine, fie dintre cei care auziseră cît de cît de el. De ce o făcuse, la o vîrstă cînd te pregătești să-ți închei socotelile cu lumea și cînd ești preocupat să lași o anumită imagine în urma ta? Îl șantajaseră cumva, simțise că familia îi e amenințată sau că era pe cale de a-și pierde niște nenorocite de privilegii acordate unui „aristocrat al spiritului" oficializat? Greu de spus, putea fi oricare dintre aceste motive, după cum putea să

Scanned with OKEN Scanner

nu fie nici unul. Poate senectutea, sau chiar o anumită formă de senilitate... Nu era exclus, deși în alte privințe venerabilul Șerban Cioculescu dăduse dovadă de o ascuțită vigilență intelectuală. Sau nu cumva, plăcîndu-i o viață întreagă ghidușiile, făcuse una antologică, sperînd să nu-l ia nimeni în serios? Da, dar și ghidușiile și farsele și umorul și ironia, ba chiar și băscălia de tip dîmbovițean (și nu balcanică, cum atît de penibil psalmodiază fără încetare tot felul de „gînditori" și „filozofi" de trei lulele) au totuși o limită. Mai degrabă exista o altfel de explicație, mult mai la îndemînă: Șerban Cioculescu nu era la prima „rătăcire" cînd susținuse că Ceaușescu e cel mai mare orator din istoria românilor. Mai scrisese el tot felul de „editoriale", articole „angajate" și luări de poziție „critică", aplicate la cine știe ce „eveniment", toate publicate prin *Scînteia* sau prin alte gazete de partid. Deci nu putea fi vorba de nici un șoc. Pervertirea, prostituția intelectuală sau, în fine, acest ciudat viciu pe care românii îl numesc atît de direct „a mînca căcat" începuse în doze mici, aparent insignifiante, „cu linguriță", ajungînd apoi la „polonic". Probabil treaba asta cu „mănîncă căcat" este cel mai bizar mod de a te droga din cîte au fost vreodată. Fiindcă nu numai cei ce începeau să se drogheze nu se mai puteau opri, refuzînd orice cură de dezintoxicare, ci cei mai mulți dintre ei simțeau nevoia să se înconjoare de o întreagă armătură de argumente teoretice, unii ajungînd chiar la performanțe sofisticate, la „sisteme filozofice proprii", devenind niște așișderi, niște virtuozi ai mîncatului de căcat... În aceste condiții, o întrebare firească, cum ar fi aceea a *începutului* viciului, devine aproape de prisos. Putea să înceapă pur și simplu prin contaminare (mulți practicanți în jur), pentru obținerea unor avantaje sau pentru a scăpa de posibile sancțiuni sau presiuni. Căci totul e posibil într-o lume în care se uită repede și ușor, în care adevărate crime sînt tratate ca niște bagatele, iar „delicte" ca intransigența morală, caracterul, independența spirituală sau intelectuală pot fi privite ca adevărate crime la adresa colectivității.

Scanned with OKEN Scanner

Deci cunoscuse un tip, un profesor care imita uluitor de bine discursurile lui Ceaușescu. Sigur că omul făcea treaba asta cînd avea mai mult alcool „la bord" și, firește, auditoriu. La prima impresie, s-ar fi putut spune că autorul unui astfel de *show* nu putea fi altceva decît un provocator. Dar povestea asta cu provocatorii, pe lîngă baza reală pe care se constituise, mai avea și ceva specific miturilor create chiar de Securitate, iar apoi „difuzate" de zvonerii și răspîndacii ei. Căci nu putea fi decît profitabil pentru o instituție a „ordinii" ceaușiste mitul după care o țară întreagă era plină de informatori și provocatori. Existau suficiente date care să confirme faptul că erau mulți, dar nu chiar atît de mulți pe cît se lăsa intenționat să se creadă. Un cunoscut al lui Dominic, scriitor, fusese în măreața Uniune Sovietică membru al unei delegații, în anul 1978. Dar deja măreața Uniune nu mai era chiar atît de măreață și de severă, începuse să se mai dezghețe și să se liberalizeze. Scriitorul împreună cu încă trei colegi fuseseră la Moscova doar două zile, în tranzit, apoi zburaseră spre Erevan, unde se desfășurase un colocviu cu scriitori români, armeni și moscoviți. Discuțiile fuseseră destul de libere, destul de interesante, dar și mai interesante au fost chefurile „dure", în stil rusesc, care începeau seara și se terminau noaptea tîrziu. Rușii consumau cantități impresionante de vodcă și coniac, cu voioșie, cu entuziasm, dar și cu încrîncenarea unei datorii aproape mesianice, ca și cum și-ar fi propus să se autodistrugă astfel pentru că nu exista altă cale spre a înțelege eternele probleme ale omului și ale spiritului, dar mai ales pentru că nu exista o altă cale pentru a scăpa de teroarea insuportabilă a existenței celei mai cenușii (un cenușiu cu o bogată tradiție) din cîte s-au imaginat vreodată.

Ei bine, după cum îi relatase scriitorul, ei, cei patru români care veneau din ceea ce se conturase deja a fi infernul ceaușist, erau totuși, față de ceilalți, mai dezinvolți, cu o gîndire mai liberă, expunîndu-și ideile cu mai multă îndrăzneală, fără obișnuitele blocaje și

Scanned with OKEN Scanner

stratageme atît de cunoscute în întregul sistem. Felul de a fi al „delegației române" fusese o surpriză pentru ceilalți – care, fără îndoială, erau contrariați: românii veneau dintr-un alt spațiu, mai european, și asta putea explica multe, sau pur și simplu misiunea lor era de a provoca. Astfel că, la un moment dat, unul din delegația rușilor moscoviți îl întrebase pe cunoscutul lui Dominic la micul dejun (pregătit anume pentru a te drege, cu vodcă sau coniac, cu pahare cu smîntînă groasă și cu tot felul de „verdețuri") dacă e adevărat ce se spune, că unul din trei români este securist. „Habar n-am, îi răspunsese acesta, s-ar putea să fie mai mulți, s-ar putea să fie mai puțini." „Dumnezeule, exclamase rusul, deci s-ar putea să fie mai mulți?" Și, după ce-și reveni din uluiala reală sau mimată – era greu de spus, fiindcă „se dregea" –, îi pusese o nouă întrebare, complice: „Dar în delegația voastră cine e securistul?" „La noi problema s-a rezolvat altfel, îi explicase, ca să nu mai existe inutile semne de întrebare și să nu ne mai ferim unii de alții. Așa că s-a hotărît ca în astfel de cazuri, de delegații mai mici, să nu mai fie un securist sau doi, ci toți să fie securiști. Dar de la voi cine e kaghebistul?" Rusul se mulțumi să dea din umeri și-și turnă rapid pe gît un pahar cu vodcă, după care, conform sfîntului obicei, mirosi o bucățică de pîine.

Profesorul care-l imita pe Ceaușescu o făcea totuși cu o anumită fervoare, dincolo de spectacolul propriu-zis se simțea că are un of al lui, așa că era greu de presupus că e un provocator. Îl întrebase totuși: cum de nu-i era frică, nu avusese deja „vorbitor" cu Băieții? Căci era greu de presupus că, după atîtea spectacole, nu se găsise cineva să-l toarne. Sigur că se găsise, îi spusese omul, părînd bucuros să se explice. Dar norocul lui fusese că îi atrăsese atenția un securist care-l cunoștea, cu care băuse în cîteva rînduri și care-i era, cum s-ar zice, îndatorat, fiindcă o avusese pe nevastă-sa elevă la „fără frecvență". Deci o ajutase să-și facă liceul, nu? Îi dăduse toate examenele fără probleme, deși femeia, care părea a fi doar o gospodină

Scanned with OKEN Scanner

convinsă și devotată, dar în realitate avea pe undeva o slujbuliță foarte bună, foarte comodă, unde nu trebuia să facă mai nimic, abia de știa să îngaime, acolo, cîteva vorbe. Însă el avea un principiu: toți ăștia de la „fără frecvență" să fie trecuți, să nu se complice! Buni sau răi, la grămadă. Fiindcă din moment ce tot trebuia să-i treacă pe cei ce aveau mari pile (și cu ăștia n-avea rost să-și pună mintea, puteau să-i facă șicane, greutăți, ba chiar să-și piardă slujba și să se trezească cu postul la dracu-n praznic!), atunci de ce să nu-i treacă și pe cei mai amăriți, care fie erau mai săraci cu duhul, fie, din tot felul de cauze, n-ajunseseră să intre „la zi" în liceu, instituție care, și așa, devenise în ultimii ani o formalitate, dacă nu o adevărată bășcălie. „Domn' profesor, îi spusese securistul cel binevoitor, eu înțeleg să vă mai distrați, că știu că sînteți un tip de comitet, dar vă dau un sfat: orice ați zice și ați face, să nu pronunțați numele lui Ceaușescu. În nici o împrejurare, e clar? Dacă nu-i pronunțați numele, n-aveți decît să-l imitați cît poftiți, că n-au de unde să vă apuce, la o adică..."

– Dar, observă Dominic, dacă spuneți că știți mai multe persoane care-l urăsc pe Ceaușescu și, în același timp, ei sînt disimulați în slujbași și executanți ireproșabili, cum de i-ați depistat, cum de-au ajuns să-și deschidă sufletul în fața dumneavoastră?

– Întrebarea mi se pare corectă, recunoscu Coldea. Oricum, aș fi ajuns și la asta... Să știți că aici, din acest punct de vedere, m-a ajutat cu adevărat experiența mea, dacă vreți, chiar această blestemată de profesie. Un gest, o reacție, o anumită privire într-o situație dată pot să-mi spună mai multe decît mai știu eu ce scenă care ar putea părea cu adevărat relevantă – de pildă o lungă confesiune, care însă s-ar putea să fie trucată de la început și pînă la sfîrșit.

Dar, în general, noi avem marele avantaj că ne stau la dispoziție dosare, în care intră atîtea mărturii și documente. Și, chiar și atunci cînd aceste dosare sînt imperfect alcătuite – și de obicei așa sînt –, ele rămîn o sursă extraordinar de bogată. Care sursă, dacă e

Scanned with OKEN Scanner

studiată atent... E și cazul dumneavoastră, să știți. Dar, ia spuneți, v-ați revenit oare pe deplin? Cum vă mai simțiți?

– Bine, cred că toate sînt în regulă.

– Ei, atunci mă bucur. În cazul acesta, putem continua cu toată seriozitatea, nu-i așa?

Dominic se mulțumi să dea din cap, încuviințînd.

– Și dacă credeți că vă va face bine, v-aș propune să mai beți cafea. Iar lîngă ea un coniac bun.

Îl cheamă din nou pe chelner și-i spuse să aducă două cafele și un coniac Martel.

– Dacă-mi permiteți, domnule colonel, zise chelnerul ușor încurcat, deseară intru-n tură. Ce dispuneți să fac?

– N-are rost să lipsești, fu de părere Coldea. Vino cu cafelele și coniacul, apoi spune-i să te ducă. Sper să ajungi la timp.

– Cred că da, domnule colonel.

– Detaliile astea... observă colonelul, după ce chelnerul ieși. Uneori simt că-mi crapă capul, dar n-am încotro. Totul trebuie să funcționeze ireproșabil, nici un fleac nu trebuie neglijat. Deci, domnule Vanga, să revenim. După estimările noastre, Ceaușescu nu se mai poate menține multă vreme la putere. Cel mult un an, doi...

– Și pe ce se bazează aceste estimări? se interesă Dominic.

– Ei, Doamne, ce întrebare... Păi dacă noi nu avem date suficiente, cine să le aibă?

– Da, aveți dreptate. Deci chiar credeți că într-un an, doi se va întîmpla...? Dar e extraordinar ce-mi spuneți! Să aud asta de la dumneavoastră!

Chelnerul le aduse cafelele și sticla de coniac Martel.

– Atunci eu am plecat, domnule colonel. Să trăiți!

– Mergi sănătos. Și aveți grijă pe drum.

– Am înțeles. Vă doresc o seară plăcută!

– Da, zise Coldea, după ce chelnerul ieși, multe trebuie luate de la început. Să inventezi oameni sau să-i reinventezi, să-i înveți să se poarte, să-i reeduci...

Scanned with OKEN Scanner

Oricît ar suna de neplăcut, nu pot să evit cuvîntul „reeducare". De data aceasta în sens invers, firește. Trebuie să li se amintească mereu ce ar fi putut sau ce ar fi trebuit să fie într-o altă realitate, într-o altă lume. Trebuie schimbate mentalități, mai ales cele care par să le fi intrat în sînge. Și e foarte greu, să știți. Dacă mă gîndesc bine, numai cît efort a trebuit să depun pentru a-i obișnui pe cei cîțiva oameni ai mei, pe cei de care răspund cu adevărat, adică răspund cu propriul meu cap, să nu mi se mai adreseze cu „tovarășe colonel" sau cu prescurtarea asta oribilă „tov colonel"... Nu-i așa că-i oribilă? Spuneți și dumneavoastră: „Ce mai faci, tovule?" Sau: „Tovule, ți-am spus că nu se poate și gata!" N-a fost ușor nici să-i fac să pronunțe întreg și clar „domnule", pentru că mereu aveau tendința să spună „domn' colonel" sau chiar „dom' colonel". Vedeți deci, domnule Vanga, cîte vor fi de făcut dacă vom schimba lumea asta a noastră. Abia generația dumneavoastră dacă va reuși să mai pună cît de cît lucrurile la punct, eu așa cred.

Turnă coniac în pahare și, luîndu-l pe-al său, îl ridică în dreptul ochilor, părînd să-i admire culoarea. Căzuse pe gînduri, răsucind paharul între degete. Apoi se întoarse brusc spre Dominic, învăluindu-l cu privirea lui intensă.

– Fiecare avem o limită, și trebuie cît de cît să ne-o cunoaștem și mai ales s-o recunoaștem. Asta e deosebit de important și țin să v-o spun chiar înainte de a începe ceva. Eu cred că îmi cunosc limitele. Dar, în același timp, în cadrul acestor limite trebuie să acționăm cu toată energia, din răsputeri, cu toată ființa noastră, fără să ne gîndim prea mult la noi. Altfel, ne vom prăbuși în haos și într-o debandadă de proporții greu de imaginat, care s-ar putea să ne piardă ca popor cu o indentitate distinctă.

Vorbise tot timpul adresîndu-se lui Dominic, dar în același timp parcă mai mult pentru sine însuși.

– Să bem pentru succesul nostru, pentru reușita planului nostru! spuse brusc, îndreptînd paharul spre cel al lui Dominic. Iar acesta ciocni, fără replică, de

Scanned with OKEN Scanner

parcă lucrurile ar fi fost într-adevăr hotărîte și inevitabilul s-ar fi produs.

De-acum amîndoi păreau a fi mai destinși, bucurîndu-se de minunata licoare Martel, din care sorbeau din cînd în cînd. Fumau, căzuți pe gînduri. Începuse să se întunece și, prin fereastră, se puteau vedea mici pîlcuri de ceață ieșind din pădure, lingînd iarba poienii. În vilă nu se auzea nimic mișcînd, de parcă cei ce ar fi fost acolo plecaseră sau înțepeniseră undeva la locul lor, iar afară puteai bănui o liniște solemnă, ce nu ținea seama de nimic ce era omenesc în jur.

Colonelul se ridică și puse cîteva bucăți de lemn pe focul din cămin.

– Cred că voi rămîne peste noapte aici, spuse. Va trebui însă să dau cîteva telefoane, unul neapărat acasă, înțelegeți. Așa că vă rog să mă scuzați cîteva minute, cel mult o jumate de oră.

– Vă rog, domnule colonel, doar sînteți la dumneavoastră acasă.

– De-acum, veni promptă replica lui Coldea, într-un anumit fel puteți să vă considerați și dumneavoastră de-al casei.

Zîmbi larg, cu o plăcere atît de evidentă încît excludea orice subînțelesuri, și ieși fără a mai avea curiozitatea de a vedea reacția celuilalt. Iar Dominic, care se simțise cuprins de o stare oscilînd între fericire și resemnare, păru să se trezească pe replica colonelului.

Oare tot ce se întîmplase pînă acum însemnase de fapt că făcuse pactul cu Diavolul? Dar încă nu semnase nimic, nici un angajament, nici un jurămînt sau ceva asemănător! Care, la drept vorbind, nu erau cîtuși de puțin necesare, mai ales în circumstanțele descrise de Coldea. Cu siguranță că nu va fi vorba de nici un document scris. Dacă îi vor cere să semneze ceva, atunci îi vor pune în față vreo hîrtie „clasică", ceva de genul de care auzise mai toată lumea, că acceptă să devină „informator" sau „colaborator" al

„organelor". Asta pentru a-l avea la mînă, pe de-o parte, și pentru a fi ei acoperiți, pe de altă parte. Căci dacă cineva ar fi prins un fir cît de mic, puteau arăta hîrtia, spunînd: da, domnule, cu individul respectiv am făcut ce-am făcut doar pentru a-l recruta în folosul politicii noastre, spre binele Dînsului, al țării și al poporului! Cine și cum ar fi putut să obiecteze ceva? Iar în ce-l privește, o astfel de hîrtie l-ar lega pentru totdeauna de Ei, de Direcția atît de specială sau măcar de misteriosul grup de complotiști. Căci asta erau, nu-i așa? Niște complotiști, niște oameni care, dintr-un motiv sau altul, doreau cu orice preț căderea lui Ceaușescu. Iar el, Dominic, aderase la grupul lor, sau cum s-o fi numind, tocmai din acest motiv: pentru că și el dorea, cu orice preț, căderea lui Ceaușescu. Fapt pe care Coldea îl știa, fără îndoială, îl simțea și-l folosise fără greș. Marea problemă era însă cu totul alta: oricine avea oare dreptul moral de a-l răsturna pe Conducător? Oricine putea deveni un salvator al națiunii? Și, cu atît mai mult, aveau Ei acest drept? Ei, care făcuseră, la rîndul lor, atît de mult rău poporului din care se iviseră, contribuind hotărîtor la construirea staturii gigantești și grotești a Piticului? Erau, într-adevăr, întrebări la care nu se putea răspunde cu ușurință. În primul rînd, nu știa încă mare lucru despre acest grup și ar fi fost poate o greșeală să-i confunde cu Ei, cu Securitatea, așa, în general. Pe de altă parte, lucrurile trebuiau gîndite la rece, cît se poate de la rece. Dacă, din motive atît de cunoscute, deocamdată nu existau forțe din interior capabile să-l răstoarne pe Ceaușescu, ei bine, de ce să n-o facă chiar o grupare din sînul Securității? Trebuia oare să se aștepte pînă cînd se va putea produce o revoluție „morală", „pură", „curată" și așa mai departe? Aici însă s-ar intra pe un teren extrem de alunecos, cu teoria revoluțiilor. „Revoluție morală"? Ar fi dificil de spus dacă a existat vreodată așa ceva. Dintotdeauna a trebuit sărit întîi hopul cel mare, a trebuit răsturnat cineva și apoi... Apoi s-a cam văzut ce-a urmat, nimeni n-a reușit să instaleze fericirea generală pe pămînt.

Scanned with OKEN Scanner

Ba, de cele mai multe ori, au urmat perioade de iad, ani de infern. Cu Ceaușescu era însă altceva, el însuși, Ea, alții din preajma lor nu erau altceva decît reprezentanți ai Iadului pe pămînt, veniți să chinuiască, din pricini care se lăsau mai greu înțelese sau vor rămîne întotdeauna o taină, tocmai un biet popor care fusese și pînă atunci destul de chinuit.

Așadar, anumite scrupule nu-și aveau rostul. Și, la urma urmei, el, Dominic, nu avusese de ales: dacă refuza, cu siguranță că ar fi fost „aneantizat", ar fi dispărut într-un fel sau altul, probabil fără urme. Cineva și-ar fi amintit poate o vreme de el, poate chiar s-ar fi interesat de soarta lui, și asta ar fi fost totul. Pe cînd așa, cine știe, poate va avea prilejul să vadă cu ochii lui istoria în marș...

– La ce gîndim oare atît de intens? îi auzi vocea lui Coldea. Nici nu m-ați auzit cînd am intrat!

– Toate sînt bune, domnule colonel? întrebă Dominic, evitînd intenționat să-i răspundă.

– Da, să spunem că toate sînt bune. Deși nimic nu funcționează, ne-am obișnuit să spunem că toate sînt la locul lor, merg cumva, curg și așa mai departe.

– Dar știți că, în ultimii ani, am auzit de multe ori părerea că în țara asta funcționează din plin o singură instituție, Securitatea?

Coldea se trînti în fotoliu, își turnă puțin coniac în pahar și sorbi, cu plăcere, o înghițitură.

– Ah, da? N-am știut. V-am mai spus că nu am nimic de-a face cu sectorul sau mai bine zis cu sectoarele astea, hiperdimensionate care se ocupă de zvonuri, bîrfe, trasul cu urechea, supravegheri și tot felul de bazaconii din astea. Nici nu-mi vine să mă gîndesc cît de mulți se ocupă cu așa ceva. Într-un fel, se poate spune că taie frunze la cîini.

– De ce?! se miră Dominic. Trebuie să recunoaștem că rezultatele sînt impresionante. La noi nu se poate mișca în front...

– Ei și? Ce-i cu asta? Depinde cum privim lucrurile. Căci ce s-a obținut de fapt? O înghețare, o congelare sau, dacă vreți, o paralizare a energiilor națiunii. Și, în

Scanned with OKEN Scanner

realitate, cîte nu spune românul! Cine l-ar putea opri să vorbească? Dar cu faptele, da, cred că aveți dreptate, nu s-a putut mișca în front. Cu cîteva excepții, desigur... Vor fi fiind cîțiva, nu-i știu...

– Mihai Botez...

– Da, Mihai Botez am auzit.

– Dar, fiindcă veni vorba, domnule colonel, la Goma nu v-ați gîndit? De ce nu și el...?! Doar e singurul care a avut curajul să-l înfrunte pe față pe Ceaușescu.

– Goma... Generalul nu-l agrează. Spune că Goma e incapabil să diferențieze, să nuanțeze, e prea impulsiv, inflexibil, lucrează cu categorii mari, cu concepte prea generale: noi – voi și toate celelalte. Care noi, care voi? La urma urmei sîntem un singur popor, buni-răi, nu trebuie să uităm asta.

– Dar, pentru numele lui Dumnezeu, domnule colonel, nici așa nu se poate: călăul și victima nu fac parte, cel mai adesea, din același popor? Nu putem să amestecăm în halul ăsta lucrurile!

– Dragul meu domn Vanga, de ce vă aprindeți iarăși în felul acesta? Momentele astea nu-mi prea plac, să știți. Și nici nu prea fac cinste tipului de inteligență pe care o aveți.

Îi spuse pentru întîia oară „dragul meu domn", cu un ton pe jumătate profesoral, pe jumătate părintesc sau, mai bine zis, ca un tutore bine intenționat. Și fiindcă Dominic nu mai reacționă, continuă cu o mulțumită îngăduință:

– Ei, oricum sînteți atît de tînăr... Mereu uit asta. Dar și atît de dotat... Nici asta nu uit. Și atunci, e normal să cer multe, să aștept multe de la dumneavoastră. Ei bine, ce rost are să complicăm astfel lucrurile? Adevărul e că, după părerea Generalului, dar și a mea, Goma n-ar fi acceptat niciodată să colaboreze cu noi. Pentru el, cei de la Securitate sînt toți o apă și-un pămînt. Și mai e ceva: Goma e scriitor, domnule, simte nevoia să vorbească și să scrie despre tot ce vede și aude. Ba le mai și înflorește, unele lucruri le-am verificat chiar eu.

– Dar Bălcescu n-a fost scriitor? Vaclav Havel al cehilor nu e scriitor?

Scanned with OKEN Scanner

– Ce rost au comparațiile astea, domnule Vanga? Bălcescu a avut o cu totul altă structură. Și, să vă mai spun un lucru, dar sub rezerva că nu l-am verificat, nu m-a interesat în mod deosebit: se pare că Bălcescu a fost mason. Asta explică multe, nu-i așa? Chiar dacă n-ar fi avut calități de conspirator – dar eu cred c-a avut –, ar fi trebuit să respecte niște reguli „interne", foarte severe la masonii secolului trecut. Cu Havel e altceva: e o modă, dar și o tactică, cu scriitorii împinși în față. Au de partea lor popularitatea, mass-media internațională, opinia publică cum s-ar zice. Și, firește, alte cercuri influente care acționează la vedere sau din umbră, dacă nu cumva e vorba și din polițiile secrete ale altor țări... Dar asta e doar o primă fază, veți vedea. În faza următoare vor începe și în țările Estului să apară politicieni de rasă sau din vocație. Revenind la Goma al nostru – căci e totuși al nostru, nu-i așa? –, oricum am lua lucrurile mi se pare cît se poate de clar că nu are calitățile necesare unui conspirator. Și apoi, el e de ani buni în străinătate, e dificil de știut ce mai face de fapt, cum gîndește. Nu ne putem lua doar după ce declară el la „Europa liberă" sau prin cărțile lui. Vedeți, unele lucruri care au fost valabile pentru Cehoslovacia, să spunem, în România n-au mers. Noi am avut, din toate punctele de vedere, un statut și condiții speciale. Din păcate, firește, dar asta-i situația, trebuie să luăm lucrurile așa cum sînt. Nu mai despicăm acum firul în patru, fiindcă ar fi prea multe de spus Doar atît vreau să vă mai spun: scriitorii români, poate cu cîteva excepții nesemnificative, nu l-au urmat pe Goma, nu s-au strîns în jurul lui. De ce s-a întîmplat astfel? Ei bine, am putea discuta o noapte întreagă pe acest subiect, și tot nu sînt sigur că l-am epuiza. Eu cred că unele lucruri va trebui să le descoperiți singur și s-ar putea ca asta să se întîmple cît de curînd. Veți avea toate condițiile, ca să zic așa, imitîndu-l pe Ceaușescu.

– Și totuși, domnule colonel, nu pot să nu vă întreb: dacă Goma ar refuza categoric o astfel de colaborare,

Scanned with OKEN Scanner

cum spuneți, de ce cu mine ați mers la sigur, cum mi se pare că s-a întîmplat?

– Domnule Vanga, față de Goma, dumneavoastră sînteți încă foarte tînăr. Nu aveți trecutul lui, nu aveți prestigiul lui, nu vă sprijină nici persoane, nici cercuri influente. Vă place sau nu, sînteți un necunoscut pentru marea majoritate a oamenilor din această țară. Ați publicat, e adevărat, niște articole, dar cine v-a luat cu adevărat în serios? În mediile culturale și literare competiția e sălbatică, v-am mai spus asta, și mai nimeni nu e dispus să accepte că altul și nu el trebuie să iasă mai în față. E mult de luptat și uneori nu ajunge o viață de om pentru ca o valoare să fie recunoscută de ceilalți. De aceea, v-o spun cu tot orgoliul pe care-l am, dumneavoastră sînteți descoperirea mea. Însă eu m-am folosit de un accident biografic ca să vă pun în fața unui fapt împlinit. Eu nu v-am lăsat nici o posibilitate de opțiune...

– Și mi-o spuneți așa, cinic.

– Da. Pentru că eu nu mă joc, nu-mi pot permite să mă joc. De aceea, pot să vă spun că ar fi o mare prostie sau un semn de vîrstă necoaptă dacă vă veți face tot felul de imputări, dacă veți avea mustrări de conștiință. Acesta e adevărul: dumneavoastră n-ați avut de ales, cum n-ați avut nici pe nimeni în spate.

– Și atunci, care e rolul meu?

– Rolul dumneavoastră se va preciza pe parcurs. Să vă spun însă mai întîi cîteva lucruri despre rețeaua noastră sau despre grupul nostru, cum vreți să-i spuneți. Nici eu nu știu tot, cum ați fi înclinat să credeți. Nu știu exact nici cîți sîntem. Eu am oamenii mei, de care răspund, asta-i tot. Și, firește, sînt considerat printre creierele întregii acțiuni, la nevoie, în anumite împrejurări, pot avea diferite inițiative. Singurul care are o viziune de ansamblu este Generalul. Dar nici de asta nu sînt foarte sigur, s-ar putea să existe cineva și deasupra lui. Și deasupra acelui cineva altcineva. Eu nu pot ști unde se opresc lucrurile, unde duc toate firele. Pot doar să bănuiesc, dar asta e altă problemă. Și, ca să fiu sincer, nici nu mă interesează.

Scanned with OKEN Scanner

Eu îmi fac treaba mea, ăsta-i cel mai important lucru în situații și împrejurări de asemenea gravitate.

Dominic îl ascultase încordat. Dar ceea ce îi spusese pînă acum colonelul erau lucruri vagi, încă prea generale. Se hotărî să forțeze nota.

– Încercați să înțelegeți, domnule colonel, în ce stare mă aflu. Pînă de curînd știam că sînt un biet „frontierist", iar acum m-am trezit inclus printre membrii unui complot. Căci acesta este cuvântul, nu-i așa?

– Se poate spune și așa. Nu avem un anumit nume, deocamdată e mai bine. Avem doar coduri și parole pe care le veți cunoaște în timp. Dar, în ce mă privește, aș prefera totuși să folosiți termenul de „grup de rezistență". Sau „Grupul de rezistență A".

– De ce „A"?

– Nu știu nici eu exact. Poate că e vorba de inițiala unui cuvînt, a unui nume, poate că e vorba pur și simplu doar de prima literă a alfabetului. Deci de un nou început.

– Spuneați ceva mai înainte că, după estimările dumneavoastră, Ceaușescu nu se va putea menține la putere decît cel mult un an sau doi. Sînt totuși foarte curios: cum credeți că va cădea? Și încă ceva: chiar credeți că noi, „Grupul de rezistență A", vom fi cei care-l vom răsturna?

Colonelul Coldea se foi neliniștit în fotoliu, privindu-l atent pe Dominic. Dar acesta avea o mină cît se poate de serioasă.

– Ei, oftă el, dacă aș ști... Un lucru însă e clar: soarta lui a fost hotărîtă deja de mai marii lumii. Avem informații sigure în acest sens. Și atunci, vă întreb și eu: cum ați vrea să se mai mențină? Printr-un război de apărare, un război popular, total și alte bazaconii de felul acesta? Dar la ora asta îl urăște, îl detestă un popor întreg... Pe cine să se bazeze în continuare? Armata a fost de atîtea ori umilită de el în ultimii ani, însă resentimentele ofițerilor și soldaților sînt evidente. Am mai rămîne noi, Securitatea, hai să zicem *noi* ca entitate. Sigur că, din punctul nostru de vedere, lucru-

Scanned with OKEN Scanner

rile par mai complicate. Nu neg că există încă destule „cadre" atinse de o aumită doză de fanatism. Dar, domnul meu, să nu uităm că e vorba de români, și nu de nemți. Iar românul, în împrejurări-limită, are mai întîi tendința de a se descurca, de a se „orienta", și abia apoi, să zicem, apelează la soluții sinucigașe. Grupul nostru nu controlează întreaga Securitate, să nu vă închipuiți asta nici o clipă. Dar sper că, în cazul unei răsturnări de situație, vom ști să-i influențăm decisiv și pe ceilalți. Repet, nu cred să se găsească cineva dispus să se sinucidă pentru Ceaușescu. Problema principală e, într-adevăr, alta: cum se vor desfășura ostilitățile? Noi am pregătit mai multe variante dar, înțelegeți, nu am mandat să vă vorbesc despre asta. Avem însă informații că se desfășoară o cursă contra cronometru între mai multe forțe internaționale interesate de căderea Dictatorului, care au, bineînțeles, „capetele" și „brațele" lor în România. Deci marea problemă e ca noi să ajungem mai repede decît alții la țintă, pentru a controla apoi, într-un fel sau altul, situația...

– Dar credeți că e bine, îl întrerupse Dominic, credeți că e normal ca reprezentanți ai Securității să pună mîna pe putere într-o Românie postceaușistă? Și chiar credeți că va fi posibil, că oamenii vor tolera așa ceva?

Colonelul părea să dea semne de oboseală. Întinse mîna spre sticlă și-și turnă încă puțin coniac în pahar. Abia apoi își dădu seama, și-l întrebă din ochi pe Dominic dacă mai dorește și el. Acesta îi întinse paharul; cînd colonelul îi turnă coniacul, mîna îi tremură ușor.

– Trebuie să recunosc, oftă el, că întrebările dumneavoastră sînt perfect îndreptățite. Mi le-am pus și eu, nu o dată, pînă la obsesie. Iată cum stăm: dacă nimeni nu ne-o ia înainte...

– Bine, obiectă Dominic, dar cum să v-o ia înainte cineva? Știți bine că tot „Instituția" cu pricina nu permite așa ceva.

– Ei da, ei da, zise colonelul, agasat. Dar în felul acesta n-o să terminăm niciodată! „Instituția" e o

Scanned with OKEN Scanner

instituție-mamut și ea funcționează la ora asta din plin, e singura care funcționează. Parcă tot dumneavoastră ați spus asta, nu-i așa?

– Am spus că e o vorbă care circulă.

– O vorbă care circulă... Mă rog... Deci să fim realiști. Nici eu, nici altul, nimeni deocamdată nu poate schimba mersul Securității, nu-i poate schimba activitatea ei tradițională. E o forță imensă, care nu poate fi oprită de nimic, dacă, într-un anumit moment, va trebui să se exprime într-un fel sau altul. Și fereasca Dumnezeu să se exprime, ca să zic așa, fereasca Dumnezeu! De ce nu puteți înțelege asta, de ce?

Aproape că strigase, privindu-l pentru întîia oară înfuriat pe Dominic. Se făcuse foarte palid, iar ochii aveau o lucire ciudată, amenințătoare. Se sculă și începu să se plimbe prin cameră și asta dură cîteva minute-care părură interminabile. Apoi, brusc, parcă își reveni, se reașeză în fotoliu și continuă:

– În acest caz, cred că orice om cu judecată poate înțelege că tot noi, din interior, trebuie să reformăm Securitatea.

Acum tonul îi era sec, perfect neutru, așa că atunci cînd spusese că „orice om cu judecată poate înțelege" în voce nu i se simți nici o urmă de ironie, ca și cum n-ar fi avut nici o legătură cu cele zise mai înainte.

– E un lucru preferabil, din toate punctele de vedere. Această forță uriașă, teribilă, trebuie să fie pusă în slujba poporului român, după ce timp de decenii a acționat împotriva lui, ca instrument al rușilor, al mafioților de ilegaliști și, în sfîrșit, al clanului lui Ceaușescu. De ce nu? Probabil va fi nevoie de această forță, căci România va fi supusă unor mari presiuni. Da, da, cam așa stau lucrurile. Dacă tot a fost înființată, dacă tot a fost pus pe picioare acest gigant, de ce să nu devină, în sfîrșit, al nostru? Și de-acum lucrurile ar trebui să pară mai simple: noi, și nu alții, trebuie să punem mîna pe putere, cel puțin într-o primă fază, pentru a menține cît de cît ordinea. Altfel,

Scanned with OKEN Scanner

România s-ar prăbuși în haos și anarhie. Fiindcă se vor elibera energii uriașe, de forță nebănuită, dar care se vor manifesta stihinic, putînd fi folosite și dirijate împotriva statului român. S-ar putea ajunge astfel și la un război civil, la un război civil provocat, subliniez asta, și care, nu mai e nevoie, cred, să vă atrag atenția, ar însemna o catastrofă pentru noi. Domnule Vanga, din păcate, comparațiile nu ne folosesc la nimic. Unii merg pînă acolo cu stupiditatea încît ne compară pînă și cu Spania lui Franco. Dictatura lui Franco și dictatura lui Ceaușescu... Haida-de! Pînă și un orb ar vedea cît de mari sînt diferențele. Și apoi, Franco și-a pregătit din timp o succesiune rezonabilă, probabil cea mai bună cu putință, l-a pregătit pe Juan Carlos. Iar principalele forțe politice au fost tolerate *in nuce* așa încît a doua zi după dispariția lui și-au putut relua activitatea. Noi nu avem așa ceva și nu putem să riscăm, avem prea mulți dușmani. Dacă ar fi să ne lăsăm în voia sorții, România ar putea fi împărțită într-o săptămînă, sau nici atît. Practic – desființată. Și atunci? Da, Securitatea! Deocamdată e singura soluție. Împreună cu armata, probabil. De-aia vă spun: în astfel de împrejurări e cît se poate de normal ca reprezentanți ai Securității să pună mîna pe putere. Pentru că acești reprezentanți trebuie considerați de-acum înainte ca exponenți ai intereselor statului și poporului român. E adevărat însă, aici ați intuit foarte bine, celor mai mulți acest lucru li se va părea o nelegiuire, ceva oribil. Ne-am gîndit la asta, firește. Iar din grupul nostru, trebuie să vă spun, nu fac parte doar reprezentanți ai Securității. Chiar dumneavoastră sînteți un bun exemplu.

Dominic simți că-i piere graiul. Dădu să zică ceva, dar nu reuși să articuleze decît un cuvînt ce semăna cu „adică?!" Încercă să se scoale din fotoliu, dar renunță, simțindu-și picioarele fără vlagă. Tot ce mai putea face era să-și adune forțele, să se concentreze și să-l privească în ochi pe colonel. Dar,

Scanned with OKEN Scanner

după cîteva clipe, își dădu seama că privește pierdut un motiv geometric de pe covorul persan.

– De ce sînteți atît de tulburat? auzi vocea lui Coldea. Oare nu e firesc, nu e în logica lucrurilor că am procedat astfel? Cine să conducă această țară? Oameni ca dumneavoastră trebuie să conducă. Dacă nu chiar în prima fază, atunci cu siguranță într-o etapă următoare!

Vocea lui Coldea sună ferm, sigură pe ea, ca și cum ar fi enunțat o hotărîre impecabilă, aproape o sentință. Și, ciudat, Dominic simți cum un val de căldură îi inundă întregul trup, anulîndu-i complet starea dinainte. Acum era cuprins de o bucurie impudică, pe care se strădui din răsputeri să și-o ascundă. Îi reveniseră toate: și vocea, și vlaga, și o forță aproape uitată, care îl încercase rareori – ceva asemenea unei depline încrederi în sine și în destinul său. Se făcu totuși că n-a priceput prea bine:

– Vreți să spuneți că...?! Adică ați vrut să spuneți că, într-o bună zi... deci că v-ați gîndit la mine ca și cum eu aș fi capabil...?!

– Da, domnule Vanga, exact așa m-am gîndit. Căci eu am fost primul care a avut ideea asta, trebuie s-o știți. Am avut un fler extraordinar, o spun cu toată mîndria, căci pînă acum toate s-au confirmat, toate au ieșit cum le-am gîndit și sper să se confirme și de aici înainte. Da, eu, noi, vă vom scoate în față. Cît mai în față cu putință. Aveți calitățile, aveți toate datele necesare. Și nu facem oare un lucru deosebit de bun? Cine credeți că ar mai fi făcut sau că va face cîndva așa ceva pentru dumneavoastră? Cunosc foarte bine situația din cercurile în care v-ați învîrtit pînă acum. Acolo fiecare e doar pentru el, e o luptă cînd surdă, cînd răbufnită între vanități fără limită, nu o dată grotești. Disidenții noștri? Fiecare a încercat de fapt să-și creeze un mic piedestal, dacă nu un avanpost din care să vîneze apoi, la momentul oportun, poziții cît mai privilegiate. Dar nu vedeți că nu ține? Nu ține și gata!

Scanned with OKEN Scanner

Izbucni într-un hohot de rîs care-i zgudui pieptul bombat. Fața îi exprima o imensă satisfacție.

– Poporul român e un popor de individualiști, domnule! Nu-l păcălește oricine, de fapt nimeni nu-l poate păcăli! N-a reușit el Ceaușescu, care, oricum, era geniul răului! Priviți în jur, domnule Vanga! Totu-i o ruină, totu-i la pămînt! Frumoasă operă, nu-i așa? O să-mi spuneți de una, de alta, de o mie și una de cauze care ne-au adus aici. Poate, nu zic nu, dar cauza cauzelor e poporul român. I-ai luat cîndva românului ce era al lui, ai terminat-o cu el! Sigur că toată lumea s-a străduit să mimeze din răsputeri că da, face și drege, participă la întreceri, construiește, ară, seamănă, culege... E o mare parodie, domnule! Nimeni n-a făcut nimic, absolut nimic ca lumea în toată această perioadă nebună, denumită de unii „comunistă"... Crearea statului „de democrație populară" și apoi a celui „socialist" sau socialist-ceaușist, ce minciuni gogonate!... Românii,– comuniști? Românii sînt cei mai mari anticomuniști din lume, domnule, într-o zi îmi veți da dreptate, într-o zi toată lumea va vedea asta și o va recunoaște! Cînd citesc bazaconiile pe care le scriu unii analiști occidentali despre noi – aș rîde, dar sfîrșesc prin a mă lua cu mîinile de cap. Ăștia, domnule, ne fac atîta rău, cică vrînd să ne facă bine... Spun că românii sînt mai comuniști decît alții și de-aia n-au destui disidenți, destui rezistenți, de-aia stăm mai rău ca polonezii, ungurii sau cehii din acest punct de vedere. Și că Ceaușescu e un dictator comunist și cel mai comunist dintre dictatori... Ce prostie! Ceaușescu e un geniu al răului, care s-a dezvoltat pe terenul unui semianalfabet plin ca stupul de complexe de inferioritate și de superioritate, o biată creatură care n-ar fi ajuns niciodată unde a ajuns dacă nu ne-ar fi făcut plocon rușilor domnii din Vest, și mai ales acest antierou care a fost Churchill, ca și paraliticul de Roosevelt! Ceaușescu poate fi considerat cel mult un vechil, un vechil primitiv care, în loc să taie și să spînzure pe o moșioară oarecare, ruinînd-o rapid, s-a trezit stăpîn peste o întreagă țară. Dar în

Scanned with OKEN Scanner

nici un caz nu-și merită numele de stăpîn, fiindcă un stăpîn adevărat își iubește pămîntul și știe să-și folosească oamenii. Descreieratul ăsta nu poate fi considerat un stăpîn din moment ce pămîntul unei întregi țări e în paragină, iar oamenii sînt înfometați cu bună știință... Ăsta nu-i altceva decît un criminal, domnule, iar cu criminalii ca el trebuie terminat rapid, fără multă vorbărie. Glonțul sau streangul, astea sînt singurele alternative rezonabile! Altfel va fi sfîșiat de o țară întreagă, fiindcă fiecare ar vrea să-i poarte pielea pe băț!

Era cuprins de o adevărată frenezie și, deși nu se sculase din fotoliu, din cînd în cînd se sălta, ca și cum n-ar mai fi avut stare. Își dăduse, evident, drumul, abandonînd toate lecțiile învățate pînă atunci la perfecție și care-i intraseră în sînge.

– Da, ne-au făcut plocon rușilor, hoardelor roșii! Nu i-ar răbda pămîntul pe cei doi și pe cei ce-au mai contribuit la crima asta! Îi urăsc, încă îi urăsc cu toată ființa mea! Fiindcă eu, domnule, am primit o educație anticomunistă în familie, bunicii au fost oameni înstăriți, au avut vii, au avut case, iar tata a fost ofițer, domnule, a fost tînăr căpitan... Și a fost prizonier la ruși, apoi s-a înrolat în divizia Tudor Vladimirescu... A fost un vizionar, a simțit cum vor evolua lucrurile, și-a dat seama că am fost vînduți. S-a prefăcut că se dă după ei, s-a făcut comunist, dar în realitate îi ura din tot sufletul. Și eu, cîte mizerii n-a trebuit să fac și cîte să suport, ca să ies cît de cît la suprafață! Dacă tata și cu mine nu făceam toate astea, dacă nu ne-am fi înfrumusețat dosarele, nici portar la CAP nu mă angajau ăștia!

Își mai puse puțin coniac și-l dădu pe gît, dintr-o sorbitură, de data asta fără pic de eleganță. Tot agitîndu-se, cămașa îi ieșise din pantaloni. Își scoase și haina, trîntind-o pe spătarul fotoliului, dar între timp alunecase pe covor. Transpirase ușor și, din cînd în cînd, își ștergea fața încinsă cu batista.

Scanned with OKEN Scanner

– Dar, apropo de ceapeurile astea... Ce părere aveți? Nu-i o frumusețe? S-a ajuns la o performanță inimaginabilă în orice altă țară comunistă. Sînt o rușine, un dezastru, o mizerie și în același timp o frumusețe. Parcă n-au fost făcute pentru alt scop decît să se fure pe rupte din ele! Și românul, care ținuse înainte cu sfințenie la pămîntul lui, a ajuns în situația de a-l batjocori, doar făcîndu-se că-l lucrează. Dar din fabrici, din uzine, din întreprinderi și instituții se fură oare mai puțin? Nu, domnule Vanga, singura activitate cu adevărat frenetică, în care oamenii își pun capul la contribuție este hoția. Aici am ajuns! Proprietatea colectivă... Mitul ăsta nenorocit al ctitorilor comuniști a fost luat de la început cu asalt, fiind atacat cu entuziasm sau ras clipă de clipă, cu răbdare și metodă. De-aia, domnule Vanga, stau uneori și mă gîndesc cum va fi după căderea lui Ceaușescu. Și mă îngrozesc, căci va fi teribil de greu, va fi un alt tip de infern. Și atunci, veniți dumneavoastră și-mi spuneți mie că una, că alta...

– Dar ce-am spus?! făcu Dominic, parcă fără să-și dea seama.

– Că Goma, că alții...

– Dar n-am spus nimic de Goma!

– Ascultați-mă pe mine, zise colonelul, ca și cum n-ar fi auzit „obiecția" lui Dominic, nu mai credeți în atîtea mituri false! L-ați auzit vreodată pe Goma vorbind frumos de altcineva sau chiar susținînd că există oameni mai capabili ca el în România? Ferească Dumnezeu! Doar el, el și iarăși el! Iar ceilalți sînt cu toții niște lași, linge-blide, turnători și „colaboratori"... Veți vedea, marea șansă a vieții dumneavoastră este chiar această „încurcătură" în care ați intrat sau în care ați fost băgat, puteți să o luați cum vreți, și pe care pînă acum cîteva minute ați considerat-o ca pe o experiență total nefericită, dacă nu chiar dezastruoasă pentru dumneavoastră. Dar în clipa asta aș vrea și eu să știu ce obiecții mai aveți!

Se lăsă pe spate, în fotoliu, așteptînd mulțumit răspunsul lui Dominic. Dar abia atunci observă că-i

Scanned with OKEN Scanner

ieșise cămașa din pantaloni și se ridică în picioare, potrivindu-și-o fără grabă.

– Nu c-aș avea neapărat obiecții sau obiecții de dragul obiecțiilor, începu Dominic, încercînd să vorbească fără grabă, ca și cum ar fi trebuit să cîștige timp, să mai amîne ceva, nici el nu prea știa ce. Toate au luat o întorsătură neașteptată, încît nici nu mai știu ce să zic. Ați fost foarte convingător, ați avut chiar momente extraordinare, să știți. Dar, cum să vă spun, am și eu scara mea de valori. Doar nu vă așteptați să mi-o schimb așa, deodată.

– Ferească Dumnezeu! făcu colonelul, precipitat. Nici o clipă n-am urmărit așa ceva. Sau dacă ați rămas cu impresia asta, să știți că a fost fără voia mea. Dimpotrivă, trebuie să rămîneți așa cum sînteți și, firește, să evoluați ca un om liber, care gîndește cu propriul cap și vede lucrurile într-un fel al său, inconfundabil. Va fi chiar necesar ca, de-acum înainte, dumneavoastră să-i influențați pe alții, poate chiar și pe mine, de ce nu?

– Dar voi fi oare un om liber? îl întrebă Dominic.

Întrebarea, pusă atît de direct, păru să-l dezamăgească pe Coldea.

– Liber... răspunse el. Liber... Depinde ce înțelegeți prin asta, depinde ce veți înțelege de-acum înainte. Sîntem cu adevărat liberi doar cînd sîntem cu noi înșine, dar cît de rare sînt momentele astea... În realitate, sîntem atît de dependenți... Or, dumneavoastră veți avea de-acum încolo mari responsabilități, veți fi chemat să înfăptuiți lucruri mari. Într-un fel, nu veți mai putea să fiți nici o clipă de capul dumneavoastră, asta mi se pare de la sine înțeles.

– Da, zise Dominic, pare de la sine înțeles. Și totuși, trebuie să vă spun că, într-un anumit fel, mi-e mai teamă decît înainte.

– Tuturor ne e teamă, îl completă colonelul. Dar trebuie să ne înfrîngem teama.

– Nu e vorba de teama la care vă referiți dumneavoastră. De teama de acțiune, de risc, poate chiar de sacrificiu... Prefer să v-o spun în modul cel mai direct:

Scanned with OKEN Scanner

e ca și cum aș fi făcut un pact cu Diavolul, fiindcă pentru mine Securitatea rămîne o instituție a Diavolului. Și de aici o teamă tulbure de tot ce va mai fi, de ce va urma, de toate implicațiile acestui pact.

Colonelul își descheiase nasturii de sus ai cămășii și-și scărpina ușor pieptul păros, cu piele arămie, mai închisă decît culoarea feței. Își privea tînărul interlocutor cu toată atenția și dădu din cap într-un fel pe care Dominic îl înțelese cam așa: vai, vai, ce dramă!

– Ei?!... se mulțumi să spună.

– Ei bine, îi răspunse Dominic, cu o voce care îi trăda nervozitatea, știți prea bine ce vreau să spun. Asta înseamnă că vă voi aparține din toate punctele de vedere, pînă la sfîrșit. Și nu m-aș mira să mă trezesc pe parcurs că sînt și ofițer, că voi primi și grade, din ce în ce mai înalte. Doar știți cum se spune cînd un „civil" e suspectat de cei din jur că e „colaborator", deci securist, și încă nu unul oarecare: se bate cu palma un umăr, iar gestul e însoțit uneori de cîteva vorbe de genul „are grad mare, domnule!" sau, pur și simplu, „are umerii grei!".

– Nu știam, îl întrerupse Coldea, zîmbind larg, părînd sincer amuzat. Excelent! Ce umor avem, ce umor!... Asta cu „umerii grei" mi se pare cu totul deosebită, colosală! Dar continuați, continuați, iertați-mă că...

– Firește, nu „picanterii" de genul ăsta m-ar roade, chiar dacă nu sînt nici ele de neglijat. Fiindcă e vorba, de fapt, de rezerva, de teama și de disprețul pe care-l au cei din jur față de tine. Ceea ce nu e chiar ușor de suportat.

– Dar nu e vorba, oare, și de o doză de invidie, ba chiar și de puțină admirație? Doar foarte puțină, desigur. La gîndiți-vă...

– Nu știu. S-ar putea... Să admitem. Oamenii au fost atît de pervertiți, cine mai poate înțelege ce gîndesc cu adevărat...

– Vedeți, vedeți?

Scanned with OKEN Scanner

– Da, însă pentru mine altceva contează, conturîndu-se amenințător, ca o viitoare cumplită obsesie: gîndul că, de fapt, n-am să-mi port toată viața propria-mi cruce, ci voi purta un semn, o povară a Diavolului... Însă să știți, vreau să vă spun un lucru care pentru mine rămîne o hotărîre definitivă: în nici un caz nu voi semna vreun angajament sau ceva de genul acesta, care să mă lege în scris de instituția pe care, totuși, o reprezentați. Poate că e vorba doar de ceva formal, că mă agăț ca un disperat de un amănunt, dar în nici un caz nu voi renunța la asta, vă avertizez: mai bine să mor!

– Vai, vai, domnule Vanga, dar de ce-o luați pe panta asta? Atît de neagră, de patetică! Unde vom ajunge în felul acesta? Nu vreau să minimalizez trăirile dumneavoastră, dar mi se pare că exagerați. „Mai bine să mor!" Ce e cu patetismul acesta? La ce v-ar folosi să muriți? Cui i-ar folosi? Dar vă atrag atenția, la modul cel mai serios, că deocamdată cam tăiați firul în patru... Hamletizați... Iar noi nu avem nevoie de un Hamlet, oricît de fascinant ar fi personajul și oricît v-am respecta personalitatea, după cum v-am promis de altfel. Eu sînt convins că, în adînc, ați înțeles ce se așteaptă de la dumneavoastră. Și că, de fapt, nu e vorba decît de niște mici confuzii, de prelungirea unor prejudecăți. Haideți să le lămurim împreună. Care e în fond problema pe care nu reușiți s-o rezolvați? Ați spus că Securitatea rămîne pentru dumneavoastră o instituție a Diavolului. Ați spus, nu-i așa?

– Da, am spus. Și așa va rămîne.

– Dar de ce „va rămîne"? Ea a fost, este încă o instituție a Diavolului, cum atît de plastic i-ați spus. Aici sînt de acord cu dumneavoastră. Dar de ce *să rămînă* astfel? Ea va trebui să devină o instituție care să slujească poporul român, v-am spus deja asta, nu-i așa?

Dominic preferă să tacă, cu o anumită ostentație.

– V-am spus. Sper că nu vă așteptați să facem din ea o filială a bisericii sau așa ceva. Căci vă atrag atenția că nicăieri în lume instituțiile de acest fel nu

Scanned with OKEN Scanner

sînt case de binefacere sau pentru reeducarea unor oițe rătăcite. Nu. Pretutindeni în lume astfel de instituții lucrează cu un anumit procent de malefic, dacă-mi dați voie să mă exprim astfel. Dar, ia spuneți, de ce oare nu v-a recrutat pînă acum CIA sau MOSSAD-ul sau agențiile englezești, germane, franțuzești sau chiar unguresti?

– Nu înțeleg, răspunse Dominic, cu adevărat nedumerit. Cum adică să mă recruteze? De ce să mă recruteze, cînd n-am lucrat cu secrete de stat și nici nu am mai știu eu ce calități de spion sau superspion? Ce să facă ei cu mine, la ce să mă folosească? Să le spun că în România e rău, că e un adevărat infern, că Ceaușescu e nebun? Dar ei le știu pe astea cel puțin tot atît de bine ca și mine.

– Domnule Vanga, nu știu ce să mai cred: sînteți naiv sau faceți doar pe naivul cu mine? Credeți că astea sînt singurele motive pentru care o agenție străină de spionaj își recrutează agenți? Și pe urmă și chestia asta, cu spionajul... Lucrurile nu mai sînt ca pe vremuri, domnule, s-au nuanțat, s-au rafinat. Ai un om care, la un moment dat, în împrejurări deosebite, apare la televizor și face o anumită declarație. Sau la radio... Sau scrie un articol-bombă... Și prin astea, într-un fel sau altul, poate influența o țară întreagă. Credeți că e puțin lucru? Liderii de opinie, oamenii care dețin puterea interesează în cel mai înalt grad. Iar în cazul nostru, aș zice că interesează mai ales indivizii de perspectivă, căci cu cei din jurul lui Ceaușescu lucrurile sînt clare.

– Bine, dar tot nu văd legătura cu mine...

– Nu vreți s-o vedeți! Sau vă prefaceți că n-o vedeți. Dumneavoastră i-ați fi putut interesa pe mulți exact din motivele pentru care m-ați interesat și pe mine, pe noi. Iar printre cunoscuții dumneavoastră, din cercurile pe care le-ați frecventat, am certitudinea că există unii care joacă deja anumite roluri care li s-au dat. Uneori, e drept, poate chiar fără să știe. Spune-i vanitosului cît de extraordinar e el, cît de deosebit, cît de important e pentru România, dar mai ales pentru

Scanned with OKEN Scanner

Europa, căci România, nu-i așa?, nu-i decît o biată țărișoară cu un destin atît de nesigur, spune-i toate acestea și fă-i și cîteva servicii, acolo, și veți vedea rezultatul. Sau spune-i altuia că, făcînd una și alta, nu face decît să apere valorile democrației, ideea europeană și altele, și altele, și veți vedea cum se lasă pe spate, cu picioarele-n sus, așteptînd să fie scărpinat pe burtă.

– Ceea ce spuneți seamănă într-un fel cu afirmațiile pe care le tot face Ceaușescu de ani de zile, cu trădători, cu vînduți, cu agenturi...

– Ei și? Din păcate Ceaușescu are dreptate. Spune lucrurile astea prost, aiurea, în felul lui de alfabetizat perpetuu, dar eu știu că are dreptate. Însă tot nu mi-ați răspuns...

– Să vă răspund la ce?!

– V-am întrebat de ce credeți că n-a încercat nimeni să vă atragă, să vă recruteze pînă acum.

– Păi nu v-am răspuns?! Nu cred că prezint un interes real, asta e.

– Nu. Nu e asta. Pentru orice ochi cît de cît format în acest domeniu atît de complex și de delicat, apare clar că dumneavoastră sînteți de altă calitate. Altă plămadă. Dumneavoastră nu v-ați fi putut vinde, n-ați fi putut deveni o „coadă de topor". Fiindcă oricum am lua lucrurile, tot la expresia asta, care spune atît de multe, sînt nevoit să apelez. Lor le trebuie pentru așa ceva oameni corupți sau coruptibili, inși care n-au nici o credință, pentru care nu există nimic sfînt. Nu vedeți, n-ați observat pînă acum? Pentru astfel de indivizi, nimic din ce e sacru pentru poporul român n-a rămas neatins. Bășcălie, bășcălie și iarăși bășcălie. Noi însă ne-am gîndit la dumneavoastră în primul rînd pentru că vă considerăm un om curat, profund cinstit... Asta pe lîngă inteligența dumneavoastră, pe lîngă marile calități intelectuale pe care le aveți. Da, noi v-am ales în primul rînd pentru caracter. Și pot să spun că doar cu oameni ca dumneavoastră se poate spera într-un nou început. Și atunci, ce mai rămîne din acele patetisme de adineaori? Ce rost ar avea

Scanned with OKEN Scanner

metodele de care spuneați, să semnați angajamente, să primiți grade de ofițer? Astea sînt potrivite în recrutarea unor mărunți informatori, domnul meu, sau a unor „colaboratori" gata să facă orice ticăloșie pentru o bucată de pîine pe care o cred ei mai bună. Ce rost ar mai avea toate acestea, cînd noi credem că veți putea fi un mare om politic, un mare bărbat al României, poate cîndva chiar vîrful piramidei?

Din nou, Dominic simți că-l inundă acel val de căldură, anulîndu-i toate temerile.

– Deci, la urma urmei, părerea mea e că depinde în primul rînd de dumneavoastră dacă veți acționa de acum înainte sub semnul crucii, al binelui, sau sub mai știu eu ce stindard al Diavolului. Însă, atenție! Lăsați naivitățile, lăsați copilăriile astea care vă mai încearcă din cînd în cînd. Vă e teamă că ne veți aparține pînă la sfîrșit... Fiecare om aparține cuiva, chiar Dumnezeu a orînduit astfel lucrurile. Și cînd sufletul tău îi aparține Diavolului, înseamnă că Dumnezeu știe de ce trebuie să treci prin această încercare. Iar părerea mea, domnule Vanga, e că nimic important nu se poate face fără să aparții cuiva. Nu v-ați gîndit la asta pînă acum? Dați-mi un singur exemplu din care să reiasă că cineva a înfăptuit ceva deosebit fără să aparțină cuiva...

– Știu și eu?!... Cred că se pot da o mulțime de exemple. Au existat atîtea personalități singuratice... Inventatori, exploratori, savanți...

– Cînd, domnule Vanga, cînd? În alte secole, nu în secolul nostru. Poate că pînă la primul război mondial lucrul acesta mai era cît de cît valabil. Dar și atunci, rareori o acțiune sau o descoperire putea fi finalizată pe cont propriu. Cineva trebuia să-ți întindă o mînă de ajutor, să investească niște bani, în ultimă instanță trebuia să te vinzi și cineva să fie interesat să te cumpere. Dar acum, în zilele noastre? Nu se mai poate face nimic fără să lucrezi „în echipă", ca să zic așa. Iar în politică, pentru că politica ne interesează în primul rînd, a acționa de unul singur nu mai poate fi considerat nici măcar un act sau un gest donquijotesc,

Scanned with OKEN Scanner

ci ceva ce ține de-a dreptul de ridicol. Asta în cazul cînd, mă rog, nu e vorba de o acțiune sinucigașă.

– Da, în politică, desigur... acceptă Dominic.

– Păi vedeți? Acum lucrurile sper că vi se par mai limpezi. „Independența" în politică... Se asociază și se aliază statele, domnule, există „internaționale" ale partidelor de aceeași orientare... Și nu mă gîndesc doar la fostele „internaționale" comuniste, care ne-au făcut nouă, românilor, atîta rău, ci la cea „social-democrată" sau la cea „creștin-democrată" – și vor mai fi fiind și altele. Pentru că, acum mai mult ca oricînd, în politică se lucrează „la vedere", într-o „deplină transparență" ca să folosesc acest termen atît de la modă, bun pentru marele public, pentru masele de alegători, și în același timp acțiunile majore, decisive, se hotărăsc pe căi ascunse, subterane, obscure. Întrebați-mă cine conduce de fapt lumea și vă voi spune că nu știu, deși, din poziția pe care o am, ar trebui să știu. Poate că lumea de astăzi nu e condusă nici de președintele american, nici de ruși, nici de înaltele cercuri sioniste. Poate că există un fel de „guvern mondial" ultrasecret, dar poate că există mai multe. Cine ne poate împiedica pe noi doi, să zicem, să ne asociem în mare taină cu niște americani, ruși, englezi, germani, francezi, japonezi și să formăm un „guvern mondial"? Dar eu nu mă refer la astfel de acțiuni utopice sau idealiste. Nici măcar masonii nu cred că mai controlează cine știe ce din treburile lumii. Alte cercuri sînt astăzi cu adevărat puternice și e de presupus că între ele se desfășoară o dispută teribilă. Iar acum, de puțină vreme, un anumit echilibru pare să se fi rupt. Întotdeauna unii reușesc, pentru o vreme, să iasă mai în față, nu-i așa? Ei bine, cei ce sînt mai în față în clipa aceasta conduc de fapt lumea, pot fi considerați că alcătuiesc un „guvern mondial"... Dar eu nu știu cine sînt, nu știu nimic despre ei. Ce ziceți de asta?!

– Ce să zic? făcu Dominic, de data aceasta cu evidentă ironie. Înseamnă că Securitatea, cu toate direcțiile ei atît de speciale, nu se numără printre cei

Scanned with OKEN Scanner

mai tari ai lumii, nu-i așa? Cum se spune în sport: lei acasă, miei în deplasare!

– Nu e cazul să fiți ironic, observă colonelul. Ei da, ei da, s-ar putea să aveți dreptate, chiar dacă doar pe jumătate. Dar problema e alta: eu am îndoieli serioase că „cei mai tari ai lumii", cum le-ați spus, ar ști mult mai multe ca noi în această privință. Și atunci? Vedeți cît de încurcate sînt căile Domnului! Iar nouă nu ne rămîne decît să ne vedem de calea noastră. Firește, nu trebuie să mergem pe această cale ca niște orbi, ci cu ochii larg deschiși ziua și noaptea. Fiindcă obstacolele, piedicile și capcanele vor fi multe și grele. Ba uneori aș zice că ar trebui să nu ne încredem pe deplin nici în vederea noastră, ci să ne ajutăm și de simțurile ascuțite ale orbilor: de auz și de pipăit. Căci nu se știe niciodată, poate vom fi puși în situația de a pipăi ceea ce e înaintea noastră cu bastonul și cu mîinile, înainte de a face încă un pas...

Părea să fi ajuns la capăt, să fi pus punctul final. Și era cît se poate de evident că era pe deplin mulțumit de acest final, de felul cum ieșiseră lucrurile. De aceea, mai turnă coniac în pahare și, ridicîndu-l pe-al său spre paharul lui Dominic, rosti cu solemnitate:

– Să bem pentru reușita noastră! Și pentru o foarte bună înțelegere!

Dominic își spuse că poate nu întîmplător colonelul folosise cuvîntul „înțelegere" și nu „colaborare".

– Și acum, îl întrebă, eu ce voi face de fapt, domnule colonel?

– Ah, ah, nerăbdarea tinereții, mereu nerăbdarea tinereții! N-aveți nici o grijă, veți afla la timp ce veți avea de făcut de aici înainte. Deocamdată trebuie să ținem cont că s-a făcut seară. E șapte și jumătate, nu-i așa? Ei bine, avem nevoie, cred că sînteți de acord, de puțină mișcare înainte de a cina.

– Să mai cinăm?! se miră Dominic. Dar am mîncat, cel puțin în ce mă privește, cît pentru o săptămînă.

– Vom vedea, vom vedea, zise colonelul. Acum vă voi conduce eu însumi în camera dumneavoastră. Iar peste douăzeci de minute, voi trimite pe cineva să vă ia.

Scanned with OKEN Scanner

XIII

După celulele de care avusese parte în ultima vreme, o cameră normală, curată, îngrijită îi produse o adevărată emoție, ca și cum s-ar fi întîlnit întîmplător, nesperat, cu o femeie care îl părăsise cîndva, capricios, fără nici un avertisment, iar acum îi arăta evidente semne de bunăvoință prin care o revenire părea posibilă.

Nu era o încăpere luxoasă, ci decentă, cu piese de mobilier funcționale dar expresive, într-un stil „rustic" actualizat: un dulap, un pat, o noptieră, o masă care putea fi folosită și ca birou, un scaun, o mică ladă pentru încălțăminte, perii și cremă de ghete, un cuier de lemn aplicat pe un perete, toate vopsite, probabil doar băițuite, într-o foarte plăcută și odihnitoare nuanță galben-ocru, care le dădea și un aer „vechi", răspîndind în jur tihnă, statornicie și acea „înțelepciune" a lucrurilor de odinioară, deși, la o examinare atentă, era cît se poate de evident că toate erau noi. Mai erau două mici fotolii, tapițate într-o stofă verde stins, de culoarea mușchiului.

Camera nu era parchetată, ci podită cu scîndură lăcuită într-o nuanță galben-maronie, ceea ce, împreună cu un întreg perete învelit în lemn natur, perete pe care era așezat patul, răspîndea în jur căldură și intimitate. Celălalt perete era format din bucăți de stîncă minunat fasonate. Trei bucăți de mochetă, nu prea mari, pentru a lăsa să se „exprime" lemnul dușumelei, aveau și ele o culoare potrivită, cafenie. Una, mai lungă și mai îngustă, ducea de la ușă spre masă, a doua era așternută în dreptul ferestrei, iar a treia, cea mai mică, fusese întinsă în dreptul patului. Pe aceasta din urmă se odihneau, de fapt, o pereche de papuci nou-nouți, definindu-i astfel rostul.

Dominic se îndreptă spre patul din lemn masiv și, după ce-i pipăi salteaua și-i încercă arcurile, mulțumit de calitatea lor, se trînti pe pat îmbrăcat, oftînd de plăcere. Închise ochii și adormi aproape instantaneu. Îl

Scanned with OKEN Scanner

trezire insistente bătăi în ușă. Ciocăniturile astea veneau pe fondul unui vis încîlcit, astfel că, pînă să răspundă, în cameră intră maiorul Murza.

– Hei Dominic, băiatule, dormim la ora asta? Te-ai ajuns, o duci ca un prinț moștenitor care visează să devină american!

Și, fiindcă Dominic îl privea buimăcit, nerealizînd ce se întîmplă, adăugă:

– Asta fiindcă te-ai culcat îmbrăcat, în stil americănesc, pui de lele ce-mi ești!

– Ce mai faceți, domnule maior? îngăimă Dominic cu aerul unuia care nu-l văzuse de multă vreme pe cel din fața sa.

– Ce să fac... Ia, și eu pe-aici... Cunoști vorba asta, nu? Am mîncat, am ras cîteva beri, am lenevit așteptînd ordine și dispoziții... Iar acum am venit să te iau, să te „ridic", ca un vajnic securist ce sînt!

– Dar unde mergem?

– Lasă întrebările! Ce, tu pui întrebări aici?!

Își luase un aer bățos, rigid, aproape amenințător. Se vedea că era cu chef și juca un rol, ca actorii cabotini.

– Încă nu pui tu întrebări! Auzi, domnule, unde s-a mai văzut așa ceva?! Mă cheamă Șefu' și-mi zice: „Murza, du-te te rog și anunță-l pe domnul Vanga că-l aștept!" Și eu: „Am înțeles, domnule colonel!" Eu, ditamai maior, să fac pe valetul trimis să scoale un deținut! Ce se întîmplă aici, domnule?! Cine ești dumneata cu adevărat? Au ești v'un spion american?

– Anglo-francez, răspunse zîmbind Dominic, începînd să intre în joc.

– Mai rău! Dublu! Acum încep să se explice lucrurile!

Se trînti într-un fotoliu și-și aprinse o țigară.

– Da' n-ai 'mneata o scrumieră pe-aici, domnule spion? Că-i păcat să dau scrumul pe jos în minunăția asta de cameră!

Dominic se sculă în sfîrșit din pat și căută cu privirea prin încăpere. Pe masă văzu o scrumieră. Dar mai erau acolo cîteva pixuri și creioane, hîrtie de scris,

Scanned with OKEN Scanner

un caiet elegant, o mapă de piele și o carte. Era Biblia! O ediție nouă, cu coperți din imitație de piele, scoasă la Londra, introdusă în țară de adventiști, baptiști, penticostali sau cine știe ce altă sectă, după care, cum se întîmplase nu o dată, fusese confiscată de Băieți vigilenți, împreună cu alte sute, mii sau zeci de mii de exemplare.

Îi duse scrumiera și-și aprinse și el o țigară.

– Da' ia spune, domnule Dominic Vanga, ce-ai spionat 'mneata p'acilea, pe la noi? Fabricili și uzinili, institutili și laboratoarili unde se fac cercetări secrete, numa' și numa' în premieră mondială?

– Recunosc, am făcut totu' ca să spionez, totu', domnule maior. Ba spionat-am și Canalul și Transfăgărășanul și Casa Poporului, ca, la o adică, să știm noi, spionii, unde și cum dăm noi de Dînsul.

– Măi să fie! Măi al dracului, Dominic, pardon, domnule spion, chiar totu', domnule, chiar totu'?

– Da, totu'! Și pe deasupra, spionat-am și muncitorii și țăranii care lucrează harnic în fabrici și pe ogoare!

Murza se plesni peste frunte, teribil de înveselit.

– Nu se poate! Apucat-ai să-i spionezi chiar și pe ei, domnule?! Așa ceva nu s-a mai pomenit! În cazul ăsta ieși cu o bere, domnule, că treaba-i coaptă rău!

– De unde bere?! se miră Dominic.

– Caută! îl îndemnă Murza. Camera asta-i o adevărată peșteră a lui Ali-Baba. E plină de comori, vei vedea!

Dar, nemaiavînd răbdare, pentru că Dominic rămăsese încurcat în mijlocul camerei, se sculă din fotoliu și se duse lîngă ușă.

– Ia uită-te aici, la peretele ăsta de piatră! Uită-te la piatra asta mai închisă la culoare, o vezi? Apeși pe ea și gata!

O bucată din perete, de mărimea unei uși mai mici, începu să gliseze spre exterior.

– Dar aici e baia! făcu Dominic, uimit. Ce nevoie era să se ascundă astfel baia?

Scanned with OKEN Scanner

– Nu te grăbi! De ce te grăbești? Cum de ce era nevoie să...?! Ca să nu ne vadă spionii americano-anglo-francezi cînd facem baie, poftim! Și să nu ne vadă nici ungurii, că cu ei avem noi ce-avem. Da' ia vino mai încoace, domnule spion! Dacă tot ți-am vîndut secretul cu baia, hai să trădez mai departe... Lîngă cuierul din baie, apăsă pe un butonaș care părea să fie un nevinovat cap de piron și se deschise o altă ușă.

– Intrați, intrați, Înălțimea Voastră! Acolo, în dreapta, e comutatorul.

Dominic aprinse lumina. Se aflau într-o debara ceva mai mare, de fapt o adevărată cameră. Rafturi acopereau un întreg perete. Iar rafturile erau înțesate de sticle cu vin, whisky, vodcă și cu ce-or mai fi fost. Dominic mai zări, din fuga privirii, tot felul de conserve, cutii și... o mască de gaze. Se mai aflau acolo un pat de campanie, o masă și un scaun și... un frigider.

– Lasă că o să ai timp să cercetezi pe-aicea, zise Murza. Deocamdată să luăm ce ne interesează. Deschise frigiderul, plin și el cu mîncare și băutură, și scoase o cutie viu colorată, în care se aflau mai multe sticluțe cu bere.

– Fii atent cum închizi ușile, domnule spion. Acum apeși de două ori pe butonul ăsta, iar pentru ușa de la baie, care între timp vezi că s-a închis singură, apeși pe butonul ăsta, de lîngă comutator. S-a deschis, da? Așa, noi ieșim acuma frumușel, cu bericile în brațe, iar ea va avea grijă să se închidă la timp.

Și într-adevăr, ușa se închise în cîteva secunde.

– Nemaipomenit! zise Dominic. N-aș fi crezut...

– Da, aprobă Murza, toate sînt gîndite cum trebuie.

Deschisese un sertar de la masa-birou și scosese un briceag care avea și deschizător de dopuri de bere.

– Bei din pahar, Dominic? Aici, în sertarul ăsta de la birou, ai pahare, să știi. Dar eu prefer să beau berea direct din sticlă.

– O beau și eu tot așa, zise Dominic.

Murza îi întinse o sticluță cu un design plăcut, pe eticheta căreia Dominic apucă să citească *Kanterbrău*.

Scanned with OKEN Scanner

Și sub acest nume, cu caractere mult mai mici: *La Bière du Maître Kanter*. Iar în partea de sus a etichetei era desenat chipul unui bărbat cu plete, pălărie și haină medievală, ținînd în mînă o imensă halbă de bere.

– Bere franțuzească, Dominic. Hai noroc!

– Sănătate!

Berea i se păru minunată, rămînîndu-i în gură un ușor gust de hamei.

– Dar, zise el, brusc îngrijorat, nu sîntem așteptați de colonel? Și noi stăm aici și bem bere...

– Îmi place că ai început să ai simțul datoriei, observă Murza cu o anumită maliție. Fii fără grijă, nu întîrziem. Colonelul s-a gîndit că tu ai tras un pui de somn, așa că ne-a dat o jumătate de oră să ne dregem cu o bere.

– Bere franțuzească... De unde pînă unde bere franțuzească aici?

– Mare brînză... Măi Dominic, băiatule, spionule anglo-francez, uneori mă mir eu de uimirile tale. Și mă întreb: domnule, o fi chiar așa de naiv sau doar se preface? Ce-or fi găsit șefii ăștia ai mei la tine?! Auzi, „de unde pînă unde...“ Păi crezi că eu știu? Da' nici nu mă întreb. Care-i problema? Trimiți un TIR prin Europa occidentală, cu nu știu ce chestii de-ale noastre, rulmenți, roșii, mere, pere, date aproape pe degeaba, și se întoarce cu toate bunătățile posibile. Sau, dacă graba-i mare, trimiți un avion, poftim! Și pe ăla poți să-l trimiți dacă vrei și în America sau în Japonia sau în Australia. Noroc că nu mănîncă ăștia ai noștri carne de cangur, că să vezi cum s-ar aproviziona ei din Australia...

– Dar asta-i culmea cinismului, e o sfidare a... Cînd în țară e aproape foamete, fiindcă românii au ajuns să se hrănească doar cu resturi... Cînd le găsesc și pe alea, bineînțeles, și zic bogdaproste... Un popor care-și petrece cea mai mare parte din viață stînd la cozi... Și în vremea asta Ceaușescu, cu teoria alimentației raționale... Iar medicii, domnule, unii profesori universitari, îi țin isonul, scriu prin ziare, dau interviuri la radio și

Scanned with OKEN Scanner

la televiziune. Unuia i-am și reținut numele, Iulian Mincu, fiindcă e și specialist în nutriție, director la nu știu ce institut. Culmea nerușinării, domnule, specialistul ăsta, acest domn profesor universitar, dă sfaturi cum să ne înfometăm *științific*. Cică românii mănîncă prea mult... Or fi mîncînd mult, nu zic, dar mănîncă prost. Își umflă burțile cu pîine, cu pîinea asta care uneori parcă-i făcută din rumeguș. Și cu slănină, asta în cazul în care o au. Sau cu așa-zisul salam... Fiindcă numai salam nu se poate numi ăsta. Domnule, eu cînd îi aud pe unii comentînd de afară că românii mănîncă salam cu soia, îmi vine să-mi iau lumea în cap! Despre ce tot vorbesc ei, dacă nu l-au gustat? Păi salamul cu soia trebuie să fie o minune pe lîngă ăsta care „se dă" în România! Soia e o plantă cinstită, onorabilă, are calități nutritive certe, domnule. Pe cînd în „specialitățile" astea mai noi, cred că nici Dumnezeu nu mai știe ce resturi și ce mizerii se folosesc...

– Iarăși... Măi Dominic, tu n-ai leac? Oprește-te odată! Ce-mi ții mie aici discursuri? Ce faci pe avocatul poporului? Ar trebui să știi mai bine ca mine ce face poporul pînă la urmă cu avocații lui: îi trimite la ghilotină sau îi omoară cu pietre.

– ...dar nici măcar invenția asta scîrboasă – salamul ceaușist – nu e de găsit oricînd, continuă Dominic, ca și cum nici nu i-ar fi păsat de observațiile celuilalt. Și, de fapt, ce anume mai poate fi găsit la orice oră a zilei, cînd sînt deschise oficial minunatele „spații comerciale"? Mai nimic... Undeva niște resturi de ceapă, altundeva niște mere aproape putrezite, dincolo „s-a băgat" ceva mălai și făină, pentru care trebuie să-i mulțumești Domnului dacă nu are viermi. Sau rațiile: atîta ulei pe lună – un nenorocit de ulei care sfîrîie și sare din tigaie și scoate un fum gros și miroase a dracu' știe ce, de parcă ar fi ulei de mașină; atîta unt – o jumătate de pachet pe lună, dar și ăsta cu multă apă în el, iar uneori trec două, trei luni și nu reușești să-l iei. Și așa mai departe, și așa mai departe... Am aici hîrtie, am pixuri, poate voi scrie un studiu despre

Scanned with OKEN Scanner

„Cum se hrănește poporul român și starea lui de sănătate". Chiar așa, oare cine mai știe astăzi cu adevărat cum se hrănește poporul român? Eu știu cum m-am hrănit eu însumi, ce-am „halit" zi de zi, ca s-o iau așa, pe țigănește, și mai știu cam ce se mănîncă prin cîteva alte case. Dar dacă cineva se ocupă, firește neoficial, „în clandestinitate", de tema asta, rezultatul ar fi, cred, îngrozitor, stupefiant. Starea de sănătate a poporului român... Dacă am cunoaște-o cu adevărat, cred că am lăsa totul baltă. Căci ce se va putea oare construi „după" cu un popor disperat, vlăguit, hămesit, umilit și mințit ziua și noaptea, clipă de clipă, de la ultima vînzătoare dintr-un magazin, pînă la șeful statului și de la radio și televiziune pînă la scriitori și compozitori, autori de ode și imnuri?

– Lasă că renaștem noi, românii, am mai fost noi la pămînt, am mîncat coajă de copac și uite că am supraviețuit...

– Rahat! zise Dominic. Mereu chestia asta de care nu vă mai lecuiți, de la Alecsandri încoace, dacă nu cumva mai de demult: „Românul are șapte vieți în pieptu-i de aramă!" Românul merge la luptă cu pieptul gol, ca la Mărășești. Și eventual și cu mîinile goale: ce-i trebuie lui arme și gloanțe? Românul se descurcă, că e deștept! Cînd nu e viteaz, e șmecher și viceversa. Românul „boicotează istoria"...

– Adică cum boicotează? se miră Murza. Istoria?!

– Lucian Blăga... Adică românul se face doar că participă la istorie, la anumite evenimente deci, dar ceea ce nu i se potrivește, ceea ce îi e defavorabil și ostil e lăsat să curgă, să se scurgă fără să i se fi opus vreo rezistență directă, care l-ar fi putut pierde nu o dată...

– Nu-i rău, constată Murza. Nu-i rău deloc!

– Și la ce ne-a folosit?

– Cum la ce? Ne-a folosit că sîntem... Ce, e puțin lucru?

Dominic dădu a lehamite din mînă:

Scanned with OKEN Scanner

– Toate teoriile astea... Parcă mereu ar trebui să ne scuzăm și să ne motivăm în fața propriilor ochi...

– Hai Dominic, zău așa, începusem atît de bine, de simpatic... Ce-o tot dai pe tonul ăsta?

– Care ton?! replică Dominic. Să nu vă închipuiți că o să cînt pe tonul pe care mi-l dați voi. O să vă spun întotdeauna ce am de spus. Și ce nu v-a plăcut oare? Veți avea nevoie cîndva să mă trimiteți la ONU, mă duc și le țin un discurs de pomină despre vinovăția Occidentului față de România! Voi cere sprijin, voi cere ajutoare... Acum doar exersez variante de discurs!

– Domnule, încep să înțeleg... Cred că încep să înțeleg... Pe cuvîntul meu că n-am mai întîlnit un tip ca tine... Tu ești înger sau diavol, Dominic? Sau ai ceva și dintr-unul și din celălalt... Specie rară, Dumnezeu să te mai știe... Poate de-aia te-or fi și ales. Uite, încă te mai tutuiesc, ca urmare a împrejurărilor în care ne-am cunoscut, dar parcă văd eu că mîine, poimîine va trebui să-ți spun „Excelența Voastră“... Să nu mă uiți, Dominic, să nu-l uiți pe bătrînul Murza cînd vei fi acolo, sus de tot! Că nu-i băiat rău, să știi!

La plecare, Murza îl duse printr-o ieșire secretă (trebuia s-o cunoască, îi explică el, primise ordin în acest sens). Din nou intrară în baie, apoi în debara și acolo, sub pat, îi arătă un chepeng care se manevra foarte simplu, apăsînd pe o anumită porțiune a unei scînduri. Apoi coborîră pe o scară, asemănătoare cu acelea de pod, doar că era mult mai solidă, din plăci de beton. („Nu trebuie să scîrțîie, îi spuse Murza, pe cît posibil nu trebuie să se audă nimic“.) Spațiul acela, cam cît o gură de aerisire ceva mai mare, în care puteau încăpea cu ușurință doi oameni, avea o înălțime de aproximativ zece metri și părea închis etanș.

– Sinistru loc, zise Dominic, trăgîndu-și sufletul după ce coborî ultima treaptă. Noroc că nu sufăr de claustrofobie... Și-totuși, văd că avem aer destul. Cum se face de fapt aerisirea?

Scanned with OKEN Scanner

– Habar n-am, îi răspunse Murza. Nu mă pricep la chestii din astea. Or fi ceva drăcii pe-aici, ceva aparate mascate. Ca și cu lumina... Poftim, vezi undeva un bec sau un tub de neon? Și totuși, avem lumină destulă.

– Da, dar dacă cineva oprește ventilatoarele astea, sau ce sînt, nu mai apuci decît să-ți faci rugăciunea de sfîrșit.

– Știu și eu? Dacă toată clădirea asta e atacată și ocupată...

– Cine dracu' să atace, domnule maior? Hai să fim serioși!

– Nu se știe niciodată... Uite, chiar și în clipa asta, dacă, Doamne ferește, s-ar descoperi cu ce ne ocupăm noi în „timpul liber", ce punem la cale, ar fi trimise imediat forțe care să ne aresteze, nu? Ei, ăștia ar veni și n-ar găsi pe nimeni. Fiindcă fiecare garsonieră importantă din vilă, plus, bineînțeles, apartamentul Generalului, au astfel de ascunzători secrete. Cred că sînt cinci, dacă țin eu bine minte. Știi ce înseamnă asta? Asta înseamnă că se pot ascunde o vreme pînă la douăzeci de oameni. E mult, mult mai mult decît se poate presupune că se vor aduna vreodată aici. Regulamentul nu permite.

– Bine, dar asta e o clădire oficială, o vilă. Undeva, la voi la Securitate, trebuie să existe planul acestei clădiri. Și dacă n-o fi nici un plan, mai știu totuși și alții ce se află aici. Ca să nu mai vorbesc de arhitect, ca să nu mai vorbesc de constructori.

– Ai dreptate, Dominic, dar lucrurile astea nu se fac așa, la voia întîmplării. Sînt gîndite de la bun început. Probabil că arhitectul și inginerul constructor care au condus lucrările sînt cu noi, au fost cooptați încă înainte de a se face cea mai mică mișcare. Iar dacă nu, atunci li s-o fi pierdut urma pe undeva, într-un fel sau altul.

– Ce vreți să spuneți? întrebă Dominic, simțind că-l trec fiori reci.

– Ce-ai auzit, îi răspunse sec Murza. Tu crezi că legenda Meșterului Manole a încetat vreodată să existe? Dar nu te speria, nu trebuie să te gîndești la ce

Scanned with OKEN Scanner

e mai rău. Sînt multe metode de a face să i se piardă urma cuiva. Cu constructorii e mai greu, într-adevăr. Dar și treaba asta a fost rezolvată excelent, cu multă inteligență. Pot să-ți spun asta pentru că o vreme am supravegheat și eu, din cînd în cînd, lucrările. S-a lucrat cu militari în termen din trupele de Securitate. Bun. Iar organizarea a fost făcută de asemenea manieră, încît băieții ăștia lucrau fără să aibă o imagine de ansamblu. Erau schimbați exact cînd trebuia și totul era fragmentat în așa fel încît să nu-și închipuie nici o clipă că fac ceva cu totul aparte.

Se așezaseră pe o banchetă de lîngă zid, fumau și, dacă n-ar fi fost spațiul îngust, de beton („parcă am fi într-o cursă de șoareci sau într-un labirint pentru cobai", spuse la un moment dat Dominic), ar fi putut să pară doi țărani care-și trag sufletul sporovăind la poartă, în fața casei, după o zi de trudă.

– „Cursă de șoareci"... Nu-mi prea place comparația, își dădu cu părerea Murza. Cît privește chestia cu cobaii, n-am încotro, trebuie să recunosc că s-ar putea să ai ceva dreptate. Mereu sîntem în situația de a fi cobaii cuiva. Nu vreau să te necăjesc, dar acum ție ți se potrivește de minune.

– Din păcate... acceptă Dominic. Am înțeles prea bine situația mea din lunga întrevedere cu colonelul.

– Ei, zise Murza, schimbînd brusc vorba, observi cît de bun e sistemul de aerisire? Fumăm și parcă cineva ar sorbi fumul de lîngă noi și aerul rămîne respirabil. Știi că se poate rezista la o adică chiar și aici o zi, două? Poate chiar mai multe, dacă ai mîncare, apă și nervii tari. Și dacă suporți putoarea propriilor nevoi...

– Nici nu vreau să-mi închipui cum ar putea fi, se cutremură Dominic.

– Domnule, cînd n-ai încotro... Dar hai să facem o socoteală: în camera ascunsă și în baie se poate rezista o săptămînă; maximum două, depinde de rezerva de mîncare și de rezistența psihică a fiecăruia. Dacă sînt semne că locul ar putea fi descoperit, urmează etapa cu locul unde sîntem noi acum. Apoi un alt loc, unde, vei vedea în curînd, e boierie. Dacă

Scanned with OKEN Scanner

rezervele de alimente și apă sînt suficiente, practic se poate sta acolo luni de zile, mai ales că are și instalație electrică autogenă. Dar toate astea ar fi necesare, Dominic, numai și numai dacă situația e de așa natură, adică dacă locul e înțesat de oameni și dacă împrejurimile sînt și ele nesigure. Altfel nu e nici o problemă să se poată pleca de aici cît se poate de elegant: există un tunel a cărui ieșire dă în pădure. De fapt, sînt trei ieșiri, excelent mascate în teren.

– Să nu-mi spuneți că și în cazul tunelului cei ce l-au săpat n-au avut habar de ce fac, se îndoi Dominic.

– Nici nu spun. Dar asta a fost o lucrare pe care au făcut-o deținuți de drept comun, toți „viețași". Ăstora nu le va da nimeni drumul, nu pot intra în nici o amnistie, oricît de generoasă ar fi.

– Da, dar pot ieși la raport, nu se lăsă Dominic. Sau pot să sufle secretul ăsta unui alt deținut sau unui gardian, dacă își vor da seama că pot să tragă vreun folos...

– Teoretic se poate, practic nu. Fiindcă au fost luate în considerare și chestiile astea la care te-ai gîndit tu. Acolo unde se află ei au un astfel de regim, încît este anulat orice risc.

– Adică au un regim de exterminare? întrebă Dominic, îngrozit. Poate că deja nici nu mai sînt în viață!

– N-am spus asta... Am spus doar că s-au luat toate măsurile... Hai, Dominic, ce naiba! Viața e dură, nemiloasă, băiatule. Iar „viețașii" ăștia, ce să-ți mai spun... Hai, gata! De fapt, batem cîmpii amîndoi. Cu totul altceva vroiam să-ți comunic, de-aia am ținut să facem pauza asta aici, și nu în alt loc... Ascultă Dominic, ascultă-mă cu multă atenție. Știu că mă consideri un ticălos, ca pe toți cei din tagma asta a noastră, fără excepție. E dreptul tău, nu comentez. Dar să știi că am și eu viața mea, am și eu mica mea biografie. Și pot să-ți spun, cu mîna pe inimă, că niciodată, nici o clipă, slujba pe care o am n-a putut să distrugă ultima fărîmă de omenie din mine. Domnule, asta ți-o spun eu, mă crezi, nu mă crezi. Ba

Scanned with OKEN Scanner

mai mult: prezența ta, atît cît ne-am interesat sau ne-am ciocnit, mi-a făcut mult bine. Mi-a dovedit încă o dată că fărîma de omenie pe care o știam acolo, amorțită, n-a murit și că ea se poate trezi și se poate dezvolta. Zic vorbă mare, domnule: poate chiar într-o bună zi, dacă și împrejurările îmi vor fi favorabile, fărîma de omenie va deveni o dominantă, cum a fost cîndva...

Se opri și-l privi cu atenție pe Dominic, care-l ascultase blocat, cuprins de sentimente amestecate.

– Hai c-am lungit-o, și nu mi-e în fire. Poate că nici n-am ales bine momentul. Dar să știi că nu ți-am spus toate astea ca să mă compătimești sau ceva de genul ăsta... Ți le-am spus doar pentru că așa vei înțelege mai bine, poate, ce-ți voi spune în continuare: Dominic, băiatule, știu prea bine că ai intrat în ce-ai intrat fără voia ta. Nici nu aveai de ales... De aceea, îmi permit să-ți dau un sfat: rămîi tu însuți, dar fără să fii nechibzuit. De-acum încolo, vei vedea și singur, dar eu țin să ți-o spun cu o clipă mai devreme, de-acum încolo nu trebuie să-ți mai permiți nici o impulsivitate, nici un gest care să nu fi fost bine gîndit. Sau, ca să mă înțelegi mai bine: dacă situația ți-o cere, dacă momentul e de așa natură, da, fii impulsiv, fii noncomformist, fă și o criză de nervi, poftim! Dar numai dacă simți că toate astea îți folosesc, că sînt spre binele tău. Numai dacă le-ai și gîndit înainte, ca la șah. Pentru că așa va trebui să trăiești de acum încolo: ca un jucător de șah, care face mutări de rutină, dar și mutări îndrăznețe, unele dintre ele părînd chiar sinucigașe și derutîndu-l teribil pe adversar. Poate că abia apoi, după alte cîteva mutări, se va vedea că ele n-au fost niște erori, rătăciri ale temperamentului, ci mutări născute dintr-o luciditate extremă. Tu poți să faci toate astea, fiindcă ai toate datele necesare. Numai că nu trebuie să uiți nici o clipă că de-acum încolo va trebui să-ți calculezi fiecare mișcare. Asta-i tot.

Se sculase în picioare, părînd ușor încurcat. Se ridică și Dominic.

Scanned with OKEN Scanner

– Mulțumesc, zise. Mulțumesc pentru sfat și pentru toate celelalte.

Îi întinse mîna și Murza i-o apucă, parcă fericit, și i-o strînse puternic.

– Ori de cîte ori îmi va permite situația voi încerca să te caut. Și atunci să nu te sfiești-să-mi ceri un sfat: sînt mai bătrîn și hîrșit în rele.

– Da, zise Dominic. Mulțumesc încă o dată.

Colonelul îi aștepta tolănit într-un mic fotoliu. Îmbrăcat într-un trening alb-albastru, aproape că umplea fotoliul, formele bine strunite de minunatele lui costume revărsîndu-se acum în voie.

– Domnule colonel, zise Murza, surprins că-l găsește acolo, sper că n-am întîrziat...

– Nu, răspunse Coldea, uitîndu-se la ceas. E opt și jumătate. Am venit eu mai devreme.

Trecuseră prin cîteva coridoare subterane scurte și înguste, abia luminate, Murza deschisese și închisese uși metalice, de bunker, iar acum se aflau într-un fel de încăpere circulară cu pereții în întregime de piatră, foarte bine luminată.

– Ei, i-ai arătat tot ce trebuia? întrebă Coldea, sculîndu-se greoi din fotoliu.

– Desigur, domnule colonel, i-am arătat.

Acesta se uită o clipă la Dominic, așteptînd parcă o reacție. Era ca și cum cineva i-ar fi arătat apartamentul unui oaspete mai deosebit și acum aștepta cuvenitele aprecieri. Dar în cazul acesta nu era vorba de un apartament oarecare, ci de ceva cu totul ieșit din comun. Și totuși, Dominic rămăsese în mijlocul încăperii puțin țeapăn, fără să zică nimic.

Colonelul oftă, părînd amuzat, ca și cum și-ar fi zis: „Ce ți-e și cu tinerii ăștia, vor să joace tare tot timpul și cînd trebuie, și cînd nu trebuie...“

– Dacă-i așa, atunci să continuăm...

Merse spre perete și, aplecîndu-se, dislocă o piatră. Apoi mai meșteri ceva pe acolo, preț de cîteva secunde. Și deodată, o parte a peretelui, lată de vreo trei metri pe toată înălțimea lui, începu să gliseze înspre exterior,

Scanned with OKEN Scanner

lăsînd să se vadă ceva cu adevărat impresionant: un tunel larg, care se lumina treptat, pe măsură ce poarta rula. După vreo treizeci de metri, tunelul părea că începe să se îngusteze, fiind tot mai slab luminat, înghițit pînă la urmă de întuneric. Dar n-ai fi putut spune dacă acolo, undeva, era capătul lui sau doar o porțiune mai îngustă și întunecată.

– Da, zise colonelul, cu spatele la Dominic, acesta este tunelul principal, tunelul principal de evacuare, de care cu siguranță v-a povestit maiorul Murza. Mai sînt cîteva, de dimensiuni mult mai mici, prin care nu e ușor să te strecori. Aș zice chiar că e o caznă. Ferească Dumnezeu să fim nevoiți s-o facem vreodată...

Privea spre tunel, părînd să-l contemple pentru a nu știu cîta oară, și totuși înfiorat, mîndru de ceea ce arăta.

– După cum vedeți, continuă el, cu aerul unui ghid binevoitor și participativ, încă neînfrînt de plictiseală și automatisme, acest tunel poate fi folosit, pe o porțiune a lui, și ca pistă de bowling și de popice. Ce lungime are, Murza?

– Treizeci și cinci de metri, domnule colonel.

– Nu mă pricep, nu știu dacă lungimea e cea regulamentară. De fapt, cred că nimeni nu s-a gîndit să facă aici o pistă olimpică!

Rîse, întorcîndu-se spre cei doi, care zîmbiră și ei: într-adevăr!

– Altfel are tot ce-i trebuie, toate instalațiile necesare, veți vedea. Ba mai mult, e multifuncțională. Se poate transforma cu ușurință în poligon de tir, unul restrîns, firește, la cîteva tipuri de armă. Dar totul e automatizat. Ei, ce ziceți?

Nu se mai abținuse și-l provocase direct, obligîndu-l astfel să-și spună părerea.

– Totul e extraordinar, zise Dominic, care era într-adevăr impresionat. Nici nu-mi vine să cred că ceea ce văd e adevărat. Toate astea par a fi perfecte...

– Din păcate, nici nu știți cîtă dreptate aveți. Toate astea doar *par* a fi perfecte. Căci au destule vicii ascunse. Nu prea mari, sper. Cum sper să nu fie nici

Scanned with OKEN Scanner

fatale, în caz că spațiul acesta va deveni cîndva operațional. Noi românii sîntem încă foarte departe de perfecțiune în construcții. Deși, ca să nu vă par excesiv, trebuie să recunosc că ceea ce s-a făcut aici se ridică cu mult peste medie. E cu totul altceva, firește.

– Da, de afară n-ai zice. Pare o vilă frumoasă, o vilă tip cabană și atîta tot. Dar ceea ce e sub pămînt e de-a dreptul faraonic!

– Nu mi se pare o comparație prea potrivită, zîmbi colonelul cu îngăduință. Oricum, eu nu sînt alergic la ea. Vă atrag însă atenția că Generalului nu i-ar plăcea s-o folosiți atunci cînd vă veți întîlni. Căci faraonice, ostentativ faraonice sînt construcțiile lui Ceaușescu. Iar Generalul, trebuie să vă spun, a spus cîndva o vorbă care a devenit celebră în restrînsul nostru mediu. Cînd au apărut primele semne de cult al personalității lui Ceaușescu și de promovare evidentă a celor din această atît de bizară familie a lui, cineva i-a spus, cu multe precauții, că se teme de această tendință de formare a unei noi case domnitoare. „Casă domnitoare, cu indivizi de o asemenea calitate? a replicat Generalul. Eu nu mă tem de așa ceva. Eu mă tem doar de nebunia faraonică."

– Avea dreptate, recunoscu Dominic.

– Cîtă dreptate!... Dar ia spuneți, domnule Vanga, ce-ați dori să jucați? Bowling, popice? Sau preferați să trageți la țintă?

– Popice, domnule colonel! Îmi sînt mai accesibile. Am jucat de două, trei ori în viața mea.

– La viața dumneavoastră!... Sînteți atît de tînăr, încît aveți tot timpul să le faceți pe toate!

– Teoretic, doar teoretic.

– Da, acceptă colonelul. Depinde de dumneavoastră, de alții, de destin. Eu am spus doar ceea ce vă doresc.

– Dacă nu mai aveți nevoie de mine, interveni Murza, permiteți să mă retrag, domnule colonel?

– Da. Rămîne cum am stabilit.

Începură să joace. Într-un mod cît se poate de evident, colonelul Coldea nu avea nici o îndemînare în

Scanned with OKEN Scanner

doborîrea popicelor. Dar punea multă pasiune, se arunca spre pistă ca un războinic asupra dușmanilor numeroși. Însă de multe ori bila lansată atingea de la început marginea. Dar asta nu-l împiedica să o urmărească de fiecare dată cu încordare, făcînd niște gesturi caraghioase, ca și cum ar fi vrut să-i dirijeze traiectoria. Fără să-și socotească fiecare popicele doborîte, era clar că Dominic stătea mult mai bine. Avea o mai bună coordonare a mișcărilor și lansa bila mult mai domol, fără acea precipitare violentă a colonelului.

– Să facem o pauză, zise colonelul la un moment dat. Văd că am transpirat amîndoi. Asta-i important, să mai eliminăm astfel din toxine. Serviți-vă singur, domnule Vanga! Avem bufet rece, sandvișuri, whisky, bere, băuturi răcoritoare.

Își luară fiecare cîte un whisky, cola și cîteva sandvișuri.

– Dar jucați cît se poate de onorabil. Și spuneați că n-ați jucat pînă acum decît de vreo două, trei ori! îi zise colonelul, pe un ton fals mustrător.

Dominic îi zîmbi complice, lăsîndu-l să creadă ce vrea. Dacă ar fi insistat că spusese adevărul, celălalt s-ar fi simțit jignit, ca și cum i-ar fi fost scoasă în evidență nepriceperea.

– Domnule Vanga, să îmbinăm totuși utilul cu plăcutul. Îmi place expresia asta stupidă. Adevărul e că au mai rămas cîteva lucruri importante pe care trebuie să vi le spun.

– Vă ascult, domnule colonel.

– Veți mai rămîne cîteva zile aici. Nu știu exact cîte, vom vedea. Apoi veți schimba domiciliul. Veți împărți noua casă, ca să-i zic așa, împreună cu alți oameni. Bineînțeles, fiecare va avea garsoniera lui, dar vor fi destule momente ale zilei cînd vă veți întîlni. Vă spun de la început că nu sînt niște oameni obișnuiți. Sînt selectați cu multă grijă, fiecare reprezentînd ceva, o concepție politică, o ideologie, o tendință socială. Sînt oameni care au un trecut interesant, un prezent care se va desfășura sub ochii dumneavoastră și un viitor

Scanned with OKEN Scanner

despre care – ce-aș putea spune? Îl vom urmări și-l vom vedea, asta e!

– Deci, domnule colonel, fac parte dintr-un experiment mai larg? Fac parte dintr-un lot de cobai?

– Încetați cu expresiile astea total nepotrivite, îi zise colonelul cu răceală. Faceți parte dintr-un experiment, și ce-i cu asta? Doar v-ați dat seama și pînă acum.

– Da, dar...

– Domnule Vanga, uitați cum stau lucrurile. În Spania, v-am mai spus, Franco însuși și-a pregătit succesiunea, prin desemnarea lui Juan Carlos și revenirea la monarhie. Dar nu numai atît, ci a permis, într-o „ilegalitate" destul de tolerantă, activitatea partidelor. Partidele existau și și-au făcut o intrare aproape normală pe scena politică, imediat după moartea lui Franco. Vreau să spun că aveau niște structuri organizatorice, aveau lideri, aveau membri și simpatizanți. Or, cum stăm noi din acest punct de vedere? Nici nu se poate face vreo comparație. Îl vedeți pe Ceaușescu pregătindu-și o succesiune cît de cît normală? El îl vrea doar pe Fiul Nicu, ca și Kim Ir Sen. Dar și pe Nicu se pare că-l vrea doar în anumite momente, fiindcă altfel cred că paranoia lui îi șoptește adeseori că e nemuritor. Nu-l vedeți? Face așa-zise planuri pentru România pînă în două mii zece sau două mii douăzeci... Ei bine, în condițiile astea, dacă Ceaușescu va cădea, și s-ar putea să cadă chiar pe neașteptate, noi trebuie să fim cît de cît pregătiți. Și neavînd altă posibilitate, vom experimenta toate astea în „laborator". Puneți, vă rog, ghilimelele. Vom ști astfel, cît de cît, care sînt tendințele politice în acest moment, ce grupări și partide s-ar putea să apară, vom ști, într-un cuvînt, cam cum se prefigurează viitorul României și poate nu numai al României.

– Deci dumneavoastră veți accepta dintru început pluralismul? întrebă Dominic, care-l ascultase încordat.

– Bineînțeles că-l vom accepta. Acesta e drumul, altfel nici nu se poate. Dar va trebui să preîntîmpinăm haosul și stihiile, ținînd sub control o vreme toate

Scanned with OKEN Scanner

aceste tendințe. Dacă vreți, ceea ce urmează să facem împreună e un joc major: veți putea organiza un mini-parlament, veți putea face guverne, veți putea opta pentru forme diferite de guvernămînt.

Tăcu, în sfîrșit, luîndu-și paharul cu whisky și sorbind din el înghițituri mici, cu voluptate, ca și cum l-ar fi degustat pentru întîia oară. Părea adîncit în gînduri, el, care pînă atunci deșertase sacul, spunînd doar lucruri de care era foarte sigur, îndelung verificate și rumegate. Se aflau undeva, sub pămînt, cine știe la ce adîncime, și nici un zgomot nu pătrundea pînă la ei. Iar liniștea care se așternuse nu putea fi comparată cu nimic. Nu era nici liniștea unei încăperi oarecare, nici a unei camere de spital, fiindcă acolo, totuși, mai pot răzbate voci și zgomote de pe coridoare, mici pocnete ale conductelor sau ecoul gîlgîit, inconfundabil, al apei trase la un closet. Cum nu putea fi nici liniștea unui spațiu „izolat" dintr-o pușcărie, nici a unei peșteri sau chiar a unui cavou. Aici se afla un tunel-pistă de bowling și popice, totul era luminat *a giorno*, era „bufet rece", erau băuturi. Dar poate că ceea ce apăruse, ca un sentiment copleșitor și cotropitor, nici nu se putea numi „liniște". Ar fi trebuit să-și audă unul altuia răsuflările sau ar fi trebuit să-și audă fiecare bătăile inimii. Rămăseseră clipe sau poate minute întregi nemișcați, ca și cum ar fi fost sub hipnoza cuiva nevăzut. Și astfel puteau să pară două statui de ceară, extraordinar de bine executate, doar că expuse, din cine știe ce motive, în afara muzeului, într-un bizar spațiu subpămîntean. „Bate vînt pe sub pămînt", îi veni deodată în minte lui Dominic acest nemaipomenit vers popular. Iar în aceeași clipă simți ceva ca o adiere a morții, ca un susur de vînt printre brazii unui cimitir. Își duse mîna la frunte și și-o simți rece. Iar răceala asta începu să coboare spre piept, apoi spre pîntec, scurgîndu-se în picioare. Îl cuprinse spaima și se văzu pe sine însuși, despuiat, țeapăn în fotoliu, pămîntiu, cu pete vinețiii ici și colo. Se scutură, într-un efort disperat de a se desprinde dintr-o nevăzută înlănțuire înghețată.

Scanned with OKEN Scanner

– Liniștea asta, băigui, liniștea asta insuportabilă...

– De ce?! se miră Coldea, punînd paharul pe masă. Eu mă simt bine aici, e odihnitor... Parcă aș fi ațipit... Oricum, e ca și cum aș mai fi recuperat din oboseală, mă simt mai reconfortat.

– Știți, domnule colonel, „jocul" de care mi-ați vorbit, major sau minor, n-are importanță cum îi spunem...

Vorbea cu greutate, căutîndu-și cuvintele ca și cum s-ar fi exprimat într-o limbă străină prea puțin cunoscută.

– Da, spuse colonelul, și ce-i cu asta?

– Tot experimentul... Toate astea... Sigur că par cît se poate de logice... Dar, la urma urmei, tot un joc rămîne.

– Nu, îl contrazise colonelul. E viață, veți vedea. Sau, dacă țineți neapărat, va rămîne un joc în măsura în care și viața e un joc.

– Dar atunci, vreau să vă întreb: cînd se va termina el? Cît va dura?

– Păi nu v-am spus?! Cînd va cădea Ceaușescu, desigur.

– Și dacă asta va mai dura încă mult timp?

– Dacă... Nu va mai dura.

– Și dacă totuși...

– Ei, în cazul acesta vom mai vedea. Vom găsi niște soluții, ce naiba!

– Și încă ceva: după ce își vor juca rolurile în „laborator", ce se va întîmpla cu actorii pe „scena cea mare"? Vor juca ei tot rolurile pe care li le veți da dumneavoastră? În acest caz, pluralismul și toate celelalte lucruri frumoase de care mi-ați vorbit nu vor fi altceva decît o mare cacialma.

– E foarte posibil, acceptă colonelul, cu un ton cît se poate de calm și de firesc. Poate că unora așa le vor părea – o mare cacialma. Dar vor fi puțini cei ce vor înțelege exact cum stau lucrurile. Veți fi dumneavoastră, vor mai fi cîțiva. Pentru cei mai mulți însă, tot ce se va întîmpla va însemna o mare schimbare, un mare pas înainte. Și chiar așa va fi, oricît de multe obiecții

Scanned with OKEN Scanner

ați avea dumneavoastră, domnule Vanga. Fiindcă nicăieri în lume nu există libertate absolută. În nici un stat, dintre cele la care dumneavoastră și alții vă uitați ca spre niște tărîmuri paradiziace, lucrurile nu sînt lăsate la voia întîmplării. Totul e ținut sub control, chiar dacă, uneori, treaba asta e extrem de greu de sesizat. Din cînd în cînd apar mici revolte, mici răscoale, gesturi violente de protest, fie colective, fie individuale. Ei și? Toate acestea își au rolul lor, sînt supape prin care răbufnesc nemulțumiri, energii care colcăiau, din cine știe ce motive rămase necunoscute. La urma urmei, se ard niște reziduuri, domnule. Ce, acolo nu dispar oameni? Dispar. Dar dispar după niște scenarii atît de deștepte, încît adevărații vinovați de omucidere, de crimă, nici măcar nu sînt bănuiți. Gîndiți-vă, domnule Vanga, ce s-a întîmplat cu majoritatea studenților revoluționari din Franța anului șaizeci și opt... Așa-zisa „revoluție studențească" sau „revoluția avortată", cum i s-a mai spus. Dar care n-a fost chiar o jucărie, fiindcă a dus la căderea lui De Gaulle... Știți despre asta, nu-i așa?

– Știu cîte ceva, confirmă Dominic. Generalități...

– Atunci știți că, în momentul izbucnirii revoltelor studențești, De Gaulle se afla în vizită tocmai în România. Interesant, nu? În vizită la „pretinul" Ceaușescu! Ei, ce ziceți de asta?

– O pură întîmplare... Nu văd ce-ar fi putut fi mai mult.

– Se poate, se poate... Dar dacă n-a fost doar o întîmplare? Eu știu că „întîmplările" astea au întotdeauna dedesubturile lor. Deci voiam să vă spun că cei mai mulți dintre protagoniștii „revoluției studențești" din șaizeci și opt au ajuns, bine-merci, oameni respectabili, burghezi în toată legea, care acum comentează cu multă detașare cele întîmplate. Iar ceilalți, marea masă a participanților la aceste dezordini – căci la urma urmei asta au fost –, chiar dacă nu am nici un fel de date despre ei (și probabil nimeni n-a făcut pînă acum o investigație în acest sens), pot presupune că, tot așa, au ajuns bine,

Scanned with OKEN Scanner

îngroșînd rîndurile micii sau marii burghezii franceze. Domnule, dacă admir ceva la sistemul ăsta occidental, pe care atîția comuniști l-au blagoslovit de la Lenin încoace cu epitetul de „putred", prevăzîndu-i sfîrșitul, atunci e vorba în primul rînd de mecanismele lui de autoreglare. Sigur că n-o să intru în amănunte – nu vă speriați. Dar asta e ceva extrem de important: e un sistem care funcționează, că ne place unora sau nu ne place. Și încă funcționează cel mai bine dintre toate cîte s-au perindat pînă acum în istoria, totuși scurtă, a omenirii. Da, da, cei mai mulți dintre marii contestatari și protestatari ai Occidentului sfîrșesc prin a se cuminți după ce devin cît de cît celebri. Și știți de ce? Fiindcă acolo celebritatea aduce bani, iar banul înseamnă sistem de relații, femei, plăceri rafinate și, știți și dumneavoastră, încă atîtea altele... Banul îți schimbă viața, asta e. Hippies sau rockeri, cîntăreți de muzică pop sau scriitori, actori și regizori, ideologi și „revoluționari", toți sfîrșesc prin a se lăsa prinși în dulcea capcană a banului. A, că unii par să-și continue protestele, că rămîn militanți ai unei cauze sau alteia, mă rog, e adevărat. Însă toate astea sînt doar mimate, fac parte din subtilele sau grosolanele reguli ale publicității. Știți unde am găsit niște pagini cu observații foarte interesante, în acest sens, inclusiv în ce-i privește pe studenții „revoluționari" din Franța? N-o să ghiciți: la un scriitor român! Nu-i mai reține numele, nici titlul cărții care era, pare-se, un roman. Fiindcă n-am citit decît cîteva pagini, pe care mi le-au adus, acum cîțiva ani, niște tîmpiți de subalterni! Bineînțeles ca pe niște dovezi de „literatură subversivă"!

– Ia te uită! exclamă Dominic. N-aș fi crezut...

– Da, da. Lumea noastră e mai plină de surprize decît ne închipuiam. E o lume care parcă dospește, ca un aluat somnolînd. Și nu poți ști cum va ieși plăcinta, chiar dacă ai pus tot ce trebuie în aluat.

– Mie mi se părea, doar cu puțin înainte, că la noi, sub aparența de apatie generalizată, se poate observa o teribilă colcăială, o viermuială despre care nu putem

Scanned with OKEN Scanner

ști mare lucru. Și mă gîndesc și la harnicele dumneavoastră servicii. E greu să te pronunți dacă e vorba de energii înnăbușite, ținute sub „capac", sau e vorba de o lume agonică.

– Vedeți, vedeți? Într-un fel îmi dați dreptate. Trebuie să știm ce se întîmplă, ce e cu colcăiala asta...

Se simțeau amîndoi obosiți, storși. Cuvintele pe care și le spuneau țineau deja de o mecanică a gîndirii și le dădeau drumul spre celălalt parcă fără un interes real, fără să le mai simtă sensul și greutatea.

– Ar cam trebui să mergem la culcare, zise colonelul. A fost o zi lungă și deloc ușoară, mai ales pentru dumneavoastră, care ați trecut prin atîtea emoții.

– Da, confirmă Dominic. Nici nu-mi vine să cred că a fost doar o singură zi. Parcă a trecut cel puțin o săptămînă.

– Dar ce-ar fi, propuse colonelul, s-o terminăm mai în forță? Pentru că prea sîntem pleoștiți! Uite, vă propun o partidă de tir. Scurtă, bineînțeles, cel mult o jumătate de oră.

– Dacă doriți... zise Dominic, fără pic de entuziasm. Dar să știți că n-am tras decît în armată.

– Nu-i nimic. Aici vă puteți exersa cu armament ceva mai sofisticat.

La începutul tunelului, într-o nișă, se afla un imens dulap de fier care se deschidea cu cifru, ca seifurile.

– Fiți vă rog atent și memorați numărul pe care-l formez, zise colonelul. Poate veți mai veni aici în lipsa mea să vă antrenați.

– Cum, se miră Dominic, adică voi avea acces la armament?

– Doamne, făcu colonelul cu o anumită afectare, și ce-i cu asta? Bineînțeles că veți avea acces. Doar n-o să folosiți armamentul de aici ca să mă împușcați pe mine sau ca să evadați!

Deschise ușa masivă și, în loc de dulap, apăru un spațiu cît o încăpere obișnuită. Numai că încăperea era blindată și conținea un adevărat depozit de arma-

Scanned with OKEN Scanner

ment, cum Dominic nu mai văzuse. Se aflau acolo, în rafturi sau în rastele, carabine cu lunetă, puști-mitralieră, pistoale, pistolete automate, aruncătoare de grenade, lădite și cutii cu muniții și grenade, ba chiar și un aruncător de flăcări.

– Dar e un adevărat arsenal, zise uimit Dominic.

– Dă, e bine că-l avem. Firește, toate astea sînt pentru cazuri extreme, pentru situații-limită.

– Nu știu cu ce-aș putea să trag, fiindcă toate tipurile astea de arme îmi sînt necunoscute.

– Ei, nu mă mir... La armată cred că ați tras cu arme din al doilea război mondial, sau cu tipuri din anii cincizeci. Aici avem însă numai armament de ultimul tip. Avem cîteva făcute de noi, de români. Nu-s rele, să știți. Însă cele mai multe provin din două surse: de la traficanți de armament și de la arabi și palestinieni. Deci cu ce preferați să trageți?

– Cu ce e mai simplu: pistolul, bănuiesc.

– Nu, nu cred că e cel mai simplu. Dar dacă asta doriți – alegeți! Aveți aici mai multe tipuri.

Optară pentru un Beretta 84B de 9 mm.

Colonelul îi dădu cîteva instrucțiuni de folosire a armei, apoi manevră la un panou aflat în aceeași nișă și standul de popice fu schimbat, automat, cu unul de tir. Din nou îi dădu instrucțiuni de siguranță a tragerii, de poziție a corpului și a mîinii.

– Ah, sînteți stîngaci?! se miră el. N-am știut, n-am observat pînă acum. Iar în dosarul dumneavoastră amănuntul acesta nu era menționat. Sau nu-mi amintesc eu, deși n-aș crede...

Încercase să glumească, dar părea sincer contrariat.

– Unele lucruri le fac cu stînga, altele cu dreapta, îl lămuri Dominic. Mănînc, de pildă, cu dreapta, așa se explică faptul că n-ați observat pînă acum. Știți cum e cu stîngacii, părinții încearcă, atunci cînd ești mic, să-ți corecteze acest dat al naturii ca și cum ar fi o bizarerie. Mama n-a făcut excepție. A ținut neapărat să mănînc și să scriu cu mîna dreaptă. Am însă mai

Scanned with OKEN Scanner

multă forță în stînga. Dacă bat un cui sau scot dopul de la o sticlă, instinctiv apelez la mîna stîngă. Dar în armată mi-am uimit comandanții, pentru că trăgeam la fel de bine și cu stînga și cu dreapta.

– Ei, trageți cu care doriți... Adică cu stînga, bineînțeles.

Conveniră să tragă trei serii a cîte zece cartușe. Colonelul trăgea degajat, ca un adevărat profesionist, fără să țintească prea mult, pe cînd Dominic își simțea mîna și trupul prea rigide. După prima serie, merseră la panouri: colonelului îi intraseră doi de nouă, un optar, trei șeptari și un șase, trei gloanțe fiind și ele pe țintă, dar în afara cercului. Dominic avea un singur șase și două gloanțe în afara cercului, restul merseseră aiurea.

– Dar trageți excepțional, domnule colonel.

– Exercițiul, da, antrenamentul contează cel mai mult. Se pare că am și ceva calități. Dar la început, îmi amintesc, nu făceam nici punctajul pe care l-ați făcut dumneavoastră acum.

A doua serie fu cam la fel cu prima, doar că lui Dominic îi mai intră un cartuș în „cinci", iar colonelul avu trei nouari. În a treia serie, Dominic își propuse să tragă cît mai decontractat, „la noroc", și avu surpriza să constate că-i intraseră trei în cerc: doi de șase și un cinci. Iar în țintă mai erau încă trei gloanțe! Coldea avusese cam același punctaj, doar că acum îi intrase și un zece, de care era vădit încîntat.

– Ei, eu zic să ne oprim aici, conchise el. Constat că sînteți un om care progresează rapid. Pînă și ca trăgător. Apropo de asta, trebuie să vă spun că, față de cei cu care veți veni în contact, Generalul și cu mine sperăm să vă impuneți ca un lider autentic. Noi n-avem cum să vă ajutăm, să vă susținem, vă dați seama... Dar ținem neapărat să deveniți liderul lor. E și acesta un test, să știți.

Se despărțiră urîndu-și noapte bună, după ce la întoarcere urmară o altă cale, mai puțin complicată, care dădea în holul vilei.

Scanned with OKEN Scanner

XIV

Dimineața îl treziră bătăi în ușă. Se uită la ceas: era nouă și jumătate. Dormise bușteau, mai bine zis se prăbușise în somn, ca și cum n-ar fi dormit de o săptămînă. Își simțea trupul odihnit, dar cumva străin, golit de dorințe, pofte și alte surplusuri de energie. Și doar mîncase și băuse atît de mult, încît era de mirare că nu i se făcuse rău.

– Ușa e deschisă! strigă.

Intră tînărul Marcel, „Curierul zeilor", îmbrăcat în același trening alb-roșu.

– Bună-dimineața! zise, cu zîmbetul lui plăcut și copilăros, și era imposibil să-ți dai seama dacă era un zîmbet venit doar din interior sau era îndelung exersat, gata oricînd să fie scos și „montat" instantaneu pe figură.

– Bună-dimineața! îi răspunse Dominic, ușor încurcat de faptul că celălalt îl găsise în pat.

– Cum ați dormit?

– Bine! Bușteau, cum se zice. În deplină siguranță.

– Ei da. Am văzut. Ați lăsat și ușa descuiată.

– De ce m-aș teme, aici? Sînt convins că sînt foarte bine păzit.

– Și totuși, să știți, eu îmi încui în fiecare noapte ușa camerei. E un gest reflex, ce ține de ritualul nopții. Dacă n-aș face gestul ăsta și altele, sînt convins că n-aș dormi bine sau chiar n-aș dormi deloc. Așa că nici n-am fost curios să încerc.

– Dar luați loc, domnule Marcel... Marcel și mai cum?

– Era de-ajuns atît, dar văd că nu vă plac deloc echivocurile și nici jumătățile de măsură. Nu e nimic de ascuns, să știți, domnule Vanga. Dar am considerat că e suficient dacă-mi spuneți pe numele mic, pentru că celălalt, dacă e cazul, în circumstanțele în care ne aflăm, poate fi un nume fals, un nume conspirativ. Nu v-ați gîndit la asta?

– Nu în mod special, se eschivă Dominic.

Scanned with OKEN Scanner

– Desigur, așa e. Într-un fel, e dreptul dumneavoastră să știți și celălalt nume, întrucît eu și toți ceilalți îl știm pe al dumneavoastră.

– Care e, cu siguranță, cel real.

– Da, da, sînt convins. Ei bine, dacă țineți neapărat să aveți un nume, mă cheamă Marcel Rotaru.

– Încîntat, domnule Rotaru. Mulțumesc. Dar de ce nu luați loc?

– Am venit doar ca să vă întreb dacă preferați să luați micul dejun aici, în cameră, sau jos în salonaș?

– Mai întrebați?! Dacă-i boierie, boierie să fie!

– Să înțeleg deci că doriți în cameră?

– Da! Și dacă mi-l va aduce și o minunată făptură, va fi și mai bine!

– Asta nu vă pot promite, domnule Vanga. Bine, atunci în cinci minute...

– Stați! îl opri Dominic, fiindcă celălalt dădu să plece. Și pe urmă?

– Pe urmă ce?! nu înțelese sau se făcu că nu înțelege Rotaru.

– Ce voi face pe urmă, după micul dejun? Rămîn sechestrat în cameră? Consemnat la domiciliu?

– O, Doamne, dar cum puteți să spuneți așa ceva? Faceți ce doriți, în dimineața asta nu aveți un program anume. Vă pot da să citiți presa sau alegeți o carte din bibliotecă. Sau puteți să vă plimbați... Dacă doriți, pot să vă însoțesc.

– Mulțumesc. Dar am voie să mă plimb și singur?

– Bineînțeles că aveți voie. Însă, înțelegeți, plimbarea asta trebuie să o faceți prin preajmă, într-un perimetru rezonabil. Altfel devine periculos. Atunci, eu vă las... Și vă spun poftă bună!

Micul dejun i-l aduse un bărbat ce părea să aibă în jur de patruzeci de ani, cu bonetă albă și șorț alb. Pantalonii, cămașa și chiar vesta erau însă kaki, militărești. Bărbatul avea părul alb complet, iar obrajii roz, cu pielea foarte întinsă. Ochii albaștri și sprîncenele negre accentuau imaginea unei figuri construite parcă numai din contraste viu colorate. De

Scanned with OKEN Scanner

statură mijlocie, încă destul de zvelt, doar cu un început de burtă, însul avea o iuțeală neobișnuită în mișcări, aproape pînă la precipitare. Și vorba îi era repezită.

– Să trăiți! spuse. Sînt plutonier-major Ionescu Marin. V-am adus micul dejun.

De fapt, mînca anumite silabe, astfel încît „plutonier-major", de pildă, devenea în pronunția lui ceva de genul „p'nier m'jor".

– Mulțumesc, zise Dominic, mulțumesc că mi l-ați adus aici, în cameră.

– Nici o problemă, răspunse „majorul" Ionescu, debordînd de energie, în timp ce depunea tava în poalele lui Dominic. Ne facem treaba, asta e!

– Sincer să fiu, nu sînt deloc obișnuit cu răsfățuri din astea. Boierie curată...

– Asta e, să trăiți! Astăzi nici nu mai sînt boieri născuți, ci numai făcuți. Dacă-mi permiteți: fără ei nici nu se poate. Ce naiba, o ordine trebuie să existe pe lumea asta. O rînduială, acolo, ceva!...

Iarăși mitraliase cuvintele. Dacă figura lui era compusă din elemente și culori atît de contrastante, care ar fi putut să-i dea un aer distins, ușor straniu, oarecum nordic, felul lui de a fi era, dimpotrivă, de o jovialitate țărănească, de „sudist" temperamental, gata să vorbească și în somn, bîntuit de o continuă foame a conversației.

– Dom'le, zise Dominic, care începuse să înfulece, ieri am mîncat aproape tot timpul, iar astăzi, cînd văd că mi-ați adus atîtea bunătăți, mi s-a făcut iarăși foame. Deci e adevărat că poșta...

– ...vine mîncînd, îl completă Ionescu, nemaiavînd răbdare. Și cum să nu-ți vină poșta, cînd vezi atîtea bunătăți? V-am adus șunculiță, unt, gem, brînzică-telemea și cașcaval și, bineînțeles, că fără asta nu se poate să începi o nouă zi, două ochiuri la capac. Cum le fac eu, să-ți lingi degetele!

– Domn' Ionescu, să înțeleg că sînteți bucătar?

– Sînt și bucătar, domnule.

Scanned with OKEN Scanner

– Înseamnă că dumneavoastră ați gătit bunătățile de ieri?

– Unele eu, altele...

– Excelente, să știți! Cu adevărat excelente.

Obrajii plutonierului major Marin Ionescu se colorară, cu modestie, cu și mai mult roșu.

– Lăsați, chiar așa mult v-au plăcut?! Mă bucur, să știți, mă bucur. Domnule... Iertați-mă, dar nu v-am reținut numele... Mi-a fost spus la un moment dat, dar nu l-am reținut...

– Dominic Vanga.

– Domnule Vanga, unui bărbat căruia îi place să gătească nu poți să-i faci o mai mare plăcere decît lăudîndu-i bucatele. E ca o răsplată, să știți. Și femeilor le place lucrul acesta, firește, dar bărbații parcă le întrec.

– Se vede cît de colo că sînteți un profesionist, observă Dominic, care începuse să atace tigăița cu ochiuri. Și ochiurile astea – grozave, credeți-mă!

– Mă bucur, mă bucur. Să știți că nu sînt profesionist. Adică vreau să spun că n-am „hîrtie", n-am diplomă de bucătar.

– Și ce contează asta? Contează ce faci, cum îți ies bucatele.

– Lăsați că contează și asta. Dacă aș fi avut patalama, acum eram probabil bucătar-șef la vreun mare restaurant. Puteam să fac artă culinară, nu glumă!

– Cu ce, domnule Ionescu, cu ce? Pentru asta trebuie să ai materie primă. Or, la noi e aproape foamete.

– Lăsați că se mai găsește... Nu știți dumneavoastră, asta-i altă problemă. Doar nu toată lumea se aprovizionează de la alimentare.

– Da, aveți dreptate. Dar și aici, nu duceți lipsă de materie primă, nu duceți lipsă de nimic, cum văd.

– E adevărat, însă aici ocaziile de a găti ceva deosebit sînt rare. În rest, trebuie să fiu de toate: sînt și șofer și instalator și fochist și mai știu eu ce. Fată-n casă, așa se zice de obicei, nu? Nu mă plîng, fiindcă

Scanned with OKEN Scanner

n-o duc rău. Chiar dacă uneori stau și mă gîndesc: Marine, cu talentul ăsta al tău, cu pasiunea asta a ta, pe alte meleaguri, unde dacă ai valoare ți se recunoaște, domnule, ai valoare și gata, ai fi ajuns milionar! Și încă milionar în valută, nu în lei. Dar și aici, ca bucătar-șef în anumite locuri, lasă că le cam știu eu, ce, ar fi fost rău? Tot milionar eram, chiar dacă numai în moneda națională. Bună și ea... Numai că, domnule, se ridică două probleme: ar fi trebuit să „ciupesc", și încă vîrtos. Și nu zic eu că sînt ușă de biserică, dar nu sînt nici genul ăsta – mă credeți, nu mă credeți. A doua: bun, aș fi milionar. Și ce să fac, domnule, cu milioanele? Aș pune cît aș pune la CEC, atît cît să nu bată la ochi. Și restul? Să-i țin la ciorap? Banii sînt făcuți să circule, domnule! Dar la noi n-au cum să circule, n-ai cum să investești. Ai un apartament sau o căsuță, ai ce-ți trebuie să bagi în casă, o mobilă, un frigider, una-alta, îți mai iei și o Dacie și noroc bun, hales-bules, praf s-a ales! Pînă la moarte nu mai ai nevoie de nimic, poți să-ți comanzi sicriul potrivit, să poată intra și ieși pe ușa apartamentului și pe scara blocului, Păi nu?

– Cam așa stau lucrurile, din păcate, recunoscu Dominic.

– Vedeți? Vă spun eu, de-aia nu mai poate să dureze. Auzi, să n-ai cum să-ți investești banii! Asta nu e normal! Eu nu zic, sînt mulțumit. Am ce-mi trebuie: apartament, mașină, una-alta, știți cum e. Omul tot adună. Da-mi zic: Marine, dacă tu puteai mai mult?! Dacă măsura ta era alta? Da' cum să ți-o iei, domnule, măsura asta, cine să ți-o ieie?

Tăcu, privindu-l fix pe Dominic, cu ochii lui albaștri care căpătaseră o lucire stranie.

– Asta-i situația, zise Dominic, doar ca să zică ceva, gîndindu-se că, interesant, se pare că ochii albaștri nu pot emana o căldură omenească pe care s-o simți și care să te învăluie. Dimpotrivă, dacă lucirea lor nu e rece, metalică, atunci cu siguranță că îți transmite ceva neliniștitor, ca un semnal venit din adîncuri, din zone tulburi, inaccesibile altora. Parcă ar fi o amintire

Scanned with OKEN Scanner

vie a sălbăticiunii care a fost cîndva. Niște frumoși ochi albaștri – așa se spune de obicei. El însă n-ar spune astfel. Mai degrabă sînt decorativi, ceea ce e cu totul altceva. Pentru că, de pildă, acea doză de cruzime pe care o are uneori o privire „albastră" numai frumoasă nu poate fi.

– Aoleu! exclamă „majorul". Ați isprăvit tot ce era pe tavă și eu am uitat să vă întreb ce mai doriți: cafea sau ceai? Vedeți dacă-mi place să vorbesc? Mai ales dacă întîlnesc un om care să mă înțeleagă și să mă asculte. Îmi zic uneori: Marine, pofta asta a ta de vorbă o să te piardă într-o zi! Vă rog să mă scuzați...

– Nici o problemă. Înțeleg că avem timp destul. Aduceți-mi o cafea, vă rog.

– Trap! exclamă Ionescu, cu veselie. În cinci minute sînt înapoi!

Într-adevăr, nu trecură mai mult de cinci minute și plutonierul major Marin Ionescu aduse cafeaua, pe o tăviță, cu un pahar de apă minerală alături, după toate regulile protocolului.

– Aveți aici și o mică doză de lapte condensat, zise. Vă place, nu vă place, eu am adus-o să fie. Se zice că e bine să pui puțin lapte dintr-ăsta în cafea, fiindcă protejează stomacul, nu produce arsuri, gastrite, nu te paște un ulcer. Adevărul e că, mai ales dacă o iei pe stomacul gol, cafeaua roade, domnule, lucrează, parc-ar vrea să sape, să perforeze. Eu așa simt uneori.

– Bine, m-ați convins, o să încerc. Tot n-am avut ocazia pînă acum, cred că vă dați seama.

– Așa e, mereu uit și fac cîte-o gafă. Dumneavoastră veniți „de afară", așa mi s-a spus, iar acolo nu se găsesc de nici unele. Vă rog să mă scuzați.

– Nu vă faceți probleme, zise Dominic. Astea sînt fleacuri.

– Mă rog... Mulțumesc. Dar să știți că, din moment ce ați ajuns aici, ca să zic așa, alături de noi, înseamnă că aveți valoare, valoare cu carul, nu glumă. Eu mă bucur că sînteți aici, mă bucur foarte mult. Să știți că mi-am dat seama de la primele cuvinte ce fel de

Scanned with OKEN Scanner

om sînteți, pe cine am în față. Nu că aș fi eu grozav, că eu îmi cunosc locul, chiar dacă îmi place să sporovăiesc, recunosc asta... Dar cînd e vorba de lucruri serioase, sînt mormînt. Nu vă uitați așa la mine, de parcă ați zice: ia uite-l și pe ăsta, își face autocaracterizarea și încă în culoarea cea mai roză!

– Dar, îl întrerupse Dominic, care numai la asta nu se gîndise, să știți că nici vorbă de așa ceva...

– Lăsați... Sînteți un domn, e clar. Vroiam să vă spun că, și cu și fără autocaracterizarea mea, am fost verificat la sînge, am trecut prin tot felul de încercări pînă să ajung aici. Și dacă am ajuns înseamnă că am corespuns, asta e. Dar prezența dumneavoastră printre noi e cu totul altceva. Avem nevoie de oameni ca dumneavoastră. Poftim, mi-a scăpat! Adică propoziția asta, *avem nevoie de oameni ca dumneavoastră*, se cheamă că e preluată dintr-un anumit mod de gîndire. Se cheamă că aproape ne-a intrat în sînge. Domnul colonel Coldea, cînd are și dînsul puțin timp pentru noi, ne mai cheamă și ne spune: „Măi băieți, domnilor, – așa ne zice – încercați să gîndiți cu propriul cap nu doar orice acțiune, ci fiecare cuvîntel. Disciplina-i disciplină, ordinu-i ordin, dar nimic nu vă poate înlocui materia cenușie." Dar ce să-i faci, e greu... Așa am crescut, așa ne-am format, domnule. Puțini au reușit să reziste, să nu fie duși de curent în nici un fel. Dumneavoastră sînteți unul dintre ei, eu așa cred. Cam așa se spune, știți, din cîte mi-am dat seama... De-aia ar fi trebuit să nu spun prostia aia dinainte, fiindcă dumneavoastră sînteți unic. E bine că mergeți cu noi, e foarte bine. Nu se mai poate, domnule, asta e clar pentru orice om cu mintea întreagă. Însă, dacă-mi permiteți: vă așteaptă grele încercări, mari încercări, eu sînt absolut convins. Fiți cu băgare de seamă, domnule Vanga, calculați-vă fiecare pas. Nu vă spun asta din cine știe ce interes, chiar dacă, la un moment dat, cîndva, s-ar putea să vă aduceți aminte de vorbele mele. Eu vă spun toate astea din simpatie. Și așa, dintr-un sentiment pe care cu greu pot să mi-l explic. Ascultați-mă, domnule Vanga: să aveți încredere în

Scanned with OKEN Scanner

om sînteți, pe cine am în față. Nu că aș fi eu grozav, că eu îmi cunosc locul, chiar dacă îmi place să sporovăiesc, recunosc asta... Dar cînd e vorba de lucruri serioase, sînt mormînt. Nu vă uitați așa la mine, de parcă ați zice: ia uite-l și pe ăsta, își face autocaracterizarea și încă în culoarea cea mai roză!

– Dar, îl întrerupse Dominic, care numai la asta nu se gîndise, să știți că nici vorbă de așa ceva...

– Lăsați... Sînteți un domn, e clar. Vroiam să vă spun că, și cu și fără autocaracterizarea mea, am fost verificat la sînge, am trecut prin tot felul de încercări pînă să ajung aici. Și dacă am ajuns înseamnă că am corespuns, asta e. Dar prezența dumneavoastră printre noi e cu totul altceva. Avem nevoie de oameni ca dumneavoastră. Poftim, mi-a scăpat! Adică propoziția asta, *avem nevoie de oameni ca dumneavoastră*, se cheamă că e preluată dintr-un anumit mod de gîndire. Se cheamă că aproape ne-a intrat în sînge. Domnul colonel Coldea, cînd are și dînsul puțin timp pentru noi, ne mai cheamă și ne spune: „Măi băieți, domnilor, – așa ne zice – încercați să gîndiți cu propriul cap nu doar orice acțiune, ci fiecare cuvîntel. Disciplina-i disciplină, ordinu-i ordin, dar nimic nu vă poate înlocui materia cenușie." Dar ce să-i faci, e greu... Așa am crescut, așa ne-am format, domnule. Puțini au reușit să reziste, să nu fie duși de curent în nici un fel. Dumneavoastră sînteți unul dintre ei, eu așa cred. Cam așa se spune, știți, din cîte mi-am dat seama... De-aia ar fi trebuit să nu spun prostia aia dinainte, fiindcă dumneavoastră sînteți unic. E bine că mergeți cu noi, e foarte bine. Nu se mai poate, domnule, asta e clar pentru orice om cu mintea întreagă. Însă, dacă-mi permiteți: vă așteaptă grele încercări, mari încercări, eu sînt absolut convins. Fiți cu băgare de seamă, domnule Vanga, calculați-vă fiecare pas. Nu vă spun asta din cine știe ce interes, chiar dacă, la un moment dat, cîndva, s-ar putea să vă aduceți aminte de vorbele mele. Eu vă spun toate astea din simpatie. Și așa, dintr-un sentiment pe care cu greu pot să mi-l explic. Ascultați-mă, domnule Vanga: să aveți încredere în

Scanned with OKEN Scanner

toată lumea, în toți pe care-i veți întîlni de aici încolo și, în același timp, să nu aveți încredere în nimeni. În absolut nimeni. Uneori nici măcar în dumneavoastră, căci omul își poate face uneori lui însuși cele mai mari rele, poate să devină propriul lui dușman și propriul lui trădător. Țineți minte cuvintele astea și să gîndiți asupra lor cum se cuvine.

– Mulțumesc, zise Dominic, simțindu-se deodată tulburat nu doar de cuvintele celuilalt, ci mai ales de tonul șoptit și de felul cum le spusese, mult mai rar decît fluxul vorbirii lui obișnuite și mai ales cu o gravitate netrucată, venită parcă de la o altfel de ființă, care n-ai fi bănuit că poate sălășlui în acel Marin Ionescu.

– Nu-mi mulțumiți. Nu acum, în orice caz. E mult prea devreme.

Se îndreptă hotărît spre ușă, o deschise, apoi zise cu voce tare.

– Atunci eu vă las să vă terminați cafeaua. Și să vă fie de bine!

– Mulțumesc, mulțumesc, bolborosi Dominic, fără rost, fiindcă ușa fusese deja închisă iar celălalt nu mai avea cum să-l audă.

XV

Coborîse în holul de la intrare și acum ezita: să iasă, să facă o plimbare fără să mai spună nimănui sau, dimpotrivă, să-și anunțe ieșirea? Firește că i se spusese că poate ieși oricînd, sau așa ceva, numai să aibă grijă să se plimbe într-un perimetru rezonabil. Dar poate ar fi fost totuși mai bine, mai corect să-i zică cuiva: uite domnule, eu mă duc să iau puțin aer. Însă în jur nu se auzea nici un zgomot, de parcă n-ar fi fost țipenie de om. Merse pe coridorul care ducea spre salonul unde ieri stătuse cu colonelul Coldea, ciulind urechile atunci cînd trecea pe lîngă vreo ușă. Însă nimic, nici o mișcare. Pătrunse și în salon. Ferestrele

Scanned with OKEN Scanner

erau deschise și, deși probabil se aerisea de cîteva ore, persista un miros de fum de țigară intrat în lucruri – în covoare, în mobile și mai ales în perdele: „mirosul de a doua zi", înțepător și deprimant. Se hotărî totuși să iasă, dar, cînd să deschidă ușa pentru a păși afară, se auzi strigat. Era „Curierul zeilor", domnul Marcel Rotaru, care venea spre el zîmbitor. Cu siguranță că ăștia au camere de televiziune cu circuit interior, își spuse Dominic, altfel, nici chiar așa, în clipa în care să ies, mă strigă...

Domnul Rotaru venea zîmbind spre el, cu mersul lui ușor săltat, entuziast, ca și cum ar fi fost doar prologul, „încălzirea" înaintea unei curse de alergare.

– Deci v-ați hotărît totuși să ieșiți, domnule Vanga? Foarte bine, foarte bine, numai că, dacă-mi permiteți, aș vrea să vă prezint pe cineva. Poate ar fi mai bine ca persoana pe care o veți cunoaște să vă însoțească în această plimbare, știți cum e, noi avem toată încrederea și nu se poate întîmpla nimic, da' e mai bine, cred eu, să evităm orice risc. E ideea mea, să știți, n-am primit dispoziție de la nimeni. Și, firește, doar dacă acceptați, eu unul nici nu mă gîndesc să vă ofer un însoțitor pe post de paznic, să nu cumva să credeți asta. Poate însă că vă va face plăcere, sper, să fiți însoțit. Mai ales că e vorba de o doamnă...

Dominic rămase trăsnit: o doamnă, o femeie acolo? Doar nu cumva...?! Nu cumva se gîndiseră, pentru a-l prinde și a-l implica și mai mult, să o aducă acolo pe Lucia!... Pe iubita, pe draga, pe neprețuita Lucia!

– O doamnă aici?! reuși totuși să îngaime, încercînd să-și ascundă emoția.

– Ei, nu e o doamnă oarecare, precizează Rotaru. E o doamnă care e alături de noi, o doamnă ofițer, firește.

– Bine, atunci să mergem la ea, acceptă Dominic, brusc pleoștit, înțelegînd că nu poate fi vorba de Lucia.

Intrară într-o cameră de lîngă bucătărie, un fel de mică sufragerie, folosită probabil pentru servirea micului dejun, dacă nu cumva și a prînzului sau cinei, în ocazii mai puțin protocolare. Doamna stătea la o masă, cu spatele la ușă. După resturile din farfurii se

Scanned with OKEN Scanner

vedea că terminase micul dejun, acum sorbindu-și cafeaua și fumînd o țigară.

– Permiteți-mi să vi-l prezint pe domnul Vanga, se auzi vocea lui Rotaru.

Și atunci, întorcîndu-se și ridicîndu-se fără grabă de pe scaun, femeia îi întinse o mînă pe care Dominic o luă, parcă neștiind ce să facă cu ea, complet năucit: fiindcă doamna din fața lui semăna uluitor cu Mirela, cu studenta de la ASE, accidentala lui iubire din studenție.

– Mă bucur să vă cunosc, zise doamna, deloc tulburată, observînd însă fără îndoială uluiala lui. Sînt căpitan Magda Dumitrescu.

– Și eu mă bucur să vă cunosc, firește, bîigui el, eliberîndu-i în sfîrșit mîna.

– Dar luați loc, zise Rotaru. Doriți o cafea?

– Nu, zise Dominic, mi-am băut cafeaua sus, în cameră. După cum știți, tocmai mă pregăteam să ies puțin, să fac o plimbare.

– O plimbare?! Bună idee, acum, dimineața. Trebuie să fie foarte plăcut. Poate că mă luați și pe mine, nu mi-am mai permis de mult așa ceva.

Intervenise foarte direct, cumva profesional, ca și cum, știind prea bine că trebuie să-l însoțească, se folosise de primul prilej, fără să mai aștepte cine știe ce alt moment mai favorabil și, poate, mai plauzibil.

– Sigur că da, se grăbi să răspundă Dominic, mi-ar face plăcere...

– Atunci vă rog să mă așteptați cel mult zece minute, să mă duc să mă schimb. N-am apucat să vă spun, dar am ajuns aici abia de o oră, așa că...

– Nici o problemă, doamnă, vă aștept în fața vilei.

– Vă mulțumesc că ați acceptat, îi spuse Rotaru, după ce femeia ieși. Atunci eu mă retrag, vă las pe mîini bune, de încredere.

Aerul de afară i se păru o binefacere, o minune, astfel că respiră de cîteva ori zgomotos, cu plăcere dar și cu disperarea unui salvat de la înec. Ieri băuse, și cu disperarea unui salvat de la înec. Ieri băuse, fumase, mîncase, iarăși băuse, mîncase și fumase și

tot așa. Iar acum, aerul tare și pur de noiembrie îi curăța parcă organismul, îi dădea aproape o senzație de spălare interioară. Era o dimineață superbă, care anunța o zi pe măsură: cer „clasic" de toamnă tîrzie, cu acel albastru stins, „dulce", dar și solemn, veghind imposibil amărîta lume de jos, cu îngăduință și înțelepciune. În aerul limpede, culorile de noiembrie luminau stins, ca și cum pictorul genial, stăpînul lumii, risipise peste tot, cu magnanimă dărnicie, nenumărate tablouri de o prospețime și frumusețe fără egal. De undeva, din pădure, la cîteva sute de metri distanță, un fir de fum se îndrepta spre înalt, neverosimil de drept și de subțire, ca o coloană albă de marmură, și totuși imaterială. Nu puteau fi nici păstori, nici vînători, nici turiști ocazionali sau țigani plecați după ciuperci cei ce făcuseră focul, întrucît era prea aproape de *obiectiv*. Singura explicație era că acolo se afla un punct de pază și supraveghere, în jurul focului încălzindu-se securiștii de serviciu.

– N-am stat prea mult, nu-i așa? auzi vocea doamnei căpitan ce-și zicea Magda Dumitrescu. Pentru că el era convins că Magda Dumitrescu și studenta Mirela de la ASE erau una și aceeași persoană.

– O, nu. Și apoi, cînd sînt afară, nu mă plictisesc niciodată. Mă interesează tot ce e în jurul meu.

– Asta-i bine, zise Magda cea falsă. Bănuiesc că vreți să ne plimbăm prin pădure, da?

– Prin pădure, desigur.

Era îmbrăcată într-un trening superb, o combinație de verde – o nuanță mai deschisă, asemenea mușchiului de pădure –, negru și alb, iar în picioare purta niște pantofi de sport, „adidași", care i se părură lui Dominic foarte sofisticați, „ultimul răcnet", viu colorați, predominînd movul și un galben-verzui special, fosforescent. Își luase cu ea și un mic sac de umăr, de forma unei poșete.

– Văd că aici e moda treningului, îi spuse Dominic. Dar al dumneavoastră e splendid și vă vine foarte bine...

Scanned with OKEN Scanner

– Mulțumesc. Și dumneavoastră vă vine bine, să știți. Adevărul e că nu e nici modă și nici vreun consemn anume să purtăm treninguri. Nici nu m-am gîndit pînă acum, dar așa e, cam toți poartă treninguri o dată ce ajung aici. E foarte comod, iar pe de altă parte și cei mai puțin sportivi cred că simt nevoia să-și abandoneze o vreme îmbrăcămintea standard. Fiindcă noi, deși nu purtăm uniformă, sîntem nevoiți totuși să avem o anumită ținută, iar bărbații cu funcții mai mari își poartă zilnic costumele care, între noi fie vorba, cam seamănă între ele. Chestiune de gust, dar și de „lege nescrisă": s-au împămîntenit anumite griuri, cenușiul, mă rog, să nu bată la ochi...

– Dar tocmai prin asta bat la ochi. Există costume a căror croială și culoare îți spun aproape cu siguranță că purtătorul e securist.

– Ei da, treaba asta e valabilă pentru vechea generație, ca să zic așa. Punctul de plecare o fi fost o sobrietate ideologică, dar cu timpul tipizarea asta s-a datorat mai ales stofelor repartizate gratuit și croitoriilor „interne".

– Să recunoaștem însă că domnul colonel Coldea se îmbracă cu totul altfel.

– Da, dînsul e un fel de arbitru al eleganței și mulți mîriie numai la vederea costumelor. Dar n-au ce să-i facă, îi domină prin inteligență. Iar unii dintre cei vechi simt totuși că vremea lor a trecut, își dau seama că sînt depășiți în tot felul de probleme, așa că stau în general în banca lor, să le meargă leafa și să vină pensia.

Intraseră în pădure și acum pășeau pe covorul de frunze moarte, unul lîngă altul, dar nu prea aproape, așa cum se întîmplă cînd un bărbat și o femeie abia s-au cunoscut. Ceea ce era absurd, din punctul de vedere al lui Dominic. Doar o cunoscuse pe femeia asta și chiar îl obsedase o vreme. Brusc, se hotărî:

– Cît o să ne mai prefacem așa? o întrebă.

Și atunci ea îl privi cu o expresie atît de uimită, încît, încă înainte de a deschide gura să spună ceva, convingerea lui se clătină pentru întîia oară.

Scanned with OKEN Scanner

– Ce vreți să spuneți?! o auzi, și tonul ei nu exprima o uimire mai mică.

– Vreau să spun, începu el, cu o oarecare nesiguranță, că noi doi ne cunoaștem.

– Cum așa?! Eu eram sigură că acum o jumătate de oră v-am văzut pentru întîia oară în viața mea.

Dominic se opri din mers, pentru a o obliga și pe ea să se oprească și ca s-o privească mai bine. Dar ea îi oferea aceeași expresie de uluială, aproape de stupefacție. Era contrariat, era dezamăgit. Poate că, într-adevăr, se înșelase, deși această Magda semăna ca două picături de apă cu Mirela.

– În fine, se hotărî el, cred că m-am înșelat. Vă cer scuze...

– Dar vreți să-mi explicați totuși?

– Să vă explic... Nu v-a chemat cîndva Mirela? Mirela și mai nu știu cum... Numele de familie l-am uitat, deși nu-i exclus să nu-mi fi fost spus niciodată. Fiindcă a fost ceva cu totul episodic, dar care m-a marcat.

– Domnule Vanga, ce naiba, sînt... Era să zic că sînt femeie serioasă, dar ar suna ca și cum aș spune că sînt o gospodină. Ei bine, nu s-ar potrivi deloc cu funcția și gradul meu, nu-i așa? Deci să știți că nu sînt și n-am fost Mirela. Mă cheamă Magda de cînd mă știu. Și nu e un nume conspirativ, credeți-mă.

– Încerc să vă cred, deși asemănarea este izbitoare. Și totuși, nu aveți o soră geamănă sau o soră pur și simplu? Sau măcar o vară care să vă semene?

– Îmi pare rău că vă dezamăgesc, dar nu am nici soră, nici vară care să-mi semene. Am doar un frate, dar el nu poate avea nici o legătură...

Ultimele cuvinte le pronunțase cu vădită ironie. Și, ca și cum asta n-ar fi fost de-ajuns, adăugă:

– Parcă, parcă încep să fiu puțin geloasă. Vă văd atît de tulburat... Ați iubit-o atît de mult pe acea Mirela?

Era foarte sigură pe ea și, fără îndoială, putea să schimbe „registrul" după cum dorea, cu mult talent. Acum, de pildă, trecuse de la ironie la un ton ușor

Scanned with OKEN Scanner

insinuant, aproape lasciv, ca o promisiune molatecă. Doar cu cîteva secunde înainte nici n-ar fi crezut că e în stare de așa ceva. Deși frumoasă, atrăgătoare, ceva „ofițeresc" intrase parcă în natura ei, conferindu-i un aer neutru, ușor oficial, în orice caz distant-ambiguu. Genul de femeie care, chiar dacă arată bine, parcă n-ar avea sex, sau mai bine zis sexul ar fi incert, în orice caz nu cel dorit. Și deodată, printr-o simplă inflexiune a vocii, dar cine știe, poate că și prin alte mici și nevăzute trucuri femeiești, imaginea aceea căzuse, înlocuită cu o neașteptată senzualitate, aproape agresivă.

– A fost o pasiune, îi răspunse, parcă tot nevenindu-i să creadă că Mirela nu e Mirela, situația părîndu-i-se încă absurdă, ca și cum Ei i-ar fi vorbit despre Ea. Da, adăugă, ceva pasional, ceva nedus pînă la capăt și care m-a chinuit o vreme.

– Dar e foarte excitant ce-mi spuneți, vă dați seama? E ca și cum m-ați fi dorit și m-ați dori încă pe mine.

Se oprise, la un pas de el, iar în ochi îi apăruse acea lucire sălbatică și tulbure care însoțește dorința. Privindu-l, își trase fermoarul bluzei de trening, lăsînd să se vadă sînii, țintuiți acum doar de tricoul alb, împuns și el de sfîrcuri. „Sînt depărtați, îi trecu lui Dominic prin minte, la fel ca ai Mirelei. Doar că acum sînt parcă mai mari și mai moi." Și, fără să-și dea seama ce face, ca și cum și-ar fi verificat gîndul, făcu pasul și îi cuprinse sînii în palme, frămîntîndu-i ușor, ca într-un masaj, străduindu-se astfel să reziste, să-și păstreze controlul. Dar îl izbi în plin parfumul ei, mirosul ei de femeie, al ei sau al alteia, ce mai conta, din moment ce aproape că-l uitase, iar acum îl pătrundea, inspirîndu-l lacom. Aproape că se aruncă spre gura ei și-i simți imediat limba dulce și umedă, pe care ea i-o oferea expert. „Nu aici" o auzi, dar fiindcă el îi cuprinsese strîns mijlocul, înfingîndu-și apoi mîinile în fese, începu să murmure doar „aici, aici, aici" și, în sfîrșit, „de ce nu... aici!" „Vezi ce simplu e, cu tre-

Scanned with OKEN Scanner

ningul?!" chicoti ea, cînd Dominic începu să-i tragă în jos pantalonii. Apoi aproape că îi ordonă, șuierat: „Scoateți bluza de trening și pune-o jos, ce naiba, doar n-o să stau cu fundul pe pămînt în noiembrie!" „Secu-rista dracului" înjură în gînd Dominic, pătrunzînd-o aproape cu ură. Dar era atît de bine și ea era atît de caldă, aproape fierbinte, iar înlăuntru nu era nicicum, dar era minunat, încît se abandonă de la primele mișcări unei lăcomii disperate și aproape nebune. Căci era ca o nebunie dorința lui de a o distruge și a o avea, dorința de a intra și a înainta parcă tot mai adînc, într-un glorios marș dement și, în același timp, de a o anula și a o contopi cu el sau chiar în el, primind-o și asimilînd-o, ca pe un dar divin. I se păru că totul dură puțin, nepermis și nedrept de puțin, atunci cînd simți că se apropie inevitabil momentul acela al arsurii sublime, cînd bestia pămîntului parcă se întîlnește cu cerul într-o clipă pe care nimeni nu o poate descrie cu adevărat: plăcere fără egal și durere, chin pînă la suferință, fericire și disperare, ca o presimțire a sfîrșitului, însă un sfîrșit căruia i te abandonezi cu entuziasm, ca într-un strigăt de luptă, triumf glorios și răsuflare a morții, beatitudine și frenezie a învingă-torului, dar și căința și neputința învinsului. Carnea și spiritul laolaltă, zbătîndu-se împreună, într-o vîn-zoleală de nedescris, ca apoi să se separe, retrăgîn-du-se, închizîndu-se iarăși în condiția lor obișnuită, parcă neînțelegînd ce s-a întîmplat și de ce au trebuit să se întîmple toate acestea.

Aproape că urlă, după care își simți trupul răcit, grăbindu-se să iasă, să se desprindă cît mai repede, aproape prăbușindu-se într-o parte.

Ea îi oferi un șervețel – se gîndise la toate?! –, după care se ridicară, deloc încurcați, aranjîndu-și fiecare hainele.

– Și acum, ce facem, întrebă el, ne întoarcem la vilă?

– De ce? Abia acum am cu adevărat chef de plimbare.

Scanned with OKEN Scanner

Lui Dominic i se păru că aude un fosnet prin apropiere, apoi ceva, ca un zgomot de pași, îndepărtîndu-se.

– Doar n-am fost urmăriți?! o întrebă.

– Ce vrei să spui?

– N-ai auzit?! A fost ca un zgomot de pași...

– Nu, îl lămuri ea, cu siguranță că ți s-a părut. Sau o fi fost doar un mic animal sau vreo pasăre. Dacă cineva ar fi vrut să ne urmărească aici, atunci în nici un caz n-ar fi făcut-o de prin tufișurile din apropiere, ca în filmele proaste cu urmăriți și urmăritori, spioni, șantaje și tot tacîmul. Se poate fotografia sau filma sau chiar asculta de la distanță, cît se poate de profesional și de discret. Or, nu e cazul nostru. De ce-ar fi făcut-o cineva?

– Da, acceptă Dominic, nici eu nu prea văd de ce-ar fi făcut-o. Mai ales că ...

– Doar dacă... îl întrerupse Magda, parcă nemulțumită de ușurința cu care el își abandonase temerile.

– Doar dacă ce?

– Pe mine, bineînțeles, n-ar fi avut interes să mă fotografieze sau să mă filmeze. Au suficient material, știu asta. Și apoi, eu sînt „cadru", nu uita. Dar pe tine făcînd dragoste cu mine, asta da, ar putea prezenta interes...

– Dar la ce bun? Oricum, am cedat, am intrat în joc.

– Băiețaș... îl bătu Magda ușurel pe spate. Cam multe nu pricepi. O probă cum am oferit noi adineauri nu e deloc de lepădat. Ba în anumite împrejurări poate fi aur curat. Asta nu-i pentru acum, bineînțeles, ci pentru mai tîrziu. Se zice că te așteaptă, că ți se pregătește o strălucită carieră. Dacă totul merge bine, firește.

– Mi s-a mai spus, oftă Dominic. Și ce-i cu asta? Așa se pregătește o „strălucită carieră"? Cu probe compromițătoare?

– Domnule, dar știi că ești un ingenuu?! îl dojeni Magda. Uite la ce-ar fi bună o astfel de „probă": să presupunem că ajungi, la un moment dat, acolo sus, chiar foarte sus. Și că, dintr-un motiv sau altul, într-o

Scanned with OKEN Scanner

anumită conjunctură, vrei să schimbi macazul. N-ai fi nici primul, nici ultimul, nu găsești? Lumea e în continuă schimbare, există în permanență un puhoi de inși care vor să urce. Și infinit mai puțini care vor să coboare... Dar se întîmplă: scrupule, crize de conștiință iscate ca din senin, cedarea nervilor și cîte și mai cîte cauze nu pot interveni! În astfel de cazuri, cel aflat atît de sus poate să-și uite vechi alianțe și obligații, considerînd că e natural să se retragă cînd vrea el sau chiar să meargă mai departe alături de alții, de care se simte mai apropiat, avînd mai multe afinități. Și atunci, firește, i se aduce aminte că nu e chiar de capul lui, că obligațiile față de cei ce ți-au clădit cariera trebuie să fie sfinte și de-o parte și de cealaltă... În caz contrar, pe răzvrătit îl așteaptă abisul deriziunii, mocirla, haznaua. Iar pasul următor poate fi făcut direct în mormînt.

– E înfricoșător ce-mi spui, șopti Dominic, ca și cum s-ar fi temut să nu-l audă cineva. Înseamnă că tu ai făcut toate astea deliberat, ca o actriță exersată care joacă un rol prea bine cunoscut...

– Nu fi porc, i-o retează ea. Nu te prinde...

– Mă prinde, nu mă prinde, chiar așa ar putea să stea lucrurile. Abia acum înțeleg. Sîntem filmați de la distanță și tot de acolo sîntem înregistrați. Tu doar trebuie să porți un microfon în poșeta aia sau ce dracu e!

– De unde știi tu toate astea?

– Abia acum am făcut legătura... Cum de nu m-am gîndit? Acum cîțiva ani am văzut un film american, *Conversația*, cu Gene Hackmann care juca rolul unui maestru în tehnica înregistrărilor secrete și care sfîrșește prin...

– Îl știu, îl știu, nu te mai obosi... Ai văzut prea multe filme la viața ta, asta e.

– Adică negi? Sînt eu sărit de pe fix? Atunci dă-mi poșeta asta a ta să controlez!

Ea se opri din mers și pe față îi apăru un zîmbet amuzat, care-l deconcertă pe Dominic.

– Cum să-ți dau, domnule, poșeta? Uiți cine sînt, de fapt? Sînt ofițer în Ministerul de Interne, Direcția

Scanned with OKEN Scanner

Securității Statului! Păi acolo am mici fleacuri intime, de femeie, e normal, nu?

– O fi, dar...

– Și vrei să le vezi?!

– Nu vreau să văd chestiile alea intime, de care zici... Știi prea bine ce vreau să văd!

– Vrei să vezi un microfon, făcu ea, ironic. Dar ești sigur că știi cum arată un microfon, unul de-al nostru, nu din alea de care ai văzut tu la televizor?

– Sînt sigur că am să-l găsesc, zise Dominic, însă vocea lui era departe de a fi atît de sigură.

– Și apoi, dacă-l găsești, lucru de care eu nu sînt deloc sigură, spune-mi ce vrei să faci cu el?

– În primul rînd, nu vreau să fac nimic cu el. Vreau să-l văd că există. Și apoi, să pot spune asta domnului colonel Coldea. Ca să știu dacă toate astea pornesc de la el, sau întreceți voi măsura...

– Care noi?

– Știu eu? Rotaru și cu tine, altul din umbră, dacă acest altul există...

Păru brusc enervată:

– Uite ce e, te rog să sfîrșești cu prostiile astea. Colonelul Coldea nu va recunoaște niciodată dacă a dat un astfel de ordin. Și în al doilea rînd, ce probe ai avea? Eu am să neg, firește.

– O să-i arăt chiar microfonul, pe care, firește, nu puteam să-l găsesc prin pădure.

– Domnule, revino-ți, pentru numele lui Dumnezeu! Cine crezi că ți-ar lăsa un microfon din ăsta de-al nostru? Costă o avere! Dacă eu aș avea într-adevăr unul și dacă l-ai lua, poți să fii sigur că în secundele următoare ar năvăli pe tine cel puțin doi indivizi care răspund de treaba asta și care ar găsi și mijloacele potrivite să-l recupereze.

– Doar peste trupul meu! se încăpățînă Dominic.

– Atunci ia-l și tu peste trupul meu, micuțule, păru ea din nou amuzată. Dar îți atrag atenția că în poșetă am, cum e și normal pentru un ofițer de securitate, și un mic pistol. Și orice încercare de a-mi lua poșeta va însemna o tentativă de a mă dezarma. Ce zici?

Scanned with OKEN Scanner

– Dă-mi-o! zise Dominic, pe un ton care sună nesigur, întinzînd o mînă și mai nesigură spre poșetă.

Dar în clipa următoare ea făcu o mișcare neașteptată, ca și cum ar fi vrut să-l lovească cu poșeta peste ochi. Dominic se feri, închizîndu-și instinctiv ochii. Simți o lovitură care-i reteză picioarele și se trezi căzut pe spate, după o bușitură destul de zdravănă. De acolo, de jos, o privi lung, fără să zică nimic, ca și cum n-ar fi înțeles ce s-a întîmplat.

– Ți-ai căutat-o cu lumînarea, îi zise ea, zîmbindu-i cu candoare.

– Văd că am ajuns manechin de antrenament pentru profesioniști, constată el, cu o voce albă, din care dispăruse și furia și ranchiuna.

– Ei, se întîmplă, să știi că nu-i strică nimănui.

Îi întinse mîna ca să-l ajute să se ridice, iar el ezită o clipă.

– Hai, nu fă pe bosumflatul!

Și atunci el i-o acceptă, ridicîndu-se, însoțit de chicotelile ei. După care izbucni și el în rîs, un rîs nervos, totuși rîs.

XVI

Restul zilei se scurse anost. Luă prînzul singur, în mica sufragerie de lîngă bucătărie, după ce Marin Ionescu îl căutase în cameră ca să-l întrebe la ce oră ar dori să mănînce. Și, fixînd ora unu și jumătate, Marin Ionescu îl întrebă, ca din întîmplare, dacă l-ar deranja să mănînce în mica sufragerie și nu în salon. Dominic dădu din umeri, mormăind un „mi-e egal", dar, după ce celălalt plecă, se întrebă dacă treaba asta era întîmplătoare sau însemna totuși ceva, un fel de bruscă „retrogradare" care putea fi legată de cele întîmplate între el și Magda sau Mirela sau cum o fi chemat-o de-adevărat. Și Ionescu i se păru schimbat. Limbuția lui, recunoscută de el însuși în cursul dimineții, părea că nu existase niciodată, însul purtînde-se acum corect, dar distant. În timp ce-i

Scanned with OKEN Scanner

servise prînzul răspunsese monosilabic și numai dacă Dominic îl întreba ceva. Orice încercare de a-l provoca la o dicuție eșuase. Parcă era, într-adevăr, un alt om, care nu avea nimic în comun cu cel care-i servise micul dejun și dăduse dovadă de atîta solicitudine, ba chiar și de o neașteptată omenie. Și, deși Dominic se suspecta el însuși că se lasă bîntuit de prea multe temeri și angoase, era imposibil să nu dea nici o semnificație acestei bruște schimbări a lui Ionescu. Cum nu putea să creadă că, tot întîmplător, nu se arătase nici Rotaru și nici Magda–Căpitanu', cum se hotărî s-o poreclească, simțind o răutăcioasă satisfacție. Parcă, în afara lui Ionescu, care apărea cu castroanele dinspre bucătărie, în vilă și în împrejurimi nu mai era țipenie de om.

De Magda–Căpitanu' se despărțise în hol, simulînd amîndoi perfect indiferența, fără ca vreunul să facă pasul de a-l invita pe celălalt să dejuneze împreună. Sigur că încercase să-l tragă de limbă pe Ionescu, întrebîndu-l dacă doamna a mîncat sau va veni să mănînce, dar aceasta îi răspunse sec, surprinzător de economicos pentru stilul lui: „În cameră." Nici dacă doamna a mîncat deja în cameră, nici dacă urma să mănînce în respectivul loc, ci pur și simplu „în cameră". Iar cînd se interesă de Rotaru, Ionescu îi răspunse că „a fost deja". Nu „a mîncat deja", ci „a fost deja". Iată că ținuse minte exact cuvintele lui Ionescu, ca și cum ar fi fost rostite de o nouă Pythia în pantaloni, a cărei exprimare sibilinică merita și trebuia dezlegată.

Își petrecuse după-amiaza în cameră, la un moment dat ațipise sau chiar adormise și se trezi auzind niște șoapte, din care distinse destul de clar ceva ce ar fi putut fi „acum... cel mai potrivit" și imediat „nu... încă nu e momentul..." Îl străbătu un fior rece, iar bătăile inimii i se accelerară brusc, simțindu-le nu doar în piept, ci și în cap și în stomac. Se dusese, fără să facă zgomot, la ușă, dar nu mai auzise nimic. Atunci își amintise de baie și de ieșirea secretă și se năpusti într-acolo. Dar și în baie toate erau la locul lor,

Scanned with OKEN Scanner

neclintite. Își spuse că, cine știe, poate visase, poate șoaptele acelea nu existaseră decît în visul care-l și trezise. Și că, într-un mod neobișnuit, restul visului îl uitase, dispăruse. Era preferabil să interpreteze astfel lucrurile decît să se tot întrebe de unde veniseră în realitate șoaptele. Fiindcă atunci ar fi ajuns, încet, încet, s-o ia razna, să-și piardă mințile. Or, cine ar fi avut interesul să se întîmple așa ceva? În cel mai rău caz nu putuse să fie altceva decît un nou test pe care trebuia să-l treacă. Și era preferabil să-și păstreze cumpătul.

La cină, se hotărîse să-l contrarieze el pe Marin Ionescu, astfel încît nu-i adresase nici un cuvînt, observîndu-l însă cu atenție pe furiș. Și, oricît de bine își jucă celălalt rolul, nu-i fu greu să-și dea seama că, de fapt, e descumpănit, că nu se așteptase la tăcerea totală a lui Dominic, care-și luase un aer de yoghin în meditație.

Însă după cină urmară momentele cele mai grele. Cele mai grele, deși se așteptase să fie așa, le prevăzuse, încercase să le amîne cît mai mult. Știa că, ajuns în cameră (căci unde ar fi putut să se ducă o dată cu căderea serii?), abia atunci singurătatea se va prăvăli peste el. Un alt soi de singurătate decît cea din celulă, poate chiar mai greu de suportat. Pentru că acolo avea un regim strict, era un captiv căruia i se putea întîmpla orice și începuse să se obișnuiască cu condiția asta, pe cînd aici amenințarea era mai insinuantă, mai necunoscută. Sau, de ce nu, era ca și cum n-ar fi existat nici o amenințare (făcuse un pact, nu?) și, cu toate acestea, devenise mai singur decît se simțise vreodată, pentru că oamenii din jurul lui nu erau doar niște străini oarecare pentru el, ci îi simțea ca pe niște diavoli cu totul aparte, incapabili (prin educație și prin dracu' mai știe ce – îi veni să rîdă cînd cuvîntul îi trecu prin minte) să-și respecte cuvîntul, să respecte un pact. Ce mai, erau niște diavoli „proletari", de „proastă extracție"! Și iar se amuză la ideea aceasta a diavolilor „proletari". Dar nici nu era o idee prea rea. Nu era deloc rea! Dacă și-ar fi putut impune să-i

Scanned with OKEN Scanner

privească astfel, să le înțeleagă astfel gesturile și acțiunile, poate că, în sfîrșit, va veni și mult așteptata detașare, ceva ce ar fi putut aduce cît de cît cu liniștea interioară. Și oricum, toată chestia asta venită atît de pe neașteptate, cu diavolii „proletari" și de „proastă extracție", ar fi putut să-i asigure, cine știe, o mai mare coerență în interpretarea celor întîmplate și a celor ce se vor întîmpla. Dacă era adevărat că nimic nu e întîmplător în ce privește viețile oamenilor, ci că toate, bune sau rele, ne sînt date cu un sens anume, care ar trebui înțeles și descifrat – dar „codurile" fuseseră uitate de mult sau „retrase" din mintea oamenilor –, ei bine, atunci și ideea aceasta îi fusese dată, ca un sprijn, ca un colac de salvare pe care urma să învețe să-l folosească în împrejurări dintre cele mai grele.

Seara, pe la ora opt, auzi bătăi ușoare în ușă. Se gîndi că iarăși sînt „zgomote dirijate" și-și propuse să rămînă pe loc, să nu deschidă. Dacă va deschide însemna că iarăși va ceda la „șmecheriile" lor. Dar bătăile se întețiră, insistente, încît nu mai încăpea nici o îndoială că la ușă se afla cineva care-l căuta. Mai rezistă preț de un minut, dar pentru că nici celălalt nu ceda, continuînd să bată la mici intervale, se hotărî, în sfîrșit, să deschidă. Era Magda Căpitanu'! Cum de nu se gîndise? Avea tupeu, nu glumă, să-l caute în cameră după cele întîmplate.

– De ce nu deschizi? îl întrebă ea.

Și, înainte ca el să apuce să deschidă gura și să-i zică ceva, veni rapid a doua întrebare:

– Ai televizor în cameră?

– Am. Dar ce s-a întîmplat?

– Deschide-l repede!

Dominic se duse spre televizor, însoțit de replica ei:

– Auzi, domnule, stă cu televizorul închis, ca și cum n-ar mai avea nevoie de „informare politică"!

Dominic privi spre televizor, unde apăruseră primele imagini cu Tovarășul și Tovarășa, și ridică din umeri, nedumerit: te pomenești că vorbise serios! Ar fi fost culmea să răspundă de „nivelul" lui politic și să-l

Scanned with OKEN Scanner

„prelucreze" cu tot felul de chestii, printre care urmărirea (și comentarea?!) „telejurnalului" și a altor minunate emisiuni. Încercă să facă pe supăratul:

– Sper că n-ai venit aici să urmărești cu mine, adică în colectiv, tîmpeniile astea!

– Taci și ascultă! Adică pardon, mai ales privește! zise Magda pe un ton afectat-imperativ.

– Ba n-am de gînd să mă uit, se decise Dominic, trîntindu-se în pat și privind ostentativ în tavan.

– Ce e cu tine?! se miră Magda, părăsind fotoliul în care se așezase și venind lîngă el. Doar te-am rugat...

– Dacă așa crezi tu că pot fi rugat... jucă Dominic rolul îmbufnatului.

– Bine, atunci hai că-ți spun mai devreme decît intenționam. La un moment dat, voi apărea și eu pe micul ecran, asta era. Sînt curioasă să văd dacă mă recunoști.

– Cu ăștia?! pufni disprețuitor Dominic. Să te văd acolo, printre ei, ca un cîine de pază? Sau înroșindu-ți palmele și răgușind de atîta urlat?

Se așezase pe marginea patului, foarte aproape de el, chiar atingîndu-l într-un anumit punct al șoldului. Iar atingerea asta îl tulbura.

– Ei și tu! o auzi. Ce-i fi vrînd! Doar știi prea bine ce fac, cu ce mă ocup!

Se mișcă ușor, schimbîndu-și poziția: acum îi vedea spatele în întregime și umerii largi, gîtul puternic, prelung și ceafa din care izbucnea părul pe care i-l știa aspru, aproape sîrmos. Întinse mîna și îi atinse, ca din întîmplare, spatele, lăsînd-o apoi să alunece, încet, spre fese.

– Ce faci? zise Magda. Te uiți sau nu te uiți?

– Lasă că-mi spui tu cînd trebuie, murmură Dominic, încercînd să pară absent.

– Numai să nu fie prea tîrziu.

– Dar chiar așa, schimbă el vorba, ce faci tu acolo? Adică în situațiile de genul ăsta?

– Lasă că-ți spun altă dată, făcu ea, incert. Și lasă-mă măcar pe mine să urmăresc...

Scanned with OKEN Scanner

Schimbîndu-și iarăși poziția, cu infinite precauții, nici el n-ar fi putut să spună de ce, își apropie fața de trupul ei. Acum îi simțea mult mai bine mirosul, de fapt acel „amestec", acea întîlnire a mai multor mirosuri – de parfum, de spray deodorant, de piele catifelată, caldă, a unui corp probabil ieșit de sub duș cu doar cîteva minute în urmă, dar și mirosul abia simțit sau doar presupus al sexului ei, mirosul hainelor și al lenjeriei, impregnate, în timp, de atîtea alte mirosuri, de la transpirație la fumul de țigară, ba chiar și parfumul buzelor ei, pe care, desigur, doar și-l amintea... Toate acestea și atîtea altele, fără îndoială, fac acel miros unic al oricărei femei. Iar mirosul sau „parfumul" Magdei i se păru acum deosebit de puternic, avînd aproape o forță de șoc asupra lui, tulburîndu-l.

Reuși să-și strecoare o mînă sub puloverul ei subțire, aproape ca o bluză, îmbrăcat direct pe piele. Atingerea îl tulbură și mai mult, amețindu-l. Își plimbă astfel, o vreme, mîna pe spatele ei, pînă sus, unde se încheia sutienul, mulțumit că ea nu protestează. Ar fi fost prea riscant, acum, să încerce și prin alte locuri, să ajungă la sîni, de pildă. Ar strica totul... Căci, iată, era un joc fascinant: ea, urmărind „carnavalul" acela funebru, așteptînd înfrigurată să se recunoască printre personaje și, în tot acest timp, el căutînd-o și simțind-o cu totul altfel, descoperind-o puțin cîte puțin. Dar ce-ar fi fost dacă ar fi încercat să meargă mai departe și, încet, încet, ar fi reușit să o aibă, să fie în ea, în aceleași momente cînd pe micul ecran...

– Vezi, spuse ea, după cîte-mi dau seama se cam apropie de sectorul unde eram și eu. Deja îi vedeam... Uită-te la ea cum merge, uită-te, e o nebunie...

Aruncă o privire într-acolo și Ea, dezvelindu-și larg dinții și ridicînd din sprîncene a mirare, ceea ce, prodînții și ridicînd din sprîncene a mirare, ceea ce, probabil, o făcea să se simtă irezistibilă, ba chiar feciorelnică, mereu surprinsă, luată pe neașteptate de către cei care veneau să-i ofere flori, să se lase pupați și să-i pupe mîna, ei bine, Dînsa încerca să meargă voinicește, să țină pasul cu ceilalți, dacă nu cumva să-i și întreacă... Spectacolul era într-adevăr jalnic și grotesc,

Scanned with OKEN Scanner

pentru că, își spuse, iată că nu e altceva decît o biată bătrînă rătăcită, dar bîntuită de duhul răului, astfel că nu trecea zi de la Dumnezeu să nu fie blestemată de mii, sute de mii sau poate chiar milioane de ori. Dar iată că se ținea tare, cu mersul ei ca din pod, inimitabil, cu gleznele alea ce umileau orice pantofi, ca niște copite de drac...

Dar ceea ce simțea nu mai semăna cu un joc și, probabil, nici nu fusese. Gîndul că s-ar fi putut răzbuna pe atîtea și atîtea umilințe, pe atîția ani chinuiți, posedînd o securistă în timpul unui telejurnal oficial, cu un reportaj triumfalist, i se păru penibil. N-ar fi fost o eliberare, fie ea și simbolică. Deci nici vorbă de joc, iar dorința învinsese, atotputernică, stăpînindu-i întreaga ființă. Mîna se mișca acum în voie, dar cu o anumită delicatețe totuși, căutînd peste tot, poposind lacomă pe anumite părți ale trupului ei, încercînd să le dezvelească. Și, tot dezvelindu-le, i le săruta fără încetare. Iar Magda își juca perfect rolul, părea atît de concentrată la ceea ce vedea pe ecran, atît de „prinsă", încît mișcările ei de falsă împotrivire erau făcute ca în transă. Sau ca în somn... Astfel că, în sfîrșit, Dominic reuși s-o ia în brațe.

– Uite, strigă ea, zbătîndu-se ușor, uite în grupul acela... Acolo, pe pasarelă! Mă vezi, puiule mic?!...

– Da, confirmă Dominic înfundat, aruncînd o privire înspre acolo. Nu ești cea care fotografiază?

– Ai ghicit, se bucură ea, întorcîndu-se și sărutîndu-l lung. Meriți un premiu!

– Ei, ce zici? îl întrebă, după ce se termină „reportajul" respectiv. Așa-i că nu m-ai fi recunoscut dacă nu ți-aș fi arătat eu, exact, unde sînt?

– Bineînțeles că nu. Cu ochelari, cu balonzaidul ăla roșu... Dar mai ales cu cocul ăla de „tovarășă"... Cum dracu' ți l-ai făcut, că n-ai părul atît de lung?! Atîtea „sărmăluțe" etajate!

– Ei, nu prea greu! Am niște mese de păr de rezervă, fac parte din recuzita mea. Dar ia te rog, ia te rog, tovarășe, cum îți permiți să te iei, pardon, să vorbești

Scanned with OKEN Scanner

astfel de coafura mea, care, ca să zic astfel, e o coafură oficială, decentă și frumoasă din punct de vedere!

Ultimele fraze le rosti fandosindu-se, luîndu-și o poză de „tovarășă" indignată, dar care vrea în același timp să rămînă și „drăgălașă", ținîndu-și buzele și ducîndu-și din cînd în cînd două degete, cu „gingășie", la colțurile gurii, de parcă ar fi trebuit să le potrivească, să fie în ordine, „aranjate".

– Nu e rău, nu e rău deloc, observă Dominic, zîmbind amuzat.

– De ce să fie rău? acceptă ea. Doar cîndva am vrut să mă fac actriță.

– Da... Ca să vezi... Poate că o mare carieră s-a stins în tine.

– De ce să se stingă? Eu am ales scena vieții. Sau ea m-a ales pe mine, nu știu exact. Și să știi că nu mi se pare mai puțin interesant decît pe cealaltă scenă, cea de scînduri.

Vorbise altfel, nu părea să glumească. Plină de surprize femeia asta!

– Da, poate... Poate că așa stau lucrurile. Naiba mai știe, nu mă pricep. Dar spune-mi te rog, Magda, dacă poți, bineînțeles, dacă nu cumva ating vreun sector delicat, cum ar fi secretul de stat, de pildă...

– Hai, dă-i drumul, ce mă iei așa? Tu și secretele de stat! Ce secret de stat te-ar interesa pe tine?

– A, da, ai dreptate. Ei bine, vreau să te întreb o chestie pe care n-am înțeles-o niciodată. Cum vă duceți voi, așa deodată, pe traseu, printre oameni? Pentru că știu foarte bine, oamenii de pe traseu se cunosc între ei, sînt dintr-un colectiv, dintr-o întreprindere, dintr-o instituție. Și ei constituie o verigă, să zicem, a imensului lanț uman de pe traseu. Iar după ei vin alții, pe care de obicei iarăși îi cunosc, fiindcă sînt fie vecini, fie ajung să se cunoască după atîtea „ocazii". Și deodată, printre ei, uite că apare o figură nouă, ca tine, care parcă le-ar zice: „Sînt și eu cu voi, de-a voastră, o tovarășă strungăriță sau matrițeră sau controloare de calitate! Voi știți totuși că nu sînt de-a voastră, dar ia să vă faceți numai că știți!"

Scanned with OKEN Scanner

Magda izbucni în rîs, apoi, potolindu-se, își aprinse o țigară.

– Doamne, Dominic, numai pe tine ar putea să te preocupe chestii din astea. Ca să vezi ce secrete de stat vroiai să afli! Și pentru așa ceva mi-ai făcut și o frumoasă introducere!

– Bine, zise Dominic, dacă nu vrei... Sau dacă nu poți să-mi spui...

– Acum faci pe îmbufnatul... Și culmea, îți stă bine. Nu e vorba nici că nu vreau, nici că nu pot. Dar mă mir că te interesează o chestie pe care credeam că o știe foarte multă lume.

– Oare?! făcu Dominic, sceptic–ironic.

– Mă rog, n-am făcut sondaje de opinie. Numai la asta nu m-am gîndit. Dar oricum, în ce te privește, eram convinsă că știi cum stau lucrurile. Ce, tu n-ai fost pe „traseu"?

– Nu. Niciodată.

– Cum, domnule, n-ai fost?! se miră ea. Practic nimeni nu scapă. Doar ești, adică ai fost, în „cîmpul muncii", nu?

– Ei bine, nu cred că e interesant. Găseam de fiecare dată o stratagemă, asta-i tot.

– Mă mir, zău. De obicei, cei ce răspund de întreprinderi și instituții sînt foarte atenți la chestiile astea... Sînt chiar tipicari, își fac plicticos de bine treaba. Cei mai mulți dintre ei fac parte din categoria celor de care-ți spuneam, dintre „ramoliți". Sau sînt doar în curs de reformare, dintr-un motiv sau altul. Oricum, toți își așteaptă pensioara...

– Pensioara?! Haaa!!! făcu Dominic, scoțînd un sunet strident, care-l miră și pe el.

– Dar ce-am spus?! se prefăcu ea că nu înțelege. Ce-am mai greșit oare?

– Pensioara?! repetă Dominic.

– Bine, dar nu m-am referit la sumă, ce naiba...

– Cît e? întreabă Dominic, scurt, cu aerul unui anchetator plictisit, care pune o întrebare de rutină, aparent așa, în treacăt, dar de fapt cît se poate de importantă.

Scanned with OKEN Scanner

– De unde vrei să știu eu? Depinde de grad, de funcție, de dracu' mai știe ce alte criterii. Uite că nu m-am interesat, mă consider încă departe de pensie. Oricum, sînt mari, asta știe sau bănuiește tot omul.

– Iar?!

– Ce „iar"?!

– Asta cu știe tot omul... Ești chiar atît de convinsă?

– Ia ascultă, am impresia că sînt luată peste picior. Și eu, fraieră, abia acum îmi dau seama. Vezi că te iau la bătaie, să știi. Oricum, nu-ți mai spun nimic, nu meriți.

Dar Dominic făcu un gest rugător, împreunîndu-și mîinile, ca un băiat cuminte care se căiește.

– Bine. Deși s-ar putea să fii nu un mic ticălos, ci un mare ticălos, tocmai datorită aerului ăstuia inocent al tău, de băiat bun. Deci îți spun, dar cu o condiție: să știu de ce te interesează.

– Dacă mă interesează... Mă interesează așa, în general, tot ce e în legătură cu voi. Acum, că am intrat în joc, vreau să știu cît mai multe: informație, informație și iarăși informație. Și toate astea, firește, trecute apoi prin propria-mi judecată. Or, am observat că mie informațiile mi se servesc cu mare zgîrcenie, că de multe ori sînt dus cu vorba și că, tot de multe ori, se trece, așa, peste niște lucruri ca și cum mi s-ar spune că nu sînt de nasul meu. Așa că m-am hotărît să nu mai „iert" nimic, înțelegi...

– Da, ți-ai și găsit momentul potrivit, la o informație de mare valoare.

– N-are importanță. Eu hotărăsc ce valoare au informațiile...

– Mă rog, cum dorești. Dar ce-ai vrea tu? Ești încă un nou venit, e normal să existe anumite reticențe. Și-apoi, crede-mă, nici nu trebuie, nici nu e bine să le știi „pe toate". N-ar avea nici un rost. Multe sînt niște tîmpenii. În sfîrșit, treaba ta... Aș bea ceva... Vezi și tu prin frigider, poate ai ceva.

Dominic se sculă din pat, îndreptîndu-se spre frigider.

– Am?! ținu el să precizeze. Vrei să spui „aveți". Căci ale voastre sînt toate de aici, nu-i așa?

Scanned with OKEN Scanner

– Ale noastre sînt, firește. Adică și ale tale. Ar trebui să te obișnuiești cu ideea asta. Chiar dacă, cum am auzit, ai ținut morțiș să precizezi că tu n-o să semnezi nimic, n-o să dai nimic în scris. Că în ruptul capului n-o să accepți să devii „un cadru".

– Și pe asta o știi? întrebă Dominic, strigînd din încăperea unde se afla frigiderul. Te pomenești că de la colonel. N-aș fi crezut că trebuie să-i dea raportul unui căpitan.

– N-am spus asta. Important e că știu, zise ea, voit ambiguu. Dar trebuie să știi și tu că, în cazul tău, nimeni nu are interesul să devii „cadru". Nu s-ar potrivi cu rolul pe care-l joci. Sau, mai bine zis, cu cel pe care-l vei juca.

– Închipuie-ți că mi-e cunoscută problema... Asta nu ți s-a mai spus? Mai bine spune-mi ce dorești: am găsit pe aici whisky, coniac albanez, coniac Milcov, altul parcă armenesc, bere Bucegi, dar și o bere străină... Mai e și vin alb, vin roșu...

– Coniac albanez... pufni ea. Ce dracu' ți-au mai băgat așa ceva în frigider? Bineînțeles că vreau whisky. E cea mai cinstită băutură din cîte cunosc.

– Chiar și față de țuica noastră națională? glumi el, venind cu sticla de Johnny Walker.

– Gheață n-ai adus, observă ea. Trebuie să fie în congelator. Lasă că o aduc eu.

Se întoarse cu o formă de cubulețe de gheață și, luîndu-și paharul, îl întrebă:

– Pentru ce bem? E primul pahar pe care-l bem împreună.

– Trebuie să bem neapărat pentru ceva? preferă el să-i răspundă tot printr-o întrebare.

– Bineînțeles. E un fel de tradiție, nu? Eu îți propun să bem pentru cunoștința noastră. Să fie de bun augur. Și să fim măcar prieteni, dacă altceva nu vom putea fi.

– Eu tot nu sînt sigur că abia acum ne-am cunoscut, zise Dominic, ezitant.

– Hai, termină! i-o reteză ea. De ce nu ți-aș fi spus, de ce-aș ascunde asta?

Scanned with OKEN Scanner

– Da, recunoscu el, asta cam așa e. Atunci să bem pentru prietenie!

Ciocniră, dar fără entuziasm, ca și cum ar fi îndeplinit o formalitate „diplomatică", în timp ce fiecare se gîndea la ale lui.

– Nu mă săruți? se alintă ea.

– Prietenește, zise Dominic și o sărută pe frunte.

– Of! exclamă ea, trîntindu-se în fotoliu. Ce soartă mai am și eu! Atunci să trecem la treabă, fiindcă se vede că asta mi-e scris: să lucrez zi și noapte. Dar spune-mi, tot mai ții să-ți povestesc chestia aia?

– Tot.

– Ei, în cazul ăsta... Deci iată cum stau lucrurile: trebuie să-ți spun că eu n-am nici în clin, nici în mînecă cu manifestările astea: vizite, mitinguri, sărbători și așa mai departe. Dar sînt diferite ocazii cînd, din dracu' știe ce motive, se apelează și la cei care nu sînt în serviciile specializate. Poate fi legat de faptul că cei doi sînt tot mai suspicioși, mai temători... Se tem de atentate, sau pur și simplu se tem că, fără mulți de-ai noștri, „nu iese bine". Și-atunci e destul să spună un cuvînt că se iau „măsuri speciale". Bun. În cazul ăsta, n-ai cum să invoci nu știu ce sarcini deosebite și urgente pe care le ai. Te duci și gata. Dar eu am fost rareori solicitată... Ceva mai des însă, s-a întîmplat să primesc o misiune specială chiar în timpul desfășurării „evenimentului" respectiv.

– Adică?

– Domnule, din cauza ta o să ajung la ocnă! făcu ea, cu afectare. Sau mai rău, sub pămînt... Adică uneori trebuie să urmăresc un anumit personaj important fie din suită, fie vreun oaspete străin, fie chiar unul din mulțime, cum ai fi tu, de exemplu. Deci trebuie să-i urmăresc fiecare reacție, eventual să fac și cîteva fotografii sau chiar să-l filmez. Apoi toate acestea vor fi interpretate, de mine și de alții. Sau pur și simplu rămîn în arhive, fiindcă nu se știe la ce vor folosi vreodată.

– Înțeleg că te ocupi de personaje asupra cărora planează deja o anumită suspiciune...

Scanned with OKEN Scanner

– Sigur că da. Dintr-un motiv sau altul, inșii au fost luați în colimator. Mai rămîn de luat cîteva probe, treabă pe care trebuie s-o fac eu, alți cîțiva... Nu e chiar simplu, crede-mă. Fiindcă dacă se dorește cu tot dinadinsul o anumită probă, n-am încotro, trebuie s-o ofer.

– Vrei să spui că faci falsuri?

– Nu neapărat. Uite, să zicem că sîntem în cursul unei vizite pe traseu. Omul pe care-l urmăresc eu e de obicei un mare mahăr – un ministru, un membru din Cepeex sau măcar din Comitetul Central. Mi s-a întîmplat să-l am în vizor și pe primul ministru, pe Dăscălescu. Sau pe Ștefan Andrei pe cînd era ministru de externe. Deci, la un moment dat, omul nostru trage un rînjet sau ceva ca un început de rîs repede reprimat, tocmai cînd Ceaușescu spune vreuna din „învățăturile" lui de Bulă...

– Vai, vai, atît de dură...

– Atît de dură, da... Și încă nu atît cît ar trebui. Din poză sau din film trebuie să rezulte că omul rînjește din cauza celor spuse de nea Nicu. Adevărul e că motivul poate fi cu totul altul. „Tovarășii" nu sînt chiar atît de cuminți și de disciplinați pe cît se crede. Mai spun un banc, mai o glumă deșucheată... Și atunci, firește, abia se pot abține să nu izbucnească în rîs. Sau altă situație: chiar dacă unii de-acolo, de „sus" se consideră semi-zei, de fapt nu sînt altceva decît niște bieți oameni. Spun „bieți" nu pentru că i-aș plînge dintr-un motiv sau altul, ci pentru că, din anumite puncte de vedere, par mai bătuți de Dumnezeu: sînt mai primitivi, mai rudimentari, mai inculți și chiar mai proști decît media. Asta în pofida altor „calități", dintre care șiretenia e pe primul loc, după părerea mea. Sînt niște animale extraordinar de șirete, asta da, trebuie să recunosc... De altfel, criteriile după care sînt selecționați acești oameni, chiar dacă par sau sînt aberante, au și o anumită consecvență și coerență. Asta e însă un subiect prea vast și fascinant ca să-l expediez acum. Și, pe de altă parte, știu și eu unele lucruri, pe altele doar le bănuiesc. Recunosc însă că nu e un domeniu în care să fiu prea competentă.

Scanned with OKEN Scanner

– Vezi ce lucruri interesante îmi spui? Și la început ziceai că n-ar fi decît niște fleacuri. Să-ți mai pun niște whisky? Cred că nu mai ai în pahar decît ceva apă de la cuburile de gheață.

– Pune-mi, de ce să nu-mi pui? E o băutură care-mi place. Deci chiar crezi că e interesant ce ți-am spus... Mă bucur, să știi. Da, vezi cum se întîmplă? Uneori ți se pare că pornești de la niște banalități și te trezești că ajungi la lucruri mai profunde.

Sorbi din pahar, apoi își aprinse o țigară.

– Ia spune, găsești că sînt inteligentă?

– Da. Foarte... se grăbi Dominic să răspundă, poate mai repede decît ar fi trebuit.

– Atunci ce-ai zice dacă, în cazul că vei ajunge „sus", ți-aș cere să mă faci șefa ta de cabinet? Sau, dacă vei ajunge „foarte sus" ți-aș cere să mă faci chiar mai mare? Ministru sau măcar ministru-adjunct... La Externe, de pildă. Că tot n-a avut pînă acum România un ministru de externe femeie. Asta, desigur, nu în cadrul unui „program de promovare a femeii" cum îl avem acum, realizat de Coana Leanța... Nu, ci doar în cazul că ai fi convins că aș face față, că aș fi foarte bună...

Îl privea zeflemitor, dar și cumva ciudat, cu un zîmbet complice. Era ce și cum ar fi fost începutul unei propuneri de pact între ei doi, primul pas. Dominic simți că-l străbate o senzație nouă, plăcută, dar în același timp greu de definit, ca o infuzie de energie venită așa, deodată, pe căi necunoscute. Chiar dacă ea se juca, era un joc atît de nou și de neașteptat și atît de fascinant – să faci planuri! să faci planuri mari! –, încît nu putea să nu recunoască în sinea lui că îi plăcea foarte mult.

– Crezi că așa ceva ar depinde doar de mine? o întrebă el, după cîteva clipe în care, fără să vrea, lăsase să-l pătrundă bine, pînă în adînc, noile senzații. Crezi că eu voi hotărî cine să ocupe astfel de posturi?

– Da, zise ea, devenind brusc înciudată, enervată de ceva necunoscut, bun răspuns... Poate cel mai bun

Scanned with OKEN Scanner

dintre toate posibile. Atunci, să trecem... Unde dracu' am rămas cu „tovărășeii"?

– Știi, cred că rămăsesc și la aprecierea ta că, totuși, nu sînt decît niște „bieți oameni". Asta în pofida...

– A, da, acum îmi amintesc perfect. Mulțumesc. Nu știu cum stai cu altele, dar văd că ai o excelentă ținere de minte. Deci acești „tovarăși", acești „bieți oameni" au și ei problemele lor, fie de sănătate, fie nevoi fiziologice. Ei bine, dacă nea Nicu și Tovarășa sa luptătoare sînt sănătoși, sînt în formă și gustă prin toți porii deliciile vizitei cu toate pupăturile în cur cam din zece în zece metri, cum au fost stabilite în ultima vreme, – probabil ai avut ocazia să vezi și tu, înainte de a te angrena în „marea aventură" – ei bine, atunci pretenția celor doi sau cine știe de unde mai vine pretenția asta, ca o lege nescrisă, e ca și ceilalți din suită, din anturaj, să fie sănătoși, în formă, să străbată traseul în pas voios, să soarbă cuvintele Conducătorilor și așa mai departe. Or, se întîmplă ca vreun tovarăș să fie bîntuit de vreo indigestie, de vreo pîntecăraie, de durere de cap (asta mai rar). Sau să-l chinuie vreo bătătură, că măgarii ăștia aproape că nu mai știu să meargă pe jos, s-au născut de obicei în case mizere și uite unde-au ajuns... Ce să-ți mai spun, pot să intervină nu știu cîte chestii din astea, fiindcă nu sînt nici pe departe atît de sănătoși pe cît vor ei să pară. Au mîncat și au băut atîta la viața lor, cu o lăcomie nesăbuită, încît și-au distrus care stomacul, care ficatul sau mai știu eu ce. Probabil că inițial au fost naturi foarte robuste, ca mai toți inșii rudimentari, dar toate au o limită, nu-i așa? În fine, ca să nu mai lungesc vorba, îți dai seama ce grimase face un ins cuprins de diaree tocmai pe traseu. Sau omul vrea să facă pur și simplu pipi, că nu-l mai ține bășica. Iar eu, pe față, îi prind cîteva strîmbături din astea din unghiurile cele mai defavorabile lui și favorabile altora și în care, firește, să apară și nea Nicu – care, cu o mină gravă și inspirată, dă indicații, ia hotărîri epocale și alte bazaconii. Dar, te rog să mă crezi, contrastul nu e doar hilar, ci de-a dreptul cutremurător pentru toți ochii

Scanned with OKEN Scanner

obișnuiți să vadă în jurul Dînșilor doar expresii de admirație, de slugărnicie, oricum – „participative" și „pe față". Și uite așa, la o adică, poate să pice un „cap". Bineînțeles, dacă cineva tot foarte important vrea să-l lucreze, dacă e momentul potrivit și așa mai departe. Depinde de multe. Dacă „nu-i momentul", nici o problemă, așteaptă cuminți la arhivă. La arhiva noastră, firește... Deci toate astea, ca să mă mai adun puțin, n-au fost decît o explicație a prezenței mele pe traseu. Acum ar urma contactul cu masele, ca să zic așa.

– „Contactul cu masele"! Ce frumos sună aceste cuvinte! parodie Dominic.

– Da! Acest contact este, în aparență, destul de simplu. Dacă ești ofițerul care răspunde de întreprindere, nu e nici o problemă: te știu toți sau aproape toți și te consideră aproape „de-al lor". De obicei, numele ofițerului nu e cunoscut, i se zice doar Maiorul, Colonelul sau pur și simplu Securistu'. Din cînd în cînd cîte-un om din vreo secție, mai recalcitrant, e chemat la „Vorbitor". Dar pot să fie chemați și oameni absolut nevinovați care, vorba aia, „nici cu gîndul n-au greșit". Asta așa, ca să se știe că se știe totul, chiar și acolo unde nu e nimic de știut. Sau „Vorbitorul" poate servi și ca mijloc sigur de compromitere a unui individ. Fiindcă dacă e chemat „acolo" în cîteva rînduri așa, în văzul lumii, cu ostentație, asupra respectivului începe să planeze bănuiala că e informator. Și cu cît ar începe tipul să se scuze mai mult, cu atît ar părea mai suspect. Să știi că, în fapt, ofițerul nu-i spune insului pe care-l cheamă decît niște fleacuri: că să fie atent, că în jurul lui sînt unii care dau cam mult din gură, ba chiar s-au semnalat și tentative de organizare oarecum „dușmănoase" care, firește, au fost sau vor fi puse la punct, anihilate din față. Totuși, dacă află ceva, dacă observă ceva deosebit și suspect, e rugat să vină grabnic și să sesizeze... Și mai e o șmecherie: i se atrage atenția în mod foarte hotărît și foarte insistent nefericitului „interogat" să nu sufle un cuvînt despre cele discutate. Chestia asta e foarte importantă și are un efect neașteptat: avertismentul e luat de obicei foarte

Scanned with OKEN Scanner

în serios, e băgat „la cap". Și cînd colegi sau chiar prieteni intimi vor întreba de ce a fost chemat, omul nostru va da din colț în colț sau va inventa tot felul de povești, evitînd însă cu îndărătnicie să spună exact ce-a fost. Iar asta se va simți, ceilalți își vor da seama, într-un fel sau altul, că ceva nu e în regulă, că omul nu spune adevărul. Ceea ce, firește, va îngroșa și va îngrășa suspiciunea.

– Ești formidabilă! exclamă Dominic. Ce perlă ți-a ieșit pe gură! „Îngrășarea suspiciunii" – iată un subiect și chiar un titlu pentru un eseu formidabil. Cine știe, poate că îl voi scrie chiar eu într-o bună zi.

– Mă îndoiesc că vei mai avea timp pentru chestii din astea, observă ea. Oricum, îți mulțumesc pentru ce-ai spus. Aprecierile tale, dragă tovarășe, mă încurajează să merg mai departe, continuîndu-mi docta expunere care-ți place atît de mult. Cu omul nostru pe care-l știe toată lumea sau cu Băiatu', cum i se mai spune, lucrurile sînt clare. Rămîn de clarificat cazurile mai deosebite, cum ar fi al meu. Dacă am o misiune, nu-mi rămîne decît să studiez cît de cît traseul. Lucrurile astea se fac de obicei temeinic, cu seriozitate și cu profesionalism. Nici nu-i de mirare: de atîta vreme de cînd durează serbările și sărbătorile ceaușiste, cei ce le regizează au devenit buni meseriași, au evoluat. Așa că se știe cu exactitate ce porțiune de traseu va ocupa fiecare întreprindere, instituție sau școală. Dacă am timp, cu o zi sau chiar două înainte de eveniment îi fac o scurtă vizită directorului și-i spun cam așa: „Tovarășe Icsulescu, sînt cutare, de la Direcția Securității Statului." Ăla e lovit brusc de solicitudine, devine unsuros de amabil, dar, firește, în suflet i s-au strecurat cristale de gheață, fiindcă încă nu știe ce vreau. Și eu, ca să-l mai joc puțin: „Poate vreți să mă legitimez?! Așa e și legal, e dreptul dumneavoastră." Tipul scoate atunci o serie de exclamații ca „vai", „of", „se poate?", „da' de ce, vai de mine!". „Nu, nu, nici nu mă gîndesc, insist eu, mie-mi place corectitudinea." Și-i vîr sub nas o legitimație, pe care el nici nu are curajul s-o atingă și nici măcar s-o privească.

Scanned with OKEN Scanner

Pe urmă, dacă aș vrea, aș putea să-l fierb încă mult și bine, să urmăresc și să mă distrez cum se umflă în el sentimentul vinovăției, căci n-am întîlnit încă nici unul care să nu se simtă ca mușcat pe căciulă. Dar eu nu sînt sadică și astfel de situații au încetat de mult să mă mai distreze, așa că de cele mai multe ori trec la subiect: îi spun că mîine, pentru a da o mînă de ajutor, voi fi alături de ei. Și că am și eu treburile mele, așa că nu doresc să fiu deranjată cu tot felul de fleacuri organizatorice. Doar dacă s-ar ivi probleme excepționale, ceea ce, firește, e puțin probabil și nici nu e de dorit. „E clar, tovarășu' Icsulescu? Eu cred că nici dumneavoastră nu doriți așa ceva." Și tipul, nădușit, se pierde în asigurări că a înțeles tot, că nici el nu vrea, că „va fi bine, veți vedea, va fi foarte bine, pentru că colectivul nostru e disciplinat, la noi toată lumea îl iubește pe Tovarășu' și Tovarășa, nu ca în alte părți unde se mai întîmplă..." Eu îi sancționez prompt limbuția: „Deci cunoașteți astfel de cazuri cînd...?!" Un nou val de nădușeală, omul își dă seama că a greșit și mă asigură că el doar a auzit, așa, nici n-ar putea preciza de unde... Asta ca să nu-l pun să dea o declarație. Iar eu, magnanimă, trec mai departe și-i formulez pretențiile: eventualii curioși de prezența mea acolo să fie informați că „tovarășa e de la...". Și să se arate cu degetul în sus. Iar dacă acel curios sau curioșii insistă, să li se spună mai degrabă că sînt de la Partid, nu de la Securitate. Dar asta numai dacă e absolut necesar. Altă problemă: dacă mă aflu acolo, printre cetățeni, nimeni să nu-și închipuie că sînt pe post de agitator sau de dirijor de cor, încurajîndu-i pe oameni să strige cît mai tare, să-și exercite dreptul de a-și manifesta entuziasmul, de a aplauda și de a ovaționa, mai ales prin urale. „Căci e dreptul lor, nu-i așa?" întreb, insinuant. „Sigur că da, firește, e dreptul lor și și-l vor exercita ca atare", sînt imediat aprobată. Asta înseamnă, mai adaug eu, că totul va fi bine, nu-i așa? Că în sectorul „nostru", și accentuez pe „nostru", totul va decurge nu doar normal, ci ne vom distinge, ne vom evidenția prin entuziasm spontan și dragoste nețăr-

Scanned with OKEN Scanner

murită... Și din nou sînt asigurată că da, pot fi liniștită, voi vedea că toate vor decurge nu bine, ci excelent. Și a doua zi așa și decurg, n-am de ce să mă plîng!

– Diabolic! se miră Dominic. Atît de simplu și totuși diabolic!

– De ce diabolic?! Crezi că e „meritul" meu? Lucrarea asta a fost săvîrșită în timp, picătură cu picătură. Dar să nu crezi că nu se mai ivesc totuși și probleme ceva mai dificile. Mai ales în cazurile cînd „contactul cu masele" are loc cu cîtva timp înainte de a sosi „Alegii poporului". Atunci mă duc la șeful sau șefa grupului, care de cele mai multe ori e secretar de partid, și-i spun direct: „Ascultă tovarășă, eu sînt cutare... Răspund de sectorul dumneavoastră, am primit asta în ultimul moment. E o măsură specială, să știți. Sper că toate sînt cum trebuie și fiecare știe ce are de făcut." Șeful sau șefa intră în panică. „Măsură specială", asta înseamnă multe. Poate că „Tovarășii" din eșaloanele superioare n-au destulă încredere în sectorul lor sau, mai grav, n-au destulă încredere chiar în persoana șefului. Și deodată simți că ceva începe să zbîrnîie, să se agite, iar dacă Băiatu' lor e acolo, pe traseu, e contactat imediat și se confirmă că da, trebuie să-i dea zor, toată lumea trebuie să dea dovadă de o „mobilizare exemplară", fiind vorba de un „supracontrol". Între timp, eu îmi văd de ale mele, calculez unghiuri, îmi verific discret aparatura din dotare, chestii din astea. Bineînțeles că șeful, plus Băiatu', plus responsabilii cu agitația, cîți or fi fiind, n-au cum să-i spună fiecăruia cum devine chestia cu mine. Și nici nu-i nevoie, fiindcă oamenii sînt hîrșiți, obișnuiți cu de toate, așa că nu sînt excesiv de curioși. Văzîndu-mă, unii mă cred de la Partid, alții fotoreporter și mai nimeni nu mă consideră securistă, fiindcă ei îl au pe Băiatu' lor, iar pe cei cu paza de pe traseu îi miros de la o poștă. Și totuși, am avut ocazia să mai aud uneori cîte-o voce care întreabă în jur, ingenuă: „Cine e gagica aia cu cur mișto?" Sau: „Ia te uită, bă, Nelule, ce ziaristă bine,

Scanned with OKEN Scanner

ce-ar fi să mergem să ne ia un interviu?" Dar astfel de erezii sînt repede reprimate de cineva, de unul din șefi sau de vreun „om de legătură", unul dintre informatorii colectivului. Nu știu cum fac, probabil arată în sus, pun degetul la gură, își dau ochii peste cap a disperare... N-are importanță, dar, oricum, rezultatul este imediat. Deși pe mine nu mă prea afectează chestiile astea, vreau să zic comentariile picante, fiindcă tot sînt eu o profesionistă, o frivolă, dacă nu chiar o curvă. Nu găsești...?!

– Ei, zise Dominic încurcat, n-o lua și tu chiar așa...

– Dar cum s-o iau?! N-ai spus-o și tu? Să nu crezi că am nevoie de compasiune și alte dovezi de înțelegere. Sînt obișnuită, cînd am intrat la Secu' am știut la ce mă expun. Și acum, să-ți mai spun totuși ceva care, poate, o să-ți procure un dram de satisfacție și de speranță: în ultimul timp, dar n-aș putea spune exact de cînd, s-ar putea să fie un an, dar și mai mult sau mai puțin, am observat la mulți dintre oameni o evidentă schimbare. Se pare că nu le mai pasă, domnule, aproape că nu se mai tem. Trece „coloana" pe traseu și ei rămîn muți. În locul lor, toată treaba cu urale și aplauze e făcută de difuzoarele cu benzi înregistrate, instalate pe mașini speciale. Sau de grupuri de agitatori, cei mai mulți fiind oameni de-ai noștri. Să strige chiar securiștii, pînă li se-ncing bojocii, așa ceva nu s-a prea văzut pînă acum. Cunoști povestea... Înainte erau doar „dirijori", nu prea făceau „munca de jos".

– Scuză-mă, dar schimbarea de care-mi spui e veche. De cîțiva ani buni e folosit trucul ăsta grosolan și-l știe toată lumea. Și nu doar la „ocaziile" în aer liber, ci și în sălile unde se țin anumite mitinguri și conferințe. E evident că se folosește adjuvantul ăsta de entuziasm pînă și la congrese, unde, oricum, normal ar fi să nu fie nevoie de așa ceva. Fiindcă, orice s-ar spune, acolo participă tovarăși dintre cei mai de nădejde și mai verificați, care știu prea bine ce au de făcut, nu?

Scanned with OKEN Scanner

– Da, da, ai dreptate. Așa e, e o chestie mai veche. Și totuși, nu mă înșel, eu simt orice schimbare de genul ăsta cu ochii închiși, o „miros" ca să zic așa... Pînă nu demult, unii mai mimau că aplaudă și strigă pentru că se știau supravegheați, iar alții, agitatorii, informatorii, poate că și foarte puținii naivi care or mai fi rămas, chiar își făceau „datoria". Acum însă am impresia că nu mai strigă nimeni sau aproape nimeni, dacă-i exceptăm pe securiștii care au această sarcină expresă sau micile grupuri formate special pentru a le putea filma echipa de televiziune și fotoreporterii. Ba mai mult, am observat o anumită încordare, o încrîncenare însoțită de priviri grele, încărcate de ură sau opace. Un coleg care supraveghea traseul mi-a spus nu demult că, în timp ce difuzoarele urlau „ura, ura, ura", dintr-un grup s-a auzit destul de clar, destul de distinct „hau, hau, hau", ca un fel de lătrat, e drept, bine ritmat de zgomotele „oficiale". Tipul nici n-a vrut să mai verifice cine sînt și de unde sînt, ca să nu se mai complice. Anchetă, cercetări, interogatorii – cine știe ce mai ieșea dintr-o chestie ca asta... Și dacă pica tot el rău?

Dominic își frecă mîinile, părînd încîntat de cele auzite.

– Dar e într-adevăr extraordinar ce-mi spui, îți dai seama? Și dacă și oamenii voștri încep să aibă astfel de reacții, atunci e clar că s-ar putea să se apropie sfîrșitul! Merită să bem pentru asta!

Turnă whisky în pahare, cu o mînă tremurîndă. Se simțea în al nouălea cer.

– Să bem pentru sfîrșitul Lor! Și pentru un nou început! zise solemn, ridicîndu-se în picioare, ca și cum ar fi fost de față multe persoane.

Băură, iar ea veni și se lipi, tandră, de el.

– Mă bucur pentru bucuria ta, să știi.

– Și totuși, o întrebă șoptit, ce-a fost cu toată povestea aia de azi-dimineață?

Și ea, începînd să se dezbrace încet, ca într-un ritual:

Scanned with OKEN Scanner

– Prostuțule, n-am ascuns nici o clipă că trebuie să mă ocup de tine. Dar nimeni și nimic nu m-ar fi putut obliga să... Te-am dorit, te doresc și acum... N-ai simțit, nu simți?...

– Ba da, ba da, murmură el, sărutîndu-i sînii.

– Spune-mi, șopti Magda trăgîndu-l ușor peste ea, spune-mi mult... Vreau să-mi spui mult!...

XVII

Întreaga noapte se împărți parcă în reprize, veghea alternînd cu visul sau chiar cu coșmarul. Lui Dominic i se părea uneori ireal faptul că, după toate mizeriile unei detențiuni, în patul său – un pat curat, încăpător, cu o excelentă saltea – se afla acum o femeie cu un trup superb și o poftă de a face dragoste parcă nestăpînită. După fiecare act se simțea istovit, epuizat, întreaga energie fiindu-i răpită sau mai bine zis sorbită. Și totuși, își revenea, recupera miraculos, ca un sportiv după un meci epuizant. „Nu mai pot... M-ai terminat...“ îi spusese la un moment dat Magda, cu tonul ei insinuant-ironic. „Ție ce-ți pasă, se vede că vii după o îndelungată carantină, ai rezerve serioase.“ Însă tot ea relua jocul, reîncepea „ostilitățile“. („Ia să vedem noi cum mai stăm, să reluăm ostilitățile, să vedem de ce ești în stare.“) Și începea să-l sărute, căutîndu-i sexul, simțindu-i buzele moi și calde pe gît, apoi tot mai jos... Iar întîlnirea îndelung amînată era însoțită de o bucurie nestăvilită, de o foame ce nu părea nici o clipă trucată. Aproape o dezlănțuire de entuziasm... Și iarăși, în unele momente, i se părea că o regăsește pe uitata Mirela. Parcă era și nu era ea, era și nu era trupul ei. Confuzia asta îi crea niște stări ciudate: căuta să se convingă că e ea și, în același timp, trupul acestei femei părea să-i fie total necunoscut, iar el îl explora de fiecare dată cu o pasiune a cărei intensitate nu părea să scadă. Adevărul e că trecuseră niște ani buni de cînd avusese loc episodul erotic cu Mirela, și apoi fusese într-adevăr doar un

Scanned with OKEN Scanner

episod. Își amintea că și atunci, în zilele următoare, rămăsese cu cîteva senzații care aproape că-l ardeau, dar n-ar fi putut spune, de fapt, cum era trupul ei, neavînd cum să i-l cunoască...

Spre dimineață ațipise și-i apăruse imaginea Luciei, o imagine mai pură ca oricînd, fără îndoială că idealizată, aproape ca o sfîntă dintr-o icoană. Nici chiar așa, e totuși prea mult, își spusese în vis (dar visa sau halucina?), Lucia nu e totuși o sfîntă, însă ea îi vorbea în continuare, fără ca vorbele ei să se audă, iar ceea ce-i spunea îl pătrundea totuși cu o blîndețe de neexprimat, inducîndu-i niște stări deosebit de ciudate, cum nu mai avusese: se simțea aproape fericit, împărtășindu-se parcă din blîndețea ei, apoi îi venea să plîngă, să se căiască, știindu-se vinovat, un păcătos mizerabil care nu o merită. Și care, fără îndoială, nu merita să atingă nimic din tot ce mai era pur în lumea aceasta. Apoi apăruse gîndul ispășirii sau așa ceva, ideea că trebuie să plătească într-un fel, fiindcă toate se plătesc, și bune și rele. Iar el era sfîrșit, fără vlagă și cu sămînța aceea de energie care întreține viața parcă mult slăbită. Părea să se stingă și o panică necunoscută începuse să pună stăpînire pe el. Încercă, instinctiv, să se agațe de ceva și, firește, simți trupul femeii de lîngă el. Se trezise, dar, deși o simțise caldă, adormită și primitoare, putînd fi o oază de liniște, o privise parcă neînțelegînd ce se întîmplase și ce căuta ea acolo. Felul cum dormea i se păru lasciv și, deodată, aproape că o urî, ca și cum ea ar fi fost sursa tuturor nenorocirilor și nefericirilor lui. O trezise, iar ea îl privise buimacă, neînțelegînd mare lucru din ce-i tot spunea el, șoptit și precipitat; că se simțea rău, chiar foarte rău (într-adevăr era foarte palid și parcă-l scutura un tremur interior). Insistase să-l ajute, să-i dea ceva, să caute un medicament (avea cîte ceva la ea și exista și jos un mic punct farmaceutic de prim ajutor, cu medicamente probabil uzuale, dar ea nu-și vîrîse nasul pe-acolo, pînă acum „nu fusese nevoie"). Dar ce avea, îi mai fusese rău și altă dată? Poate că totuși știe ce i-ar face bine în astfel de momente! Însă

Scanned with OKEN Scanner

el o ținea una și bună, că-i e foarte rău, dar vrea să rămînă singur, că doar așa se va liniști... Într-un tîrziu, somnoroasă și iritată, se hotărîse să plece, începînd să se îmbrace. „Dar ce naiba se întîmplă, de ce nu-mi spui ce ai?" mai încercase ea. „Doar nu ești epileptic?!" Se străduise să glumească, însă nici vorbă să reușească. Iar el o privise sumbru, simțind că o urăște, și șuierase un „Du-te dracului!". Dar odată rămas singur, se zbătuse încă multă vreme în pat, bîntuit de spaime, pînă cînd, în sfîrșit, adormise.

În mod cu totul ciudat, a doua zi toți se purtară foarte atent cu el, aproape răsfățîndu-l. Dimineața, la micul dejun, Marin Ionescu îi propuse cîteva „variante" de omletă („Omleta nu e un lucru atît de ușor de făcut, cum crede mai toată lumea, și la care orice tăntălău se pricepe. Ca să-ți iasă o omletă pe cinste, pufoasă, neîmbîcsită de ulei și mai ales dacă vrei s-o combini cu șuncă, cu brînză sau cu mici bucăți de friptură, trebuie să știi meserie și să simți materialul, domnule Vanga" îi spusese el) și mai ales își dăduse frîu liber limbuției, comentînd cu vervă și destul de expert rezultatele etapei de fotbal din divizia A și chiar cîteva meciuri din divizia B.

„Curierul zeilor", cu care se întîlnise ca „din întîmplare" de cîteva ori, se arătase și el plin de solicitudine și deosebit de amabil. Ba mai mult, îl anunțase că la prînz va avea o surpriză plăcută, urmînd să fie vizitat de o bună cunoștință. Dar oricît insistase Dominic să-i spună despre cine e vorba, celălalt rămase mut, susținînd că nu vrea să-i strice plăcerea, că dacă i-ar spune „surpriza n-ar mai fi surpriză".

În schimb, Magda nu se arătase și nici ceilalți nu pomeniră nimic de ea, ca și cum n-ar fi știut nimic despre „subiect". Poate că, cine știe, plecase, chemată la „bază", după ce-și îndeplinise „misiunea". Dar, întors în cameră înainte de prînz, pentru a se schimba și a aștepta vizita anunțată, avu surpriza să găsească pe pat un plic cuprinzînd cîteva rînduri de la ea: „Dacă ți-am produs cel mai mic rău a fost fără voia mea. Eu

Scanned with OKEN Scanner

știu asta și, într-o zi, poate te vei convinge și tu. Sper să ne mai vedem. Tu mă vei aștepta fiindcă, oricum, n-ai altă soluție. Nu e o glumă sinistră, ci o constatare în care cred. Te sărut, M."

Nu era o glumă sinistră, pe dracu'! Dacă nu era sinistră, atunci era macabră, fiindcă-i amintea, ca nu cumva să uite, că tot un prizonier se chema că este. Deși, cine știe, la urma urmei exprimarea era destul de ambiguă. Nu poți ști niciodată ce se întîmplă cu adevărat în capul unei femei.

Sună telefonul. Sunetul acesta, aproape uitat, îi creă o stare de perplexitate și panică: cine suna, de ce suna oare? Îi trebuiră cîteva lungi secunde pînă să se hotărască să ridice receptorul și să răspundă. Dar nu era decît Marin Ionescu care îl anunța astfel, scuzîndu-se că n-a venit personal, că „oaspetele a sosit" și că, prin urmare, poate să coboare în salon, pentru a lua masa. După ce puse receptorul în furcă, izbucni într-un rîs eliberator: nu-i trecuse nici o clipă prin minte că nu putea fi decît cineva dintre cei aflați în clădire, telefonul din cameră funcționînd doar pe circuit interior. Și totuși, reacția lui fusese aceea a unui contact cu exteriorul, cu cineva „din afară". La urma urmei, nu era cu totul exclus să fie sunat și din afară, fiindcă exista cu siguranță o centrală care ar fi putut să-i facă legătura. Însă sistemul lor telefonic era fără îndoială mai complicat, cu multe și încurcate „semne și consemne", iar el în nici un caz n-ar fi avut cum să aibă acces la telefonul sau telefoanele de unde se putea vorbi direct cu lumea din afară. Deși, iată, era o idee, ba chiar o idee excelentă... Să poată s-o sune într-o bună zi pe Lucia, să-i facă astfel o extraordinară surpriză, amintindu-i că el încă există, dar mai ales, lucrul cel mai important, să-i audă fie și pentru cîteva clipe glasul atît de drag, aparent aspru, rece, doar el putîndu-i înțelege inflexiunile emoției, surprizei și tonurile calde, afectuoase. Sigur, de ce nu, îi va cere cu prima ocazie o aprobare colonelului Coldea, argumentîndu-i că e preferabil, din toate punctele de vedere, chiar și pentru interesele „cauzei", s-o anunțe

Scanned with OKEN Scanner

că el trăiește, e bine și că a reușit să fugă în străinătate, dar că, deocamdată, nu poate să ia legătura cu ea, nici să-i comunice unde se află, fiind urmărit... Sau ceva de genul acesta, se putea pune la punct o variantă cît mai credibilă, asta n-ar fi fost treaba lui. Ei știau mai bine să regizeze astfel de scenarii.

Se hotărî, înviorat de ideea care-i venise, să coboare la masă în trening. Dacă era vorba, din punctul lor de vedere, de o persoană simandicoasă, cu atît mai bine, n-avea decît să înțeleagă, chiar și prin astfel de mici „nonconformisme", că el încă nu e cu totul înfrînt. De-acum înainte scopul lui principal acesta ar fi trebuit să fie: să reziste, să supraviețuiască! Nu cu orice preț, desigur, dar evitînd pericolele pe care le-ar fi putut declanșa o lipsă de „cooperare" și interes, o „rezistență" manifestă și prost înțeleasă.

Ajuns în salon, surpriza nu mai fu chiar atît de mare: îl aștepta maiorul Todor, cu obișnuitul lui aer de eleganță și distincție, atît de bizar pentru lumea din care făcea parte. Dar, dacă surpriza nu fu atît de mare, se surprinse cuprins de o bucurie reală, aproape ca la întîlnirea cu un bun prieten. Își strînseră mîinile cu căldură și schimbară cîteva amabilități („arătați bine, în formă", „se vede că v-au priit cele cîteva zile de cînd nu ne-am văzut"... Zile? se mirase sincer Dominic. Pentru el timpul încetase să mai curgă normal. Parcă se afla aici de săptămîni, dacă nu de luni de zile; iar de cînd venise „de afară" trecuseră ani...). Dar în timpul mesei conversația lîncezi, deși la început Dominic aproape că-și bombardase comeseanul cu întrebări despre ce se mai întîmplă în țară și în lume. Maiorul Todor îi răspunse politicos dar sec la fiecare întrebare, ca și cum l-ar fi indispus absolut toate subiectele care-l interesau pe Dominic. Părea un om care, scăpat din „malaxorul" slujbei și al vieții cotidiene, înțelegea să profite de această scurtă ieșire în natură ca de o adevărată vacanță, care să-l ajute să se refacă. Pentru că, în ciuda aerului sportiv și a felului egal și tonic de a se purta, maiorul părea totuși a fi

Scanned with OKEN Scanner

foarte obosit, nedormit și, în unele momente, lui Dominic i se păru că surprinde în vocea lui chiar accente de descurajare și deprimare.

Situația, reieșea din lapidarele relatări ale maiorului, se înrăutățea în continuare. Cum, domnule, se mirase Dominic, încă se mai poate, încă mai încape în răul general un rău și mai mare? Din păcate da, răul acesta de care suferea societatea românească se tot umfla, zi de zi, căpăta noi dimensiuni, și totuși nu erau semne evidente că explozia se va produce ca urmare a formidabilei presiuni. Sau lucrurile puteau fi privite și altfel: era vorba de un cancer generalizat, de o metastază, și totuși bolnavul refuza să moară. Mulți considerau că această încăpățînare de a supraviețui se datora în exclusivitate Securității, dar el nu știa ce să zică.

Da, îl completase Dominic, se poate spune că în România se înrădăcinase adînc o mentalitate sau o teorie ad-hoc, cît se poate de ciudată, care putea fi rezumată în cuvintele „mai rău nu se poate". Și iată că totuși s-a putut, după război, o dată cu „eliberarea" adusă de ruși și instalarea comuniștilor la putere: s-a mers din rău în mai rău. Dar, cu toate astea, „mai rău nu se poate" a făcut o carieră din ce în ce mai frumoasă.

Maiorul Todor îl aprobase: așa era, avea dreptate, în privința asta, a răului la români, sacul era fără fund. Bineînțeles, se referea la perioada de după război, la perioada comuniștilor, căci înainte el nu știa cum fusese. Citise că în România toată perioada interbelică fusese una de avînt, de înflorire „multilaterală", de data asta putea să folosească detestatul și atît de ironizatul termen recent în sensul lui originar. Dar una e să citești și alta să trăiești...

Își menținuse o expresie senină, uneori surîzătoare, ca și cum tot ce spunea nu-l afecta cîtuși de puțin.

Bine, bine, încercase Dominic să mai întrețină discuția, dar de ce oare, sau de unde oare această credință a românilor că, la un moment dat, răul se va opri de la sine? Că e în logica lucrurilor ca răul să aibă o limită? Își amintea prea bine că, în primii ani de

Scanned with OKEN Scanner

domnie a lui Ceaușescu, cînd apăruseră primele semne de autoritarism, însoțite de altele care exprimau clar megalomania și paranoia lui, cei mari din jur căutau tot felul de explicații logice, de motivări ale gafelor și gesturilor nesăbuite și aberante: că rușii, că ungurii, că ieșirea din „sistem" presupunea o tactică cu totul aparte... Că și noi, la urma urmei, ar trebui să înțelegem, să acceptăm anumite „sacrificii"... Bine, unele lucruri erau reale, țineau de o realitate obiectivă pe care o știa sau o simțea mai toată lumea. Dar, cînd Individul acesta, scris cu literă mare totuși, pentru că, s-a dovedit ulterior, venea din mulțime dar nu era un oarecare, avea geniul răului, deci cînd Individul acesta și cei din jurul lui au început să producă un „rău în stare pură", dacă se poate spune astfel, un rău absolut, un rău secretat de demență, atunci justificările ar fi trebuit să înceteze. Or, într-o formă sau alta, ele continuau pînă în clipa de față, e adevărat, întîlnite la tot mai puțini oameni, dar existau totuși...

Maiorul Todor zîmbise enigmatic: erau lucruri care se puteau și nu se puteau explica. Apoi îi spusese, fără legătură cu cele discutate pînă atunci: „Noi sîntem o forță imensă.. Dacă n-am fi fost noi, multe ar fi evoluat altfel. Dar cine știe..."

După care îi propuse lui Dominic să joace o partidă de tenis, bineînțeles după ce-și vor face digestia. Conveniră să se întîlnească în hol, după o oră și jumătate.

Terenul de tenis sau mai bine zis terenurile, fiindcă erau două, se aflau aproape de cabană (ezita: cum era oare mai bine să-i spună? Cabană, vilă, sediu sau bunker? Căci, la urma urmei, era un întreg „complex", iar ceea ce se vedea în afară era cu totul neglijabil față de ce se construise sub pămînt și din care, aproape sigur, lui Dominic nu i se arătase decît o parte). Să fi fost două sute, două sute cincizeci de metri după ce intrai în pădure. Nu era de mirare că nu le văzuse, fiindcă erau foarte bine mascate de copaci, arbuști, tufe și, în sfîrșit, un gard viu înalt de peste doi metri. Pentru oprirea mingilor, terenurile erau înconjurate de

Scanned with OKEN Scanner

obișnuitele plase de sîrmă, vopsite în verde. Zgura roșie care acoperea suprafețele de joc era de excelentă calitate și foarte bine întreținută.

Jucară o partidă pe sistemul 3 din 5, și maiorul Todor îi administră un sec 3–0, pe seturi 6–1, 6–2, 6–0. Dominic jucă cu poftă, simțindu-se în unele momente aproape fericit, fără griji, consumîndu-și energia cu voluptate. Mușchii îl ascultau, reacțiile și reflexele erau bune. Din nou, în timpul jocului, îi apăru un gînd mai vechi, care îl urmărea uneori ca o blîndă și nostalgică obsesie: de ce nu făcuse sport de performanță? În liceu fusese considerat ca fiind foarte dotat, juca bine baschet (conducător de joc, evident), handbal, fotbal și era printre primii și la cîteva probe atletice: 400 și 800 de metri, lungime și înălțime. Însă avusese ghinion: cei doi profesori de educație fizică pe care-i avusese în liceu fuseseră, amîndoi, total dezinteresați de-a face „performanță" cu vreunul dintre elevii lor. Așa că orele de sport erau stupide: primeau o minge și o băteau de la începutul și pînă la sfîrșitul orei sau făceau aceleași și aceleași exerciții de gimnastică, pe care le putea face și un pensionar. Încercase totuși să facă antrenamente singur, pentru demifond, care îi plăcea cel mai mult, însă, pînă la urmă, abandonase din „lipsă de motivație", cum îi plăcea să spună. Lipseau concursurile, lipsea competiția. „Lipsă de motivație" era un termen pe care îl inventase mai tîrziu, firește, după ce „se lăsase", dar se întrebase nu o dată dacă nu cumva se ascunsese pur și simplu după el, în timp ce adevăratele cauze rămăseseră necunoscute sau cel puțin nespuse răspicat. Căci, fără îndoială, existau și cauze mai profunde, una fiind cu siguranță incapacitatea lui, dacă nu de-a dreptul spaima, de a-și forța limitele. Cîți oameni știu ceva despre „punctul mort" pe care trebuie să-l depășească un atlet-alergător? Și mai ales cîți i-au simțit direct teribila și perfida față? Într-un anumit moment al cursei, care nu pare să fie de nimic anunțat, ca și cum ar apărea din senin, alergătorul constată că picioarele nu-l mai ascultă. Nu-și mai simte mușchii, parcă s-ar fi oprit pe

Scanned with OKEN Scanner

loc, blocat, și e gata să se prăbușească pe pistă sau pe gazonul aflat la doi pași. Ei bine, văzut din tribună, momentul poate să pară doar o ezitare sau, cel mult, o ușoară și ciudată împleticire. Asta, bineînțeles, în cazul că cel aflat în „punctul mort" nu cedează, prăbușindu-se. Și pentru a nu ceda, e nevoie de o concentrare și o mobilizare extraordinară a forțelor, ultimii stropi de energie sînt adunați numai Dumnezeu știe de unde și, ca în transă, următorii pași sînt halucinați, altcineva și nu atletul comandă parcă picioarelor să se miște după ce cu o clipă înainte nu mai ascultau, părînd să fi devenit cu totul inerte și independente de restul corpului. Pașii aceștia, decisivi pentru rămînerea în cursă, înseamnă de fapt un chin îngrozitor, însoțit de o bucurie necunoscută, aproape o secretă fericire. E ca și cum, forțîndu-ți limitele, te-ai situa în apropierea a ceea ce s-ar putea numi „dincolo de viață", ca și cum Dumnezeu ți-ar fi îngăduit, pentru o clipă sau două, să devii supraom și să arunci o privire într-o dimensiune nouă... Și apoi, nu de puține ori, cel ce-a reușit să-și depășească condiția, acel „punct mort", continuă cursa cu o energie nebănuită și misterioasă, o energie care-i permite să alerge de-acum încolo inepuizabil, putînd chiar să cîștige cursa.

De data asta însă, jucînd tenis, Dominic nu simți nici un „punct mort" și nici măcar nu trecu prin preajma lui. Avusese cîteva momente de epuizare, dar le depășise cu destulă ușurință. Nu-și propusese să-și învingă partenerul, de-acum știa prea bine că maiorul Todor e un prea bun jucător, de aceea faptul că, în primele două seturi, îi luase trei *game*-uri îl mulțumise pe deplin. Cu atît mai mult cu cît nimic nu lăsa să se vadă că maiorul le-ar fi cedat, pentru a-i oferi o mică satisfacție partenerului. Nu, jucase cît se poate de serios, iar faptul că în ultimul set, avînd o mult mai bună condiție fizică, îi administrase un sever 6–0 era cît se poate de grăitor.

Poate că bucuria jocului n-ar fi fost deplină dacă după-amiaza de toamnă nu s-ar fi desfășurat, so-

Scanned with OKEN Scanner

lemnă, în toată splendoarea sa. O zi de noiembrie cu un cer înalt, cu acel albastru pe care nu-l întîlnești decît toamna tîrziu, mai intens deasupra capului și decolorîndu-se spre orizonturi, pînă la a deveni alburiu și ușor cețos. Parcă toate se decupau pe acest cer, toate erau într-o relație mult mai directă și mai strînsă cu el. Copacii deja dezgoliți, crengile care mai păstrau încă frunze ruginii sau gălbui ce pîlpîiau imperceptibil în aerul încremenit, ca și cum le-ar fi animat doar niște răsuflări nevăzute, ba chiar și ceea ce se întîmpla pe pămîntul înfrigurat parcă de așteptarea viitoarelor înghețuri, dar încă însuflețit de agitația secretă a micilor viețuitoare ce-l locuiau, producînd din cînd în cînd foșnete, mici sunete înăbușite sau chiar țipete guturale, repede strangulate de o spaimă necunoscută, toate acestea și încă altele și bineînțeles cei doi oameni care se mișcau de colo pînă colo, parcă fără rost, păreau proiectate pe imensul ecran al cerului, care îi primea cu bunăvoință, dar și cu o impasibilă detașare.

Din cînd în cînd, în timpul scurtelor pauze pe care le luau între *game*-uri, Dominic încerca o apropiere de celălalt, punîndu-i ca un înfometat întrebări în rafale despre ceea ce se întîmplă „afară". Dar nu primea decît răspunsuri scurte, seci, era cum știa, da, mare lucru nu se schimbase, chiar dacă lucrurile păreau să se înrăutățească necontenit, într-un marș spre catastrofă sau spre sinucidere pe care nimeni nu părea să-l mai poată opri. Dar ceea ce i se păru lui Dominic cutremurător în toate aceste răspunsuri fu o propoziție spusă cu destul de mult calm, cu acea detașare a „specialistului" care constată ceva cît se poate de evident: „Sîntem la un pas de foamete..."

Și totuși, de ce venise, doar nu fusese trimis numai așa, ca să-l vadă pur și simplu, într-o vizită de curtoazie?

A, nu era nimic deosebit, lăsase să se înțeleagă maiorul Todor, trebuia să vadă dacă toate erau în regulă, să vadă cum se simte; dacă are tot ce-i trebuie, cum s-ar zice „să-i ia pulsul". Și poate să-i spună că, așa

Scanned with OKEN Scanner

cum îl vede pe el, pe Dominic, ca și din cele ce i s-au spus, i se pare că toate merg bine. Doar că...

Doar că...? se interesase, intrigat, Dominic.

Doar că toată purtarea lui față de Magda era cumva ciudată și neașteptată. De ce-și făcea atîtea probleme? Femeia aceasta, pe lîngă că era deosebit de inteligentă și o excepțională profesionistă, era deosebit de atrăgătoare, chiar frumoasă, el așa găsea. Era ca un dar nesperat, un dar regal pe care-l primise Dominic, și atunci de ce să-l refuze?! Trebuie să știi să iei ce-ți oferă viața, asta era părerea lui. Și, dacă într-adevăr dorea să știe, pentru el, maiorul Todor, femeia aceasta era inaccesibilă. Nici vorbă să fie o „damă" oarecare, care trece de la un bărbat la altul fiindcă asta-i e „misia". Făcea parte din elita lor, cum de nu-și dăduse seama? Iată de ce, într-un fel, e invidios pe Dominic. O invidie amicală, firește. Cu siguranță că va mai avea nevoie de ea, așa că ar fi de-a dreptul necugetat s-o respingă.

Dar ce-i făcuse? Ce făcuse oare de se iscase această mică furtună? se prefăcuse mirat Dominic. Uimit în limite rezonabile, cu un ușor aer cabotin. Era vorba cumva de vreo prințesă moștenitoare la nu știu care tron? Și chiar prințesă să fi fost, el unul nu avea ce să-și reproșeze.

Maiorul Todor zîmbise îngăduitor, arătîndu-i că-i înțelege jocul. Mai mult, îi spuse că, peste puțin timp – era o chestiune de zile –, Dominic va fi transferat. Știa despre ce e vorba...

Da, îi răspunse Dominic, știa, un experiment care i se pare cam trăsnit. Va face parte dintr-un fel de echipă de șoc, niște tipi unul și unul, elită, ce mai... *Echipa morții*, mai adăugase el, glumind.

Iar celălalt îl privise lung, serios, cu o anumită gravitate.

Nu i se părea că e ceva de glumit. El nu știa prea multe despre experimentul acesta, dar era de dorit ca Dominic să-l trateze cu toată seriozitatea. Altfel, Dumnezeu știe ce va ieși. Nimeni altcineva n-ar fi putut spune cu siguranță ce va ieși.

Scanned with OKEN Scanner

XVIII

Mai tîrziu, la o bere, Dominic se hotărî să-i vorbească despre Lucia. I se cerea s-o accepte pe Magda, să colaboreze cu ea, dar nu-i era deloc clar în ce consta colaborarea asta. Nu cumva trebuia s-o și iubească? Iar între timp nimeni, absolut nimeni nu se gîndise că el are o logodnică și că această logodnică îl așteaptă.

– Ba da, ne-am gîndit, îl asigură maiorul Todor. Dar ce-ați vrea să facem? După cîte știu, a aflat că sînteți arestat.

– Da, a aflat. Și tocmai de aceea, nu i se poate părea bizar că nu primește nici o veste de la mine, nici măcar o carte poștală? Nu mai sîntem totuși în anii cincizeci, cînd erau arestați oameni și dispăreau fără urmă, iar familia nu mai știa nimic de ei.

– Așa e, nu mai sîntem în anii cincizeci. Doar că între timp instituțiile astea represive s-au modernizat, și-au schimbat metodele.

– Bine, bine, insistă Dominic, vă dați seama că nu vreau să vă „duc", sînteți prea inteligent ca să fac asta. Nu vreau să duc pe nimeni. Însă, fără nici o îndoială, fiindcă o cunosc prea bine, Lucia trebuie să fie teribil de îngrijorată. Normal și legal ar fi, dacă află locul de detenție, să aibă posibilitatea de-a mă vizita.

– Da, așa ar fi normal. Dar sînteți și sigur că, dacă ar avea această posibilitate, ar face-o?

Dominic simți că-i îngheață sufletul. Nu-și pusese niciodată întrebarea asta de cînd fusese arestat, dar adevărul e că în „libertate" se întrebase, și nu o dată, asupra fidelității Luciei. Avea totuși, o constatase în cîteva ocazii, o anumită neîncredere în femei sau mai bine zis în Femeie. Și oricît de deosebită ar fi fost Lucia lui, oricît de unică, devotată și iubitoare, știa prea bine că necazurile, lipsurile cotidiene, sărăcia proprie și mizeria cenușie din jur pot să uzeze, slăbind sentimente care la început păreau mai trainice decît o stîncă. Or, Lucia dăduse, nu o dată, semne de oboseală în ce privește viața în doi, semne de indiferență

Scanned with OKEN Scanner

și apatie care îl nelinișteau și-l exasperau. Ce vrei, îi explica ea, doar e absurd să pretinzi că trăiești continuu la același diapazon. Pînă la urmă ceva se sparge, se distruge, nimeni și nimic nu rezistă la trăiri înalte, de aceeași intensitate. Sigur că așa era, recunoștea el, și cu toate acestea, iubind-o și, în unele momente sau chiar perioade, divinizînd-o – ceea ce nu era oare un păcat din punctul de vedere al moralei creștine? –, nu fuseseră rare ocaziile cînd simțise cum îl rod suspiciunea și îndoiala. Și nu în ultimul rînd, neputința de a simți sau mai bine zis de a eterniza ceea ce el numea „absolutul în dragoste" și care, de fapt, ar fi trebuit să fie un mic, un foarte mic pas spre Dumnezeu, spre înțelegerea Lui, făcut cu umilință și, în același timp, cu orgoliu... O iubire mistică sau aproape mistică – iată ce simțea el pentru Lucia. Deși, chiar de curînd, de foarte curînd, o înșelase pe Lucia, păcătuise. Dar era oare un păcat atît de mare, de vreme ce sufletul și-l dăruise doar ei? Oamenii păcătuiesc față de Dumnezeu, îl înșală cu voie sau fără de voie pe Domnul, ceea ce e mult mai mult decît să înșeli o femeie. Și cu toate acestea Dumnezeu, în marea lui îngăduință, iartă și-i lasă pe oameni să se perpetueze mai departe... Cîți oare, în toată istoria omenirii, nu l-au înșelat pe Dumnezeu, n-au vrut să-I amăgească? Cine poate ști? Dar, oricum, e aproape sigur că foarte puțini, înspăimîntător de puțini... Chiar sfinții, unii dintre sfinți, au fost la început niște păcătoși, ca apoi prin căință, dragoste față de aproape și mai ales față de Dumnezeu să-și ispășească păcatele.

Dar mai era ceva, ceva stupid, fără îndoială, dar de care nu putea să nu țină seama. Citise cărți, văzuse filme în care apăreau ca personaje pozitive bărbați caști. Și, cu excepții rarisime, aceste personaje erau șterse, neinteresante, uneori stupide. Iar în cele mai multe cazuri, acești bărbați caști deveneau caraghioși, comici în încercarea lor de a fugi din calea ispitei. Și niciodată, dar absolut niciodată nu întîlnise un caz în care castitatea bărbatului să aibă o motivație mai înaltă, cum ar fi păcatul în fața lui Dumnezeu și pro-

Scanned with OKEN Scanner

funde principii morale. Nu, întotdeauna se sugera, uneori cu acea scîrboasă frivolitate a inteligheniției (căci în spatele tuturor acestor creații se aflau intelectuali, nu-i așa? – adică scriitori, scenariști, regizori și așa mai departe) celei de-a doua jumătăți a secolului nostru, că e vorba doar de cu totul altceva, de o explicație mult mai „terestră": bărbatul „cast" era așa cum era fie din cauza timidității, fie pentru că era cam tăntălău, sărac cu duhul, „băiatul mamei" sau sub papucul de fier al nevestei. Asta în cazul că nu-i lipsea altceva: virilitatea, acea agresivitate, duritate și „răutate" a bărbatului de succes, gata oricînd să frîngă inima unei femei cu o singură privire, iar dacă asta nu era de-ajuns argumentul suprem rămînea patul, în care adevăratul mascul trebuia să-și demonstreze calitățile, în lupte corp la corp parcă fără sfîrșit, fără învingător și învins – sau mai bine zis cu un „învingător" doar aparent.

Ce spirite bicisnice, ce gîndiri „joase", cît jeg în suflete, dacă sufletele mai pot exista în asemenea condiții! Și e o adevărată inflație de astfel de „creaturi". De ce răul, animalitatea, violența, perversiunea, păcatul în general sînt mai tentante, mai îmbietoare, mai „de succes"? Era și ușor, și teribil de greu de răspuns. Natura umană, condiția umană... Probabil că nimeni n-a reușit să le definească pînă acum cu adevărat, de la Homer la Shakespeare, Tolstoi și Dostoievski, și cu atît mai puțin corifeii secolului douăzeci, din ce în ce mai preocupați de succes, de mediatizarea artei lor și de ceea ce înseamnă de fapt ea: bani, bani și iarăși bani. Sau Freud sau Nietzsche sau Heidegger... Cu toții avînd contribuții excepționale în înțelegerea omului, avînd „viziunea lor". Sau „scientismul" triumfalist de tip americănesc al celei de-a doua jumătăți a veacului, care parcă se îndepărtează tot mai mult de om, în loc să se apropie...

Nu, adevărata înțelegere a naturii și condiției umane nu poate fi a oamenilor, ci doar a lui Dumnezeu. Pentru că toate cîte se întîmplă aici, pe pămînt, lucruri mărunte și evenimente „epocale", destinul unui

Scanned with OKEN Scanner

individ oarecare, al unui „om de prisos" sau al unui „om fără însușiri", ca și acela al unei celebrități, al unui „monstru sacru", al unui sau unei „superstar", al unui președinte al Americii, dar mai ales al unor colectivități și popoare întregi, toate țin încă de o taină refuzată oamenilor din motive pe care doar Dumnezeu le cunoaște. Dacă nu s-ar întîmpla astfel, povara ar fi probabil și mai grea, insuportabilă, și poate că nimeni n-ar mai fi în stare să-și îndure propria viață. Toate cîte se întîmplă își au cauzele și explicațiile lor, după care cei mai profunzi și mai luminați reprezentanți ai speciei s-ar putea doar să bîjbîie, fiind cu totul aparte și ținînd de un alt tărîm – de unde, totuși, se pare că nimeni nu s-a întors încă.

Dar, la urma urmei, îi trecu prin minte, eu îmi fac probleme, îmi fac mustrări de conștiință și habar nu am dacă nu cumva ea s-a și consolat cu altul... Era un argument de două parale, trebuia să recunoască, dar asta era, nici el nu putea să scape de frivolitatea gîndirii epocii sale, și apoi lucrurile sînt uneori, într-adevăr, mult mai simple decît par.

– Bine, văd că nu-mi răspundeți, îl auzi pe maior. Păreți chiar tulburat și vă cer scuze, poate că am fost cam brutal. Dar uneori e mai bine să ne trezim prin puțină brutalitate. Și totuși, spuneți-mi, ce idee aveți, ce propuneți? Într-adevăr, trebuie evitată orice încurcătură.

– Ce idee am eu?! se miră Dominic. Domnule, dar nu eu trebuie să am idei de felul acesta, doar dumneavoastră aveți oameni specializați în așa ceva, în genul ăsta de regie. Ideea mea e simplă și, dacă vreți, „fixă": eu vreau să-mi văd logodnica sau cel puțin să vorbesc cu ea la telefon. Înțelegeți, pentru numele lui Dumnezeu, e ca și cum mi-ar fi soție! Iată, vă fac o mărturisire: noi doi nu ne-am căsătorit pînă acum nu pentru că ne-am fi contaminat de moda occidentală a „căsătoriilor de probă"... Știți, acolo e la modă ca perechi de tineri să locuiască împreună, cu tot ce presupune asta...

– Da, știu, confirmă cu bonomie maiorul Todor.

Scanned with OKEN Scanner

– Uneori, conviețuiesc chiar mai multe perechi laolaltă. Ei, sînt lucruri complicate, încurcate rău, nu e treaba noastră. La noi, în aparență, morala e puritană, e betonată cum s-ar zice. Deci în ce ne privește, pe mine și pe logodnica mea, nu poate fi vorba nici de pămînteanul „concubinaj" de pe meleagurile noastre. Nu, adevărul e și mai cumplit: noi nu ne-am căsătorit din cauza mizeriei, domnule. Ne e teamă de mizerie și mai ales de felul cum ea roade, clipă de clipă, sentimentele unui cuplu. Le roade și din cînd în cînd mușcă, hămesită, hărtănindu-le.

– Ce plastic ați spus, îi scăpă maiorului. Remarcabil!

– Să ne imaginăm, continuă Dominic, ca și cum nu l-ar fi auzit pe celălalt, că ne-am fi căsătorit. Ei bine, să știți că la puțină vreme ceva s-ar fi schimbat: nu ne-ar fi mai convenit nenorocita de garsonieră în care stăteam și am fi dorit un apartament. O familie e o familie, nu? Și are niște pretenții de respectabilitate. Apare tendința de a-și face micul ei loc în societate, într-un grup, clasă sau castă, spuneți-i cum doriți. Vrei să te îmbraci puțin mai altfel, să mănînci altfel, nu tot felul de scîrboșenii ale „epocii de aur", de la gheare, copite și oase, pînă la salamul cu „patent" – o combinație științifico-fantastică de zgîrciuri, soia, făină de oase, cheaguri de sînge, mațe, ceva grăsime și doar dracu' poate să mai știe ce intră în amestecul ăla. Ăsta nu-i coșmar, ăsta-i un delir al iadului, domnule! Oare se vor uita vreodată toate astea?!

– Fiți sigur că se vor uita, și încă destul de repede, îi răspunse maiorul, zîmbind, dar avînd un ton cît se poate de serios, aproape grav.

– Incredibil! Incredibil! Apoi, e cît se poate de omenește să-ți dorești o mobilă, un automobil, niște bani pe care să-i ai pentru un concediu. O nevastă mai vrea alte lucruri, mai vrea „una-alta", cum atît de nimerit se spune la noi. Bine, veți zice, hai că se poate și fără astea, sau măcar fără o parte dintre ele, dacă sentimentele sînt puternice și iubirea mare și binecuvîntată. Admit. Dar dacă apare și al treilea în familie, și al patrulea?! Copiii, domnule, nu pot fi crescuți oricum.

Scanned with OKEN Scanner

Dacă Ceaușescu și ai lui au comis destule crime împotriva neamului românesc, pentru una dintre ele eu n-am să pot să-l iert niciodată, fiindcă e vorba de o crimă împotriva copiilor unei națiii. Nu putem să-i spunem altfel! Să crești un copil în frig, iarna, să n-ai apă caldă să-i faci o baie, să n-ai lapte, să ți se repartizeze o jumătate de pachet de unt pe lună de persoană, asta în cazul în care binevoiesc să ți-l „dea", să n-ai o ciocolată, să n-ai cu ce să-l îmbraci... Să vă mai spun?!

– Domnule Vanga, spuneți-mi, dacă doriți să vă descărcați, dar eu știu lucrurile astea la fel de bine ca dumneavoastră, dacă nu chiar mai bine. Ca informații, vreau să spun, pentru că altfel nu-i un secret pentru nimeni, standardul nostru, al securiștilor, e cu totul altul.

– Cinici, nebuni, criminali! Cum să riști să te căsătorești într-o lume condusă de astfel de indivizi, de astfel de avortoni ai speciei?

– Și totuși, încercă maiorul să-l potolească, spuneți-mi cum vedeți lucrurile în ce privește...

– Simplu: mi se organizează undeva o întîlnire și eu îi voi spune o „poveste" pe care o stabilim de comun acord. Am putea chiar aici, de ce nu?

– De ce nu?! se cruci maiorul. Uneori nu vă înțeleg: nu vă dați seama ce riscant ar fi? Ca și cum ne-am băga singuri cîte-o bombă în buzunar!

– Dar altfel nu credeți că e riscant? Cred că o cunosc bine pe Lucia, am dreptul să spun asta, nu? Absența îndelungată a oricărui semn de la mine o va face să acționeze într-un fel sau altul: fie apelînd la vreun disident, fie încercînd să ia legătura cu vreun corespondent de presă străină sau vreo organizație internațională specializată. Amnesty International, să zicem... Și, nu în ultimul rînd, va putea să alerteze, dacă nu i-o fi alertat pînă acum, tot felul de prieteni și cunoștințe. Care, la rîndul lor...

– Da, zise maiorul Todor, e o problemă cît se poate de serioasă. Nu e treaba mea, nu e sectorul sau segmentul meu, ca să zic așa, dar nu sînt sigur că

Scanned with OKEN Scanner

cineva s-a ocupat serios de aspectul ăsta. Dacă nu, cu atît mai rău.

– Vedeți?! exclamă Dominic, neputînd să-și ascundă bucuria. Însă în clipa următoare își dădu seama că în felul acesta ar putea să strice totul, să-și mineze singur pista pe care tocmai o deschisese, astfel că încercă s-o dreagă: Repet, nu vreau să „duc" pe nimeni. Dar, domnule Todor, e normal, e dreptul meu să țin la o femeie, să iubesc pe cine vreau eu să iubesc. Nimic nu poate să înlocuiască toate astea, nici măcar faptul că ți se dă o femeie.

– Nu vi s-a dat o femeie oarecare. Dimpotrivă, iarăși vă spun, Magda e o femeie excepțională. Nu e o curvă de lux, să ne înțelegem, nu în acest sens. Calitățile ei intelectuale, de caracter, chiar și cele sufletești sînt cu totul deosebite. E părerea mea, desigur, puteți s-o împărtășiți sau nu. În ce privește dreptul la iubire și toate celelalte, lăsați-mă să vă spun că nu mai puteți să vă permiteți să gîndiți adolescentin. Știți prea bine de ce...

Făcuse un gest cu mîna, reținut, dar cît se poate de ferm: adică nu mai avea de ales. Iar vocea, de obicei atît de calmă, avusese acum un ton rece, aproape inflexibil.

– Pentru numele lui Dumnezeu, zise Dominic, de ce interpretați astfel spusele mele? Vorbiți ca un fanatic!

– Nu, spuse maiorul. Nu sînt un fanatic. Dar noi ne riscăm capetele. Ba mai mult, riscăm și capetele altora. Și apoi, înțelegeți tot atît de bine ca și mine că e vorba de destinul României. Iar dacă vreți, putem merge cu supozițiile și speculațiile chiar mult mai departe; poate intra în discuție și destinul acestei părți a Europei, al întregii Europe, al lumii chiar.

– Dar asta e megalomanie ceaușistă, obiectă Dominic. Sau, în cel mai bun caz, megalomanie românească, născută de fapt dintr-un talmeș-balmeș de complexe de inferioritate și de superioritate.

– Iarăși trebuie să vă contrazic, zise maiorul Todor. Lumea noastră este o lume a interdependențelor și va evolua și mai mult în sensul ăsta. Un conflict izbucnit

Scanned with OKEN Scanner

te miră unde, într-un spațiu mult mai mic și mult mai puțin important decît al României, poate să se extindă, din tot felul de motive sau pretexte, devenind fatal întregii planete. Pe Ceaușescu, dincolo de toate nebuniile lui, îl va pierde în primul rînd, dacă nu cumva l-a și pierdut, obsesia lui că-și e suficient sieși sau, în cel mai bun caz, că noi românii ne sîntem suficienți nouă înșine. Deși, firește, vorbind de români sau de România, Ceaușescu vorbește tot de el. Deci cam așa stau lucrurile. Pentru noi nu mai există altă cale. Și fără să fiu fanatic, dacă mi se va cere să vă împușc, nu voi ezita...

Dominic zîmbi ca de o glumă bună. Poate puțin cam sinistră, dar bună totuși. Însă observă imediat, consternat, că deși zîmbea și maiorul zîmbetul îi era crispat, iar în privirea lui simți ceva neliniștitor.

– Doar nu vorbiți serios, îi scăpă, cutremurat.

– Ba da, zise maiorul calm. Vorbesc cît se poate de serios.

– Dar domnule maior, nu sîntem personajele unui film sau unui roman cu conjurați. Și nu sîntem nici în timpul revoluției franceze, nici în timpul celei pașoptiste, nici măcar în timpul crîncenei lupte de clasă din vremea instaurării comuniste.

– Nu. Dar s-ar putea să fie cîte ceva din toate astea, plus altele. Și apoi, regulile jocului în situații ca asta, în care ne aflăm noi, au rămas întotdeauna cam aceleași.

O vreme tăcură, sorbindu-și paharele cu bere și fumînd. Dar nu se instalase totuși acea tăcere grea, prevestitoare de rău, care urmează de obicei după discuții tensionate. Păreau să se gîndească fiecare la ale lui, într-o bizară reculegere, ignorîndu-se reciproc, însă fără ostentație. Dominic ar fi vrut să se retragă în camera lui, simțea nevoia să rămînă singur, însă firește că nu el putea să dea semnalul de despărțire, ar fi fost cel puțin nepoliticos. De aceea se bucură cînd, în sfîrșit, maiorul Todor se hotărî să spargă tăcerea:

– S-a înserat, îl auzi, ca și cum ar fi vrut să ia o hotărîre importantă. Și, din păcate, nu pot rămîne aici

Scanned with OKEN Scanner

peste noapte. Pentru mine au fost niște ore agreabile, am mai ieșit „din cadru", ca să zic așa. Dar noi românii știm mult mai bine decît alții, din păcate, că lucrurile frumoase și bune nu durează mult. Ba aș zice că durează foarte puțin.

– Oare de aceea încearcă unii în jurul nostru să mănînce cu polonicul, ba ai zice că își bagă și boturile în oală? E un dat istoric, o „foame" istorică?

– Cine știe, zise maiorul. Tot ce se poate. Or fi tot felul de cauze... Să știți că am reținut importanța mesajului în ce-o privește pe logodnica dumneavoastră. Îl voi comunica de urgență. Nu e treaba mea, vă repet, dar sînt și eu curios ce soluție se va găsi. Oricum, sper să primiți un răspuns cît mai repede.

– Mulțumesc, zise Dominic, sobru. Mulțumesc pentru tot.

– N-aveți pentru ce, zise maiorul Tudor. Și încă ceva: sper să nu rămîneți supărat pe mine pentru unele lucruri pe care vi le-am spus. N-aveți încotro, trebuie să învățați multe din mers.

Dominic făcu un gest, încercînd să pară destins: nici o problemă, totul e în regulă.

Așadar, se gîndi după plecarea maiorului, frumoasele zile de vacanță sau ce-or fi fost se apropie de sfîrșit. Fuseseră totuși niște zile tihnite, dacă le compara, firește, cu cele petrecute în pușcărie, dar și cu multe altele din „libertatea de afară". Tihnite într-un anumit sens: avea toate cele necesare traiului, condiții net superioare celor dintr-o „stațiune" românească (cunoscuse doar cîteva, o „minune" a dezorganizării și bunului plac, o „culme" a agresiunii constante și perverse a celor mandatați sau „însărcinați" cu nobila misiune de „a servi" împotriva celor „serviți"... O, da, performanțele erau în acest sens uluitoare și atît de tipice în pasta gri-cenușie, pe alocuri cernită, întinsă peste o întreagă țară, încît ar fi fost imposibil să apară excepțiile, cineva să sară din rînd), putea să se plimbe dacă vroia ore întregi prin pădure. Chiar mîine dimineață va face o lungă plimbare,

Scanned with OKEN Scanner

fiindcă totuși nu profitase îndeajuns. E adevărat, spațiul avea totuși niște limite, dar niște limite rezonabile – ce-i trebuia mai mult? Jucase tenis, jucase popice, avusese discuții pasionante... Una peste alta, fusese interesant, iar în unele clipe aproape uitase că e, totuși, un prizonier, chiar dacă unul de lux.

Și ce va urma? Va urma iadul sau o nouă încercare, o anticameră sau un purgatoriu. Un purgatoriu... Depinde din ce punct de vedere erau privite lucrurile.

În cameră stătu pe gînduri: să deschidă sau nu televizorul? Să dea curs masochismului său de a urmări evoluția sau involuția Personajului, sau să se opună din răsputeri acestei tentații, de-acum aproape perverse, de a fi „martor" pînă la sfîrșit? Cu siguranță că nu era singurul și nu erau nici puțini cei ce procedau asemenea lui, zi de zi, seară de seară. Cunoștea oameni care, în anumite împrejurări, îi mărturisiseră că marea lor dorință era „să nu moară înaintea Lui", să apuce să-i vadă pe Cîine și pe Cățea cum se vor chinui și ei. Unii, din păcate, deja nu mai apucaseră să-și realizeze Visul acesta, bizar și normal în același timp. Cumplita uzură a mizeriei, a fricii, a terorii, a acestei lumi care funcționa ca vai de ea, cu curul în sus, fudulindu-se grotesc în același timp că nu e alta ca ea sub soare, toate acestea și încă altele îi măcinaseră deja pe unii, terminîndu-i. Și nu în ultimul rînd își făcuse lucrarea și avea să și-o mai facă, în continuare, acel amestec de cenușiu, sordid și „eveniment plicticos". Da, această alăturare devenise posibilă, întrucît se părea că tot timpul se întîmplă ceva important, ceva hotărîtor, istoric și epocal și în același timp nu se întîmpla nimic, dar absolut nimic. Sigur că „evenimentele plicticoase" erau întreținute prin editorialele și reportajele din gazete, dar mai ales prin radio și televiziune. Nu puteai să apeși butonul aparatului că deodată cineva, o voce exaltată de femeie isterică și fandosită sau de bărbat „grav", „solemn" și ridicol, sărea la tine, spunîndu-ți ceva, după un tipic devenit ritual, despre El și faptele Lui. Dar cele mai jalnice erau vocile acelor copii selecționați să recite poezii sau

Scanned with OKEN Scanner

să declame texte care să-l proslăvească pe nea Caisă – fiindcă, șmecherește, trăgînd complice cu ochiul, i se spunea uneori și așa, poate chiar de provocatori care îi „testau" pe ceilalți. Ei bine, se spune că vocile copiilor sînt pure și că exprimă adevărul într-o mult mai mare măsură decît vocile adulților, atît de prelucrate de „scena vieții". Dar iată că nu era adevărat. Iată că fusese găsită sau mai bine zis creată această specie de „copii-minune" cărora li se fabricaseră cele mai perverse voci de copii care putuseră să fie imaginate vreodată, ca și cele mai stupid-solemne expresii ale fețelor și trupurilor. Ei recitau versuri sau citeau „proză" – scrisori, telegrame, tot felul de alte texte „omagiale" – luîndu-și o poziție rigidă, îmbățoșată, mutrițele lor căpătau un aer grav, al unui crez fanatic, iar vocile luau avînt, zburau spre „înalt", dar de fapt se bălăceau, dezmățate, în lîncezeala „momentului solemn". Fiindcă era cît se poate de clar pentru orice privire cît de cît avizată și pentru orice ureche exersată că fanatismul nici măcar nu era fanatism, solemnitatea nu era solemnitate, iar nenumăratele „spectacole" și „manifestări" se dovedeau a fi doar niște penibile și grotești falsuri „artistice". Nevinovăția copiilor, copiii sînt asemenea îngerilor... Ei bine, iată că nu era chiar așa, iată că rolul copiilor nu e deloc același, încă de la început. Căci cum îi selecționau, care erau criteriile lor, în afara faptului că trebuiau să aparțină, se pare că aproape obligatoriu, unor anumite „familii"? Se zvonea că acești copii selecționați, care trebuiau să dea flori Celor Doi, să se lase îmbrățișați și sărutați, erau ținuți înaintea „evenimentului" într-o adevărată carantină, li se făceau severe controale medicale, vaccinări speciale, „dezinfectări", dincolo, bineînțeles, de instructajul propriu-zis care ținea de participarea la spectacol și care, era de presupus, mergea pînă la crearea automatismelor, a robotizărilor, „Regelui" și „Reginei" oferindu-li-se trupuri tinere, fragede, pentru o perversă infuzie de vitalitate. Tot mai multe trupuri, plusîndu-se mereu... Dincolo de obișnuita megalomanie,

Scanned with OKEN Scanner

dincolo de paranoia care stătea în spatele tuturor festivităților kitsch, ritualul apropierii, îmbrățișării și sărutării copiilor și tinerilor era, fără nici o îndoială, pervers. Trupul fraged sau trupul tînăr, luat fie și pentru o clipă în brațe de către un om în vîrstă – cu atît mai mult de unul libidinos – poate să transmită vigoare și energie, asemenea unei miraculoase injecții. Într-o clipă de atingere se putea sorbi o doză considerabilă de energie, asemenea unor vampiri. Altfel, ce rost ar fi avut plantarea atît de deasă a copiilor și tinerilor care veneau spre Ei, parcă gudurîndu-se, oferindu-li-se? Și expresia Lor, mereu aceeași, de surpriză grosolan simulată – surpriză din zece în zece metri! – și de satisfacție scîrboasă! Iar securiștii-maeștri în ceremonii, scenarii și regie le cunoșteau perfect gusturile, alegînd doar anumiți copii, anumite fete și anumiți băieți (mai ales Ei plăcîndu-i genul înalt, vînjos, vînos).

„Tovaarășe Nicolae Ceaușescu, Tovaarășă Elena Ceaușescu, iubiți părinți!" Dincolo de inepția cu părinții, tonurile „înalte" ale vocilor afectate și grețoase ale acestor copii riguros selecționați te făceau să te întrebi dacă ei mai erau cu adevărat copii. Dacă nu deveniseră deja niște mici monștri cărora „regizorii" se străduiau să le dea o înfățișare angelică și „revoluționară" în același timp. Bizari hibrizi! Și ce avea să se aleagă din aceste mici creaturi (poate siluite, dar care siluiau deja la rîndul lor, fără voie, urechile, bunul-simț și bunul-gust a milioane de oameni, care într-un fel sau altul participau sau erau obligați să asiste zi de zi, uneori clipă de clipă, la astfel de acte „artistice"!) într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat? În ce fel vor ferici ei națiа română? Va fi treaba sociologilor, psihologilor, istoricilor și a cui o mai vrea „să se bage", va fi treaba „viitorimii"! Și va fi de lucru pînă peste cap, în timp ce, cu siguranță, vor fi foarte puțini cei ce se vor înhăma cu adevărat pentru a urni cît de cît căruța din loc.

Gata! hotărî Dominic. Fără televizor! Dacă-i va vedea pe Dînșii, dacă va vedea vreun „copil-minune"

Scanned with OKEN Scanner

recitînd sau pe vreunul dintre „actorii preferați" consumîndu-și solemn doza de rahat pe micul ecran, deci în public, s-ar putea să-l cuprindă furia și să nu mai poată adormi pînă spre dimineață.

Să se gîndească la ceva frumos, la ceva liniștitor, ca să adoarmă. Dar soluția aceasta, pe care i-o recomandaseră unul sau altul în diferite împrejurări, nu părea să i se potrivească. Acum, de pildă, la ce-ar fi putut să se gîndească? Ce-ar fi putut să fie „frumos"? În jurul lui, „frumosul" era cum era și aparținea cui aparținea. Micul lac, pădurea... Să-și imagineze o plimbare prin pădure sau să-și închipuie că e în barcă, vîslind? Vor apărea, fără îndoială, ochi nevăzuți care-l vor urmări atent. Și apoi, își propusese să facă o plimbare prin pădure, una reală, mîine dimineață. Dar „afară"? Acum, din tot ce lăsase acolo, mai că nu putea alege nimic frumos. Nimic, nimic, din păcate... Cu o singură excepție: Lucia, draga, iubita pe care ar dori-o lîngă el, să-i vorbească, să-i explice, să-i spună, să-i mărturisească lucruri pe care doar ea le-ar putea înțelege și simți. Dar mai ales, avînd-o lîngă el, ar putea oricînd s-o atingă, s-o mîngîie, s-o sărute cînd lacom, cînd abia simțindu-i pielea, amînînd pînă la limita suportabilului momentul *acela*, clipele cînd își vor confunda trupurile, cînd vor urca împreună spre înălțimea voluptății și a plăcerii unice și, în același timp, parcă fără voia lor, vor căuta ceva ce nu putea fi numit pentru că, poate, nici nu avea un nume. Bieți oameni, biete trupuri frumoase zbătîndu-se să ajungă undeva și să găsească ceva, părînd de fiecare dată că au ajuns mai departe și tot mai departe și sfîrșind prin a simți că, totuși, accesul le este interzis...

Însă Lucia, care însemna atît de mult pentru el, nu era totuși decît o imagine. Asta devenise – o imagine, fără voia lui, fără ca el să poată schimba ceva. Și încercînd s-o ia lîngă el, s-o țină strîns lipită de trupul și sufletul lui, ar fi simțit încet-încet cum îl cuprinde nu liniștea pe care i-ar fi putut-o aduce prezența ei, nici dorința pe care ar fi putut să și-o împlinească, ci

Scanned with OKEN Scanner

neputința, constatarea, clipă de clipă, că tot ceea ce cîndva, și nici măcar prea de mult, fusese posibil și „normal" acum devenise doar un vis, o înlănțuire de scene imateriale, sfîrșind prin a se lăsa cotropit de spaimă și deznădejde.

Se străduí totuși să adoarmă, recurgînd la tot felul de trucuri și, în sfîrșit, întinzînd mîna, ca într-un gest reflex, aproape uitat, acolo unde ar fi trebuit să fie trupul ei, cald și mirosind a somn. Iar după un timp parcă se deschise ușa încet, fără să scîrțîie, și el nici măcar nu întrebă „cine-i?", ca și cum ar fi fost sigur că n-ar fi putut fi decît Lucia. Era într-o cămașă de noapte de in, aproape țărănească în simplitatea ei, pe care i-o știa și care-i venea atît de bine încît era gata să-i spună ceva, să-i spună cît de frumoasă era de cînd n-o mai văzuse astfel și cît de dor îi fusese. Însă iarăși tăcuse, înfrigurat, tremurînd imperceptibil de dorință și așteptînd ca ea să vină odată lîngă el, în pat. Și cînd, în sfîrșit, o simți alături, ridicîndu-i cămașa, coapsele ei și pielea erau altfel. Nu-i vedea fața, în întunericul dens, dar, înfingîndu-și mîinile în părul ei, îl simți creț, aproape sîrmos, și deodată înțelese că Lucia nu era Lucia, ci mai degrabă Magda sau Mirela. Vru să strige ceva, s-o respingă, poate chiar s-o înjure, căci cum își permisese ea așa ceva, să se îmbrace în cămașa de noapte a Luciei, să încerce să i se substituie? – însă femeia îl înlănțuise deja, căutîndu-l lacomă. Iar el încerca să se desprindă parcă tot mai lipsit de voință, ba chiar încercările astea începură să semene cu un joc, era excitant, foarte excitant să se joace astfel, iar ea înțelese repede și începu să se zbată, murmurînd aproape continuu un „nu" insinuant. Patul devenise un loc de zbenguială, parcă se lărgise și se lungise incredibil de mult, iar el o prindea, o scăpa, se tăvăleau înlănțuiți, gata să se sfîșie. Și cînd, în sfîrșit, ea rămase cuminte, așteptîndu-l, lui Dominic i se păru că vede iarăși chipul Luciei, care însă începu imediat să se estompeze, depărtîndu-se, după care dispăru și trupul...

Scanned with OKEN Scanner

XIX

O ciudată melancolie pusese stăpînire pe el, încă de cînd se trezise. I se făcuse un dor cumplit de Lucia, ca și cum ceva l-ar fi devastat pe dinlăuntru, răvășindu-l, și în același timp o altă dimensiune din el rămînea încărcată și tensionată, imposibil de eliberat. Dar nu-i era dor numai de Lucia, ci îl cuprinse o nostalgie după toate momentele bune ale vieții lui, după momentele calme și simple care-i veneau acum în minte. Nici măcar nu mai era sigur că imaginile și acea atmosferă a unor locuri, a unor scene și situații care veneau acum spre el existaseră cu adevărat sau erau doar niște dorințe îndelung refulate. La urma urmei, perioadele, chiar clipele mai bune ale vieții lui fuseseră atît de puține... Dar acum toate păreau să se revizuiască fără voia lui, să capete un nou înțeles. Ceea ce, cîndva, i se păruse a fi plictisitor, enervant, stresant, exasperant sau doar făcînd parte din acea dimensiune a obișnuințelor apăsătoare putea să-i apară acum nu doar suportabil, ci chiar interesant, normal, viață trăită, mici bucurii ce i-au luminat nopțile dar și zilele, consumîndu-se potolit, stins – bucurii totuși.

La micul dejun se străduí din răsputeri să-și ascundă starea, dar abia reușea să înțeleagă cîte ceva din șuvoiul vorbelor lui Marin Ionescu, care sărea, sprințar, de la una la alta, de la rețete culinare la fotbal și de la automobilism („Cei mai mulți oameni de la noi nici nu știu ce-i aia un automobil adevărat, domnule Vanga, fiindcă Daciile și Oltciturile noastre sînt ceva în curs de dezvoltare, încă nu sînt automobile, ce ziceți de asta?“) la Gorbaciov și Ceaușescu, care pe care o să-l dea de pămînt („Păi mie mi se pare destul de clară chestia... iar între cucoane, Raisa și coana Leanța, ce să mai vorbim...“), la valută („Tot dolaru-i rege... A fost tot timpul, dom'le, fără întrerupere, că doar n-o fi domnit peste lumea asta rubla. Și asta se va vedea...“) și aurul țiganilor („Unii sînt plini stup de aur, vă spun eu, că știu eu situația. Doar nu divulg un secret de stat. Deși, ca să fim

Scanned with OKEN Scanner

cinstiți, lumea habar n-are cum stau lucrurile. Ăștia care răspund de sector s-au ajuns pentru două vieți și poate tot le mai rămîne ceva. E o chestie deșteaptă, niciodată nu le iau totul țiganilor. Le iau cît cred ei, ca să nu-i stîrnească prea tare pe ăia, și le mai și lasă. Cum ar fi să le rămînă un fond de rulment, ba și ceva în plus. Că altfel cioroii ar face garagață, au început să se organizeze, să scoată capul, și te trezești că ciripesc pe la mai știu eu ce foruri și organizații internaționale. Da' bine le face dom'le, eu nu-s invidios. Cine poate să-i ardă, că ajung azi-mîine borîturile să călărească neamul românesc. Pot să-l pupe și-n cur pe Ceaușescu, că le-a creat toate condițiile să se-nmulțească! Domnule Vanga, eu nu știu dacă sînt rasist, nu mi-am pus problema, că n-am trăit nici în Africa de Sud, nici în America. Da' pe borîții ăștia nu pot să-i văd, v-o spun fără ocolișuri. Într-o zi, ai noștri or să se sature de toate porcăriile țigănești, v-o spun eu, și atunci va fi rău, va fi jale, o să vedeți...")

– Eu o să fac o plimbare prin pădure, îl anunță Dominic, încă înainte de-a termina.

– Foarte bine, foarte bine, vremea-i numai bună pentru așa ceva, zise Ionescu. Deși poate ar fi fost bine să știe și domnul Rotaru. Dar acum nu-i pe-aci, asta-i.

– Atunci nu mai merg nicăieri, reacționă Dominic, ușor iritat. Deși, dacă am înțeles bine, nu mai am chiar un regim de prizonier.

– Vai de mine, domnule Vanga, de ce vorbiți așa? Mergeți sănătos! O să-l anunț eu cumva, deși nu-i obligatoriu, să știți. Doar că disciplina, regulamentele astea speciale... Noi sîntem prin preajmă, oricum... Nu-i nici o problemă, vă aștept la prînz.

Lui Dominic i se păru că observă pe fața, altfel surîzătoare și îndatoritoare, a lui Marin Ionescu un început de rînjet. Dar tot el își spuse că poate se înșelase, că e excesiv de suspicios.

Incidentul, dacă i se putea spune astfel, nu-l afectase cîtuși de puțin, dominantă rămînînd starea cu care își începuse dimineața. Îndreptîndu-se spre pă-

Scanned with OKEN Scanner

dure, mergînd prin iarba argintie, brumată, veneau spre el imagini foarte diferite, amestecate, scene domestice, respirînd tihnă, lentoare și ceva inconfundabil, greu de definit, ce-ar fi putut ține de atmosfera unică a acelor clipe ce se recompuneau acum foarte îndeaproape sau chiar identic cu momentul în care se întîmplaseră cu adevărat și, în același timp, păreau să fi căpătat o nouă dimensiune, tulburătoare. Într-un fel, scenele puteau să pară asemănătoare celor ce se derulează într-un film, dar cu cîte diferențe totuși! Fiindcă în film, privind mișcarea personajelor, asistînd la tot ce se întîmplă (săruturi, bătăi, replici dure, scene erotice...), chiar dacă toate „te prind", „te încălzesc", participarea are totuși anumite limite cît se poate de clare, chiar și în cazul celor cu imaginație bogată. Pe cînd imaginile, scenele care-i populau lui mintea, acum ca și altă dată... El însuși se plimbă cu Lucia prin pădure, printr-un anumit parc, „al lor", pe străzile unui vechi oraș, pe lîngă zidul unei cetăți. Ținînd-o de mînă, sărutînd-o sau pur și simplu privind-o din mers, urmărind-o cu o infinită tandrețe cum se mișcă lîngă el... Sau bînd împreună o cafea și ea aprinzîndu-și o țigară, cu aceeași stîngăcie înduioșătoare de care probabil nu va scăpa niciodată. Ei bine, nimeni nu-i juca rolul, el însuși era acolo, atingînd-o, mîngîind-o, sărutînd-o, înconjurînd-o cu infinită căldură și iubire. Și totuși, toate acestea se întîmplaseră, se consumaseră cîndva, iar acum, deși imaginile păreau atît de vii, faptul că nu o putea atinge, că nu o putea lua în brațe îi crea o senzație de neputință, un sentiment de deznădejde. Devenise propriul lui personaj, era prezent la tot ce se întîmpla „acolo", însuflețind, împreună cu Lucia, spațiul și fiecare cadru, și totodată se privea neputincios, cu sufletul închircit, parcă micșorat fără voia lui.

Intră în pădure fără să-și dea seama, mergînd cu pași egali, gîndindu-se încă la Lucia și la atîtea clipe extraordinare petrecute împreună (dar tot ce trăiseră împreună i se părea acum extraordinar, iar faptul că adormeau unul lîngă altul și se trezeau, redescope-

Scanned with OKEN Scanner

rindu-se, era un miracol!), dar la un moment dat începu totuși să înregistreze lumea din jur. Iar prima senzație, care aproape că-l izbi, ca un șoc, ca o măciucă aruncată din cosmos, fu aceea a unei singurătăți cumplite. Fără ea, frumusețea din jur era greu de suportat, îi provoca o adevărată durere, pe care, iată, trebuia să și-o poarte singur, ca pe o cruce, cine știe pentru cîtă vreme. De atîtea ori, în împrejurări dintre cele mai diferite, comunicarea lor se dovedise a fi cu totul ieșită din comun, aproape perfectă, căci a spune perfectă înseamnă cu siguranță prea mult pentru niște oameni. Se „simțeau" neînchipuit de bine unul pe altul, uneori erau necesare doar un gest, o privire, o simplă atingere pentru a-l face pe celălalt să „înțeleagă". Să înțeleagă ce? Asta era mai greu de spus și, dacă cineva l-ar fi întrebat cu adevărat așa ceva, Dominic n-ar fi știut ce să răspundă. Dacă nu cumva ar fi mai corect de spus că nici n-ar fi considerat necesar să răspundă. Majoritatea covîrșitoare a oamenilor privesc lumea din jur ca pe un simplu „cadru" în care ei (iar în atîtea și atîtea cazuri se poate spune Ei cu majuscule) se mișcă, acționează, își consumă patimile, pasiunile, plăcerile, trăiesc deci. Un „cadru", la urma urmei, devenit decor obișnuit, care nu-ți mai poate oferi nici o surpriză. Cei cu bani destui (dar, în cazul Occidentului, și mulți alții cu bani mai puțini, mai ales tineri, dar care aveau o deplină libertate de mișcare) își consumă viețile într-o continuă goană după spații noi, din ce în ce mai exotice, din ce în ce mai excentrice. Retina, lacomă, are nevoie de senzații noi. Dar nu doar retina, firește. Ei bine, în țările Estului posibilitatea de a se „preumbla" prin lume au avut-o extrem de puțini. (Ceaușescu, de pildă, e unul dintre acești „mari călători". Ar fi interesant de aflat ce și cît știuse el să vadă din minunatele și binecuvîntatele locuri pe unde „Băieții de la Externe" – «Externele ca și Internele...» – i-au aranjat să-și plimbe „geniul"... Și poate și mai interesant de știut ar fi de ce anume i-a plăcut să călătorească atît de mult, cînd e aproape sigur că e incapabil să depășească stadiul

Scanned with OKEN Scanner

unor trăiri primare, iar „privirea" cu care înregistrează lumea nu poate fi decît tot rudimentară.)

Lucia și Dominic credeau însă, ca într-o adevărată religie, că lumea trebuie descoperită clipă de clipă, fără odihnă, că ea se revelează doar celor ce o iubesc și încearcă s-o înțeleagă în profunzime. Încă de la începutul legăturii lor își dăduseră seama că, din acest punct de vedere, preferințele și gusturile lor, chiar dacă nu se suprapuneau pînă la identificare, se completau de așa manieră încît ba unul, ba altul descoperea ceva deosebit pentru sine și, în același timp, pentru amîndoi. Nu de puține ori păreau a fi doi copii mari, uimindu-se de nimicurile lumii, care, de altfel, erau la îndemîna oricui, și bucurîndu-se ca atare de ele. Le plăceau mai ales casele (casele, nu blocurile) și cufundarea în natură. Puteau să meargă ore întregi prin București sau prin orașe și orășele de provincie, în căutarea unor *anumite* case, care păreau să aibă o istorie a lor, pe care ți-o „spuneau" dacă știai să vezi și chiar să asculți. Nepotrivirea dintre destinația inițială a unor case și actuala lor folosire (sedii de instituții, cooperative, alimentare, frizerii și coaforuri, magazine „Ferometal" și „Chimicale" sau sedii Ceape – acestea din urmă la țară, firește, instalate în vechi case boierești, conace, chiar castele în cazul Transilvaniei), ca și între primii proprietari, care le gîndiseră într-un anumit fel ce îi definea, și noii proprietari sau chiriași era atît de mare, încît pentru cineva neavizat ar fi fost de-a dreptul șocantă. Însă brutalitatea cu care se instalase „lumea nouă" intrase de mult în „firescul" vieții, în ceea ce destui intelectuali începuseră să numească „normalitatea anormalului".

Firește, nu-i interesau într-un fel anume, cu atît mai puțin obsesiv, doar casele care aveau o istorie „socială" sau chiar „politică". Descopereau case triste, case vesele, zglobii – culori pastel, decorații de „turtă dulce", de poveste –, case posomorîte și mohorîte, case bolnave, atinse parcă de ftizie, rîie sau cancer, sau case cu un aer dramatic, dacă nu chiar tragic; case tihnite și case neliniștite, case senine și case nevro-

zate, traumatizate. Compuneau și recompuneau la nesfîrșit tablouri din atîtea și atîtea nuanțe ale peretilor, acoperișurilor, florilor, petecelor de iarbă și copacilor din curți și grădini, ale cercevelelor și pervazurilor ferestrelor – foarte importante, spunînd multe despre locatari! credeau ei. Fiindcă în preajma „ochiurilor" ferestrelor apăreau albul, cremul, verdele, maroul, roșul mînăstiresc sau pompieristic, unele culori sau nuanțe nefiind doar kitsch, ci brutale, agresive, grosolane. Și așa mai departe, și așa mai departe...

Iar natura, ieșirile în natură... Iată, se mișca acum printr-un peisaj care venea spre el, aproape lovindu-l: frunze, vreascuri și mușchi sub picioarele lui, trunchiuri de fagi cu coroane implorînd parcă cerul, tufișuri, arbuști și pîlcuri de ferigi împînzite mai ales prin văioage unde băltea apa sau erau izvoare, toate acestea puse acolo parcă pentru a adăposti mici animale pe care le bănuia urmărindu-i, temătoare, trecerea de uriaș prin pădure. Liniștea și tihna peisajului erau greu de pus de acord cu starea lui de acum, cu condiția lui, așa că, în loc să-l liniștească, îi ascuțiseră simțurile. Se simțea apăsat de ceva și, în același timp, cu siguranță că cineva, cel puțin o persoană, îl urmărea de la distanță, probabil prin binoclu.

Dacă însă Lucia ar fi fost alături de el, atunci chiar și în condițiile astea speciale, în care era acum, ar fi reușit să se armonizeze cît de cît cu lumea din jur...

Se oprise în fața unui trunchi de fag care, neobișnuit de aproape de sol, se desprinsese în două, transformîndu-se de fapt în doi copaci. Deci cam la un metru și jumătate trunchiul gros, puternic, se desfăcea, brusc, de nimic anunțat, în două trunchiuri ce păreau de dimensiuni egale, cam cu același unghi de înclinare, formînd un fel de praștie uriașă, cel puțin pînă la înălțimea de unde începeau să se dezvolte crengile mai mari. Tot uitîndu-se, fără să reușească să se concentreze asupra vreunui gînd, privirea începu parcă să se adune, să se focalizeze asupra unei pete negre ce distona cu culorile din jur și care părea să fie

Scanned with OKEN Scanner

la cel mult cincizeci de metri. I se păru că pata neagră are un contur omenesc și, pe măsură ce privirea iscodea, brusc alertată, presupunerea deveni certitudine. Prima reacție fu să se întoarcă și s-o ia din loc în direcția opusă, dacă nu chiar fugind, în orice caz într-un pas foarte rapid. Și totuși nu făcu nici o mișcare, fiindcă picioarele i se muiaseră, iar inima îi bătea nebunește. După cîteva secunde, cînd din cauza spaimei care-l cotropise fusese incapabil să gîndească și să aibă o reacție cît de cît logică, își spuse că poate omul de-acolo trăiește și are nevoie de ajutor. Putea fi un betiv care ajunsese pînă aici cine știe prin ce întîmplare, păcălind fără voie paza *obiectivului*, și care acum se „odihnea", căzut într-un adînc somn alcoolic. Sau putea fi un om care se rătăcise și, iarăși, trecuse de presupusele „linii" în cine știe ce împrejurare. Iar apoi i se făcuse rău și, firește, nu avusese cine să-l ajute.

În sfîrșit, ca în transă, dar prudent, începu să se miște în direcția trupului. Dar dacă era doar o cursă clasică, omul întins la pămînt fiind un simulant, așteptîndu-l să se apropie ca apoi să se ridice, urlînd, secerîndu-l cu o rafală de pistol automat? Încercă să se liniștească: filme, chestii din astea se întîmplă doar în filme... Începu să distingă mai bine, pe măsură ce se apropia: omul era întins cu fața în jos, îmbrăcat într-un fel de balonzaid negru, cu pantaloni kaki, băgați în bocancii care i se părură militărești. Își schimbă ușor direcția de mers, pentru a-i vedea totuși fața dintr-un unghi mai convenabil. Și cînd ajunse foarte aproape (urmărind în același timp, încordat, dacă nu cumva se puteau observa mișcările, aproape imperceptibile, ale unui corp care încă mai respiră – dar trupul părea țeapăn), nu-și putu stăpîni un strigăt, dacă nu un urlet... Jumătatea de față pe care o văzu era galben-pămîntie, doar o șuviță subțire scurgîndu-se de undeva, de deasupra frunții, și alta de după urechea dreaptă. Lui Dominic i se păru că fața asta, atît cît putea să vadă din ea, îi e vag cunoscută. Poate ar fi trebuit să se apropie și mai mult și să-l atingă, să

Scanned with OKEN Scanner

se convingă și astfel că viața părăsise trupul din fața lui. Însă nu se simți în stare. Un amestec de oroare, teamă și o senzație necunoscută, brutală, pe care i-o provocase contactul cu o moarte fără îndoială violentă, îl determinară să nu mai facă și acel pas decisiv pentru a-l atinge. Mai rămase totuși preț de cîteva secunde (așa i se păru, dar mai tîrziu, gîndindu-se la toate cele întîmplate, avea să considere că ar fi putut să dureze și un minut, dacă nu și mai mult), încercînd din nou să-și dea seama dacă nu cumva observă o mișcare sau umbra unei răsuflări pe buze. Apoi își spuse că, în loc să mai piardă timpul acolo, ar fi mult mai bine să anunțe cele întîmplate. Se întoarse și o rupse la fugă, uitîndu-se din cînd în cînd înapoi, ca și cum ar fi voit să se asigure că trupul, cadavrul – pentru întîia oară cuvîntul acesta îi apăru în minte – era în continuare acolo, la locul lui. Și totodată, senzație ciudată! – să se convingă că nu-l urmărește nimeni.

Ajuns la vilă, gîfîind, îl căută pe Marin Ionescu la bucătărie și-i spuse totul dintr-o răsuflare.

– Îngrozitor! exclamă Ionescu, părînd impresionat. Așa ceva!... Aici! E grav!

Se agită, învîrtindu-se în jurul lui Dominic, frecîndu-și mîinile ca și cum el însuși ar fi descoperit totul.

– Dar oare nu vi s-a părut? Sînteți sigur de ce spuneți?

Întrebarea, aruncată ca din întîmplare, îl trezi pe Dominic ca dintr-un coșmar.

– Cum adică, întrebă uluit, cum adică dacă sînt sigur? Doar nu vreți să spuneți... Doar nu vreți să insinuați...?!

– Doamne ferește! se grăbi Marin Ionescu să nege. Am intrat în panică, asta e, și nu știu ce vorbesc. Dar și dumneavoastră, una-două... Bineînțeles că nu putea să vi se pară. Vai, ce figură mai sînt și eu! Trebuie să-l anunțăm imediat pe domnul Rotaru.

– Dar s-a întors?!

– S-a întors, s-a întors. Așteptați-mă aici.

Scanned with OKEN Scanner

Reveni într-adevăr foarte repede, însoțit de Rotaru.

– Ei, domnule Vanga, am auzit că nu v-a priit plimbarea, zise Rotaru, degajat. Liniștiți-vă, cred că nu e nimic grav. Ba chiar bănuiesc despre ce poate fi vorba.

– Sînt aproape șocat, recunosc, spuse stins Dominic. Eu n-am antrenamentul dumneavoastră.

– Ei da, e normal. V-ați speriat. Dar nu e ce credeți, să știți. N-avea cum să pătrundă un om pînă aici. Probabil e vorba de un manechin de plastic, din acelea cu care se antrenează băieții de la pază.

– Manechin?! zise Dominic. Dar l-am văzut foarte de aproape. Aproape că l-am atins.

– Vedeți?! Nu l-ați atins, deci nu puteți ști dacă era om sau manechin.

– Îmbrăcat în balonzaid negru, cu bocanci, cu pantaloni kaki?! Pierdem timpul, domnule Rotaru! Poate că se mai poate face ceva!...

– A, dar chiar așa, observă Rotaru, cu o ironie abia strunită, de ce nu i-ați dat primul ajutor? Dacă erați atît de sigur că era un om...

– Nu știu, zise Dominic, aproape lamentîndu-se. Nu știu... M-oi fi speriat, mă cuprinsese groaza. M-am pierdut...

– Dacă-mi permiteți, în astfel de împrejurări ar trebui să încercați să vă păstrați sîngele rece.

– Sîngele rece... repetă Dominic, mecanic. Dacă nu-l am?!

– Puțini îl au așa, din născare, domnule Vanga. Cei mai mulți care vor să-l dobîndească se străduiesc, învață, exersează. Dar acum să mergem înspre „locul crimei".

Accentuase ultimele cuvinte, de data asta însă fără ironie.

– Dar domnul Marin Ionescu nu merge cu noi?! se miră Dominic. Poate ar fi nevoie...

– Ne descurcăm noi... îl întrerupse Rotaru. Lăsați-l pe domnul Ionescu să pregătească masa.

De data aceasta, deși situația ar fi cerut-o, „Curierul zeilor" nu alergă, chiar dacă alergarea părea să-i provoace atîta plăcere, de parcă ar fi fost starea lui na-

Scanned with OKEN Scanner

turală. Dar, oricum, mergeau cu pași repezi. Fără să-și explice prea bine de ce, lui Dominic nu-i plăcea că rămăseseră doar ei doi. Ar fi preferat să vină și limbutul de Marin Ionescu, mai ales că Rotaru nu scoase un cuvînt, parcă intenționat, știind că astfel îl lasă pe celălalt pradă propriilor gînduri. Dominic zări fagul în formă de praștie, dar, apropiindu-se, simți o strîngere de inimă: printre „crăcanele" fagului ar fi trebuit să se zărească deja cadavrul. Or, în locul acela nu mai era nimic. Și parcă simțindu-i deruta, Rotaru se uită întrebător la el.

– Era acolo, zise Dominic, arătînd cu mîna și continuînd să meargă. Nu mai înțeleg nimic...

– Poate nu vă amintiți bine, zise Rotaru.

– Ba da, ba da, îmi amintesc perfect. Doar n-am avut halucinații!...

Între timp depășiseră fagul și-acum se aflau lîngă locul unde fusese omul văzut de Dominic.

– În cazul ăsta, fu de părere Rotaru, nu există decît o explicație: se confirmă ipoteza mea că n-a fost altceva decît un manchin de plastic. Pe care, între timp, băieții l-au și luat. Probabil, cînd v-au văzut venind, ca să nu-i surprindeți, au abandonat în grabă manechinul și ei s-au ascuns prin tufișurile din preajmă... Ca apoi, după ce-ați fugit, să revină și să-și ia „marfa".

– Dar de ce să se fi ascuns?! Doar sînt convins, și dumneavoastră de asemenea, domnule Marcel, că ei știau prea bine că n-are cine să fie – decît unul „de-al casei". Iar pe mine cu siguranță că toți mă cunosc, din vedere, bineînțeles, de departe sau mai de-aproape.

– Da, acceptă Rotaru, nici eu nu-mi dau seama cum s-a întîmplat. Poate că nu vroiau să fie surprinși pentru că aveau vreo „temă" mai specială, de-a lor. Sau nu-i cu totul exclus să-i fi venit vreunuia ideea să facă o glumă, bună din punctul lor de vedere, proastă din al nostru. Să vă sperie, să vadă cum reacționați... Băieții ăștia, trebuie să vă spun, nu prea sînt duși la biserică, sînt duri, poate chiar foarte duri. N-aș vrea să se confirme vreodată ceea ce vă spun și pe pielea mea.

Scanned with OKEN Scanner

– Și totuși, insistă Dominic, pe care toată explicația lui Rotaru nu-l convinsese, mie nu-mi vine să cred că aici a fost un manechin și nu un om. Un manechin e un manechin, domnule, îl recunoști mediat. Și apoi, toate hainele alea...

– Nu uitați că aveați o anumită stare, precizează Rotaru, cu tonul unui profesionist care se adresează unui novice. Și în astfel de situații toate sînt receptate altfel. Pe de altă parte, în privința manechinelor de plastic sau de ceară s-a ajuns departe, la un soi de perfecțiune. Nu trebuie să le comparați cu ceea ce ați văzut dumneavoastră prin amărîtele noastre de magazine... Și, în sfîrșit, problema hainelor: dar v-am spus că, probabil, executau o anumită „temă". Și în acest caz orice e posibil, chiar dacă l-ați fi văzut îmbrăcat în haine de mireasă sau cu un costum gen Gorbaciov. Sau, de ce nu, cu o șapcă, veston, pantaloni și bocanci gen Ceaușescu, din alea cu care mergea el nu cu multă vreme în urmă pe șantiere... Acum, știți, s-a cam ramolit, n-ar mai putea să-și ducă bocancii!...

Izbucni într-un rîs vesel, aproape copilăros, ca și cum s-ar fi eliberat deodată de umbra oricărei griji. Iar Dominic zîmbi și el, gata să-i împărtășească starea. Erau gata să plece, ca și cum subiectul, „dosarul", ar fi fost închis definitiv, cînd Dominic zări o dîră de sînge, prelinsă pe cîteva frunze jilave și pierzîndu-se într-un strat de mușchi ce părea să mustească de apă. Ezită un moment dacă să-i spună sau nu lui Rotaru. Dar dacă va tăcea prea îl va crede naiv, gata să înghită orice gălușcă pe care i-o serveau ei.

– Priviți! zise, arătîndu-i cu degetul. Sînge. Un manechin nu lasă urme de sînge, nu?

– Bineînțeles că nu, zise Rotaru netulburat, aplecîndu-se în direcția pe care i-o arătase Dominic. Dar mi-ați mai spus asta, mi-ați spus că manechinul era „rănit". Și în cazul acesta nu poate fi decît lichidul sau vopseaua, dacă vreți, conținută în niște sprayuri speciale. Imită perfect sîngele, să știți...

Scanned with OKEN Scanner

– Vă supărați sau nu, însă nu vă cred, nu vă cred și pace.

– E dreptul dumneavoastră, vă privește. Eu ce pot să fac? Îi voi întreba pe cei în cauză, iar ei îmi vor spune varianta lor. Pe care nici eu nu voi avea cum s-o verific, și dumneavoastră poate că iarăși nu veți crede. Sau aș putea lua acum o probă de „sînge", s-o dau la analiză. Bun. Și asta ar schimba ceva, în cazul că rezultatul pe care vi-l aduc îmi confirmă ipoteza? Veți spune că am trișat, ceea ce n-ar fi deloc greu. Am dreptate?

– Aveți, da. Probabil nu v-aș crede.

– Vedeți, în felul acesta n-o să terminăm niciodată. Trebuie să mergem pe încredere, domnule Vanga. Nu există altă soluție...

Dominic nu mai zise nimic. Dar, în timp ce o luară încet spre vilă, îi trecu prin minte să se întoarcă și să pună degetul pe dîra aceea de sînge proaspăt închegat. Nu se putea să nu deosebească cumva sîngele de o vopsea, fie ea oricît de specială. Însă nu se întoarse, spunîndu-și, obosit, că la urma urmei el nu e criminalist și nimic nu-l obligă să joace un astfel de rol. Însă, mergînd tăcut pe lîngă Rotaru, începu să-l stăpînească o ciudată senzație că acolo, în urmă, rămăsese o imagine cunoscută, oricum ceva știut. Și brusc, avu revelația că ceea ce văzuse, om sau manechin, *semăna de fapt cu el însuși*. Poate că de aceea nici nu-și dăduse seama chiar din prima clipă. Dar, deși culcat, părea să aibă aceeași statură, cam aceeași greutate, părul negru încărunțit înainte de vreme, devenit un negru-cenușiu, tăietura dreaptă a buzelor mai degrabă subțiri... Și nasul, și partea de obraz pe care o văzuse, arcul sprîncenei negre...

Aproape că se oprise, simțind că-l cuprinde groaza. Dacă era adevărat, dacă totul nu era decît o bizară senzație, atunci chiar că nu mai înțelegea nimic.

– Ce e cu dumneavoastră, domnule Vanga? îl auzi pe Rotaru.

– Nici nu știu cum să vă spun, încercă Dominic să-i explice. Am avut senzația că trupul pe care l-am văzut, fața mai ales, îmi sînt cunoscute. Și acum, deodată, mi-am dat seama că semăna cu mine însumi.

Scanned with OKEN Scanner

Lui Dominic i se păru că Rotaru tresare, ca și cum ar fi primit o lovitură nevăzută. Și, fapt neobișnuit pentru el, îi trebuiră cîteva secunde ca să-i răspundă:

– Ei, sînteți tulburat... Cum adică să vă semene?! E un nonsens, asta e.

Dominic nu mai zise nimic, acceptînd într-un fel explicația ca și cum ar fi avut nevoie de ea, ca să se agațe de ceva, să reziste.

– Am auzit că în curînd, chiar foarte curînd veți schimba domiciliul, spuse Rotaru cînd intrară în poiană.

– Da, zise Dominic, abătut. Așa se pare. Vom trăi și vom vedea. Dacă nu cumva...

– Fatalisme, spuse Rotaru. Lăsați c-o să fie bine. Veți vedea că...

Însă fie că rostise ultimele cuvinte mai încet, fie că, înaintînd spre mijlocul poienii, sunetele se propagau altfel, parcă absorbite spre înalt, Dominic nu mai auzi nimic. Și nici nu mai întrebă nimic.

– Sfîrșitul volumului I –

Seckau – Tîrgu-Mureș – Besançon
noiembrie 1990 – iunie 1993

Scanned with OKEN Scanner

POATE PACTUL CU DIAVOLUL SĂ SALVEZE ROMÂNIA?

Primul roman de după '89 născut din obsesiile noastre

QUO VADIS DOMINE?

Dominic Vanga a încercat să fugă peste graniță și a fost prins. Dar aventura acestui tînăr, judecător lucid a tot ce vede în jur, abia acum începe, o dată cu atitudinea ciudată a «băieților» de la Securitate față de el. Se pare că «Generalul» și alți cîțiva ofițeri i-au rezervat lui Dominic cel mai important rol dintr-un scenariu secret. Pînă în decembrie 1989 mai este doar un an...

Dincolo însă de mister și tensiune epică, noua carte a lui Mihai Sin aduce în prim plan o gravă problemă morală: Poate deveni *oricine* salvator al națiunii? – Și trebuie făcut, în astfel de cazuri, pactul cu diavolul? Iar autorul pare să sugereze că nu atît răspunsul lui Dominic Vanga contează, cît al fiecăruia dintre noi.

LEI 1800
ISBN 973-28-0453-X
ISBN 973-28-0454-8

Scanned with OKEN Scanner